

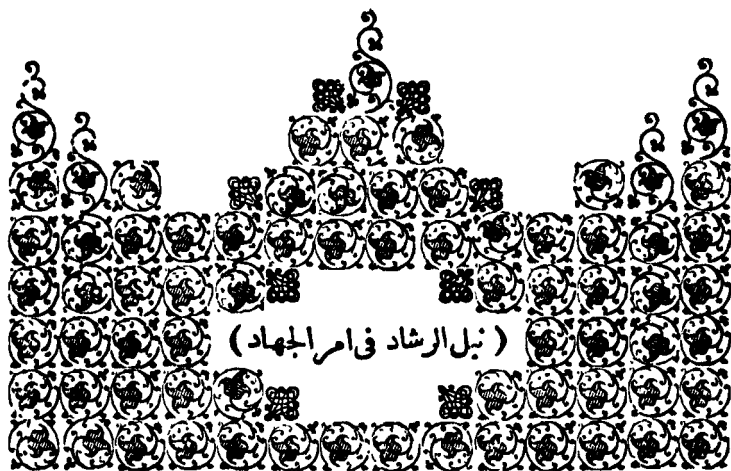
زنگنه

I. A.
152

72-1

صحیفه

- ۱۰ فصل اول جهادك فرض كفایه اولسنی بیان ایدر
 ۱۸ فصل ثانی جهادك فرض عین اولسنی بیان ایدر
 ۵۳ فصل ثالث اثنای سفرده صلواتنیزك احوالی بیان ایدر
 ۷۳ فصل رابع امداد سفر به ایچون الثان مالی بیان ایدر
 ۷۹ فصل خامس شهدای کرامك مرتبه لرینی بیان ایدر
 ۱۰۰ فصل سادس فرار عن الزحف ایدنلرك مستحق عذاب اولدیغنی بیان ایدر
 ۱۱۰ فصل سابع اعدای دین ایله مقاتله نك کیفیتنی بیان ایدر
 ۱۱۹ فصل ثامن اعدای دین ایله صلح نه وقت جائز اولور ای بیان ایدر
 ۱۲۵ فصل تاسع حرینك امانی نه وقتنده جائز اولور ونه وقتنده جائز اولمز
 اتی بیان ایدر
 ۱۲۷ فصل عاشق قسمت غنایم بیاننده در
 ۱۳۷ فصل حادی عشر مصارف جزیه ونخس غنایم وسائر متعلق
 احوال بیاننده در
 ۱۴۴ فصل اثنا عشر تنفیل بیاننده در
 ۱۴۶ فصل ثالث عشر استیلای کفار بیاننده در
 ۱۴۹ فصل رابع عشر دار حرب دار اسلامه منقلب اولدقده یاخود عکسی حالنده
 اتی بیان ایدر
 ۱۵۰ فصل خامس عشر حرینك استیمانی بیاننده در
 ۱۵۲ فصل سادس عشر جزیه نك وضعی جائز اولان واولیانی بیان ایدر
 ۱۵۶ فصل سابع عشر یهود ونصارانك بیع وکنیسه لری بیاننده در



(بسم الله الرحمن الرحيم)

جدنا محدود * وشنای نامعدود * ایکی عالمدن مقصود * اول معبود بالحق
اولان واجب الوجود ذر کاهنه اولسونکه ذین اسلامی هر حالده عالی
وشریعت اجدیه وحوزه دین محمدیه بی سر اوضراده راعی اولان فرسان
هر صد گاه اقتداسی دشمن دین قویم اوزره امداد الهی سبله هر بار غالب
وعالی ایلوب جنود مجنده اسلامیه نک تاج ابتهاجن عنوان نص مین
(وکان حقاً علينا نصر المؤمنين) ایله همسر فرقدان و طریقت سنبه
الهیده بذل اجتهاد ایدن زمره مخلصین عبادی تبشیر بشیر (والذین
جاهدوا فینا لنهدینهم سبلنا وان الله لمع المحسنین) ایله وادی حیرتدن سر
منزل اطمینانه شرفیافته وصول ایدوب شاد و خندان ایلدی و صله صلوات
متواصلات و تحف کراجهای تسلیات اول نبی محترم کامین و اول رسول
هر بی مین حضر نلرینه اولسونکه ید بیضای رسالت پناه سبله شمس
جهان تنویر ظلمت زد اوش ظلمات کفری ازاحه و ازاله ایلوب زمان شریف لرندن
بو وقته کنبجه ضیاء بدر منبر شرع قویم مجز اعجاز نمازی ایله انوار الهیه
الطاف شریعت غراسنی تکثیر و اقطار ارضده سواد اسلامیه نک کلاب
مستطاب مرتبه هلو شاننی میراب رجعت اساجیم بوادی وادی ارکان

ارضه اساله ایتمکله امت مرحومه نك مستغرق انوار فیض اولدقلری انواع
نعم متنوعه بی توفیر ایلوبوب شان عالی و اوصاف متعالیرین جله عبادہ
تفهیم ایچون تکرار کله امر اطیعوا الیه (اطیعوا الله واطیعوا الرسول
واولوال امر منکم) نظم جلیلین شان شریفنه اولان اطاعت الیه امر
شمندده اظهار و مقرون و بوآیت کریمه سن انزال و ذات شرف بخش نك رتبه
والا قدرنی هوش اهل سما و کوش اهل ارضه اسماع ایچون (من بطع
الرسول فقد اطاع الله) قول شریفله بیان (وما اتیکم الرسول فخذوه
وما نهیکم عنه فانتهوا) نص جلیلله ذات محموده الصفات حبیب والار تیه سین
الحرار و اجلال بیوره شدز و دخی صلوة و سلام آل کرام و اصحاب پر احترام
حضراتنه اولسونکجه آنلردن هر بری بدر منیر سپهر ارشادی هادی سبیل
رشد و سداد ایلوبوب بر فحوای حدیث جلیل المقدار (اصحابی کالتجوم بابهم
اقتدیتم اهتدیتم) انلری مشغل راه دین و ایمان و پیشوای طریق مستقیم
اهل یقین و ایقان ایله صدر صلی الله تعالی علیه وعلی آله و اولاده و اصحابه
مع اصهاره و اشیاعه و التابعین لهم و احبابه ما اختلف الملوان و تعاقب
العصران و کراجدیدان و استقبل الفرقدان * پای اندازی قماش تازه نسج
کوی خوش ادا * و چه نصفه هشت بهشت گفتار بهترین و پیهمنا *
در نعت شریف و ثنای رهین انخبر کائنات خلاصه موجودات فخر رسل
هادی کملی همای سدره مکان عرش آشیان سبب ایجاد جهان ولی نعمت
طالبان محرم اسرار سرادقات فیوضات اله یکتار و راه تقرب تنها نشین
سرا پرده لی مع الله حائز رتبه بالاتر افلاک فائز مرتبه تختگاه لولاک مرجع
اهالی دارین و اصل درجه فاب قوسین فخر عالم رسول اکرم نبی محترم
صلی الله علیه و سلم بعدد من سکت و کلم

دلایل پندار شودر وقت اسحار * کشاده روزن آمد روی اسرار
لقد بانث تباشیر الصباح

بانوار من آتار الفلاح

طولوب حوض بدن نور خدادن * دو کلدی طاشدی فیض کبر یادن
کبر وب سر روزن دلدن نیجه نور * سرای قلب اولدی بیت معمور

فنادیدی او بیتک چشم انسان ❦ فنیلی نور ایمان ظریف در جان
 ایدوب نورین وجوده حق مبادی ❦ ظهور کائناته قیلدی بادی
 اولوب پرفیض اندن هب مظاهر ❦ لسانه کلدی اول ایله آخر
 بونک تفسیریدر چون آیت نور ❦ مثالی اوالدی دلدله سر مستور
 وجودی ذات بخته اولدی برهان ❦ نهاد قلبه قالب قابله جان
 ولی نعمت کونین اولدی ❦ ایکی عالم آنک نامیه طولدی
 فیوضات قلوب کونینه شامل ❦ شو ناته اونوری ایندی حامل
 نجلی ایلپوب سرخسدادن ❦ جهان خلق اولدی نور مصطفادن
 بدایت اولدی نوریه مکمل ❦ چراغ خاصیدر عالم محصل
 ختام انبیا فخر رسلدن ❦ نتیجه قره عینین کلدن
 زمان فترته اولدی سکینت ❦ جهانیه بعثتله کلدی راحت
 اولوب جایی سرای لی مم الله ❦ انی بعث ایندی انس وجنه الله
 نه انس و جن فلکارده ملکر ❦ وجودیه سرپا فخر ایدر لر

محمد در یومحوب خدادر

کروه انبیاده مصطفادن

کوکلدن مسجد اقصای قدرت ❦ حقیقت انده در محراب حکمت
 او محرابه دونوب اگاه دلار ❦ نه ل ذکر ایندی لر الله اکبر
 بدن ارض اولدی سر کویا سمادر ❦ قلوب مؤمنین عرش خدادر
 نجلی ایلپوب انوار مولا ❦ تسلی بولدی عالم پست و بالا
 وزان اولمقده باد قدرت حق ❦ نزول رحمت رحمن محقق
 نزول ایندی که وجه ارضه رحمت ❦ کالان بولمده کشت هدایت
 غموم فیض ویرمکده جهانیه ❦ زلال جود ورافت بی بهانه
 جهان پرایدوب فیض الهی ❦ بزی سیر ایلدی جله کاهی

بوخوان نعمته راعی امجد

محمد در محمد در محمد

ایدوب آدم صافی الله انی یاد ❦ قبول توبه سبله اولدی دلشاد
 توسل ایندی اسم مصطفی به ❦ آنک نامیه یوز طوندی خداده

ایدوب یعقوب چشمن نوری روشن * خلیل الله قلدی ناری کاشن
 انکله اولیا بولدی کرامت * وجودی عالینه اولدی رحمت
 نتیجه ملجأ بجله جهاندر * مدار اساز درد انس و جاندر
 شفیع المذنبینا پادشاهها * کبروه امته لطف الها
 نه حدیدر که کلک سالم زار * مراد اوزره ایله نعتکده رخسار
 غرض عرض اتوسلدر اویابه * در دولت مداره اتنسابه
 همان کشت کناهی عرض مهدر * کدادن شاهه بز تازه کبهدر
 نه حدم مدح پا کن ایتمه هرگاه * اودانک کیم اوله مداحی الله
 الها چاره سازا ذوالجلالا * رحیم کما مضانی زوالا
 بنور پاک شاه تخت افلاک * بمن سلطوت سلطان لولاک
 دم محشر ده هول جان سرده * او وادی تحبیده او پرده
 که لب نفسیده اولوب پست وبالا * حجاب ناز جریده سبایا
 یانوب آتشلره فکر کنهدن * هراس خوفله لرزان اوله تن
 بکا لطفک اود مده رهبر ایله * مقام طرف جوی ککوثر ایله

شفاعت ایلوب اول معدن نور

جوار رحمتکنن ایلمه دور

وبعد بوعبد فقیر نا آزاده یعنی محمد سالم میرزا زاده بی ارباب هنگام صبا
 وعالم شبایدن بوی دولت علیه عثمانیه صینت بالعبایه الربایه طرف
 باهر الشرفندن دائماً مستغرق انواع کرم و حصه مندهزار لطف نعم اولوب
 اول خاندان علیه دارا چاکرک و اول دودمان همایون ورزش ظفر رهبرک
 عبد حلقه برکوش آستان سعادت و اباعن جد داعی مودوث سده ضیه
 عنایتی اولوب والد ماجدمز مرحوم فی الاصل پروده سرای همایون
 شوکتفرون و کرم بیده دولت علیه عنایت مشهون اولوب اندرون همایوندن
 خروچندن نادولت علیه ده شیخ الاسلام اولجه به دکن نیجه غزاده موجود
 وزمره اهل استشاره دن معدود اولوب کفار بدکردار ایله اولان محاربه ده
 و قبحه قلعه سن محاصره ده خداوندکار سابق و سلطان کثیر المحامد قائم

پادشاه پیمادل شهنشاہ عادل ابوالمغازی خلیفہ غازی سلطان محمد خان
 علیہ الرحمۃ والغفران اقدیمز حضرت نلری ایله ییله اولوب اول قح جلیده
 قلعه مزبورہ ده اول قاضی واندہ قلوب ایکی سنہ تمام مکث واول ارض
 رباطیہ قعودہ راضی اولوب اول حصن رفیع ارکانده استقرار ایدوب
 بعدہ ولی نعمت ازندیمز سلطان ولی صفت پادشاہ ملک خصلت
 سلطان مصطفی خان ابن سلطان محمد خان علیہ الرحمۃ والغفران
 حضرت نلریله زمان شریف لرنده ییک یوزالتی سنہ سنده روم ایلی
 قاضی عسکری اولقی حسیبیلہ ایوہ قلعه سی قحندہ دخی ییله بولوب امور
 دینہ وکار آزموده بر پیر صالح اولقلہ حرب و قتال وجنگ وجدلہ خلقی
 اولان امورده نیجه نجر به سی ونیجه یاد داشتی اولغین مجلسنده امور سفر یه یه
 دائر نیجه کلمات سبق ایلدیکی معلوم قضیر اولوب سلفده کچن امراء
 وطوائف عسکر یه نک خدمت پادشاہیدہ اولان اہتمام و بذل قدر نلرین
 کوش ایندیکہ انلری بالضرورۃ رحمت ایله یاد ایدوب طوائف مرقومہ نک
 نصرت دین مینده نہ کونہ سعی و کوشش ایدوب ہر بر طائفہ نک کیندی
 خدمتندہ جان و مال ایله عن صمیم القلب خدمت و ورزشری باعث خیر
 دعا وانلری رحمت ایله یاد ایتکہ سبب اولوب ذاتما ذکر و ثنا و لتور ایدی
 بعدہ مرور ایام و تعاقب کمرور اعوام جسیلہ ناسیک ہمتلری دون و خالق
 و مخلوق مر صیبی اولیان نیچہ نقیش بوقلون وقوع کردہ عرصہ گاہ
 کرمون اولدینق مشاہدہ ایلدیکہ دین ہم قاصرہ اربابی خشیتہ اللہ و خشیتہ
 رسول اللہ نہ ایلوکن ہدم در کمر بنہ چل و جزم و اطاعت خلیفۃ اللہ مخلوقہ
 واجب اولدینق کما کان معلوملری اولقلہ ایقان و جزم ایدوب بو امری
 کتب اللہ و احادیث رسول اللہ ایله انلرہ اعلام و تفہیمہ عزم ایدوب کفار
 یذکرہ اوکی جنگ و جدالی واجب و حرب و قتالی مستوجب اولان طوائف
 نذر لوی بیان و حضرت حکم قرآن کریمندہ و پیغمبر من صلی اللہ علیہ
 وسلم حضرت نلری نک احادیث عظیمندہ اولان آیات کریمہ و احادیث شریفہ فی
 نقل و بیان و حرب و قتال و اولوالامرہ اطاعتک و جوینی مشتمل اولان
 لدلہ فی سیرہ و بیان ایتک ایچون بوجملہ جلیہ نک ثبت تحریرینہ مباشرت

ووسف عاقرتاهم قدر تنبع ايدوب برتاج فصل اوزره ترتيب ايتكة
مبادرت اولنوب كرامتلوا افنديرك همئي و طرف بفر الكفر قريسته اولان
محبوبيت مور وئز مقتضاي غيبي و فقهه شكسته و بسته اتمام شيرازه بلد
ختم ايدوب بومسوده بي (نيل الرشاه في امر الجهاد) ناميه نصيبونور
كثيرك حضور سليمان عليه السلام اهداي فخذ جراد ايلديكي مائنه تام
خا كباي دولترينه عرض ايتكة جسارت و اقدام و منظور عين هتايترني
يور يلوب قصبور و كسورم دامن عفو و صايتريله مستور يوزلني از دل
وجان نيازده اولديقم تقديم و كنج دامن مكرمت ييراملري يوشناعت
عن صميم القلب ايله تليم اولنق ذاطيه سبه سنه يك يوز فرق بش
خلافتده بوترتبه شروع ايدوب ناصب رايات الخلافة الكبرى واصل
غياث السلطنة العظمى خليفة الله تعالى في العالم بالطول والعرض حاز
صفات جليلة (انا جعلناك خليفة في الارض) خلاصه تفديته (فسوف
ياي الله بقوم يحبهم ويحبونه) و سلاله طيبة الموصوفين بحديث (لتفخن
الاسططنية و لنعم الامير اسيرها) رافض منار الشريعة البيضاء كاسر
الطريقة الخفية الزهراء حامي اطراف عالم دافع مظالم بني آدم مالك رقاب
امم مولى ملوك العرب والعجم خادم الحرمين الشريفين سلطان البرين
و خاقلن البحرين پادشاه سلطوت خليفه ولي بن ولي سلطان ابن السلطان
ابن السلطان محمود خان ابن السلطان مصطفى خان ابن السلطان محمد خان
اдам الله تعالى دولته و ابد سلطنته الى القراض الدوران و نهاية الزمان
حضر تلريك رقاب هممايونلرينه عرض اولمشدر همواره رب محمد صهر
دولترين عزيز ايلوب تسايه دولك و ايام ستادلرين اوزرلر يمرغن كورد
وزائل ايله بمنه و كرمه عشوي خروصف پادشاه اسلام خلدا الله ملكه و ابد
سلطنته

شهنشاه جهان دادار دوران ❦ سليمان رقيب عالمكبر شاهان
برو برك هممايون نخل شاهي ❦ پروبال همماي داد لخواهي
مهنايت شعله شمع صفائي ❦ جلادت مشرق خورشيد ذاتي
شواد پاك بيدر شمس حقيقت ❦ صبر صفاق مرآت اسمايت

هزرد ز نیر سست امتهانی * ظفر در چین ابروی کمالی
 کوروب کوه شکوهن چرخ واختر * عجمیدر دیسه الله اکبر
 اوله لی زیب بخش تخت اجلال * عدولی قیلدی فروسطوقی لال
 هم شاداب لطف پسدر بغی * ستم خر منخراب میسغ تبغی
 کان ابروان قلعه پرچین * ایدر برتری قمع چین وماچین
 یم احسانی صاحبه دهره کوهر * اولسور بر باد کنج باد آور
 اولالدن جوی شمشیری هویدا * ایدو بدر آتش اشوبی اطفای
 سلاطین جهاتک بیهمالی

مکارمکاری محمود الخصالی

فرشته فرجهانبان ملکجو * هزور شیر مخچیر ظفر جو
 اما سلطان عالم فخر شاهان * وجودک اولدی حلقه لطف رحان
 جهان اولشدی پر شور کدورت * مزاج دهره سندن کلدی صحت
 زامی قطع ایدوب شمشیر قهرک * بتون اقطاره شامل اولدی نصرت
 کیروب باغاری مصمصام تدبیر * کوروه خائینی قیلدی تدمیر
 اولوب فیض قدمک ایله مسرور * خراب آباد عالم اولندی معور
 نیمه یکساری لطفک ایدوب شاد * یقلش دالز اولدی جله آباد
 نظیرک کلامشدر بوجهان * که سنسن شهر یاری بهانه
 ولی بن ولی بر باد شهسن * سپهر سلطنتده مهر و مهسن
 ایدوب ذات همایونک خدا نور * جهانی بهجتکله قیلدی مسرور
 سنکله تخت بولدی بخت و جاوید * قریر امین اولوب رایکله خورشید
 فلکبدر در کهکده پاسبانک * ملک اولسه نوله سبابا شنوانک
 گرمیو خاتمان زیب وجودک * چو کوهر خانه زاد بحر جودک
 جهان سندن حیات تازه بولدی * کوکلر شوق بی اندازه بولدی
 سکاخی ویردی اعجاز مسیحا * که شرع مصطفی بی قبلدک احیا
 لبس امن ایدوب دور کده تجدید * فلکده ایتدی عالم عبد پر عبد
 ایدوب توفیق حق مقصودک اسعاف * جهاتی قمع ایدرسن قاف بر قاف
 چنهار افلا که صیت الامانی * ایدر تسخیر تیغک الامانی

اولور مهور تیغك خصم اوباش * سزای لایقن بولور قزلباش
 فبوكده قول اولوب شاهان عالم * فلکده اولسه ده چشبدوگر جم
 اولور لطف الهی ساكه یاری * عددن آل داد چاریاری
 خدا یاور اولوب امر کده هر جا * رفیق اولسون سکا توفیق مولا
 مراد ایده نه کیم قلب همایون * اتی احسان ایده مولای پیچون
 کونك کوننن خدا اعلا تر اینسون * هر امره نصرتن حق رهبر اینسون
 جهان سرکشری پامالك اولسون * فلکدر صبت اقبالکله طولسون
 امین وسالم اینسون رب ذوالمن
 همیشه ذاتکی یاوز نظر دن

— مقدمة الكتاب —

بو کتاب صحت نصایک سبک ونحریری بومنوال اوزره جمیع ونهذیب
 واونیدی فصل اوزرینه ترتیب اولنوب (فصل اول) جهادك فرض کفایه
 اولسنه متعلق اولان ادله بیاننده در (فصل ثانی) جهاد فرض کفایه
 مشابه بنده ایکن فرض عین اولدیفننده در (فصل ثالث) مجاهدین وغزاتك
 اثناه حرب وقتساده صلواتلری نیجه اولق کرک وصلوة خوف بیاننده در
 (فصل رابع) جعل وامداد سفریه ایچون اتان مال بیاننده در (فصل
 خامس) شهدای کرامك مرتبه لری بیاننده در (فصل سادس) معاذ الله
 تعالی فرار عن الزحف ودشمن دین میندن نچان کسنه لك حقارنده اولان
 وعید مستحق اولدفلری عذاب بیاننده در (فصل سابع) اعداء دین
 ایله مقاتلهك کیفیتی بیاننده در (فصل ثامن) اعدای بدفرجام ایله صلح
 وصلاح اولق نه وقتده جائز اولور ونه وقتده جائز اولماز انك بیاننده در
 (فصل ناسم) حر بینك امانتی وامانی نه وقتده قبول ایتملیدر ونه وقتده امانتی
 مقبول اولماز انك بیاننده در (فصل عاشر) غنایم وقسمت غنایم بیاننده در
 (فصل حادی عشر) مصارف جزیه وخمس غنایم وسائر متعلق اولان
 احوالی ییلن ایدر (فصل ثانی عشر) تنفیل یعنی امام مسلمین غزاة اسلامه
 سهامین زیاده نسنه ویرمکله غزایه تعریض بیاننده در (فصل ثالث
 عشر) استیلای کفار بیاننده در (فصل رابع عشر) داره حرب دار اسلامه

مقلب اولدقده و معاذ الله تعالى امر بالعكس اولدقده اولان احكام
 بيانده در (فصل خامس عشر) حريتك استثماني بيانده در (فصل
 سادس عشر) جزیه نك وضعی جائز اولان اهل كتاب ايله جزیه نك
 وضعی جائز اوليان مشركين بيانده در (فصل سابع عشر) اهل كتاب
 اولان يهود و نصاراتك بيع و كنيسه لری بيانده در (الفصل الاول)
 في فرضية الجهاد كتب فقهيہ دن شرح مختار ك كتاب جهادده بويله
 كشميده سلك تحرير اولمشدر (الجهاد فريضة محكمة بكتف جاحدها
 ثبت فرضيتها بالكتاب والسنة واجماع الامة) يعنى جهاد تبديل و تخصيص
 و تغيير و تاو يلدن عارى بر فرض اولوب انى هر كيم انكار ايد رسة كافرا و اور
 و جهادك فرضيتى ادله ثلثه ايله ثابت اولمشدر كه جناب حق قرآن كريمده
 سورة توبه ده جهاد حقنده (قاتلوا الذين لا يؤمنون بالله ولا باليوم الآخر)
 بيوروب عباد مؤمنينه كندويه و يوم آخره ايمان كنور مينر ايله قتال
 ايتكلكنى امر بيوروب وينه سورة مزبورده (قاتلوا المشركين حيث
 وجدتموهم) بيورمشدر آيات قرآنيه نك نيجه مواضع كتيه سنده بوامره
 تحرير بيوروب تكرار بيورمشدر و كذلك سنت سنيه محمدى و خصات
 حميده احمديه بوامره رعايت بيور يلوب بو كا دائر نيجه احاديث شريفة
 وارد اولمشدر از جمله فخر عالم نبى محترم صلى الله عليه وسلم بعدد من هكت
 و كلم حضرت نبرى (امرنا ان نقاتل الناس حتى يقولوا لا اله الا الله) و بر حديث
 شريفنده دنى (الجهاد ماض الى يوم القيمة حتى يقا تل عصاة من امتى
 الدجال) وارد اولمشدر يعنى جهاد قيامتدك فرضدور حتى يتم امتدن بر بلوك
 دجال ايله جنگ ايند نيجه دك پس بوامر ك شسته نبوى افعال و افعال
 محمدية دن مجايان اولدينى كون كى جله عالميانه عياند و كذلك اجماع امت
 بونك اوزرينه اولدينى كتب سيدن معلوم و بيدرا اولغين بالكرز علماء
 صكرامه دكل بلكه جله سواد خوانانه ظاهر و اشكاردر كه فخر عالم
 حضرت نرند نصكره ييله الى يومنا هذا جهاد سنت متبعه اولوب خلفاء
 راشدين رضوان الله تعالى عليهم اجمعين حضراتك زمان شريفلرندن
 بو وقتنه كلنجه هر كسك امر مذكوره اتفائى اولوب بطنا بعد بطن

بوفرضی ادا ایتک مرعیدر وینه کتب ققهیده (الجهاد فرض
 علی الکفاية اذا اقام به فريق من الناس سقط عن الباقيين) دیو ثبت تحریر
 اولمشدر یعنی جهاد جنازه نمازی کی ویرموئن خلقه سلام و یروب
 ایچلرندن برقاچ کینه آلوب رد سلام باقیلردن ساقط اولدیغی کی کفار ایله
 و سائر مقاتله سی شرعا اقتضا ایدنلر ایله حرب و قتال فرض علی الکفایه
 اولوب مؤمنینه فرضدر انجق جله مؤمنین جهاد ایله مشغول اولسندر
 مصلحت سائر معطله اولق لازم کلمکه مؤمنیندن حرب و ضرر به قادر
 اولنلری امر مر قومه مبادرت ایتکله باقیدن ساقط اولوب جهاد ایله
 نائل اجور کثیره اولنن مؤمنلردن بعضیسی ادا ایتکله بو خدمت جلیه بی
 اداده بولنیلان دین قردا شلرینک دخی و کاله خدمت لری بی ادا ایتمش اولدقلرینه
 بناء بواشده بولنیلانلرک اوزلرندن فرض مر قومه نک سقوطنه سبب اواش
 اولورلر و بوا امر جهادهک فرضیتنه احادیث نبویدن دایل (الجهاد ماضی
 الی یوم القیمة) حدیث شریفیدر و بونده الجهاد ماضی یورلدیغی یوم
 قیامتک باقی اولان فرضلردن اولدیغیچوندرو بوا امر جهاده سرداولان
 مسائلك ذیلنده ججع کتب ققهیده (وان لم یقم به احدائهم ججع الناس
 بترکه لان الوجوب علی الكل) دیو تهید و تأیید اولمشدر یعنی بر محله
 جنگ وجدال اقتضا ایله هجج برکسنه بو خدمتی ادا به مباشرت ایتسه
 نکاسل و تهاون ایله دلر جله سی آثم اولوب کنه کار اولورلر زیرا بوا امر له
 خطاب جله ناسدر قالدیکه بعضی ناسدن بو خدمت ساقط اولق ناسک
 بعضیسی بو خدمتی ادا ایدوب جله سی بردن سائر مصلحت لازمه بی براغوب
 چالشمه محتاج اولدیفنددر ایمدی و قنا که جهاد امری جهادی بعضی
 مؤمنلر ادا ایتکله بعضیسنک اوزلرندن ساقط اولوب جله مسلمانلر بواشده
 بوتمسندر کیر و ناینده قالور مؤمنین بولنوب نیجه ایش معطل و قدر
 حاجتدن زیاده سی یهوده دار و دیارلرندن دور اولوب بلکه اتفاق اعماللری
 متعسر اولدیغی کی بوا امری بالکلیه ترک و هر کس نه کرک دیسه ز العباد بالله
 تعالی جله سی آثم بلکه کافر اولورلر حاصل کلام حال رضاده یعنی دشمن
 خاکسار خذلهم الله تعالی الی یوم القرار اصلا حرصکت ایتوب بلاد

اسلامه دن برینه و اهل اسلامدن کسنده تعرض ایتمه لر بیه جهاده
مالا و بدنا قدرت و حر به و سائر امور حر به مکنتم اولدینی صورتده مجرد
اعلائی کلمه الله ایچون ینه جهاد فرض کفایه در حتی کتاب قهستاییده
بر محله (فیهب علی الامام ان یبعث سریه الی دار الحرب کل سنه مره
او مرین) دبدیکی بو امری تأیید ایدر یعنی امام مسلمین اولان وجود
طالبانه بو حال بالاده نصر یار اولدینی منوال اوزده عسکرلرینک قلوب انوار
ضیعت الهیه ایله پر نور اولوب هر اوجاق و عسکر بدن هر طائفه مطیع
و منقاد و کندیله الله عظیم الشانک (اطیعوا الله و اطیعوا الرسول
و اولوالامر) قول شریینی ایلله امر ییوروب انلر دخی بو امریله مأمور بنک
شرف و شانی یلوب مجرد حضرت رب العالمینک رضاء شریفنی تحصیل
ایچون قیون توزه سرکرد کی جنکه او یلجه حریص و جنکه شهید اولان
شهدای کرامک رتبه لرینی و عند الله العظیم منزلت لرینی و آخرتده کندیله
حاضر لئان نعمت لرینی یلوب و كذلك شهادت مقدر اولوب غازی اولنلرک
کرک دنیاده و کرک آخرتده نام و شان لرینی فهم و درک ایدوب بکنلرک کاری
و جکر دار اولنلرک ایشی و کوچی پوش طور محبوب جوهر بن اظهار و بویولدن
یوز چو یرمک کندیله زیاده سیله بین الاقران عار اولدینی بلنله کوره هیچ
چکش و دوکش یوغبکن اهل اسلامدن بر طائفه جلیله سر به طریقه
تعیین و امرار اولنوب دار حر به داخل و کفار خا کسار اوزرلر ینه انلرک
بعث و ارسالله نیجه مرادات دنیویه و اخروییه به واصل اولوق جائز بلنکه
واجبدر دیو تصریح اولمشدر و کتاب قهستاییده (و یحب علی الرهبه
اعانته الا اذا اخذ الخراج فان لم یبعث کان کل الاثم علیه) دیو تبیم مسئله
اولمشدر یعنی رعایا و برابانک اوزرلر ینه خلیفه حضرت لر ینه اعانت ایتک
واجبدر یعنی براز مقدار معروف مال و یروب انکله تبعهیز عساکر انکله
خزینده بخدمت ایتمیلرلر مکر کندیلرندن الله کلان سنوی تکالیف الخمش
اوله و امام مسلمین اولان دولتی دار حر به عند ارتفاع الموانع سنه ده برکه
سر به کوندرمسه آثم و کناهاک کلبسی خلیفه لر اوزر ینه اولور پس امن
و راحت و زمان فرصنده بویله اولیجی حین احتیاجده و وقت لزومه

بوامره مبادرت و رضای رب العالمینده بولوب کرک پادشاه اسلام خلدالله
ملیکه الی یوم القیام و کرک طوائف عسگریه و کرک رطایا و برابا اوزولر بنسه
بوامره بدن ایله مال ایله جان ایله چالشیق نه شکل اولیق کرکدر و وقت
صلح و صلاحده بیله حرب و قتالی و جنگ جدالی حاضر یلوب جمع جیم
مهمات سفریه و تدارک عساکر مطیع قیدنده اولوب الدن کلورسه
مشرقتن مغربه دك اعلاى کلمه الله توحیده شی و اهتمام اولتیق لازمدر فاما
عساکر و ضابطان بومشله یه واقف و شان جهادی و خشیه الهی مارف
کرکدر و بوامری فهم ایدر ضابط و عسکر کرکدر عساکرده بوامره
رعایت بالکلیه کوچ اولدیغی صورته باری ضابطلری اولان کسندر جهلادن
طمعکار کسندر اولوب الله عظیم الشانندن خوف ایدر و حضرت محمد
مصطفی صلی الله علیه و سلمدن حیا ایدر و ابناء جنسندن عار ایدر مقوله می
اولیق کرک ایدر کی معلوم علم محیط صدورده و محزن دفینه اسرار اولان
کتاب مشارق الانوارده بو حدیث شریف مسطوردر که فخر عالم صلی الله
علیه و سلم حضرت نری (من مات ولم یغز ولم یحدث نفسه بالغز و مات علی
شبهه من نفاق) پیور مشلدر یعنی برکسه غزا ایتمدن یا خود غازیلرک اوصاف
کالنی ایشیدوب غزایه اوزندین اولسه و بوحال اوزره ترک عالم فانی ایلسه
تحقیق اول کسه نفاقدن بر قطعه و بر حصه اوزره اولمش و دارفاندان دار
بقایه علامت نفاق ایله کتمش اولور و جهساده اختلاف ایلان منافقده
مشابه اولمش اولور دیمکدر و دخی جناب رب العالمین قرآن کریمده اولسوره
شریفده غزاة کرامک اترینه قسم ایدوب (والعادیات ضبها) پیور مشدر
عادیات مادیه تک جمعی اولوب مادیه دخی عدودند و عدو سرعته پیوریمکه
دیرلر غزاة کرام دوا بلرین اثنای جنگده قوشدیروب سرعته جانب اهدایه
شتابان اولدقلریمچون انلرک بند نظری اترله عادیات دینلدی پس جناب حق
جل و علا طائفه جلیله مر قوه تک شرفلرینه و انلره انتساب ایله کسب
شرف ایلان اترله قسم پیوروب (والعادیات ضبها) پیوردی و ضبح
دخی ائک کمال سرعته پیوریدکده حاصل اولان صوته دیرلر که صحرای
محرکده بوحال نه مرتبه مهابت پیدا ایتدیکی جله تک مطلوبدر

بوتقدیرچه کلمه ضبها فعل محذوف مفعول مطلق اولوب معنای لطیف
اول انلر حقیقونلکه اصدا اوزرینه هجوم ایدوب سکر دیرلر و نه شکل سکرته که
سکره فیه مرقوم انلرک اغزلندن وجو فلندن درلو درلو صدالری پیدا اوله
ایشته اول عادیات حقیقون دیمکدر یا خود کلمه ضبها مصدر بمعنی الفاضل
اولوب صبیح بونده متناخذه معناسنه اولوب عادیات کلمه سندن حال اوله
اول انلرک زخمه معنای شریفی ناز یلرک هواز اولدقلری اول انلر حقیقونلکه
مقربلر انلرک سر غله صوب دشمه یوریدکلرنده اغزلندن وقارلندن دورلو
دورلو صدالر ایشیدیلور اولدیغی حالده فی سبیل الله جانب دشمه سکر دیچی
انلرک زخمه اول انلر حقیقون دیمک اوله پس به سوره شریفه ده قسم مزبور ایله
اکنک یورلرکوب (فالورنات قدحا) قول شریفی ایله تکرار ونا کیدیتور یلوب
ولایر ایشیدیلر برشی برشی طوقندرمق ایله آتش چیقارمغه دیرلر بوتقدیرچه
مقربلرک جمع اووب وقد حاصلک وضرب معناسنه اولوب یوقاروده ضبها قول
شریفه جاری اولان معنی واسلوب بعینه بونده ده جاری اولغله مال معنای
لطیف اول جنود حقیقونلکه صوب دشمه سر غله کیدوب شتاب ایتدکلرنده
انلرک طرفلری طاشلره طوقنوب آتشلر چیقارایشته بو وصف ایله موصوف
اولانلر اخیول غزاه حقیقون دیمکدر و کذلک طائفه جلیله مرقومه فی
بواضع جلیله ایله وصف یوروغله اککنقا یورلرکوب بعد هندا
(فالغیرات صبحا) یورلرکوب مغیرات اغارهدن حاصل اولان فضل
مطلوبتک جمعی اولوب یعنی اول عادیات جلیله حقیقونلکه انلر صبح
ویشته جلله کارلرینه امرجد الی تقدیم ایدوب کنسیدیلر و صاحبیلری
دشمه دین مقین اوزرینه هجوم و یانلرنده اوللری غیرته و دشروب اقتاع
و استرااع ایتدلر (فالرینه نقما) یعنی فهیجن بذلک الوقت غبارا اوصباحا
معنی شریفی صبح ویشته اول عسکر جلیل المقادیر دشمن دین اوزره
سهرت ایتدیلرله روی زمیندن اتلری ایانغی کشده اولان توزلری
باران زخم کبی یردن طرف سمایه پران اولور دیمکدر یا خود وقت
صحنه عساکر مرقومه ک بندکلری دواب طرف دشمه هجوم ائساننده
صحنه کجوب اظهار شوق ایدرک شتابان اوله یا خود اغاره مرقومه

واتلری غیر ته دوشور یلان پنهای واسمه الارجاهه میماندو. **تولولر**
 قوبار ییچی یاخود دم صهیل انکیز ایله دشمنی لرزه ناک اینیچی. **اتلر**
 حقیقون دیمک اوله الحاصل مر قوم خبول بو اوصافله موصوف اولوب
 (فوسطن به جما) بومهابنیه جوع اعدادن بر بلوکنه مر قوم خبول
 توسط ایدوب اعدای لئامک صفی یاروب تاطاق و مسطنه پرخول ایدم
 انطاضل اوصافی مز توره واحتمالات مذکوره به کوره هر قتی انطاضله
 صرف اولنسه خبول مذکوره اوسستنده اولان غزاة دین ایله جوتج
 اعدادن مراد ایتدکاری دشمنک بولکنه قوبلوب بر طرفن کیز و تب
 تا اورته سنه اظهار مهارت ایده ایشته اول عادیات پر برکات جفجسون
 (انالانسان لر به لکنود) مقسم علیه شوائت کریمه و اونویسته
 مطوف اولان اشیای آیه در انحق صدد مز چونکه جهادک اوصافی بیان
 و بو خدمت جلیله عندالله تعالی نه رتبه اولدیغی اعلاندر کوش هوش
 ایله استماع ایدک کیم جله کائناتدن مستغنی اولان رب العالمین بواخره
 نه رتبه تحریض پیوروب بوسوره جلیله نک ابتداسنده کیفیف افسان
 بیان پیوز مق ضمنده بواخره نیجه قسم پیوروب بوفزوات اووالاعتبارک
 کندیلری طورسون سوار اولدیلری اتلره نه رتبه اعتبار پیوروب بوتوتدین
 صیب و بواسلوب غریب ایله نیجه قسم ایدوب وقسم مر قومک فریلنده
 عادیات مز توره بی نه اوصاف ایله ذکر و یاد و عباد مؤمنی اخر جهلده
 نو جهله سوق و ارشاد پیور مشلدر فهنک میشه زار بلندنی اولان علامه
 ابو الیث السمرقندی کنندی تفسیرنده و بوسوره کریمه نک اخر نه بیجمله
 کشفیده سلاک تحریر پیورلر که جناب حق جل و علا بوسوره جلیله نه
 فضیله غزاتی بلکه اول غزاة کرامک بندکاری انلرک فضیله بی بیان
 ایتلک مراد پیوروب بو اوصاف اوزره اول اتلره قسم پیوردی اولولانلر
 ایقلری التدن قاتان توزلره و بواسب سبکیار یک طر نقاری ونملری
 اثنای سرعتله طاشلره طوقنوب جتمق طاشی مشالی انلرین چو هولایه
 پران اولان شراره لره قسم پیوردیکه کنیدویه قبولاق ایدن بخلوقاق
 نور ایمان ایله ایقان و اذعان ایدلر که جمع کائناتین غنی و عبادات پایدین

وطاعات زاهدان مستغنی اولان یرلک و کولرک خانی جناب رب العالمینک
 یاننده کفار خاکسار کی چنکه مستحق اولوب شرعا اوز رینه سفرایتمک
 لازم کلان عسکر دوزخ قرینک اوز لر رینه بذل جان مال ایده رک سفر
 ایدوب امر جهادی یرینه کتورمک عندالله الملك الاجل نه مرتبه مقبول
 و سائر عملار دن نه مرتبه افضل اولد یغنی ییله رک واکلا به لر و حین
 اقتضاده بو امره متعین اولان طوائف هر کس کسریه اعلا ی کلمه الله
 و مجرد رضاع الله ایچون جانلرین و با شلرین فدا ایدوب هر بری (بو یولده
 بکا اولمک دهره سلطان اولدن یکدر) دیوب علوفه مز ی و پرمدیلر بره مدد
 ذخیره یوق دیموب قرشورنده اولان دشمن دینک چوققلنه و ازلفنه باقیوب
 بر فحوا ی آیت کریمه (کم من فئة قليلة غلبت فئة كثيرة باذن الله) نصرة
 واحسان جناب حضرت حقک مؤمنینه موعودی اولوب مبعادنده خلئی
 اولسان حضرت حقک یزه مسبق بالوعدی درد یو سردار لر ی اولان
 دولتینک یاننه قیون مثالی دوشوب بر اغوردن صدای نعره الله اکبر ایله
 دهانلرین فشان اولان انشرفنا دیل عرشی ایقادوز یرنل اسب صبا رفتارلرین
 کره ناره پر آن اولان غبار لرین هر بری ضیای نور ایمان ایله بر نجم
 کبودار سپهر اطاعت و انقیاد اولق لازمه شان مؤمن منقاد اولد یغنی
 بدیهی الظهور در معتبر جمیع اولوا الاعتبار اولان کتاب مشارق الانوارده
 کبار اصحاب کرامدن ابا هریره رضی الله عنه دن اسمعیل البخاری علیه
 رحمة الباری صحیحنده روایت ایدر که (ان فی الجنة مائة درجة اعدها الله
 للجهادین فی سبيله) پیور لشدر یعنی تحقیق جنتده یوز درجه واردر که
 حاضر و مهیا اولوب جناب رب العالمین اول درجه لر ی فی سبیل الله جهاد
 ایدنلر ایچون حاضر لیه قوبوب انواع زیب و زینتله و صدهزار نعمتله اکا
 کله جک مجاهدین ایچون اول مقامات عالیات منتظر اولوب دور لر
 بو حدیث شریفی بو یله بیان ذیلنده بودرجه لرک اوصافی و شانلرین
 تفصیل پیوروب (کل درجتین مابینهما کما بین السماء والارض) پیورلدی
 یعنی احضرت رب العالمین کندی یولنده ترک سروجان ایدن و صرف
 قدرت و بذل خاتمان ایدوب کفار خاکسار و سائر شرعا قسالی واجب

کروه مکروه ایله جنک و جسدال و حرب و قتال ایدوب کندیڭک نیامنی خلم
مجاهدینه ادراج و ادخال ابدن مؤمنلر قرینداشلریچون جلهڭک مقصود
و مرغوبی و اولین و آخرینک محبوب و مطلوبی و اولان جنت اهلاء و بهشت
۵ همتاده یوزدر - حاضرله مشدر که هر پردرجهڭک اراسی کولک ایله بر اواسی
قدر مسافه اولوب پردرجه دن پردرجه به انلر ذوقی و صفایغکه وارد بجه
یوقدر مسافه فطم ایدوب هر پردرجه ده جناب حضرت رب العالمینک
دورلو دورلونه جلیله لرینی مشاهده ایدرلر دیمکدر و کنلک پنه دینه اسرار
اولان کتاب مشارق الانوارده اسمعیل البخاری علیه رحمة الباری الیهمزة
رضی الله عنه حضرتلرندن روایت ابتدکی اوزره بو حدیث شریف
حضوردو که فخر عالم نبی محترم صلی الله علیه وسلم بعدد من سکت و کم
حضرتلرندن (من احبس فرسا فی سبیل الله امانا و تصدیقا بوعده فان
شبهه و ربه و روثه و بوله فی میراثه يوم القيمة) وارد اولمشدر یعنی مسلمیندن
اول کسکه که طالری یوقدن و ارایدن حضرت مولایه ایمان و وعده شریفه
صافی اولان حق جل و علاڭک غزاة مؤمنین حقسنده اولان موده لرینی
تصدیقا متعارف و مشهور و معلوم جمیع جمهور اولان غزایولنده برآت بیلوب
عسکرین اولنی لازم دکل نه طائفدن اولورسه اولسون بر محکم بلکه
جنک اقتضا ایدرسه برآتم بولنسون دیرک الله عظیم الشانک و دینی مینک
اوغرینه اوند اولدینی منزله برآتمیز صافیوب بسله و بجرسه مجرد
اول کسکهڭک اوده بی بونیت ایله بسله دیکیمچون جناب حضرت حق جل
و علا و آتک اول کسکهڭک یاننده طوردینی قدر وقتده بوردیکی محملین
و ابر بهر نه مقوله ما کول ایسه اول مدتده ایچدیکی صوبی و بلکه ترسله فیکی
روئی و اول اتدن چیقان بولی جمع ایتدروب روز قیامتده کفه میزان جستانه
ادخال و ادراج ایدوب بو امور مذکورنهڭک اغری قدر ثواب احسان ایدر
الحاصل جهاد فرض کفایه اولدینی بومرتبه ایله معلوم و یوقار و دنیوی
سرد اولنسان آیات و احادیثدن ظاهر اولوب غزاة و غزاة کرامت انلری
وسلاحلری بیلکه اول اتلرک ایاقلرینک توزلرینی حق جل و علا مقام
قصد ذکر و جهاد و طامه مؤمنینی یوامر جلیل الشانه ارشادینورقلری

مکشوف دیده اهل اطاعت و انقیاد اولدیسسه بوفصل جلباك ذیلند
جهادك فرض عین اولدیغنی بیان ایتمکه شروع اولمشدر ومن الله التوفیق
والعسابة فی البدایة والنهاية (فصل فی فرضیه الجهاد) شرح مختارک
کتاب اختیارند شویله مسطوردرکه (الجهاد فرض عین عندالتغیر العام
کتابه عند عدمه) یعنی جهاد فرض عین اولوب نفر عام اولدقد جله یه
لازم کاورو بویله بر امر اقتضا ایتوب تغیر عامه محتساج اولدیغنی وقتده
فرض کتایبه اولدیغنی جای اشتهابه دکلدر تورکجه طاقبه باشی صیقوب
کروده اتمکه بچمکه بر آدم قالسون دیو باقلیه جتی وقتده جهاد جله یه
فرض عین اولوب امر جهادی برینه کنوروب دشمنی بالکلبه دفع باخود
قبل الحركه اولان رتبه سنه قونیجه یه دکین اوه بکچی لازم شهری کوزنمکه
براز آدم کرک نیجه اولور کویز بوش قالدی دیموب جله مسلمانلر کوکل
برلکی ایدوب بوبلای دفعدنصکره نظام مملکت قیدینه دوشملیدر بورتبه
اولدیغنی صورتده سار و قتده اولدیغنی کبی نه طرفدن دشمن حرکت ایدرسه
اوجانبه نهجه عساکر و صورت امره کفایت قدر مال و جان ایله تدبیر
لازمه عرض دین و دولت اولدیغنی معلوم علم عام ارای ارباب جاه و حشمتدر
اما جهاد عندالتغیر العام فرض عین اولدیغنه ادله و براهین اولدر که جناب
حضرت حق جل و هلا قرآن کریمده سوره توبه نك آخرنده (انفروا خفافا
وثقالا) بیورمشدر بوايت سابقا اولان آیه کریمه (یاایهاالذین آمنوا مالکم
اذاقبل لکم انفروا فی سبیل الله اناقم الی الارض) بیوروب آیه قرآنه ایله
غزایه مأمور اولان مؤمنین غزایی ترک و نفوز ایتدکلر بچون تأدیب و توبیخ
بیوروب و نفوزه مساهله لرین ردوانسکار بیوردقدنصکره بوضعت کثیر
المنافع و بوییشه و غیر المدافعة امر واجب الامشائی تجدید بیوروب
(انفروا خفافا وثقالا) نص جلیل الشائی ایله تأیید و تهید بیوروب
بوصورتده جله ناسدن کروه مؤمنینه نفور ایله امر بیورمشدر تغیر عام ایسه
موجود بولسان مسلمانلرک جله سی امر مذکوره مباشرت و قهر اعدایه
وقع دشمن دینه مبادرت ایله اولوب عند الضرورة غلبه اعدای لثم
بوصورتده اولمز الاجله مؤمنین براوغوردن صوب دشمنه عازم و وار قوتلرینی

بازو به کتوروب قهرمانانه صوات و هجوم ایله اولور بوسورت مذکورده.
 امر جهاد جله سنه صوم و صلوة کی فرض عین اولور و كذلك بومستله نك
 ذبلنده صاحب كتاب پیور که (و اذا هجم العدو وجب علی جمیع الناس
 حتی تخرج المرأة والعبد بغير اذن الزوج والمولى لانه يصبر علیهما فرض
 عین وحق الزوج والسید لا یظهر فی فروض الاعیان كالصوم والصلوة)
 یعنی بلاد مسلمین اوزرینه اعدای لثام هجوم ایتسه امر جهاد نامسک
 مجموعی اوزینه فرض اولوب نسوان و قول کوله مقوله لری بیله بوامری
 یرینه کتورمکه مأمور اولور ل امور شرعیه نك اغلب و اکثرنده نسوان
 قوجه لری نك اذنته موقوف و قولار افندیلری نك رضاسنه محتاجلری ایکن
 بو خصوصده بولره باقلیوب قوجه سی اذنی نسوانه کوره و افندیلری قولره
 کوره اذن و یرسونلر و یرسونلر جله مسلمین ایله بیله بولتوب قدر نلری قدر
 اولتجه دك چایشوب دشمنی دفع و قعه امداد ایتك لازمدر زیرا بوامری
 می قوم بوسورنده بولرک اوزلرینه فرض عین اولدیغندن انلرک اذنلرینه
 باقلزیرا قوجه ایله مولانك حق لری بوسورنده بولرک اوزلرینه کچمز
 عینله صوم و صلوة کی حاشا بر قوجه قار یسنه نماز قتل و اروج طوغمه
 دیسه اطاعت و انقیاد ایتك و بال اولدیغی کی و براقندی کوله سنه ترك
 صلوة و صومی امر ایتسه مقبول اولیوب بوسورنده بوامری مکروهه مخالف
 واجب اولدیغی کی بوده بویله در زیر (لاطاعة للمخلوق فی معصية الخالق)
 اولدیغی معلوم فهم علمای کرامدر ایتدی معلوم سعادت اوله که (انفروا
 خفافا و ثقالا) آیه کریمه سنده علمای تفسیر رحهم الرب القدیر نهجه مزابای
 و نکت تقریر و هر بری برر تعبیر بدیع الاسلوب ایله تخریر و تفسیر ایتشلردر
 فاما جله نك مختاری بونظم کریمک بیان و حئلده مابه الافتخاری علامه
 بیضاوی علیه رحمة الباری حضرتلرینک ایتدیکی تفسیر بدیع الانهجامدر که
 جله علمای کرام صداحسنت و هزار سایش دیوب ختم کلام ایتشلر در علامه
 مزبور بویته کریمه نك نفسیزده پیورلر که قال الله عز شانه (انفروا خفافا)
 لنشاطکم له (و ثقالا) عنه لمشفته علیکم اولقله عبالکم و لکثرتها اور کبلا
 و مشاء و خفافا و ثقالا من السلاح و صحاحا و مراضا یعنی ای مؤمنین غبر عام

اقتضا ایدوب طاقیه باشی صیغه فده کرک سز لک غزایه ایسته ککرز اولسون
 کرک کوچ و اغر کلسون تاخیر و توقف ایتمیوب کوکل برلکی ایله بر اوغوردن
 محملکردن نفور و خروج ایدوب صوب اعدایه متوجه اولک یاخود عبالکر
 از ایش کرده قالوب منزللر بکرک تدبیری ایدر کسه کز بوق ایش یاخود
 اولاد و عبالکر چوق ایش بونلرک قیدی کیم قایرر دیمبوب بو طریق
 اوزره امر مز بور کرک سزه قولای و کرک کوچ بونلره باقبوب مقتضای
 غیر نکر و مالز مه دینکر اولان امر جهاده قیام و سوسی اعدای ثامه افار
 صور کی سبال اولوب جهد تام ایتمک سزله لازم و طرف الهیدن بو امری
 بر بنه کنور مکه مأمور سز دیمکدر یاخود خفاقا و ثقالا تعبیر اطمیندن
 مراد امر مز بور ظهور و بروز ایتد کده پیاده و سواری اولد بفرکه باقبوب
 امر غزایه نفور و خروج ایدوب جان و باش ایله اعدای ثامه متع و دفعه
 مبادرت ایلمک دیمکدر یاخود خفاقا ایله ثقالادن مراد چکنه مازم اوله جق
 قدر خسته لککر اولوب بر از جق مزاج انحرافی سبب ترک غزا ایتمبوب
 مرض و صحتی بهانه ایتمبوب بو امره قیام ایلمک دیمکدر بو صورتده خاطر
 فائر هبد فقیره بو اراده ظاهر اولان سوال مقدره بویه جواب سنوح ایدر که
 چونکه نفس نظم جلبده واقع اولان خفاقا بو صورتده صحت ایله تفسیر
 و ثقالا مرض ایله معنی و برلدی مالی بویه بر امر ظهور ایتد کده خسته لکه
 صاغلفه باقبوب امر مز قومه قیام ایلمک دیمکدر بو صورتده بهر حال بویه
 سوال وارد اولور که خسته لکه باقک دفع اعدایه مباشرت ایلمک دیوامر
 ضمنده کذلک صاغلفه باقک دیمک نه معنایه در بهر حال جنگ و جدال و حرب
 و قتال اصحابی امته بلکه اصحابی مز قوموندن اقویای کروه شجاعت ایچوندن
 صاغلفی امر مز بوره مانع دکل بلکه اول مالز مه ایکن بونده خفاقا کله سی
 بو معنایه کوره نه وجهله ثقالا کله سیله هموزن اعتبار اوله یلور دینلور
 ایسه خاطر فائر بو بر قاج وجهله جواب سنوح ایدر که اولا خفاقا و ثقالا
 بو معنایه کوره مشا کله صورتلو بر تفریر خوشاینده تعبیر اولوب عاداتا مشا کله
 کله نایه ایله اولوب بونده ثقالا معنای مز قومه کوره و بخیره اولوب امر
 تأمل کله اول اولان خفاقا لفظنده اوادینچون عین مشا کله اولوب

بلکه صورت نحر برده تصویر معنی اوله تفریر معنی مقتضای مقامه کوره
معناده خفافاسنی تأخیر اقتضایدر امر جدال و صورت جنگ و قتال بغیر عام
و جمعی اوزره اقتضا اینسه سزله خصوص مزبور بی اداده اهتمام ایدوب
نفس کزه امر مر قومه ثقلت اولور سه ده خفت اولدینی صورتده اولی
بالطریق اولوب الحاصل ثقلت و خفت و قولایلی و کوچلاکه باقبوب امر
الهی جل و علایی پر بنه کتور مکه مسارعت ایلاک دیمکدر بنه هله مشا کاه
صورتلو بر تعبیر اعجاز نما اولدینی معلوم اولوالتهاد و ثابا صورت قلت
عیال و کثره عباله کوره یوقاروده قاضی بیضاوی حضرتلرینک و یردییکی
ممنابه و آنفاتفسیر اولنان تعبیر کوره قلت عیالی اولنلره امر حرکت و نقل
اهون و کثره عیالی اولنلره اکانسبتله کوچلاک اولغه ترتیب نفس الامر به
رطایت بیور یلوب مقتضای ترتیب اوزره انفر و اخفا و ثقالا بیورلشدر
و ثابا حضرت قاضی رحمہ اللہ علیہک خفاف و ثقالی پیاده و سواری ایله
تفسیر بنه کوره بیان اولنلره نسبتله بویله امر قیام اگرچه خفاف کله سنه کوره
ثقلت عظیم ایسه ده هله باری ائلری قیدی اولیوب انجق بر بوغازلی
ندارکی جهتبله خفافا تعبیر بنه شایان و ثقالا کله سندن مستفاد اولان سوار یلر
تعوب و مشی و تحمل زاد جهتدن خفتلری وار ایسه ده دواب مر قومه نک
کرک ندارک هلف و بساطی و محل خوف و خطر اولان امکنه ده احتمال
صهیل دهشت انکیزی ایله اعدای لثامک اوزرل بنه کله جک عسکرن
خبردار اولوب استحضار وسائل مدافعه به تحصیل اقتدار ایله نیجه ملاحظه به
وسيله اولسی ثقلتی بلکه روی ارض صلبه ده ددکده سم اسب بعض کره
جواسیس کفار سطح زمینسه ر بوده کوش نجسس اولوب برمر حله یردن
ضرب اقدام خبول غزاتدن خبر و یردکاری امره صف آرای پهنای
تجربه اولان غزاة بهشتی المقامک معلوم ضمیر سمیرلی اولدینی اوزره
کندیلره ائلری ثقلت علی الخصوص بعض بجنه و جبال شاهنه مقوله سی
صعب المثال افلاکه سرچشمش جباله شعله جواله سیر نیجه ارباب آبادی
واقفدار کی نیجه کره صعود اقتضایدوب دواب مذکور بی دامن تلال
و جباله بس مانده ایتدکاری خوف و خطر کی انداخته اینسه لردرلو درف

و بلا استصحاب ایدوب کندیلری چیتاجق یردن واول راه هزار خطر دین
 کچور سدر بر کونه مشقت اولدیغنه اشارت اوله (و باعما) سلاح جهتیله
 خفاف و ثقال تعبیر یته کوره بر قاج رجه یله صرف معنا مکندر که خفت
 و ثقات اعداده و اسلحه ده اولوب مثلاً بر طباجلوسی اولان کسه کندی ایله
 بر بوی توفیقی و بر پشتو تعبیر اولتان نسنه سی اولان بر اولوب اولکی
 کسه ایکنجی مد کور اولان شخصی کوره قلیل المونه اولوق کبی یاخود
 هیچ سلاحی اولوب مثلاً بر طویقه تعبیر اولتان دینکه قادر اولش انکله
 النده برخشی اولان کسه کبی یاخود خفاف و ثقال اسلحه مرقومه نك
 اوصافنه رجوع اعتباری جهتی ایله قلبی قیلا غیبی اولوب یاسلی نیورجکی
 اولان ایله شمشیری ابداری آبروی شهدا کبی سیال نور چهره مجاهدین
 آسا براق اولوب سیف قاطع شریعت وش صمصام تیز ناثر اولوق کبی
 الحاصل بونلر و بونلرک امثال خفت و ثقات اعتباری ایله حفاقا و ثقالکله
 لطیفه لری اعتبار بیوراق مانع دکلدر (وخامسا) خفافا و ثقالصحت و مرض
 ایله تفسیر بیورلدیغنه کوره عینی ایله تعبیر شریعت بوندن غیری محل قرآنیه
 و بعضی احادیث نبویه ده التزام و رعایت بیور یله جنی امورده فی الرضا
 و السخط و الحلم و الغضب تعبیری کبی یوامر واجب الایهامک شانه رعایت
 فریضه ذمت اولدیغندن صاغیزه و خستگیزه یعنی بو بر امر در که بونده
 خستلر مرضنه بلقیوب اصحابه کندولرین الحاق و ادراج ایدوب کندولر
 موت تعدا اولان محله دکین جان بندنه اولدقجه ممکن مرتبه سعی و کوشش
 ایدوب رضای رحمانی و حجت دین و ایمانی کوزده جک محلدر دیوا امة
 مرحومه محمدیه یه فضیلت امر جهادی بیان اوله فذلک الکلام سؤال
 سابق مرقومک جوابنده حضرت علامه قاضی علیه الرحمه نك کلین
 مذکور تینی تفسیر بیوردقلری ائنده سرد ایلدکلری احتمالات عقلیه نك
 انجق خفافا و ثقالا کله لری صحت و مرضه الدقلری و وجهه کوره اقتضا
 ایدن سؤال مزبوره امر مرقومه کفایت ایدر جواب ایله اکتفا اولنیوب
 مطارح از کبا اولان تفسیر عبرتنامه سنده جولان طبیعت آتشپاره لری ایله
 تردیدا بعد تردید نقل بیان بیوردقلری وجوه خسته نك مجموعنی تفصیل

و بیان اینک امر مر قوم و جوه خسته مذ کوره ایله ملحوظ اولوب ترتیب
فاضل مر قومه رعایت ضمننده حصول مقصوده دلالت ایلمدیکندن اسب
جولانیکبر راعه پر راعیه مهمیز زن اقدام و بهنهای صهرای واسعه
الارجای مر امه بو وجهله مسارعت و اهتمام اولمشدر و بالله التوفیق
ایمدی معلوم ضمیر سیمبر اوله که جهاد عندالله الملائک المتعال بو یله بر امر کبیر
واجب الامتثال اولدیغندن کونلرده بر کون سرور کائنات علیه افضل
الصلوات و اکمل التهیات حضرت تلیزیک حضور شر بفارنده اصحاب کزین
رضوان الله علیهم اجمعین جله سندن ابن مکتوم حاضر ایدیلر و ابن مکتوم
حضرت تلیزیک ایلمدی (انفروا خفا و ثقالا) آیه کریمه سی نزول ایتمدیگی
محللر ایدی ابن مکتوم رضی الله عنه فخر عالم نبی محترم صلی الله تعالی علیه
وسلم بعدد من سکت و کلم حضرت تلیزندن یار رسول الله جهاده چیغقیق بنم اوزریمه
دخی فرضیدر دیو سووال ایلمدیکنده حضرت علیه السلام نعم دیو جواب
بیوردیلر یعنی بلی بو صورتده و بو یله حین اقتضاده سنک دخی اوزریمکه
جهاده چیغوب کروه مسلمین ایله یله بولمقی فرضدر دیو بیوردیلر حتی بوا امر
(لبس علی الاعمی حرج) آیه کریمه سی بوا ثناده نازل اولوب مفسرین
کرام بو آیه شریفه نک سبب نزولی بوماده اولمشدر دیو بیور مشلدر و ابن مکتوم
اعمی اولوب عذر شریف تلیزیک جله نک رأ العین مشهود لری اولغله بوا مردن
عفو بیور یلوب نفور و خروجدن بری اولمشدر و کذلک مفسرین و الاربت
و علمای امت حضراتی قرآن عظیم الشانده حق جهاده بیان بیوریلان
(واجهدوا باموالکم و انفسکم فی سبیل الله ذلکم خیر لکم ان کنتم تعلمون)
آیه کریمه سنک تفسیرینده کلمه وای او معنایه ارجاع و عطی مائه انطلو
آلوب (بما مکن لکم بها) ایله تفسیر ایدوب یعنی کفار و کفار کی جنک
و جهادی اقتضا ایدن طائفه ایله جهاد ایدوب الله عظیم الشان
حضرت تلیزیک اوغرینه مالکزی و جانکزی بدل ایدک دیو امر بیورمشدر
یعنی فرزا یولنه مالکز ایله اعانت و امداد باخود کندیکز بالنفس مباشرت
ایتمک ایله اعلائی کلمه الله و نصرت دین مبینده بوانک ایکیسی دخی ممکن
ایمش هم مالکز هم نفسکز ایله اولور سه نه کوزل نور علی نور بوق مالکز

وارايمش جنك اربابندن دكلش سز غزاة و مجاهدينه بذل مال ايدوب براز
 هسكراز مق كې باخود هيچ اولز سهه برايكي غريب يكييت اياقلند يروب
 انله امداد ايتك كې الحاصل قدر تنكز مرتبه في سبيل الله دين مابين اوغرينه
 انجهل خرج ايتك كې باخود مالكنز يوق ايمش اما جنك وجدال و حرب
 و قتال اربابندن اولوب بدنكز تاب و طاقت و ميدان شجاعته آت سور مك
 قيق چكك دشمنه قويلوب بدخواهلردن تكميل عرض و ناموس ايدوب
 انتقام المعه مكنكز و ارايمش بو صورته تاخير ايله عاصي و توقف ايتك سبي ايله
 كنهكار اولقدن حذر و اجتناب ايدوب سوه رك وابسته يه رك بالذات نفوسكز
 بو بولده بذل و افنا و البكردن كلان قدر تحصيل رضاي خداده بولنك ديمكدر
 يوق ايكس سيده الدن كلور ايمش هم مال ايله هم نفس ايله امداد كزمكن
 ايمش مانع دكل (نور على نور) اولوب تحصيل قربت و امر الهيه
 اطاعت ايمش اولور سز ديمكدر (ذلكنم خير لكم) ابو السعود عمادي عليه
 رحمة الهادي تفسير شريفنده بويله تسطير بيورلشدر كه (ذلكنم) يعني
 بونفور و خرو جسدن و حين اقتضاساده كوكل برايكي ايله بو كاره مباشرت
 ايدوب بو رضاي شريفي تحصيل (خير لكم) سزه زياته خير لودر بونده
 سزه خير عظيم و اردر (خير كله) شريفه سنك تموييني تكثير و تعظيمه
 حل بيوروب بيان خير يته بوجهله تقرير بيور مشلدر كه نه وجهله سزه
 خير لودر او وجهله كم بوامر عظيم نفسنده خير او بر مصالحندر اكا بنساء
 باخود بويله برايش ظهور ابتد كده بوني ترك ايتكندن و نه كرك ديوحاشا
 اختيار راحت ايدوب مال خرج ايله رم ديو قورقوب اموال و اولاد ايله
 تمنى بوامر سدره و بوخيال باطل ايله بيه ضلالتنه دوشوب كرا آه اولقدن
 سزه بوامر خير لودر ديو حضرت رب العالمين عبادتي طريق رشاده سوقي
 و ارشاد بيور مشدر حتى بوابه كريمه ده بعينه اشارت اولان (ذلك)
 كله سيله بدها خيريت بيوروب اسماء اشارتدن قريبه اشارت ايچسون
 موضوع اولان كله هذا ايله بدها خيريت بيورليوب بويله تعبيريورلق
 بو امرك منزلة و شرف جهتندن بعدنه اشارت و امر ديني حايث ايمش
 منزله بالا و درجه اعلا اولديغنه ايدان و قولارينده معجز و اعجاز نما اولوب

تحدیثی ایله فصحای عرب عربای واه حیران ایدن قرآن عظیم الشان
نفعنا الله تعالى به فی الدنیا بانواع برکته وجعله شفیعنا یوم المحشر والمیزان
جامع انواع بلاغت و مستجمع اصناف فصاحت اولفله مجرد برکله ذاکم
ایله بویله سر نهفته بی اشکار و اطهار و قولار ینک نص قرانیه دن اکاه
اولان اصحاب قلوبنه تعلیم ایچون بوججهله بیان پیورمشدر بوراده بر معنی
دخی و یریلوب سزغزا خیر ایدوکنی یلور سزدیمک بویله اوله که چونکه
حق جل و علا بوامری بویله خیر و بردی حضرت حقک جهادی خیردر
دیو خیر و یرمسی کرچکدربی اشتباهدر ابدی امر مزبوره مسارعت
و قیام ایدک دیمک اوله و لذلک مسوره بفرده حق جل و علا (کتب
علیکم القتال وهو کره لکم) پیورمشدر تفسیر معالم تنزیلده بواینه کریمه نک
تفسیرینده بویله پیورمشدر قوله تعالى (کتب علیکم القتال)
(وجرى بعضهم على ظاهر الآية وقال الجهاد فرض على كافة المسلمين
الى قيام الساعة) یعنی مفسرین کرام حضراتندن بعضهلر بوایت
کریمه نک ظاهری اوزرینه پیوریوب کافه مسلمین اوزرینه قیامته دکن
فرصدر دیشلرر بوتفسیری بویله بیان پیوردقدنصکره ابا هریره رضی
الله عنه حضر لرندن من مات و ام بغزو ولم يحدث نفسه بالغزوات علی
شعبه من نفاق حدیث شریفی روایت پیورلر بعده قال قوم قول
شر یفلری ایله جهادک فرض کفایه اولوب ناسدن بعض مؤمنین امر
مر قومی ادا ایتکله بعض اخر اوزرلندن سقوطنی نفل ایدرلر و علماء
کرامدن زهری و اوزاعی حضر تلرندن (کتب الله الجهاد علی الناس
غزوا و قعودا و من غری فبها ونعم و من قعد فهو عدو ان استعین اعلان
وان استغفر و ان استغنی عنه قعد) تفصیل پیورمشدر یعنی حضر
جناب حق جهادی ناس اوزرینه فرض ایشدر ایسترسه غزا اتسونلر
ایسترسه اوتورسونلر انلردن اوکمنده که غزا ایلده فبها ونعمه اوتورانه
کورهده کنیدن مجاهدینه اعانت مضارب اولورسه اوخدمتی ادا ایدیه یوق
حین اقتضاده بغیر عامه محتاج اولوب عسکر ایله کیمسنی طلب ایدرلر ایسه
یله کیده یوق بونلردن کندوبه حاجت اولوب جهاده استغنا حاصل
ایسه اوتوره دعاده اوله دیونفل پیورمشدر در علماء کرامک بلندی فاضل

يكانه ابي اليت سمر قندی تفسير شريفنده (کتب عليه القتال) اية
 كريمه سي فرض عليكم القتال تفسيريله يوزر يعني مؤمنلر سرك اوزر يكره
 قتال فرض اولدى (وهو كره لكم) حال بوكه امر جهاد سرك اوزر يكره
 مشقت وانه زحمت چكه چككر محاط علم محيطم در بعينه ابتداء امر
 اولندوقده بويله اولوب خلقه بك كوج كلش ايدى وانلره بوامر عظيم
 دشوار اولديغى نفس غزايى حاشا كريمه كوردكلرتدن اولوب بلكه
 بوامره استحضارده وتدارك مالزومه سفر يه ده اولان تعب ومشاق مشهور
 بصائر مستجمع عليه الاتفاق اولديغى برامر بديهي الظهور اولديغدن
 ايدى بناء عليه ختام اية كريمه ده (وعسى ان تكرهوا شيئا وهو خير لكم
 وعسى ان تحبوا شيئا وهو شر لكم والله يعلم واتم ليعلمون) ايله اختتام
 يوزرلدى يعني نيجه شئي واردركه سزاني سوب ديلوب اختيار ايترسكر
 مثلا بومادهده سفره كتيوب او يكرده راحتكرى ارايوب اوتورمق كبي حال
 بوكه اوشي سزه خير در زيرا انك تركي نيجه مفاسدى موجب واعداى
 لثامك اوزر يكره تسلطنى مستوجبدر ونيجه منافعدن محروم اولمكره سبب
 اولور مال غنيمت اخذى واثوابه مالك اولقى منفعتى و بين الاقران تحصيل
 نام وشان ايتمك وكذاك بونك عكسى ده بويله در يعنى نيجه شئي واردركه
 سز اكاحجت ايدوب استر ديلرسز حال بوكه اوشي سزه شر در مثلا
 بومادهده سفر ايتمكى استه ملك كبي حال بوكه امر جهاددن كرو قالمكر سزه
 شر اولوب اعدانك تسلطنى موجب و بين الاقران جبا نلق ايله موصوف
 اولمكره سبب ونيجه دوراو فسادى جالب اولور ايدى هر شيتك امر
 حقيقتنى وامورك عاقبتى انجق حضرت حق يلور سز نه بلور سز سزل
 قواسر قوللغه واجب اولان امر مولايه اطاعت وامر اولوالامر انقياد
 ايدوب زمره مسلميندن ايرليوب سفره نهي وحضرده دخي بنه انلره
 اطاعت وانقياد اوزره اعداى لثامى هر وقده حاضر بلوب هر طائفه كندى
 مأمور اولديغى خدمنده صداقت اوزره قوللغه بولمق كر كدر الله عظيم
 الشانه وكتاب الله و حضرت رسول الله صلى الله عليه وسلم واولوالامر
 اولان خليفه لره اطاعته بولنلر و بومأمور اولدقلى اطاعته بولنلر ليله

یوما فیوما انا فانا حق درگاهنه و روح رسول الله صلی الله علیه و سلمه تحصیل
انتساب و کسب قربت ایدوب دنیا دنیاه دنیا مر ادل یند نائل و کندیلردن
اول کلوب و کچان کروه شهیدا و اضاف امانتک و کردن اطاعتلرینه طوق
انقیادی یند ایلان سعدانک سالدکنه منسلک وانلرک کروه پرفتوحندن
معدود اولوب جله نك رشته سی بازاره چیققی درگاه پر برکاتده و بهنسای
عرصه عرصه ساندده امة مر حومه محمدیه شویله طورسون سائر بیغمبران
صلوات الله علیهم اجمعین حضرتانک امتلرینک میانه سنده حور و حقیر
و بدنام و دنیاده بونلر برالای زور بار اولوب (وان طائفتان من المؤمنین
اقتتلوا فاصلحوا بینهما فان یفت احدیهم علی الاخری فقاتلوا الی تبخی
حتی تغنی الی امر الله) ایة کریمه سیمله باغی و مفسد اولوب دملری هدر
و قاتلری مباح اولش برالای حاصیلردن دیدر مکن کمال حذر ابله حذر
ایدوب یاخود بونلر کفار خاکسار کبی مقابله مسایندده صفر بغلوب بونلرده
قوت و تاب و طاقت اولوب بروجهله حذر و بهانه لری بوغیکن قات قات
بخشش لری و علوفد لری و مواجبلرینی عسکری طائفه سی اوتهدن بری
مملکتلرنده و سلطنت علیه ده اریکه نشین اورنک سعادت اولان ذات
تالیسان (حفظه الرحمان بحفظه السدائم فی کل وقت وان) حضرتلری
طرف باهر اشرفندن معتاد قسیم اوزره بلیکده دخی زیاده آلوب زاد و زخار
و مالزمه عساکر بالجمله مرعی و محمی بیور یلوب شرعا و قانونا ذرة قدر
قصور و تقصیر بلیکده خاطر خطور ایدو جک برشی حقیر قالیوب بالجمله
حجت ملوکانه و غیرت پادشاهانه اوزره امر لری تمام و مالزمه خدمت
دین مینلری اکمال و اتمام اولنش ایکن حاشاشم حاشا مقتضای جبلیت
و حیثیت لکدن ناشی مراعاة امر دینی براغوب جناب حضرت الله نه
دیمکدر و عرض سنیه دین محمدی صلی الله علیه و سلم حضرتلرینه نه کونه
رعایت وظل الله و خلیفة الله اولان پادشاهلرک امرینه امتثال و نهیندن
اجتناب فرض اولدیغنی بالیوب بین الاقران ترک عار و غیرت ایدنلر دنیاده
رزیل و حقیر و بدنام و اخترده عرصه عرصات باشلرینه تنک صوجلو
اولان کسندلر دنیا فانی ایکن قاچه جک یر بوله مدفلری کون کبی ظاهر

اولوب مشهور من اولدییی کبی آخرت خود برتک محلد که هر کس انده
 نفسی نفسی عجبا ز به صغور لر و انده اولان بدنا ملق و رسوایلق بودنباده
 اولان بدناملغه و رسوایلغه بکر من العیاذ بالله تعالی مسلمان اولوب دین
 محمدی و طریقت احمدی اوزره اولان دین قرنداشلرینه یوامر واجب
 الریایه بی فکر ایدوب اخلاق الله ایله متخلق اولوب سیرت محمدیه اوزره اولیق
 فرض عین اولدیغی ایات قرآنیسه و احادیث نبویه دین مستفاد اولدیغی
 جای شبهه و عناد دکادر (ومن یهد الله فهو المهتدی ومن یضل الله فله
 من هاد) و ینسه حضرت حق جل و علا قران عظیم الشانده (قاتلوا
 المشرکین كافة کایقاتلونکم كافة) بیوروب کفار دوزخ قرار ایله مؤمنین
 فردوس اشیان حرب و قتاله دامن درمیان اولمغه امر بیورمشد برعنی ای
 مؤمنین كافة مشرکین سزکله نیچه مقاتله ایدوب سورسی سوریکزه
 صوله و رمه سی رمه کره حله ایدرلر ایسه سز لر دخی عسکری و غیری ارباب
 جنگ حرب و ضربه قادر اولد قلدنسه کره آنلر ایله مقاتله ایدیکز
 کور من مسکز که (الکفر ملة واحدة) مدلولنجه انلر قانون و وظایفه بقبولوب
 بالجملة ملاعین پر عناد سزکله حرب و قتال امر نده اتفاق و اتحاد ایدوب
 نیچه جنکر ایدرلر ناجانلرین کونده دیک نیچه چالشور سزدن اتفاق
 و اتحاد و کوکل برلکی اوزره اعلائی دین مبین و رضای رب العالمین ایچون بذل
 مجهود ایدوب مقاتله ایدک و سز لر که ملل اسلامیه شی واحد کبی اولوب
 جمله کزک تن و قوه اسلامیه روح مقامنده اولمش کبی سز پس بوابه
 کریمه ده مفسرین عموم قلزم معنی و تفکر اقصای قصوای فحوی ایدوب
 کایقاتلونکم نظمنک کاف تشبیهندن بومعنائی و یردیلر که عینی ایله کفار
 نیچه و قته علوفیه و و قته و سائر بهانه جورک ایتدیکی بهانه به باقبوب
 حرب و مقاتله ایتدکاری کبی سز ده انلر فارشواق ده تأخیر و توقف و عذر
 بهانه ایقبوب مقاتله ایدک دیو امر بیورلای ایله فرض و شهر حرامده
 و غیر یده انلر ایاضه قاقوب مسلمین اوزرینه صوله یاخود انلردن من غیر حله
 مسلمینک انلر ایله مقاتله سی نافع و مصلحت اولد قده بوامر لر باقبوب حرب
 و قتال مشروع و لازم و کروه پرفتح مسلمین اوزره واجب دیمکدر پس

شهر حرامده قتال بوايتك نزول شدن مقدم محرم قلنشدیدی بوايت کریمه
نازل اولدقد اول حرمتی ناسخ اولوب ججع شهورده قتال مباح اولدی
و بعضی مفسرین شهر حرامده قتال مباح دکلدر مکر مقتضی اوله دبو
تقیید ایتشلدر انجق قول اول ترجیح اولمشدر و بوايت کریمه قول ثانی بی
نامخدر دیمشدر و بو کا دایل اولدر که فخر عالم نبی محرم صلی الله علیه
وسلم حضرتلری شهر حرامده طائف نام محلی محاصره بیوروب شهر
حرام کچد کدنسکره جه طائفی فتح بیورمشلر ایدی اگر شهر حرامده بوامر
حرام اولسه فخر عالم حضرتلری طائفی محاصره به مباشرت و بوامر
مبادرت بیورمزل ایدی وینه حق جل وعلا آفا مذکور اولان ایه کریمه نك
خنامنده واعلموا ان الله مع المتقين بیورر یعنی کفار بد کردار نیجه مقاتله به
شروع ایدوب جهد ایدرلر سه سرلرده انلرایله حرب وقتله شروع
ایدوب اهتمام ایدک واصلا ایلردن ذره قدر خوف و خشیت
ایدوب قلوب پر صفالریکن هیچ اغبرار کتور مین که تحقیق
علی التحقی الله عظیم الشان متقین ایله بیله در سرلره یاردم ایدوب
امداد واعانت وامیدکن اولمداغنی یرلده نیجه نصرتلر احسان ایدوب
صیانت وحایت بیورر و بوايت کریمه ده بر اشارت لطیفه دخی وارد که
عسکری طائفه سندن وجنک و حرب رجالدن اوللره صلاح و تقوی لایق
اولوب اوزمره حضرت حقندن قورقوب و حضرت رسول الله صلی الله
علیه وسلمدن حیا ایتک کرک و جناب رب العالمیندن قورقوب پیغمبر علیه
افضل الصلوة حضرتلرندن اونا تمق امر الهیده و رضای رسول اللهیده
بولنق ایله اولورنتمک (اطيعوا الله واطيعوا الرسول) بیورمشدر چونکه الله
عظیم الشانه اطاعت و رسول الله حضرتلرینه اطاعت ضمنده خلیفه
عصر و اولوالامر اوللره اطاعت دخی بلکه هر طائفه نك ضابطی تا کوی
کتخداسندن عماله و عمالدن امرایه امرادن وزرایه و زرادن یادشاهه
چیقجه اولوالامرلدر و انلر کله اولوالامرک مداولسده داخل و بوامر
معنوی بومعالزده حاصل اولدغندن الله عظیم الشانه و رسول الله حضرتلرینه
اطاعت فرض اولوب اطاعتله جله ناس مأمورا و ادفلری محله و اولوالامر

منكم لفظ شر بنی ايله اطاعتی فرض اولئر بیسان بیورلمشدر آنجق فقد تعبیر
بلاغت انما سی اعجاز نما وسبك اطعی حیث فکن زمره فصحا و جله بلغا
اولان زلمم کریمه اطاعت الهمده و اطاعت رسول اللهده لفظ امر اطیعوا
تکرار و اطاعت اولوالامریده لفظ مزبور تکرار بیورلبوب ساده عطف
واضح ايله اکتفا بیورلسی اطاعة الله و اطاعت رسول الله قیاس قبول
ایتموب درجه قصوی و مرتبه اعلا و در جتین مذکور تینه اطاعت
اولوالامر سلم ارتقا و اولوالامر اطاعت ایدن بهر حال الله عظیم الشانه
و حضرت رسول الله اطاعت ایتمکی مستلزم اولدیغنه بناء بو کونه تعبیر
بیورلمشدر ایمدی یوقارودنبرو بوسبك لطیف معلوم ضممرش یف بیورلدیسه
بودخی معلوم دولت بیور یله که (یا ایها الذین آمنوا مالکم اذا قیل لکم انفروا)
آیه ~~صکریمه~~ سی الی آخره بوذ کر ایتمدیکن (انفروا خفا و ثقلا)
آیه کریمه سندن مقدم ایکن تأخیر بالمعنی اولوب اولالامر مزبور بیان
بیورلغه بادی فقهاء کرام رحهم الله حضراتی جهادک فرض عین اولسنه
سرد و ایراد ایلدکاری انفروا قول شر بنی ايله اولمغه دلیل ايله مدعانک
مبانه سنه شی آخر توسطندن احتراز پیوردلرندن اولغین اقوال فقهادن
مال محصل اولان امره متبیین اولسون ایچون ابتدا انفروا قول شریفنگ
بیانمز قصدی اولمغه بادی اولمشدر و بالله التوفیق ایمدی معلوم ضمیر
مسامت مرسوم اوله که (یا ایها الذین آمنوا اذا قیل لکم انفروا) آیه کریمه سی
دخی اهل اسلامک عدم نفوره تو بخلری ايله خروج جهاده مسامحه
و مساهله لری انکاری مشتمل اولوب بوتو بیخ و انکارده مؤمن اولئر بهر حال
مأثر اولوق امر مقرر در قال الله عز شانه (یا ایها الذین آمنوا مالکم اذا
قیل لکم انفروا فی سبیل الله انا قلتم الی الارض ارضیتیم بالحیوة الدنیا
من الآخرة فامتع بالحیوة الدنیا فی الآخرة الاقلیلا الا تنفروا یعذبکم الله ابا
الیمنا) اولو بوآیت کریمه نلک سبب نزولی حضرت فخر کائنات علیه افضل
الصلوات و اکمل التهیات حضرت نلری ناسه تبوک غزاسنه کتیمکه امر بیوروب
وقلرده مأور اولدقلری وقت ایام صیفک اشد جبار حرنه تصادفی ایدوب
یمشدرک کمال بولوب اطافتی و سابه دار اولان درختلرک ظل ظلیلنده تمام

راحت ابدجك وقت اولوب تاب شمسدن بر سایه اولان برلر چوانش كرى كې
 دلسوز وهر بر مېوه نك تناول اولنه جق محلى اولوب هر كس بوذوقى انداخته
 سال مستقبل ايتك غایت نفسه كوچ كله جك اوان اولغين بويله بروفته
 خروج على الاعدا بى ذليل عدايتلر يله جناب حضرت حق انده ناسه
 خطاب و بوامر واجب الاتباعله اظهار تناقل ايتكله مستوجب تأديب
 الهى اوللره عتاب بيوروب (مالككم اذا قيل لكم انفروا فى سبيل الله اثابكم
 الى الارض ارضيتم بالحياة الدنيا من الآخرة) بيوروب يعنى عمل آخرت
 و تحصيل قربت اوزرينه عمل دنيا كز و راحتكز ترجيح ايتديكز (فمنع
 الحياة الدنيا فى الآخرة الا قليلا) منفعت دنيا آخرتده نه اولسه كر كدر شو
 سرك اختيار ايتديكز. منافع واهيه ياخود همان مطلق دنيا منفعى آخرتده
 و آخرت ياشنده و يوم جزاده بر ساعت قدرجه مصلحت بركار و قلب اخه كې
 كچمزناسره بر نقره بى اعتبار در بيوروب اولامر مختارل ينك خسارت
 و خاساستنى بيان بيوروب بعده تخويف عباد و ارشاد الى السداد بيوروب
 (الانفروا يعذبكم) يعنى ان لم تنفروا زيرا كلكم مرقومه نك اصلى ان تنفروا
 اولغين بومعنى مقصود اولوب يعنى بوامر مقتضى ده سز لر غزايه طالب
 و جان و باشله رسول حبيب محمد مصطفى عليه من الصلوة ما هو الا حرى
 حضرتلر يله معا جتك و حربه و دفع ضره قادر اولوب بوامر ده خروجى
 جان عزيزينه منت و بوامر واجب الامتثالده حاصل اولان اجور كثيره
 و تحصيل رضای رحمانى مدار مغفرت و سبب قربت بيلين مسلمين ايله غزايه
 چيقيوب و بونده مساهله و مسامحه ايدرسكن. (يعذبكم عذابا ايما) يعنى
 بويله ايدرسكن. جناب حق سزه عذاب اليم و وجيع ايله عذاب ايدردنياده
 دنيا عذابى آخرتمه معاذ الله آخرت عذابى امر مقرر در دنيا ده دنيا عذابنه
 دوش ايدوب اعدا كزى اوزر يكره. مسلط ايدوب خور و حقير او اورسز
 ياخود اصدا كز العباد بالله فرصت بواوب سز لرى اهلاك و قبض ديار
 و املاك ايدوب هر بر يكرى كوشه چيفكزده بو جفكزده هر نه ايسه كندى
 نظام ييتكز و راحت بلده كردن دور و عيال و اولاد كز ايله اسايش و راحت
 ايدوب طورر كن بوفتملردن دور و دار و ديار راحتكزدن مهجور اولورسز

اعصای لثامدن صاغ قلوب قورتلدیکن صو رتده بودرد حاضر یکن
 قور تلیوب معاذ الله اسیر یا خود هلاک اولدیکن حالده یننه احوال ایمدی
 بو عذاب دنیویه نجه کرة بو امر ده مساهله ایدنلردن معلومکن اولوب
 صدمرتبه تجر بهل یکن سبقت ایتشدن باری تعالینک اوزر یننه خود اصلاح
 اینک واجب دکادر الکزده مرتبه اراده جزئییه قدر قدرت خلق ایدوب
 اراده جزئییه لیکری بو یوله صرف ایتدیکن کزده جناب خالق بیچون
 وعد شریفی اوزره سزله مکنت واعصای لثامله جنک وجدال ایدوب
 اعدادن انتقام وسبیل اللهده تحصیل نام و شان ایتکی خلق بیوروب هر
 حالده معین ونصیر و یار و دستگیر اولغی وعد بیور شلردن پس جناب حق
 جل وعلا خلف وعد ایتمز (ان الله لا یخلف المیعاد) و بو امر ده مسامحه
 ایدوب امر برعکس اولمده دنییاده اولان عذاب عذاب جسمانی
 و تعب روحانی معلوم کروه انسانی اولوب باله ایینه مشهود ارباب بصر
 و بصیرت اولدیفندن تفصیل و تعریفه حاجت یوقدر آخرتده خود بو جر مکن
 و بو کناهکر ایچون اوله جق عذابی انجق جناب حق بیلور برده بو صورت
 شویله طور سسون چونکه سز بر غیرت سز طائفه چیقوب اعدادن کرکی کبی
 انتقامه قادر اولدیکن و بو امر واجب الامثالده تحصیل رضاء الله و کسب
 آثار فیض رسول الله ایتکی بلدیکن بو اعدای و یروب دنیا و آخرت کر خراب
 اولور (و یستبدل قومًا غیرکم) سزدن خیرلو و سزدن غیرتلو بر قومی غیور
 اولان الله بدل ایدوب انلری ارسال ایدرکه انلر سزدن زیاده الله عظیم
 الشانه مطیع و سزدن غیرتلو و سزدن خیرلور (ولا تضره و شئنا) و سزک
 بو معامله باله مساهله کن جناب حق حاشا بر ضرر ایراث ایتمز و ملکندن سزک
 بو غیرت سزک کز باله برشی اکسلز و جهاددن بوقه و دکر ایله حقت حاشا
 شان و ملکنه برقیصه ترتیب ایتمز همان سزک ایتدیکن جیست سزک و بد بانلق
 و دنیاده و آخرتده عذاب مستحق اولوب یارین روز جزا ده عرصه عرصه ام
 ماضیه و اصناف سالفه میانه لرنده بور و سیاهلک ایله عرصه کاه محشره وارد یکن
 قالور (والله علی کل شیء قدير) جناب حق کل شیئه قادر در بو امور
 مذ کوره حق فتنده لاشیدر (وان یشاء یذهبکم و یأت باخرین و ما ذلک

علی الله بعزیز) عینله بوتفسیری متضمن اولان معنای داسوزی مفسرینک
 سر بلندی ابوالایت سمرقندینک تفسیر مقبول الجمهورنده سورہ توبہ نیک
 آخرنده کشیده سلاک تحریر یوریلوب موجود و مسطوردر و مقبول جاهیر
 فقها اولان بزازیه فتاواستنده بومسئله جلیله بعینها بویله تصریح یورلمشدر
 (مسئله سبب بالشرف و جب علی اهل الغرب تخلصها من البسیرالم تدخل
 دارالحرب لان دارالاسلام مککان واحد) یعنی مشرقده برمسئله سبی
 اولنوب اسیر اولسه دارحر به داخل اولمدقیجه مسلمان اولنراهل مغرب
 اولوب مغربده دخی اولسه لراوزرلرته اودردمندی قورتاروب اسیرلکدن
 خلاص ایتمک لازم و مسلمان اولنره بونده مسامحه و مساهله ایتموب بوامری
 برینه کتورمک اوزرلرته واجبدر زیرا دارالاسلام مکان واحد حکمنده
 اوزاقلق و یقینلق معتبردکلدر یعنی یونلره کوره بو حکم اولویتله افضلایدر
 مغربده اولنره مشرقده اولان مسلمانی قورتارمقی بوکونه اولدیغی صورنده
 سرحد اسلامیه ده اعدای ائامه یقین اوواب آتیه و طونه قادراولان بلکه
 پیاده جنکه قوت و قدرتلی اولنلره بوامر واجب اولدیغی بیرادر کفار بویله
 اولدیغی صورنده حکم مرتده اولان اقوام بدفرجام خود بویله اولدیغنده
 قطعاً اشتباه بودر حالا کفار نیجه کره واقع اولور که برصلحی عقد ایدرلر
 سوزلرته کافراکلری ایله طوروب طرف اسلامیه دن نقض عهده مترقب
 اولورلر اما بواقوام بدفرجام اولان ملاعین خذلهم الله تعالی اجعین نکباتی
 ایسه هیچ بر وجهله قوللرته اعتماد و سوز و کذارلرته اعتقاد جائز اولیان
 کروهدن اولوب توارینخ سلفده و بونلرک حال و شانلرینه ابتداء دولت
 عثمانیه صانها الله تعالی بالعوطف الربانیه نیک دولت و اقبال و سعادت
 اجلال برله ظهورلرندن بووقتزه کلنجه کرارا و مرارا تبحر به لریمز سبق
 اینوب و نیجه خلاف مأمول انلردن وضع و حرکت واقم اولوب نه کونه
 لغاف و کراه و بیچار طائفه دوزخ قرین بدکردار اولدقلری مشهود
 بصائر اولوالابصار و معلوم ضمائر عالیه کبار و صغار اولمشدر که حین انهم
 و وقت اضطرار بلرنده خاکله یکسان دولت علیه دامت بالعتابه الجلیة طرف
 باهر الشرفلرینه اظهار خلوص ایدوب وقت مصالحه لرنده بیله مذهبلرندن

جز اولان تقیه ایله صورتا اظهار مودت ایدوب باطنلرندہ رکوز ملعت
 و اختمار عداوت اوزره اولوب حاشا زیارت بیت الله الحرام ایچون ملعونلر
 کلد کلرندہ نیجه ناسزا فعلری و نیجه تحریر و ترقیمه اجترأ اولنقه حجاب
 اولنه حق احوالری ظهور ایدوب حتی بعض حجاج مسلمین نفعنا الله تعالی
 بیرکانهم اجمعین زمره شریفه سندن دیده بصیرت و چشم و کوشلری
 کشاده روزنه حال و ناظر اسرار خدای متعال اولان مرد آکاها
 بونلرک بویله صد هزار ملعتلرین مشاهده ایدوب قتی چوق کره و افس
 اولمشدرکه صبره بحال و سکون و آرامه احتماللری قالیوب کیمی قتل ایله
 شمشیر مصام تیز نائبرنی آویزه قنادیل معلقه عرش رحمان و کیمی جرح
 و ضرب ایتمکله تحصیل رضای مولای عیم الاحسانده بولمشدردر مکه
 مکرمه مغیره و روضه سنیه مطهرده اولان کثرت حجاج اولو الابتهاج
 و شان و اسلامه تعلیه و رواج نه رتبه ده اولدیغی مطاف کعبه خلوصی
 طواف ایدن اصحاب طوبیت و اخلاصه نمایاندر بوبدخواهان مهین اولوب
 مبغض شخصین مکرمین اولان کافردن اشد کروه مکروه بوبقعه
 متبرک کلدردہ عداوات و ملعتلرینی اجراده جان سرترکنه باقیوب بورتبه
 جرأت و جسارت و درلو و درلو ملعت و خیانت ایتدکلری صورتده سار
 بلاد مسلمینده و فی الاصل کندوزک دار قرار دوزخ امدارلرندہ که انلر
 مانع و مزاحم و بواصر اضلالده کندولری منع و دفع ایدوب نصرت اسلام
 ایدرکسنه بولندیغی و قتلرده نلرایتمک کرکلردر پس بالمقابله جله دشمن
 ذین مبین اولنلرک امری کفارہ قیاس و هر بر مخالفک مقتضای احکامنه کوره
 اهتمام ناس مؤمننک اوزرلرینه حضرت حق طرف شر یغندن فرضدر
 کیمکه حق جل و علا حضرتلرینه ایمان و رسول مکرمنی تصدیق و کتاب الله
 اتباع ایدوب مجرد حق رضای شریفی ایچون آچلقنه و طوقلقنه باقیوب
 حین اقتضاده اوصاف اسلامیه بی اظهار و تحدیث نعمت باری ایدوب
 حضرت رب العالمینک بو خطاب شریفنه لایق و کندینک و رسولنک
 دشمنلرینه بونلری حواله ایلدیکی لطف و کرمی محض نعمت ییلوب انکله
 مباحات و افتخار ایتک مؤمن صادقک مقتضای ایمانی و لایق مرتبه عالیه

حال و شانیدر (فلا اله الا الله) علی ما انیم عاینا من نعمة السابقة بهذه المنن والاطاف فرحم الله الاسلاف الذین اجتهدوا فی طاعة الله ومرضات رسوله ووفق الاخلاق بما انصف به الماضین الذین اتصفوا بنصرة الدین وبنذل المجهود والاسعاف) وینه فتاوی برازیهده (التغیر الذی وقع من قبل الیوم یجب علی کل من سمعه وله زاد وراحلة ولا یجوز التخلف لاحد الا العذر بین) دیونصریح اولمشدر یعنی روم طرفندن واقم اولان نفیره خروج و دشمن طرفندن واقم اولان هجوم ایچون مسلمانلردن زاد راحله به قادرا اولتلك جله سنه قیون توزه سكردر کبی کتمک واجبدر و براحد ایچون تخلف ایتمک جائز دکدر مکر حاشا فلج و یا خودیرندن حرکتی بحالی اولیه جق برمرض کبی عذر اوله بوخسه اولورا اولز عذری بهانه ایله کیمی خوفندن و کیمی حسندن و کیمی عدم غیرتندن کروه مسلمیندن ایر یلوب انلر ایله بیله بولنامق وزرو وبالدر بوصورنده دشمن دینک کترتی و چند اسلامیه ناک قلی اولدیغی حالت نه نوال اوزره اولدیغی چونکه جای سوال اولمغه تخدیش بال ایدر اوصورت دخی بر فحوی (ولارطب ولا یابس الا فی کتاب مبین) هرامر که بزه بحث وسوالی اقتضاه ایده (لله الحمد علی دین الاسلام) جله اشیا بی بر برعیان وامور دنیویه و اخروییه مرده ذره قدر شبهه قومه یوب سر جله بیان ایدر قرآن عظیم الشانده بوصورت دخی مسطور اولمشدر که جناب حضرت حق جل وعلا سوره انفالده بویه بیورر که (یا ایها النبی حرض المؤمنین علی القتال ان یکن منکم عشرون صابرون یغلبوا مأتین وان یکن منکم مائة یغلبوا الف من الذین کفروا بانهم قوم لا یفقهون) صدق الله العظیم بوآیت کریمه ایله یرلک و کولرک خالق اولوب عبادات عابدن غنی و طاعات زاهدن مستغنی اولان رب العالمین حبیبی و رسولی ایکی جهان فخری محمد مصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینه خطاب بیوروب درلر که ای بنم مرتبه نیوتله سزاوار عنایت ابتدیکم رسول محترم مؤمنینی و بنم شرف اسلام ایله مشرف اولان قوللرمی کفار ایله قتاله تحر بعض ایدوب امر جهاده انلری قاندر اعدای بدلتامک کثرت و قاتندن مبالات ایتمسونلر بو وعدشربنی انلره اعلام وافاده ایله که مؤمنیندن

یگر می نفر مرد صابر بن عظمت و شایم و انلره و یرد بکم قوت اسلامیه و بطش
ایمانیه و حقارنده مبدول اولان لطف و احسانله ایکوز نفر دشمن دین اوزرینه
غالب ایدرم امدادر جانیم اویله در اعدای بد کردار دین ایکوز نفر مردار
انلرک صبر و تحمل صاحبی یگر می عدد مسلمان صادقک هجومه طاقت
کنوره مرلر قسوة کفر و ضلال ایله مشغون و مالا مال اولنلر قلیلرینه رعب و هراس
کلوب هریری بر اکنده و پریشان اولمق مقرر در و کروه موحدیندن کوکل
برلکی ایدوب اذای دشمنه صبر و تحمل و جبل متین عروه و ثغای خشبته
اللهی مرای و حامل یوز نفر مسلمانلر بریره کلوب نعره الله اکبر و شوق
غزای مقرون الظفر برله بیک قدر اعدای بد فرجامه هجوم اینسلر چند
اسلامیه دن منصف بالصبر اولنلر دین یوز عدد مقداری بیک قدر دشمن دینی
مقهور ایدوب انلرک اوزرلر یشه غالب اولورلر که اول اهدای مکروه
کندولرینی بلزلر والله و رسوائی بلزلر الای قوم مذمومدر پس ایلمدی
جناب خدای تعالی بوصورتی بویله بیان بیوروب بوابت کریمه بی انزال
ایلبوب بوتقسیم لطیفه و بوتعین شریفه کوره بر مسلم صابر اون کافرا یله
جنسک اینتکه قادر اولوب بوقوت و قدرت ایلره حضرت حق اعطا
واحسان ایلدیکن عیان وانلر ایله مثانله اوزرلرینه فرض اولدیغنی رسول
اکرمه اعلام و امت مرحومه محمدیه بیان بیوردفقرین استماع ایندکلری
کپی دریای ایمان موحدین جوش و خروش و جله اصحاب براغر دین فریاد
و صدای نعره تبلیه دعای فزان بالای سمایه پیوسته اولوب جله قلوب
عباد مسمور و زمرة موحدین داشساد اولمشلر ایدی بوا مر جلیلاک بویله
و قوی باعث عنایت الهی اولوب هر بر رجل مسلم اوزرینه ایکی کافرک
اوزرینه قتال فرض و تخفیف امر سابق بیوریلوب بوا مر دن صکره
(الان خفف الله عنکم و علم ان فیکم ضعفا) ایتی نازل اولدی پس جناب
حق جل و علا بدر غزا سنده مؤمنین اوزرلرینه فرض بیورفلری امری
تخفیف ایدوب بر مؤمن اون کافره حمله و صوله اینتکی امر بیورمشلردی
اول امری انلره تمهین ایدوب یعنی حالا جناب حق جل و علا امر
مزبوری اوزرلر یکر دن تخفیف و بر مسلم اون کافره حمله اتسون امری که

بدر غزاسنك مقتضای وقتی ایدی اول امری تخفیف بیوروب بر مؤمن
ایکی کافره حله رتبه سیله امر بیوردی و بوندن اقدم اولان مرتبه به
عجز لایقی وعدم اقتدار لر بن علم شریفی محیط اولدیغندن بوامری بوبله
تسهیل بیوروب (الان خفف الله عنكم) اینه کریمه سنی انزال بیوردی
یعنی الان وحالا جناب حق سزدن امر سابق تخفیف ایلدی و بدر
غزاسنده اول زمانك حال و شانه کوره مصلحت اولان خصوصی تخفیف
وتسهیل ایلدی بر مقدار سزده بوامر سابقه امثالده ضعیف اولدیغنی علم
محیط اولمقین بر مسلم ایکی کافر دن دوغوب حال جنکده هجوم ایتمکی امر
ایلدی بعده بوصورت مأموره بی تفصیل و تفهیم و عباد مر حومه به ایدان
و تعلیم بیوروب (فان یکن منکم مائة صابرة یغلبوا مائین وان یکن منکم الف
یغلبوا الفین باذن الله والله مع الصابرين) بیوردی پس ایدی بو ترتیب
اوزره سز لدن یوز عدد مر دصابر بر یره کلوب ایکی یوز نفر اعدایه هجوم
اتسه کر غالب اولور سز و بیک عدد کر بر یره کلسه ایکی بیکه غالب اولور سز
رب العالمین صابرین اولان فولاری ایله بیله در امداد و اعانت ایدر هیچ خوف
و حذر ایتک دیمکر بوصور تده طائفة جليلة مذ کوره ده سوق مائده صفت
صبر یله توصیف بیوریاوب سز دن یوز نفر صابر کسنه لر بر یره کلسه ایکی
یوزه غالب اولور بیوریاوب چند مر قومدن بیک عددی ایکی بیکه غالب
اولدیغنی بیان بیورد فلرنده صابره لفظی صورة نظم کریمه ذکر بیورلدیغندن
بر فوج صورت خاطر عبد کم مقداره خطور ایدر اگر چه بو مسوده ناچیزی
اثناء تسوید مزده علت مزاج و صوری و معنوی بعض مرتبه فتور مستولی
عبد بر قصور اولدیغندن غیری علم الله القدر کتب تفاسیر دن برینه من غیر
مر اجمعه اوتهدن بر بی اثنای تحصیل و آوان شوق زده خاطر کلیل
و ذهن قلیله نه قالمش ایسه انک ایله بو قدر چه بومیدان میخنده تک و بو
و حکمت خدای متعال وقت تحریر اوراق سنه بیک یوز قرق بش رمضان
شرفه تصادف ایدوب وسستی مزاج و فتور بال و اعتدار صوم و کراتی
البال عذر واضحمر اولدیغنی حسیله مکارم اخلاق ایله موصوف و محاسن
الطایف ایله معروف اولان اولیای نعم و اصحاب هم حضراتندن نیاز مند مکه

بوجهه جليلة ده واقع اولان قصور و كسومز دامن عفولر بله مستور و نيم
لحاظه عنايتلر بله مسوده حقيرانه من منظور بيوروب اثناء تحريره واقع
اولان ذلالمزى قلم صفح و عفو و تصححه مسرور و عند الله الملك الغفور
نازل اجور اولار و بالله التوفيق (فذلكه الكلام) ايمدى معلوم ضمير سمير
اولوالتهى اولسونكه بوايه كريمه دن مقدم اولان ابة شريفه ده حق
عرشانه (يا ايها النبي حسبك الله ومن اتبعك من المؤمنين) بيوروب بعده
بوايه كريمه ده شروع بيوردي بناء عليه علامه و الاجاه و فاضل بن اشتباه
مفسرين كرامك بمنزلى حضرت امام فخر الدين الرازى رحمه الله
وجعلت الجنة مثواه تفسير كبير ايله شهرتى مشهور و مفتاح الغيب نام
شريفى ايله مسمى اولان تفسير جليل الشأن نازده الاقرانده بوجهل
يهمالى تفسير بيوردقلى محله ايتدكلى تعبير نام بديم الانجامك مالى
بودر كه وقتا كه حق تعالى عرشانه و عظم برهانه عند مخدعه الاعداد
يفهمبر و الاسنه نصر شريف بن بيان بيوروب و بوايت كريمه ايله عباد
مؤمنينه نصر و ظفري جميع تقديرات اوزره مطلقا و عديور مشدر و بوايت
كريمه قبل القتال غزوه بدرده بيداده نازل اولمشدر و بوايت كريمه ده واقع
اولان (ومن اتبعك من المؤمنين) طائفه جليلة الاعتبار اولان كروه
پرفتح انصار مراد بيورلمشدر و ابن عباس رضى الله عنه رب الناس
حضرت نزلدن بر روايت دخى و اردر كه بوايت كريمه فاروق اكبر حضرت
لحم رضى الله عنه جناب شريفلىك اسلامى حقه نازل اولمش اوله
سعيد بن جبیر رضى الله عنه حضرت نزلدن بيورر لركه (حضرت عمر)
رضى الله عنه شرف اسلام ايله مشرف اولديلر اول وقتده سرور كائنات
خلاصه موجودات عليه افضل الصلوة و اكل التحيات حضرت نلرى ايله
بالكر اوتوز اوج نفر ادم و ارايدى سر عدد تسبيح صلوات خسه اولان
تسبيحات نسم و تسعون اساكه هر برى اوتوز اوچدر پس بوايت كريمه نازل
اولدى بوصورته كوره ايت كريمه مكبة اولوب سورة مدينه كتابى امر
رسول الله ايله اولوب سر سر نهفته سنى علوم اولينى و اخير بنى جامم اولان
راى رسول الله حواله مناسب حال علما و لديغى مستغن عن البيان اولمغه

بیرادر و بوابت کریمه ده ایکی قول وارد در اولکی قول (حسبك الله ومن
اتبك) ديمك الله بکفیک ومن اتبعك ديمك اولوب جناب حق حبیهم رسولم
بالذات بن سکا و اتباع کرامکه کفایت ایدرم غیر معینه محتاج و غیر
تدار که ذی احتیاج دکلسر ديمك اوله (وقول ثاني) بودر که بونک معناسی
کفالك الله و کفی اتباعك من المؤمنین موادی سیدر یعنی الله عظیم الشان
حبیهم سکا کفایت ابتشدر و اتباع کرامکدن مؤمنینه کفایت ایدیجی اولور
و بوقولین مذکورین اگرچه بری برینه متضارب کور بنور اگرچه مألده
برایسه لده میانه لنده فرق تعبیر و بدیعیه تفریر متضارب اولدینی دقیقه
شناسان دقایق علیه به خفی دکلدرد (و علامه لغت عرب عربا) اولان شیخ
الریسة شیخ (فرا) بوقول ثانی بی ترجیح ایدوب بونده و هو صاحب
الوجهین الی دیمشدر و قول اولی ترجیح ایدوب (حسبك الله ومن اتبعك
من المؤمنین) بومعنائی و یروب بوقول شریفک مفادی اول کسنه که حق
جل شانہ انک ناصر و معنی اوله آنک حالی متعال اولوب الله عظیم الشانین
غیر یسینک نصرت خسیسه و بذل مجهود قاصره سیله نقصان بولوب متغیر
اولر دیمکدرو کذلک بومقامده فعلی مجموعه اسناد بوامری ایهام ایدر که
بومجموعدن بر احد بوامر مهمک حصولته قادر بولوب بوامر ده نصرت
و تمکین و برفق دخلواه غلبه مؤمنین انجیق بد اقتدار جناب بار یده درو بوکا
بویله بر جواب دخی و برلشدر که بوامورک کلیسی حضرت حقدن اولوب
انجیق بعض کره انواع نصرتدن حاصل اولور فاما نصرت اسباب مألوفه
ضمنده اولوب مجرد اعطاف الهی مقوله سی اولور و بعض کرده واقم
اولور که نصرة واقعه اسباب مألوفه ضمنده اولور پس بوفرقین معتبرینده
بناء نصرة المؤمنین اعتبار بیورلشدر بوندن صکره جل شانہ نصرة نبی
والاجاهنی و مؤمنینک نصرتنی تکفل بیوروب حضرت حق جل شانہ نک اوزرینه
بوامر واجب اولوب مستغن عن الکائنات ایکن کمال لطف و کر مندن عباد
مؤمنینی غر و وجهاده تحر بعض ایچون بوتعبیر اظیفله توفیر بیوردی و حق
سبحانه و تعالی بوامر تکفل بیورمه لر بی و انلره بو خدمته کفایت و امداد
الهیه سیله اعانت بیورمغنی بوشرط اوزره منوط قبلدی که انلر جهاده بذل

انفس و اموال ايلوب حق اجتهاد ايله جهاد ايدلر و بوامرك تعبير
 دايديرنده (يا ايها النبي حرض المؤمنين على القتال) يوردى كله حرض
 لغته عينيله تخضيض كيدير كه تخضيض برشيئه قندرمغه و سوق ايله كه
 دبرلر و علماي لغتدن عصرنده پر رواج اولان اعرب عرباي فصاحت شيخ
 زجاج تحريضك اشتقاقنده اگر چه براز بعيدجه در فاما بوجه دخي
 باز مشدر اول وجه بودر كه تحريض لغته اكلديرل و اول محله استعمال
 اولتور كه بر كسنه بر كسني برشيئه حث ايدوب قندره و سوق ايله كه
 بوسوقدن بويله منقهم اوله كه اول كسنه اول ادمك دلالت ايدوب ايله
 عيديكي شي اهمال ايدوب ايتسه اول كسنه حارض اوله يعني هلاكه
 قريب اوله زيرا لغته حارض هلاكه قريب اولان قارب الهلاك معناسنده در
 ته كم ايت قرأته بر يري مفسر اولمغه سورة يوسفده (حتى تكون حرضا
 او تكون من الهالكين) ده بوامر مسطورده دلالتدر و اول سورة كريمه نك
 بويختنده كرك بونفسير بي عيب كتاب مفاتيح الغيب ده و كرك سائر تفاسير
 مفصله ده اولان تفصيلات بويچله صغيره ده كنجاش پذير حوصله فقرير
 اولمديغندن محله حواله اولمغه ينه صده ده رجوع اولمشدر واحد معاني
 تحريض بونده و بوسوره يوسفده اولديغي اوزره هلاك مرتبه سي كيفيتندن
 نصير اولديغي سورة يوسفده بويچله (او تكون من الهالكين) كله
 شريفه سنك بويچله لطيفه يه عطفندن علماي كرامه معلومدر الحاصل
 (حرض المؤمنين) ايه كريمه سنده كله تحريضي ادا بويچله مذكور ايله
 بوامره اشارت يورلشدر كه فخر عالم نبي محترم صلى الله عليه وسلم حضر تلري
 مؤمنين گرامي قتاله تحريض يوردولرندن صكره انلردن اگر چه تخلف
 ماملر تكلدر فرضا تخلف اتسه لزمره خارجينده داخل اولوب فوت
 اولمق توري صورتده هلاك مرتبه سنه واررلر بويچله ده يوقورده كچن تفصيل
 اوزره انلرك حاشا تخلفي صورتلري نيجه فساده مؤدي اولوب احتمال اسر
 ونهب و اموال و حسرت دار و ديار و فرقت اولاد و اهل و عيال مقوله سي
 كونده يك كره اولك مرتبه سني ايراث ايدجك اشياي مدهشه يه سبب
 اولور بئاه عليه قرآن مجيد البيان بوامر مهمي عباد مؤمنينه بويچله

اعلان واعيان ايتشدر بوندن صكره جناب حق جل شانہ (ان يكن منكم
 عشرون صابرون يغلبوا مائتين) بيورمشدر و بوندن مراد خبر دكلدر
 بلكه مراد اولان امر در ديدلر كانه بويله ديكدر كه سزدن يكرمي قدر
 مسلمان بريره كلوب كوكل برلكي ايله مقاتله و محاربه مراد ايتديكرده
 اذاي كفار ثلاثه صبر ايدك وانلر ايله قتالده جهد و سعي ايديكز كه حتى
 غالب اوله سبز، ايكيوز كافر ي مقهور ايد سبز يعني بطش ايمانسه وقوة
 اسلامه بار كا، سه ادمه اولر تبده در كه سزدن يكرمي قدر مسلمان صبر
 ايدوب كوكل برلكي ايله كفاره فر شو و ارسه كز ايكي بوز كافر سزك خله كزه
 طاقت كنور ميوب دين ميين و نيت مؤمنين حرمتنه بوز يلوب منهزم اولورلر
 و سزلر انلر غلبه ايدرسكر و بوكلامدن مراد خبر اوليوب بلكه امر
 اولديغنه بر قاچ وجه واردر كه كلام مر قومدن مقصود خبر اولد بغه دلالت
 ايدر وجه اول بودر كه بونه سبز دليزيردن مقصود الهی امر من بوردن
 مجرد خبر و يرك مرتبه سي اولسه كفاردن ايكيوز كافر قطعا يكرمي عدد
 مسلمانلر بوزلديغي بوقدر ديونعير و بومعنايه دلالت ايدر لفظله تقرير
 بيورلدی و وجه ثانی اولدر كه بعد استقرار الدين و بعد كثرة المؤمنين
 بوآيت كريمه نك مفادی عادت الهیه اوزره نسخ بيوريلوب لحكمة اولكي
 امر بيوريلان خصوصدن تخفيف اولنديغنی عباد مؤمنينه اعلام وآيت
 كريمه (الْآن خَفَّفَ اللَّهُ عَنْكُمْ وَعَلِمَ أَنَّ فِيكُمْ ضَعْفًا) آيت كريمه سي ازال
 بيورلدی نسخ بارينك تعلقی امره البق اولوب خبر و اخباره مناسب
 اولامشدر و وجه ثالث بودر كه تمام آينده (والله مع الصابرين) بيورلمی
 جهاده ترغيبه حل اولنديغنی ظاهر در بوندن معلوم اولديكه بوقول
 شريفيله مراد امر در مجرد خبر دكلدر و بوقول لطيف صورت خبرده
 ايسده بوندن مقصود اصلي (والوالدات يرضعن اولادهن حولين كاملين)
 نظم شريفنده اولديغنی كبي وكذلك (والمطلقات يتربصن بانفسهن
 ثلثة قروء) آيت شريفه سنده اولديغنی كبي وسائر بوكا مشابه نيهه آيات
 كرامده واقع اولديغنی كبي اكر چه صورت خبر در قافما بونكله مراد امر در
 خبر دكلدر و بوآيت كريمه جناب رب العالمين جل شانہ حضرت تليث

(ان یکن منکم مشرکون) صابرون قول شریفی دلالت ابدی که حق سبحانه و تعالی بوامری واجب قیلدی الا بوعدد مذکور به صبر و بوامر قدرت و مکنش شرطی اوزره امر پیوردی و بوخصوصه صبر ایدوب بوامرک عهدہ سندن کلکه قادر اوله جق طوائف قتالدن چلسن اولوب حرب و ضربه قادر کسندر اولمیدر و دخی شهیم و بهادر اولوب قورقاق جبان گسندر اولما لمیدر و دخی غیر متعرف اقبال اوله تھیر الی افقه مقوله سی کسند اولوب غیرت و مکنش صاحب لری اولمیدر زرا یومذ کور اولان حالتی حق جل و علا بوندن متقدم آیت شریفه سنده استنباه پیوروب بونلری امر حر به ادخالدن تعربه پیور مشدر بوشر طالر بونوب بوامر اوزره بوجه تمام اولدقده بر مسلمان اون کافردن یوز چو بریمک لازم و واجب اولمشدر تنکم یکریمی نفر کسند بی ایکوز کافرا لیه جنک ایتمک تحریمض آیتند حساب اولنسه بر مسلم اون کافره جنک و حرب ایله مأمور اولن دوشمشیدی و دخی بوامر بویله معلوم ضما رار باب بصائر اولسونکده بوامر سابقده بر کسند مسلمانلردن اون کافره جمله ایتمک امر پیورلدیغی (یا ایها الذی حسبک الله ومن اتبعک من المؤمنین) ایله بدأ پیوریلوب ای نیم رسول سنک ذات شریفک محافظه سنده و سنک صحابی خالص لر کدن سکا تابع و رضای کوزه دن مؤمنلرک محافظه سنده و سکا وانلره ملائکه مسومین و جنود مجنده غیبیه مرد فیم ایله امداد الهیده بن متکفل و ضامن اولمشدر سکا و مؤمنلره بن یتهم هیچ الم چکمه و نیم یولده و سنک رضای شریفکده بذل مجهود و حرب و قتال کفار بد کردار هنود ایلین مؤمنلر ذره قدر متاأم و مضطرب اولسونلر غلبه و نصرت سز کدر سز نصرتمی وعد ایتمشدر دیو اول امرده اولاق قلب پاک سلطان اریکه لولا کی و ثابا رضای رسول علیه الصلوٰۃ والسلامی دائما مراعی و اعلا کلام الله ساعی اولان زمره مؤمنین حضراتنک قلوب پر نور لر بن تسلیم پیوروب بوامری انلره تفهیم پیوردن نصکره امر مر قوم بالاتفاق تکلیف مالا بطلاق اولما مشدر زرا بذاتک و اتباع کرامنک که لا یتخلف المعیاد اولان بالغات رب هباز نصر تلیله متکفل اولوب بویله تسلیه و تعبیر و اول زمره

حالیہ بی بوجہ تہ تبشیر پیورہ صورت مذ کورہ کورہ بر مسلمانہ اون کافر
و یکر می عدد مؤمنینہ کورہ ایک یوز قدر دشمن دکل بلکه مجموع بنی آدم
وجہ عالم دوشمن اولسہ ظفر مقرر در (مسلمان من رفع اعلام دینہ القویم
علی منار قدر تہ الباہرۃ وجعل سطوات المؤمنین اعلی علی اقتدار المخالفین
بقوتہ الفاہرۃ) ودخی (ان یکن منکم عشرون صابرون یغلبوا الف
من الذین کفروا) آیت کریمہ سنک حاصلی جکر دار اولان مسلم مسلم
الاطوار دن بر مسلم واحد اون عدد کافر معاند اوزرہ ثبات ایتکلرین
مستوجب اولوب بو خبر نمندہ بر مسلم اون کافردن یوز جو بر یک امری
بیان ایتشیکن بو قدر جہ ایله اکتفا پیور لیوب آیت کریمہ بی تذیل و صود
مذ کورہ آیتہ بی بوجہ اوزرہ تفصیل پیور مقی کا بناء در کہ بوا مرده
سر داو لسان صورت مذ کورہ زمان رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلمدہ بویله جہ
واقع اولوب زمن پیغمبریدہ وقوعی اوزرہ تعبیر پیور لمشدر کہ اکثر زمن
فخر عالم صلی اللہ علیہ وسلمدہ طرف دشمنہ مقتضای حال وقتہ ~~کورہ~~
کوندر بلان رجال سریہ تعبیر اولسان زمرہ اولوب یکر می نفر کسنہ دن
اکسک اولیوب و یوز نفر اصحاب کرامدن زیادہ اولزدی مکر کہ کندیلرہ
بالذات متوجہ اولوب سعادت ایله تشریف پیورہل او صورت بشقہ اولوب
کتب سرودہ مسطور و ہر حرب وجدالک اعداد رجالی و شان و حالی مذکور
اولد یقنہ کورہ او اوردی بناء علیہ رب تعال جل شانہ بو صورتی بیان
پیور د فلزندہ عدد تبین مذ کور تبینی ذکر پیوروب عشرون ایله مانہ مذکور
اولمشدر ودخی جناب حق جل شانہ بو غلبہ موعودہ علت غالبیت
مؤمنیتی بیان ایدوب (وان یکن منکم الف یغلبوا الفین من الذین کفروا
بانہم قوم لایفقہون) پیور مشدر و بومعنی دخی بر قیاج و جہلہ ملحوظدر
اولان لک غائب و کفار بد کردارک مطلوب اولمیرینہ دلیلدر کہ سعادت ابدیہ
ونیل کرامت سرمدیہ حق تعالینک امر شریفنی یرینہ کتور مکدہ ابکن
اللہ عظیم الشانہ و معاندنہ ایمان کتور میان بی عقل و بی شعور و امرندہ منفقہ
اولیان کورہ مغرورک یانلرندہ پراعتبار اولان انجق حیوۃ و جود بی وقار
وزخرف دنیویہ و اشتہار لری اولقدر بوا اعتقاد فاسدہ و بو غرض کاسدہ

کراهلردکه بر حال ابله اولمکه راضی اولیوب نهی اموال و غلبه بی مال
 سودا سنده اولور فلما زمره مجاهدین و گروه موحدین بو سودا ده او ایوب
 دار بقاده اولان نعمة و دار فنادن دار بقاده اولان راحت زیاده اولدیغنی
 ییلوب الله عظیم الشانه و ابکی جهان فخری محمد مصطفایه ایمان کتور ملر یله
 اقتصادلری قوی اولوب جنک و جداله مریک و اهلا کدن ذره قدر
 با کلری اولیوب (من احب لقاء الله احب الله لقاءه) و من کره لقاء الله کره
 الله لقاءه (مصد افجبه جنک و حر بده نصرت ابله سعید اولور سه نصرت
 دین مینده بولمال یئک شرقی نه دیمکدر ییلد کلرندن و حضرت حق بولنده
 شهید اولور سه بروقی حدیث سابق الذکر مطلوبلری و مقصود اصلیلری
 اولوب محبوبلری اولان حضرت الله عظیم الشانک جوار رحته و قرب
 سعادتته کیدوب هزار نعمت ابله متعم اوله جعفر بنی ییلد کلرندن بوا مره قیام
 و بویولده بذل نفس و اموال ایدوب کمال تقید ایله اهتمام ایدرلر و ثانیاً کفار
 خاکسار اوتهدن برو قوه حاللرینه مغرور اولوب گروه موحدین ابله
 هر بار در که خدای متعاله دعا و تضرع بوله تذلل و انقصار اوز ره دیرلر
 ایمدی بروجه و عدالهی و بر موجب الطاف نامتناهی بهر حال بومنوال
 اوزره اوانلره حق معین و نصیر و یاور دستگیر اوله کلشدر و نا اثار بابر یا ضات
 وار باب اصحاب مکاشفات بوسره آگاهلردر که اول قلب پر انور که هلم
 و معرفته کسب اختصاص ایله پر زیب و اخلاص اوله بی ارتباط
 اول قلب پر کمال بهر حال صاحب بین الناس مهاب اولور مثلاً بر عالم پر کمال
 مجلس جهاله حاضر اولسه اول جهالت ابله متصف اولان زمره نفدر
 اشدا و اقویادن اولسه ینه اول زمره جهالت پیشه اول عالم مر قومه
 اولان مهابت ابله ذیلنده تریاق موجود اولان کمسته مقابله سنده اولان
 افقی کبی لرزه بر اندام اولوب ابسم و اول عالم و الار تبه نک یشکا هنده هزار
 اضطراب ایله خم پنجم اولوب اول کماله بالضرورة خدمت و احترام منده
 بذل قدرت ایدرلر و کذلک سباع قویه بوقدر مهیب الصورة و عجیب الشکل
 حیواناتدن ایکن ینه آدمی به چشمی دوچار اولسه کندیده بر هراس پیدا
 اولوب تغییر حالت حاصل اولور و اکثر یا بر طرفه متوجه اولوب کیدر پس

امر دکلدر الانوع بنی آدمده اولان نور عقل حرمتنددر وکذلک بر حکیم
صائب الذهنک قلب اکاهنده نور معرفت الهی کنجایش بولسه اول ذات
مظهر تجلیاتک اعضا سنده قوه وجوار خنده قدر معر وفدن بالاتر شدت
حاصل اولوب نو بنو تجلیات صمدانیه ظهور ایتدیکه وقتا بعد وقت اثار
فیوضات الهیه آیینده قلب بر صفا سنده نمایان واول وقتدن اول قدرتی
اولدق کفیات کندیدن وقوع بولور ایددی بونکنکه معلوم اولدقده
بوامر بیدار اولور که مؤمن صادق امر جهاده قدوم ایتدکده اول کسسه
نفس ومالنی طلب مرضاة الهیه ده بئل ایتش اولوب بو خدمنده بولنقی
ابله هر بار نور جلال الهی مشاهده واول مشاهده حسی ایله قلبی قوی
وروحی کامل اولوب غیرینک قادر اوله مدبغی او موره قادر اولور اوبله
اولیحق عاقل اولان مرد کامله لایق دکلدر که کندیده ضعف بشریت
وهزال بدن وقلت قوه ملاحظه سبله امر جنک وجداله وترتیب آیین حرب
وقتاله مبادرت ایتوب جائز که بنده بوامر قدرت بولنجه دیو فکر فاسد
ایتمکله کندینی بوامر عزیز المنالدن القویه بوبله فکر ونصور خیال
باطل وفکر طاطل اولدیغی بیرادر زیر بر مرد کار کذاره که بالذات اعداد
واعانت واول بولندیغی دخی عندالله مرضی اولان افعال حسنه ده قوت
وقدرت ویرمکی حضرت حق جل شانته متکفل اولوب وعده الهیسی
مسبق و بو وعده شریفی بوبله اولدیغی معلوم جله مخلوق اوله سمع
خداعه سمات دشمندن اولرد مصونه عم وکفار بدکردارک خدعه
وجله لری بر مضمون منیف نص شریفکه (بهادعون الله وهو خادعهم)
ینه کندیلره راجع اولسی لاجرمدر (ولا یحقی المکر السبی الا باهله) پس
بوآیه کرمه دن استنباط اولوب بو وجه اوزره معنی و بونک ذوقبله
حصه یاب اولق حقیقه علامه حضرت فخرالدین الرازی بوبرحالدکره
بوفهم وادراک باب مکاشفاتدن اولوب انجیق ارباب حال فهم ایدر دیو
نصریح ایتشددر کلد ککه جناب حق جل شانته بعد هذا (الان خفف الله
عنکم) الایة پیوردی بونده دخی کتاب مفاتیح الغیبه علامه مزبور
براز مسائل سرد ایتشددر که اول جله دن بری روایت اولنور که فخر عالم

و بنی محترم صلی الله علیه وسلم حضرت نلری اون نفر کسنه بی یوز عدد قدر
 دشمن اوزرینه کونده رزل ایدی حتی بو ائسادہ درکه حزه رضی الله عنه
 حضرت نلری بی اوتوز عدد اتلویه باش ایدوب بدر غزاسندن مقدمه ایدیکم بر قوم
 اوزرینه کوندر مشلر ایدی بو غزادرکه ابو جهل دیدکاری لعین یولده
 بونلره نصادف ایلدی و مر قوم ابو جهلک باشنده او چیسوز قدر آتلو
 صسکری وار ایدی حضرت حزه ایلہ یلہ اولان کروه موحدین بونلر ایلہ
 مقاتله ایتک مراد ایلدی لر حزه حضرت نلری بونلری منع ایدوب بو بولان
 زمره موحدین اول اوچوز نفر کروه بد کردار ایلہ مقاتله ایتکی مناسب
 کورمدی و کذلک فخر عالم صلی الله علیه وسلم حضرت نلری عبدالله بن ائیی
 خالد بن سفیان الهزلی به بعث پیوروب مر قوم عبدالله حضرتی جناب
 رسالت ناهیدن مز بوری توصیف ایتکی رجا مند اولدقدہ سعادت ایلہ
 پیوردیلر که سن شخص مز بوری کورنجه شیطانی ذکر ایدوب بد نکرده
 بر قشمر یه بواورسن و بکا بویله بالغ اولمشدر که اول بد کردار بنم ایچون
 اول جومتی پیدا ایتشدر همان دمکه اکا ملاقی اوله سن اکا قارشو چیقوب
 انی قتل ایلہ سن بس بدخی صوب مقصوده عازم و امر حضرت رسول اللهی
 یرینه کتورمکه جازم اولوب او اطرافه خروج ایلدم و قنا که محل مز بورده
 شخص مز قومه ملاقی اولوب بروجه فرموده بد نکرده اولحالی مشاهده
 و قشمر یه محکبه بی موجوده بوادم شخص مز قومه یقینک واردم اولدخی
 بددن سوال ایدوب سن کیمن دیو خطاب ایتدکه بن عربدن برکسنه ییم
 سنی ایشیدوب و جمعیتکدن خبردار اولوب کلام دیو جواب ایلدم و براز
 کندیلہ یلہ روان اولوب محل فرصت بولدیم کبی در حال اول بد کرداری
 سیچف ایلہ قتل ایدوب در حال طرف باهر الشرف فخر عالم رجعت و واقع
 اولان سرگذشتی نقل و حکایت ایلوب مز بوری قتل ایتدیکمی نقل و بیان
 ایلدم فخر عالم نبی محترم صلی الله علیه وسلم حضرت نلری دخی کال لطف
 و کرملرندن بونده رینه بر عصا احسان ایلوب ایدی بو عصای ال و حفظ
 ایلہ سنکله بیتزده قیامت کوننده بر علامت وایت اولسون دیو پیوروب
 بواعطاف علیه لری ایلہ بن زاری شایسته عنایت و الطاف پیور مشلر ایدی

دیو حکایت ایلدی الحاصل امر مرقوم فی الاصل بویه اولوب برموئن
 موحدون کافر معاند ایله جنک وجد اله مأمور ایکن بعد هذا خدای متعال
 مؤمنین اوزرینه شاق اولان بو امری تخفیف پیوروب آیه **کرمه**
 مار الذ کری انزال پیوردی وروایت شریفه سبیله ازاله غطا ایلین راوی
 صدوق عطا حضرت ابن عباس رضی الله عنه رب الناس بویه روایت
 ایدرکه وقتا که بر موجب آیه اولی تکلیف اول صدور ایتدگده مهاجرون
 دست برآورده درگاه قاضی الحاجات اولوب بو گونه تکلم سنخ اولمشلر
 ایدلرکیم بارب علم شریفک محیطدرکه بزر جیعان اولوب اعدامز شعبان
 و بزر دیار غر بتده نالان اولوب دشمنلر میانه اهل و عیالرنده حرم
 وشاد دیرلر و بزر اوطان و اموالدن اخراج اولنوب تبعید اولندق انلرایسه
 بزم کی اولیوب بزم چکد یگری چکدیلر و زمزه پراقتدار اولان **کروه**
 برقوق انصار دخی بزر دخی اعدامز ایله مشغول اولوب دین قرندا شلرینه
 مواساة ایلدک دیدکلرنده آیه **کرمه** تخفیف نازل اولمشدر و عکرمه
 حضر تلری بویه روایت ایدرکه برموحدون کافره و اون نفره سلم یوز عدد
 کافر معاند تعیین پیورلدیغی اثنای دلت مسلمینده اولوب بعده بفضل الله
 المتعال کوندن کونه عالی و کروه مسلمین تکثیر پیوریلوب اهل اسلام
 چوغالدقده تخفیف مرقوم ایله عنایت پیوریلوب بره سلم ایکی کافره دک
 تعیین پیورلشدن حتی بوکایه ابن عباس رضی الله عنه حضر تلری برآدم
 قارشوشنده اوج خصم اولسه اندن فرار اینسه قرار دیتنر و بواسم
 فار اوکسنه به اطلاق اولنر فاما برمسلم قارشوشند ایکی کافر اولنسه
 اول برموئن ایکی **کافردن** قاچسه اکا فرار دیرلر و اکا بو اسمک
 اطلاق صحیح اولور دیو تصریح پیورمشدر حاصل کلام بو محل مستطابده
 مذکور اولان آیه اولیده خطابک دلالتی حکم مز بورک عند الشرط المحقق المرقوم
 ثبوتنه منوطدر و بونده کی آیه شریفه ده اول شرط مرقومک جاهت مز بوروندن
 مطلوب اولیوب بو صورتده اول شرط مرعی اولماغه دلالت ایدر بنا برین
 بوتقدیرجه حکم مز بور ثابت اولدیغندن ایت ثابته ایت اولایی نامنخ
 اولماشدر اگر سؤال اولنوب (ان یکن منکم عشرون صابرو ب یغلبوا ماتین)

نظم جلالتك معناسی سز د ن یكرمی عدد صبر صفتی ایله متصف
اولئریكز ایکی یوز دشمن مقابله سنده اولسون دیمکدر بوسورتده نسخ
لازم کلور دینورسه جواب بودر که ایه کریمه بی بومعنا یه حل اتمک لازم
دکلدر جائزدر که ایتدن مراد بویله دیمک اولسونکه سز د ن یکر می نفر
صبر صفتی ایله متصف مؤمن موجود بولندقدده مقابله ده ایکی یوز کافرده
اولورسه انلر ایله جهاده مشغول اولوب هیچ خوف و خشیت ایتمک الحاصل
لفظ ایه کریمه صورت خبرده واقع اولوب ظاهرینه مخالف اواغله امره
محمول اولشدر قالدیکه شرط مرقومه رعایت خصوصی ینه ظاهری اوزره
قالوب تقدیر کلام بویله در که سز د ن صبر صفتی ایله متصف یکر می نفر
حاصل اولدقدده ایکبوز نفر کافره مقابل اولق لازم کلدکده بی پاک و بی
پروا دشمن ایله مقابل اولک بوسورتده نسخ اولمش اولوروا کرسؤال وانوب
(الان خفف الله عنکم) ایت کریمه سی بوتکلیفک دخی تکلیف مز بوردن
مقدم انلره توجهنی مشعردر دینورسه بویله جواب وریلور که لفظ
تخفیف بو کادالات ایدر که بوندن اول اولان امرده ثقلت اوله زیباومثلاو
کلامده اولان رخصت عادت عربنددر وقرآن عظیم الشان لسان
عرب صربا اوزرینه نازل اولغله بونک امثالی نظم کریمه چوق یرده واقع
اولشدر مثلاً نکاح حره قدرتی اولینلره کوره نکاح امدهده واقع اولان
رخصتی مشعر اولان ایه کریمه کبی بومقامده تحقیق مقال بومنوال اوزره
در که کانه بونلره بویله بسط کلام یسور یلوب دیشدر که شرط مز بور
انلره حاصلدر بنا برین بوتکلیفه انلر اهل ولایق اولوب انلره بویله امر
یسورلشدر بعده جناب حق جل شانده انلره شرط مرقومک حاصل
اولدیفنی بیان یسوروب وانلریک مقتضای بشریتلرندن اولانضعفاریتی
علم محیطی حاوی اولدیفن اعلام ایدوب انلر امر مز بورده قیاملرینک عدم
قدرتلرینه اولان خوف و خشیتلرینی ازاله یسوروب بواطنی ایله احسان
واکرام و تخفیف امر مز بور ایله اکرام وانعام پیوردی بوسورتده (آلآن
خفف الله عنکم) قول شرعی صحیح و بیما اولور و کذلک ایه ثابته ایه
اولابی نسخ ایتمکه اولان ادله دن بری بودر که جناب حق جل و علا

حضرت نری بو ایه کریمه بی ایه اولانک جنبده ذکر یسور ذی ناسخ ایلله
منسوخ بری برینه مقارن اولدیغی حالده مذکور اولدیغی معروف دکلدر
اگر سؤال اولنوب ناسخ و منسوخده معبر اولان نزولدر تلاوت دکلدر که
حتی بری برینه مقارنا ذکر اولندی ذکر اولندی دیو اعتبار ایلله یز
کور مزبسنکم عدة وفاته واقم اولان ایه کریمه ده ناسخ و منسوخ بر پرده
مقارنا مذکور اولمشدر دینور سه جواب ویریز کم ناسخ و منسوخک
مقارنا ذکر ی غیر جائز فی الوجود اولدیغنه کوره ذکرده دخی غیر جائز اولمق
کورینور بوصورنه ایسه بر دلیل قطعی یوقدر اما ایت عدة وفاته ناسخ
اولان ایت مذ و حه مقدم ذکر اولمشدر حتی ابامسلم قرآن عظیم الشانده
اولان بومقوله نسخک انوا عسی انکار ایتمشدر انلره کوره بوازام
پروجهله ممکن اولماز انجیق مولانا الامام رضی الله عنه بویله یور مشرکه
ابامسلم حضرت نرندن اول کلان علمای کرام حضراتی عندنده اجماع امتله
بوامر ثابت قرآن عظیم الشانده بومقوله ناسخ و منسوخ ایت بینات واقع
اوله کلشدر و کذلک (الان خفف الله عنکم) ایه کریمه سبله ابن هشام
احتجاج ایتشدر که جزئیاته علم الهینک وقوعی عندظهور تک الجزئات اوله
و به کابونکاه استدلال ایتشدر که تعبر قرآنیة (الان خفف الله عنکم
وعلم ان فیکم ضعفا) در بوتعبر بویله اقتضی ایدر که بوضعفک طریانه علم
الهی ضعف مرقومک وقوعنده اوله دیمشدر فاما اهل حق اولان کروه
پرفتوح متکلمین بونک بویله استخراج ناصوابنه بوجه تام اوزره جواب
ویروب سائل کج مسائلی بویله الزام وافخسام ایشلدر که جناب حضرت
حق اشیا به قبل حدوتها واقم وحاصل اولمق وجهی اوزره طام واشبای
مر بوره بی عالی دخی حصوله کلدیکی اوزره محیط اولوب وحصوله کله جکی
دخی ینه علم ازلیسنده معلوم اولوب بعده اشیا مذکور وحصوله
کلدیکنده حصوله کلدیکی اوزره علی وجه حدوتنه وحصوله عالمدر
بوصورتده (الان خفف وعلم) معناسی ان الان حصل العلم بوقوعه
وحدوتنه وقبل ذلک فقد کان الحاصل هو العلم بانه سيقع و سيجدث و یکدر
(فذلک الکلام) بوایه کریمه نک مقتضاسنه کوره وهر مسلم و بالغ

و مكلفك اوزرينه بوحكم تكليف مز بور مستقر اولوب مشركين قوشونده
مقابله ده اولان ادم كرك حر و كرك عبيد كندى ايله مادامكه سلاح
و بساط اوله اگاهزيمه حرامدر مكر كه سلاح و بساط اوليمه اوصورتده
هزيمه محرم دكلدر قالدېكه بوضورته كوره وايه تخفيفك مقتضاسنجه
ايكى ادمه مقابل اولق مفروضات دينه سندن ايدى و اما اتفاقا قوشونده
دشمنين اوج نفر ادم بولسه اكاچله ايتسه آتم اولماز انجق احسن و اولى
اولان صبر و تحمّل ايدوب جناب حضرت حقل مظهر كرم و احسانى اولغه
سعى و اهتمام ايتلدر و علامه و احدى بسط نام كتسابنده بويله روايت
ايتشدرد كه جيش مونه (اسم موضعه در) بالكنز اوج يك نفر گروه موحدين
اولوب امراء شريفه لرى على الترتيب زيدبن حارثه بعده جعفر بن ابى طالب
بعده عبدالله بن رواحه حضراتى اولوب بوسردار اكرملرى بومقدار
جنود مجنده موصوف بالظفر ايله مشركين بدكر داردن ايكيوز يك عسكر
مقابله شده طور مشرايدىكم اول عساكر اعداى مذموم المائرى يوز يكي
طوائف روم عناد مر سوم و نصف اخرى اولان يوز يك مقدارى
مشعر يه دن لحم و خزام ايديلر و كذلك معلوم ضمير سميرو اوسونكه بوايه
كرم شده اولان (باذن الله) نظم جليلى بر مقتضاي حكمة الهيه غلبه
صورتى حق تعالى نك اذن شريفى ايله اولجقى بيان و اعلام اولوب و اذندن
مراد بونده اراده عليه ازليه دن معتبر و بو مقادى تفسيردر خلق افعال
و اراده كائناتده ننه كم قواز بونك اوزرينه در (مسبحان من اعلم مراده
ولم يخف من امره ما اراد فعلمه العالمون واستنبطه المستنبطون و نال المراد)
ايمدى معلوم اولسونكه جناب حق جل شانّه و عظم برهانه و لا اله غيره
حضرتلى (والله مع الصابرين) كلام شريفى ايله ختم بيوردى سرنامه
ايله كرم شده ترتيب مز بورى تفصيل و عبادته على وفق المراد بيان
بيوردقد نصكره بو كلام عزيز اختتام ايله اختتام بيورديقى بى شبهه
بوامرى اعلام ايلر كه طائفه جليله اسلاميه دن يكرمى نفر مسلم و موحدلر
بر يره كلوب كوكل برلىكى ايدوب شان شريف اسلاميه لرينه لايق اولان
دشمن دينك جور و اذيتلرينه تحمّلار بى سپر و انلرك كفرلى ايله اولان

جد و اهتمام برینه وقایه اسلامیه بی مدافعه و رهبر ایدوب بر لر بنه موافقت
 واحدهما اخره تقویت و یردك عندالله تعالى مردود و عندجمع الملائكة
 والناس مفسد و عنود اولان دشمن دین مبین و اعدای ائلام بدابین
 اوزر لر بنه و ارقونلرینی بازوی اقتداره کتسوروب صوله و نصرت الهیه
 کندیلرینک موعودلری اولدیفی سرور و حوری مدار تقویت ایدوب حله
 اتسلر لاشبهة فیه مرادلر بنه و اصل و انلره غلبه ایدوب دار بنده نام و شان
 صاحببری اولق سعادتیه نازل اوللرینه الله عظیم الشان بالذات متکفل اولوب
 نصرة الهی انلره حامی و حارس و توفیق خدا کندیلر ایله ییله اولدیفی مسبوق
 وعد ازلیسی اولدیفن اعلام و اظهار و انلری بو عنایتله سرفراز ارباب
 اقتدار پیور مشدرو بو صورت ابامسلم حضرتلرینک بو حکم منسوخ
 اولوب بلکه کما کان ثابتردبو ایندیکی دعوائی تقویت ایدر زیرا انلرک
 دعوائی شریفه لری مصابرینک و جنود عسکر اسلامیه دن یکریمی نفر
 اولسون اذای دشمنه صبر تحمل ایدوب کوکل برلکی ایله منصف اولدقلری
 صورته کوره ایدی پس صبر مزبور موجود و اول کروه پرفتوحدن مؤید
 من عندالله اولان طائفه جلیله ده بوصفات جلیله مشهود اولدقدنه لاشبهة
 امر غلبه حاصل و انلره عنایه ازلیه ربانیه ایله مراد و مقصود اصلیلرینه
 و اصل اولوب دشمن دین مبین و بدخواه رسول اکرم عربی و امین اولان
 طائفه مذمومه و عندالله تعالى صفات ذمیمه و سوء منقلبیری معلومه اولان
 اعدای ائلام و دشمن معکوس الانتقام نه اولسه ککرك و قوه اسلامیه
 و بطش ایمانبه ایله ممدوح و موصوف و آیات هدیده ده و احادیث کثیره ده
 اوصاف جلیل الانصافلری مذکور و معروف اولان کروه پرفتوح اهل
 ایمان بر موجب وعد الهی دائماً منصور و مظفر اولق امر مقرر در
 قلله الحمد والمنه علی مانعم لاهل الاسلام بیکرة نور حبیبه محمد علیه الصلوة
 والسلام و دخی نفل و بیاننده روایتی صحیح اولان عکرمه حضرتلری
 ابن عباس رضی الله عنه رب الناس حضرتلرندن بو حدیث شریفی بوبله
 روایت ایدر که فخر عالم نبی محترم صلی الله علیه وسلم حضرتلری (فرض
 علی المسلمین ان لا یفر رجل واحد من عشرة ولا عشرة من مائة) یوروب

یعنی مسلمینك اوزرلىنىڭ بىر مەرداۋن دىشمەن واون مەسلىم بوز دىشمەن دىۋىب حىن اقۇسادە برآدم اۋن دىشمەن اۋن آدم بوز دىشمەن قارشو واروۋ جىڭ وحرىب اىڭك فرض اولمشدر دىۋىيان پىورد قىلغىدە چۈنكىكە رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرىڭك زمان شەرىفلىرىدە اولان اصحاب كرام واتباع اولو الاحترام رضائى رسول الله كالى رىئەتلى راعى و امر جناب رسالتىناھىيى بىرىنە كىتورمىكە بىك جان ايله ساھىلر اولوب شۇ رىئەدە فخر كاشانە اتباع و امر رسول الله امثال و اوضاع محمدىيى ضبط ابدىۋ اطوار محمدىيى كوزىڭكە دىققە فوت ايتىلدى حتى شۇ رىئەدە رسول الله حضرتلرىنىڭ انقىاد و افعال پا كىنە شۇ يەلە نىكران ايلدىلر كىم بىر مقتضائى (خلعوا نعالهم حيث خلع نعله) فخر عالم نعل شەرىفلر بىى نە يردە سعادتلە چىقارسە انلر برخطوۋ ايلرو كىتوب اورا جەدە نعللرىنى اياقلىرىن چىقارلر ايدى حتى شۇ يەلە حكايىت اولتور كە اصحاب كرامدن بىرىنىڭ اصحاب رسول اللهدن بىر ذات ايله يەلە رفىق اولوب مەكە مكرمەدن مەدەنە منورە يە دۈلرىنە سوار اولوب كىدرلر ايمش كىدر كىن ائىسائى طرىقەدە بىر يوقوش اشاغى يردە اول كىسە دۈە سىندىن اينوب دۈە سىنى يەككە المش كىدر كىن يول اوزرىدە بىر قىا وارايمش اول جانىنە كىلشدر اول كىسە دۈە سىنى ھىچ اۋ يەلە اىڭكە احتىياج يۈقىكەن دۈە سىڭك مەھارىدن ياپشوب مزبور اول قىيائى دۈە ايله اداره ايدوب بەدە اۋستە سوار اولوب بىنە مرقوم رفىق ايله يەلە يۈلە روانە اولدى رفىق مزبور كىشىدىن سوۋال ايدوب بۈنك و جەھى ندر كە بولمىدە كىدر كىن بىماس و بى مناسىبە دۈە كى بوقىايە كىلدىكەنە بۈ يەلە اداره ايلدىك بۈنك لىطى نە اولسە كىر كىدر دىدىكە رفىق مرقوم جواب باصوابە نەصدى ايدوب (بىر بيت الحرام) اداره مزبورە نك سىبىن بىدىخى بىلم انجى بۈندىن اقدم فلان تارىخىدە فخر عالم و نەبى محترم صلى الله عليه وسلم افندىمز ايله بومىللە رفاقت و جەھى ايله كىلىشدىك دولتو افندىمىز بورا بەكلىدە سعادىت ايله استىردىن نزول و مەھار استە مبارك يەلە شەرىفلرى ايله ياپشوب بومىللە كى بوقىيائى بۈ يەلە اداره بىو رمىشلىر ايدى بىدىخى اولمىدەن بۈ وقتە كىلچە ھەر نە زمان بولم بومىللە اوغراسە افندىمىز

کورد بکیم کبی بویه جسه ایده رم دیو تکلم سنج اولمشدر ایمدی ای چاره
جویان هول محشر وی عرصه پویان سر منزل طریق اکبر اصحاب باک
حضرت شهنشاہ اورنگ ملک اول که دیده عبرت ایله نکران اولک
انلردن هر یرفات ستوده صفات موبو حرکات احديه و اوضاع محمدیه بی
شخصا بشخص و واحد بواحد نیجه ضبط و محافظه بیوردیلر نهل
مبارک فخر کائنات نه رده وضع اولند بیه نیجه اول محالی برخطوه گذران
ایتمیلر اصحاب کرامدن شو دولتینک سابق الذکر صخره مر قومه ده شو
اداره جل ماده سی اتباع و انقیاد ده سزه و بزه عبرت و قصه دن حصه
المغه بر وضع عجیب بر حکمت بنشمنی (امانا الله اتباعنا بسنة السیفه
و وفتنا بمحافظه مناهجه الهنیة بمنه و کرمه و اطغه و همه) پس چونکه
برمنوال تقریر سابق اتباع آل و اصحاب بورتبه ده مر سی اولوب بر آدم
اون آدمه اون آدم یوز آدمه تعیین بیورلغین بونلردخی بوامری برینه
کنورمه سخی و اقدام و بذل مجهود ایدوب طاققلری قدر اهتمام
ایلدنکرنده امر مر قومه حسرت و بوکار دشوار اولدینی معلوم هزمت
اولغله بو حال اوزره قتال مسلینه بوامری نخر یض صعب المنال اولغین
بارگاه خدادن امت مر حومه محمدیه به مرجع آنفا مذکور اولان غزای
بدرده او وقت حال و شانیه کوره اقتضا ایلین امر سابق تخفیف و آیه
کریمه (الآن خفف الله عنکم) ازال بیور یلوب بر مؤمن ایکی دشمندن
و بر قوم کندی کبی ایکی فات دشمندن فرار ایتماک امر اولندی قالدینکی
اولکی مرتبه ده اولان مرتبه ده غنائم و نصرة بو تقسیمه کوره توزیم
بیور یلوب برکت اولی براز بونده نقصان پذیر اولقی مانع کارزار و دکلدر
(فصل) بو فصل صلوة خوفی بیان ایدر ایمدی معلوم اولسونکه هنتاب
رب العالمین کروه مجاهدینه اولان لطف و کرمی پسان و انلرک حالت حرب
و قتاله قعود و قیام و امور دینییه و دنیویه لرینک نظامنه معلق اولان
موادی بر منها قولرینه تفهیم و عیان ایدوب حالت التیام حربه اوزرلرینه
اداسی فرض اولان صلواتلرینک کیفیت و کتبه و آنچه تعلیم پیوزمشدر
قال الله عز شانه (و اذا ضربتم فی الارض فلیس علیکم جناح ان تفصلوا

من الصلوة ان خفتم ان يفتكم الذين كفروا ان الكافرين كانوا لكم هدوا
 مبينا واذا كنت فيهم فاقتهم الصلوة فلتقم طائفة منهم معك وليأخذوا
 اسلحتهم فاذا سجدوا فليكونوا من ورائكم ولتأت طائفة اخرى لم يصلوا
 فليصلوا معك وليأخذوا حذرهم واسلحتهم ودالذين كفروا لونغفلون عن
 اسلحتكم وامتعتكم فيمليون عليكم ميلة واحدة ولا جناح عليكم ان كان بكم
 اذى من مطر او كنتم مرضى ان تصنعوا اسلحتكم وخذوا حذرکم ان الله
 اعد للكافرين عذابا مهينا فاذا قضيت الصلوة فاذا كروا الله قياما وعودا
 وعلى جنوبكم فاذا اطمانتم فاقموا الصلوة ان الصلوة كانت على المؤمنين
 كتابا موقوتا ولا تنهوا في ابتغاء القوم ان تكونوا تألون فانهم بالمولن كما
 تألون وترجون من الله مالا يرجون وكل الله عليا حكما) صدق الله العظيم
 هلامه فخر الدين الرازي بآيات کرامتک تفسیرنده بوکونه تعبیر دایمیر ايله
 تقریر و تحریر بیور مشدرکه معلوم ضمیر سیمیر اوله که مجاهدین و غزواتک
 بيله جگرلی جله مالزمه صرفا نلرندن درکه زمان خوف و اشتعال محار به ده
 کیفیت اداء صلوتلری نه کونه اولمیدر و جله اهل اسلامه اداسی فرض اولان
 صلوة مفروضه لری نه صورته اولوق کر کدر بناء علیه جناب حق جل شانہ
 بآیات کرامده بوامری دخی زمرة مجاهدینه بالجله عیان و کیفیت و کیت
 صلوة خوفی بیان بیور مشدر و بومحله بر اضبطی مهم و حفظی لازم مسائل
 وارد از جله صورة نظم کریده مذکور نقصر و الفطنندن مستفاد اولان قصر
 تخفیفی مشعر اولوب انجق لفظ نظم کریمه اولان صلوة مزبوره نک کیت
 رکعاتده وعددنده یا خود صلوة مرقومه نک اداسنک کبیتنده وقوع
 قصر تصریح بیور لمی یفشدن علماء کرام بونده ایکی قول اوزره
 دبرل (قول اول) که قول جهور در بوجه اوزره درکه بوندن مراد
 عدد رکعاتده می قصر درو بوقوله ذهاب ایلیان علماء کرام بوقرلرلرند دخی
 ایکی وجه اوزره اختلاف ایلدیلر (بری) بودرکه بوقصر دن مراد صلوة
 مسافرنه اولان قصر درکه مسافر سفر حائده حضرده قلدینی کبی دورت
 رکعت قلیوب ایکبشر رکعت قبلارلر بوضورت اوزره بوقصر انجق ایکندی
 واوله و یاتسو و قتری بواج وقت نماز مصروف اولور (و قول ثانی)

که ابن عباس و جابر بن عبدالله و اصحاب کرامند بر جاعتک قولری در که
 بوابت کریمده اولان صلوة مقصوره ایله مراد صلوة سفر اولوب بلکه
 مراد صلوة خوفدر ابن عباس رضی الله عنه صلوة حضر دورت رکعت
 و صلوة سفر ابکی رکعت و صلوة خوف فقط بر رکعتدر و بوامری جناب
 حق نیکز اولان ذات محترمک انسانی اوزره سزله بو بلیجه فرض ایلمدر
 دیو تصریح ایتمدر (و قول ثانی) قصردن مراد اداء رکعات صلوتک
 کیفینده که تخفیفدر مثلاً اثناء خوفده واقع اولان صلوتده رکوع و سجوده
 بدل صلوة مرقومده ایماء و اشارت مرتبه سبله اکثفا اولتمدر و کذلک
 بویله وقتده اولان صلوتک ایجنده یورومک کبی و قائلوا ائوابله نمازی
 قلمک کبی بومقوله حالات اوزره عندالجماع الحرب و قیام القتال اداء صلوة
 اوانور و بوقول ابن عباس رضی الله عنه و طاوسدن مرویدر بعده امام
 همام سوق کلام ایدوب صلوة خوفده واقع اولان قصر ایله مأذون اولق
 تخفیفی مشعر اولغین تخفیف مذکور دخی حذف بعض رکعات ایله حاصل
 اولدیغی کبی رکوع و سجوده بدل ایماء و اشارت ایله اکثفا اولتمده دخی
 شاملدر انجق بونده واقع اولان قصری حذف رکعتده جل ایتمک برقیج
 وجه واردر که قصر مر قومی بومعنا به جل ایتمک داعیدر (اولاً) بعلی بن
 منبهدن روایت ایدر که عمر بن الخطاب رضی الله عنه حضرت نرینه سؤال
 ایدوب یا امیر المؤمنین نه کیفیت ایله یزل صلوتی قصر ایدلم که حالا
 بزامیز باری تعالی جل شانہ حضرت نری ایسه (لیس علیکم جناح
 ان تقصروا من الصلوة ان خفتم) یس و رب بوقصر صلوتی بزم خوفده
 تعلیق یورمدر دیدیکمه بوامری سؤالدن حضرت عمر رضی الله عنه
 تعجب یوروب فخر عالم نبی پر کرم صلی الله علیه وسلم حضرت نریندن بوامری
 سؤال ایتمدیکمه فخر عالم حضرت نری بوامر حق تعالی حضرت نرینک
 سزله بر صدقه و انعامدر سزه لایق اولان بوامری قبول ایدوب رضای
 مولاده اولمدر مفادی ایله جواب باصواب یورمدر ایدمی بوامر دلالت
 ایدر که ایه کریمه ایله اولان قصردن مراد عدد رکعاتده اولمدر
 (و ثانیاً قصر) برنسنده اولان اشبادن بعض شیء ایله اکثفا ایدوب اول

نفسه ده اولان بعض شی ترک ایتمک دیرل یوخسه اول نسنده برآخر شی
کتورمکه نه قصر دینور ونه اقتصار دینور پس بوا مردن معلوم اولدیکه
صلوة خوفده انفا مذکور اولان کیفیت صلوة که رکوع وسجوده بدل ایمه
واشارت ایله صلوتی ادا ایتمک ونمسازده یوروک و قائلو ائواله نماز قلیق
مقوله سی اولان امورک هیچ بریسی قصر صلوته متعلق اولان امر دن دکدر
بلکه بواشلوک جله سی احکام جدیده بی اثبات مقوله سی و بر شینک برینه
بر غیر شی اقامت ایتمک مرتبه سی اولوب ینه تفسیر قصره مناسب اولان
معنی اولایم ذکر ابتدیکر معنادر و کذلک ایه کریمه ده اولان لفظ قصری
اسقاط بعض رکعانه جل ایتمک داعی اولان وجوه دن بری دخی بودر که
ایه کریمه ده (ان تقصروا من الصلوة) نظم شریفه ده اولان من کلامه سی
تبعیض ایچون اولمغه بعض صلوة اوزره جواز اقتصاری موجبدر پس
پووجه مذکوره به کوره قصری اسقاط بعض رکعانه صلوة مرقومه ایله
تفسیر ایتمک اقتضا الیشدر و کذلک ایه شریفه ده اولان قصری بومعنا به
جل ایتمک پوجه دخی بودر که انلرک عرفنده قصر تنقیص بعض رکعانه
مخصوصدر حتی بوا مره بودایل بترکه ایام حضردن برکون سعادتله فخر عالم
حضر تلی صلوة ظهیری قیلارلرایدی ایکنجی رکعتده سلام و پرلر اصحاب
کر آمدن ذوالیدین حضر تلی جاعنده حاضر ایدو فخر عالم صلی الله علیه
وسلم حضر تیزندن سوال ایدوب (اعصرت الصلوة ام نسیت یا رسول الله)
دیوب فخر عالم حضر تلی دخی جوابنده (کل ذلک لم یکن) دیو پور مشلر
ایدی کیم بو حکایت کتب احادیثه مذکور وشفاء قاضی عیاضده تفصیل
ارزوه مسطوردر ایدی ذوالیدینک تقریرندن وقصری بوا مرده استعمال
و بوسوال ضمنده بویه تعبیرندن منفهم اولان اودر که قصر دن مراد
عدد رکعانه اولان قصر در و کذلک ایه شریفه ده اولان قصر دن مراد
بومعنا به اولدینغه بدلیل دخی بودر که قصر ایله مراد تفسیر هیئت صلوة
معلومه در و بوا مرک بومعنا به استعمالی بوندن صکره کلان ایه کریمه ده
مذکوردر پس تکراردن احتراز ایچون بوایه کریمه ده اولان قصری حذف
بعض رکعانه جل ایتمکی مستوجب اولشدر و بویه کریمه ده حفظی مهم

اولان مسائلند که امام شافعی رحمه الله بونده که قصر رخصتدر مکلف
 اولان کسسه مراد ایدر سه قصر ایله اکتفا ایدر مراد ایدر سه تمام قیلار
 دیو یورمشدر فاما امامز امام همم وجه ققام ابی حنیفة الثعمان حضر تری
 یورمشدر که بونده قصر صلوة واجبر اکر مسافر صلوتی سفرد، دورت
 رکعت قلوب ایکنجی رکعتده قعود ایتمسه صلوتی فاسد اولور و اکر
 ایکنجی رکعتده مقدار تشهد قعود اتسه صلوتی تمام اولور و امام شافعی
 حضر تری کندی قولنه برقع وجهله استدلال ایشدر ازجمله (لا جناح علیکم
 ان تقصروا من الصلوة) ایة کریمه سنک ظاهری امر قصرک عدم وجوبی
 اشهار ایدر زرا مراد وجوب اولسه اداء صلوة واجبه ده (لا جناح
 علیکم) ایله تعبیر اولتماز ایدی بلکه بولفظ (لا جناح) دفع تکلیف مرتبه سی
 ایله اولان مواضعه استعمال ایتمک مناسب اولور و بولفظ ایجاب و تعیینده
 مستعمل دکلدر و ابو بکر رازی بوا مردن جواب و یروب بوا یة کریمه ده
 قصر دن مراد تغلیل رکعات دکلدر بلکه تخفیف اعمالدر دیمشدر
 و صاحب کشاف بونده بوجه اخر دخی بیان ایدوب مجاهدین وقتا که ایام
 حضرده صلوة مفروضه لری ن تماما ادا ایتمکه معتاد لدر جائز که انلرک سفرد
 واقع اولان صلوتلرنده قصر ایله نقصانیتی فی فهم ایدلر بناء علیه رب
 مجید قرب سعادتده انلرک خاطر لرینی تطیب پیوروب بواند بشدن انلری
 تبعید ایچون (لا جناح علیکم ان تقصروا) تطیبی ایله قلبلرین تفریح
 یورمش اوله دیو بسط مقال ایشدر فاما اکا بویله دیمک اولور که انلریک
 خاطرینه بوا احتمال اولزمانده خطور ایدر ایدیکم اکر انلره شارع (رخصت
 لکم فی هذا القصر) دیسه ایدی فاما کلام تام شارعدن منفهم اولان معنی
 بودر که بو تعبیر دلایرک مفادی (اوجبت علیکم هذا القصر و حرمت علیکم
 الاتمام و جعلناه مفسدا للصلوة دیمک) در بو تخریجه کوره بو خاطر یه بریر
 و بوا احتمال بر محمل قالز و اما شافعی حضر تری ن مدعاسنه بر دلیلی دخی
 بودر که (ام المؤمنین) حضرت عائشه دن مرویدر رسول الله صلی الله
 علیه وسلم حضر تری ایله بیله معتمر اولوب مدینه منوره دن مکه مکرمه یه
 وصول بولدیغیغرد فخر کائنات حضر تری نه اثناء طریقده بعض کره صلوتی

قصر و بعضاً اتمام و بعض کون صائم اولوب و بعض کون افطار ایندی بکمی
نفل و بیان ایندی بکمیده احسنت یا عایشه پیوروب بوا مرده بنی تعیب یا خود
انکار پیور مدیلر دیونقل پیور مشدر (و کذلک) عثمان بن عفان رضی الله عنه
حضر تلری اثناء سفرده گاه تمام صلوة و گاه قصر پیور لر ایدی اصحاب
کرامدن کندیلر بیلر موجود اولوردن برکسنه انلرک بوفعان انکار پیور منزل
ایندی (و کذلک) امام شافعی حضر تلری بو خصوصه بونکله استندال
التمشدر که سفرده عنایت و اعطا پیور یلان رخصتلرک چله سی علی سبیل
الجواز اولوب (علی سبیل التعین) دکادر و بوا مرک بویله اولدنی مجزومدر
بعینه بونده دخی بویله در فاما بوا مرده و جوبه احتیاج اولتان دلائلندر که
حضر عمر این الخطاب رضی الله عنه روایت ایندی بکی حدیث که بونده که
قصر صلوة حقنده رسول اکرم حضر تلری (صدقه تصدق الله بها
عبدہ فاقبلوا صدقته) پیور مشدر بو صورته کوره امرک ظاهری و جوب
اقتضا ایدر و ابن عباس رضی الله عنه حضر تلرندن مرویدر که رسول اکرم
نبی محترم صلی الله علیه وسلم حضر تلری مسافرت و جهی اوزره بریره
خروج پیور دقلرنده درت رکعت اولان نمازی ایکی رکعت قبلردی
و بومحمله مهم اولان مسائلندر که بعضیلر بویله زعم ایندی بکر که سفرك
ازی و چوغی برابر اولوب جواز رخصته مساوی اوله پس بو صورته کوره
دائماً نقل و حرکنده اولان کروه انسانی برمحله دن برمحله یه بلکه براودن
براه نقل و حرکت اینسه اکا دخی بورخصت شامل اولق اقتضا ایدردی
بناء علیه فقهاء کرام امر سفرده بر مقدار محدود تعیین پیور دیار و غوص
بهارکلات قرآنیه ایدن علماء مستنبطین رحهم الله تعالی علیهم اجمعین
حضراتی نفس آیه کریمدن بویله استخراج پیور مشلردر که نظم جلیله
(واذا ضربتم فی الارض) قول شریفی واقع اولوب بومقدار حرکت ایلر
وجه ارضده ضرب تعبیر پیورلر بوتقریرده کوره اقتضا ایدر که اسم سفر
اطلاق اولته جق مسیره و لا اقل قصر صلوة ایچون جواز رخصت پیور یلان
مسافه قدر اوله و دخی نظم کریمده (واذا ضربتم فی الارض) نص
جلیلی بوسکا دلالت ایدر که نفس آیتده واقع اولان ضرب فی الارض

صلواته اولان رخصت مد كوره نك حصوله شرط اوله يوخسه بوامر بويله اعتبار اولمئوب ضرب في الارض مطلقا انتقال معناسنه اولق اولسه بوكونه انتقال وضر بدن انسان حيوته اولدقمه خالي اولمئوب بهرحال براودن براوه بريردن بريزه كروه نساء ورجال دائما ومسترا سريع الانتقال اولديغي خالي عن البياندر بس سفره بر مقدار معين تعيين اولمئوب انسالك بوقدرجه نقل وحر كتنه سفر اطلاق اولتسه هر بار صلوة مفروضة بي قصره محتاج اولوردق پس بوندن معلوم اولديكه قصر صلوتك مرتبه جوازنه لايق اولان حركت بيان وسفره بر مقدار معين تعيين اولمشدر بناء عليه فقهاء كرام بوامري بيان جمله انام ايتشدر امام زهري واوزاعي مسلكلي بودر كه انلك ياننده حضرت عمر رضى الله عنه دن بالرواية ثابت اولمشدر كه تمام بر كونلك اولان مسافده قصر صلوة اولنور اما ابن عباسدن اولان روايته كوره بر كونلك و بر كجه لك اولان مسافده قصر صلوة اولنور و انس بن مالك روايته كوره اوچ فرسخ مقداري مسافده قصر صلوة جائزدر وحسن بصري روايته كوره ايكي كجه لك يولده قصر اولنور وشعبي ونخعي وسعيد بن جبير روايتلرینه كوره فرضا كوفه شهرندن مدائنه لك اولان يولده قصر صلوة اولنور كه كوفه دن مدائنه وارنجه تمام اوچ كونلك يولدر وحسن بن زياد ابو حنيفة رضى الله عنه ح نمر نلندن بويله روايت ايتشدر ايكي كونلك وايكي كونلكدن اكثر اولان مسافده قصر صلوة جائزدر وابن سماعه امامين حضرت نلندن دخی بويله روايت ايتشدر وامام مالك وامام شافعي دن مرويدر كه بودرت برد مقداري يره سفر اولتسه قصر صلوة اولنور واول درت بردك هر بر بردي درت فرسخ وهر بر فرسخي جسد حضرت فخر كائنات اولان هاشمك مبلى ايله اوچ ميلدر زيرا جسد حضرت رسول الله اولان باديته نك ميلار بني ابتدا تعيين ايدن اولدر وهر بر مبلى اون ايكي يك قدم تعيين ايتشدر كه درت يك خطوه ايدر زيرا هر بر خطوه بي انلراوچر قدم اعتبار ايتشدر واصحاب ابى حنيفة سفر ك مدتنى تعيينده اوچ كونلك مسافه اعتبار ايتشدر زيرا حديث نبويده (يمسح المسافر ثلثة ايام)

ورودی اقتضی ایدرکه اوج کونلک حاصل مسیح حاصل اولن الا سفر
تقریبله اولور و مسافر اسمی اطلاق اولمقدجه سفره مخصوص اولان
رخصت شرعیه حاصل اولن واصحاب شافعی بوامری مجاهد وابن
عطیاء ابن عباسدن روایت ایلدکلری قوله تعویل ایلدیلرکه فخر عالم
حضرتلری (یا اهل مکة لاتقصروا فی ادنی من اربعة برد من مکة الی
عسغان) بیورمشدر (و اذا کنت فیهم فاقف لهم الصلوة فلنقم طائفة
منهم معک و یاخذوا اسلحتهم فاذا سجدوا فلیکونوا من وراءکم و لئلا
طائفة اخرى لم یصلوا فلیصلوا معک و یاخذوا حذرهم و اسلحتهم و الذین
کفروا لو تغفلون عن اسلحتکم و امتعتکم فیمیلون علیکم ميلة واحدة و لا جناح
علیکم ان کان بکم اذی من مطر او کنتم مرضی ان تضوا و اسلحتکم و خذوا
حذرکم ان الله اعد للکافرین عذابا الیم) صدق الله العظیم و قنا که
رب العالمین جل شانہ حال قصر صلوتک کبیتی بیان بیوردی ابدیه قصر
مرقومک کیفیتند کی حالی دخی عیان بیوروب تفصیل اوزره قولارینه
بیان بیوردی ابدی تفسیر آیه کریمه دن مقدم براز تفصیل مقال اوامتی
مناسب حال اولغله معلوم ضمیر سمیر اوله که امام فخرالدین رازی بوخلده
امام ابی یوسف حضرتلرندن و حسن بن زبایددن بوبله نقل ایدرکه
صلوة خوف خصایص نبوی اولوب غیره جائز اولیه و مزنی بوامر اول
ثابت ابدی بعده منسوخ اولمشدر دیمشدر و امام یوسف حضرتلری اول
نفس آیه کریمه ک ظاهرندن (و اذا کنت فیهم فاقف لهم الصلوة) قول
شریفندن بوبله استنباط ایلشدر که بوصلوتک اقامتی بالذات فخر عالم
حضرتلرینک بوبله موجود اولملرینه منوطدر زیر تعبیر و آیه اذا کنت
فیهم لفظیدر و ثابا تغییر هیئة صلوة دلیک خلافتنه برامردر بوصولته
بوامره فخر کائنات علیه اکمل الصلوة حضرتلرینه کوره حکم الهیهدن
برامره ابنا ایله جائز اولقدن سائر ناسه کوره دخی بومرنا حاصل اولق
مشکلدر زیرا خلف رسول الله اولان صلوتک فضائلی غیره قیاس اولن
پس صلوة مرقومده رسول الله صلی الله علیه و سلم حضرتلری زماندر
بولمقی چونکه ممکن دکادر بزلده تفسیر هیئة صلواته جرأت ایده مرز

دیشلدر اما سائر فقهاء کرام حضراتی بویله دیشلدر در که وقتا که فخر عالم
صلی الله علیه وسلم حق شیر یفلرنده بویله کریمه ایله بو حکم ثابت
اولمشدر غیر بولرک دخی حقلرنده عینله بو حکم ثابت اولغی مستوجبدر زیر
باری تعالی اتباع رسوانده قولارینه خطاب ایدوب (فاتبعوه) بیورمشدر
تکیم (خذ من اموالهم صدقة تطهرهم) آیه کریمه سنده امر مر قومک
فخر عالم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه اختصاصنی اقتضا ایلز بلکه
غیر یلردخی بوخصوصده مشترکلردر اما آیه کریمه ده واقع اولان کلمه
اذانک معنای عربیه سی مقتضاسندن بوامرک ذات رسالتنهاهی وجودی
ثابت اولورسه حکم مزبورک ثابت اولوق اولدیغی وقتده حکم مزبورک
عدم ثبوتی غیر مسلم برمه نادر و کذلک تغییر هیئتة صلوة دلیک خلافت
برامرد بونده که صلوة خلف رسول الله اولدیغی ایچون اولوب خلف
رسول الله قلنان نمازک فضائلی غیره قیاس اولمز دیو سرد اولنان معنی
اباحه تغییر صلوته عات اولوق مقصود دکلددر که حتی بوکلام وارد اوله
زیرا ترک فرض ایتمکله طلب فضیلت اولنق جائز دکلددر الحاصل بوامرین
مذکور بنک هیچ بریسی صلوة مر قومک بزلر کوره اداسنه و حین
افتضاده بورخصت ایله علامه مانع دکلددر ایدی بو تفصیل معلوم ضمیمه
سمیر اولدی ایسه معلوم اوله که صلوة خوفک بیاننده بویله تقریر
بیورلمشدر که امام مسلمین و سر اوچه کروه موحدین اولان دولنوطوائف
عسکریه نی ایکی بولک ایلوب بر بلوی کندیله بیله بر رکعت نمازی ادا
ایدلر قالدیکه اول بر رکعت نماز ادا اولندقدنصرکه نیجه ایلیدر بونده
علمای کرام بر قاج قول اوزره اختلاف ایشلدردر بر قول بودر که صورت
مزبوره ده حرب وقتله منتهی اولان کروهدن بر طائفه امامه اقتدا ایدوب
بر رکعت نماز قبول سلام و رزلر و اعدا طرفنه متوجه اولوب کیدرلر
وینه عساکر طائفه آخری کلوب امام مزبوره اقتدا ایدوب امام انلره مره
آخری ده بر رکعت نمازی دخی قیلورلر و سلام و یرر بوسورته صلوة
خوف بر رکعت قیلندیغنه کوره اولوب امامه ینسه ایکی رکعت نماز دشمن
اولور و بو قول ابن عباس حضرتلرندن و حابر بن عبدالله حضرتلرندن

مرویدر و بوامرده بر قول دخی بودر که امام طائفین مذکور ه تیندن
 بر طائفه یه ایکی رکعت نماز قبلر سلام و یرر انلر جهت عدویه متوجه
 اولورلر بعده طائفهٔ اخیری کلوب انلرده ایکی رکعت نماز قبلر سلام و یرر
 و بوقول حسن بصری قولیدر و بوامرده بر قول دخی بودر که امام
 طائفهٔ اولی ایله برر رکعت ثانیه نماز قیلوب قائما امام طورر اول طائفه
 ایکنجهی رکعتده برر رکعت دخی قبلر بعده تشهد ایدوب سلام و یرر انلرده
 جهت عدویه متوجه اولورلر بعده طائفهٔ اخیری کلوب رکعت ثانیه ده
 امامه او یوب نمازی ادا ایدرلر بعده امام تشهدده اول طائفهٔ ثانیه که
 صکره دن کلوب امامه او یوشلر ایدیلر انلر رکعت ثانیه یی تمام قیلجه دک
 توقف ایدوب بعده سلام و یرر انلرده یله سلام و یرر ایشلرینه
 صکیدرلر بوقول سهیل بن ابی هثمه قوی و امام شافعی مذهبیدر
 و بوامرده بر قول دخی واردر که امام طائفهٔ اولی یه برر رکعت نماز قیلوب
 اول طائفه صوب اعدایه متوجه اولوب بعده طائفهٔ اخیری کلوب انلره
 دخی امام مزبور برر رکعت نماز دخی قبلو یرر انلرده کارلرینه مباشرت
 ایدرلر بعده طائفهٔ ثانیه کلوب صلواتلرینک بقیه سنی قضا ایدرلر بوکره
 بونده فرق اول اواش اولدیکه طائفهٔ اولی اول صلونه یشد کلرندن
 خلف امامده اولان کمنده اولدقلریدر اما طائفهٔ ثانیه نمازک
 اولنه یشجبوب مسبوق قضا سنده مفرد کیدر دیدیلر و بوقول عبدالله
 بن مسعود قوی و امامز حضرت امام اعظم قول شریفیدر ایسدی
 معلوم اولسونکه بو صلوة فی السفر حقنده روایات مختلفه وارد اولمشدر
 بناء علیه جائزدر که فخر عالم نبی محترم صلی الله علیه وسلم حضرتلری بحسب
 اقتضاء المصلحه بواسالیب مذکور ه اوزره اوقات مختلفه ده بویه جه اداء
 صلوة مفروضه یرر مش اوله و اول اوقات مختلفه نک هر بر وقتده حاضر
 اولان اصحاب کرامدن موجود بولنان ذات محترمه لر بولندقلری وجه اوزره
 اوله جه خبر و برلر یاتسو نمازینک و تری خصوصنده اولان کیفیت
 و یرر ایله امام شافعی مذهبنده حالا مأخوذ اولان صورت کبی اوله پس
 بوامرده فقهاء کرام میانه لرنده وقوع بولان اختلافات صلوة

سفرده و صلوة خوفده طيور (جمع طور) مذ کوره به اولان فتی صورت بویه
 کریمه نیک ظاهرینه موافقده زیاده ایله درد بودر یوخسه مجرد بری برلینه
 مخالفت ایچون دکادر ایمدی ایت کریمه نیک تفسیرینه کلام قال الله عز شانه
 (واذا كنت فیهم) یعنی ای پیغمبر والجاه فین سن وؤمنین غزوات و جنکرنده و بر
 مقتضای احتراز لازمه عن الاعداء انک وقت خوفلرنده اولکروه موحدین
 ایله ییله اولدینگ و قد که (فاقت لهم الصلوة) سن انله صلوتی امامت
 مراد ایله سن (فلتم طائفة منهم معک) یعنی سن انلری ایکی بولک
 ایلیوب انلردن بر بلوک و بر طائفه سی ایله نمازی قیلوب اداء صاوة ایلسونلر
 اما بر مقتضای نظم جلیل و یاخذوا اسلحتهم) ضمیمه و یاخذوا و دخی ضمیمه
 اسلحتهم مصلینه رجوع ایدوب بو صورتده دیمک اوله که نمازه مشغول
 اولنر سلا حزر کران و اغر در مراد اوز ره بزه اداء صلوته قومپور دیو
 بالکلیه بوم بوش نمازه طور وب کندیلری بالکلیه حین اقتضاده محافظه
 ایده جک قدر برشیلری بولنماقی مرتبه سن ایتمسونلر صلوتلرینه مانع
 اولیه جق قدر خنجر و قلج مقوله سی خفیفجه سلاح ایله اداء فرض ایدوب
 و ینته بوحالده دشمندن کندیلرینی حفظ و حراسته اولسونلر دیمک اوله
 یاخود فلایاخذوا ضمیمه و اسلحتهم ضمیمه معا غیر مصلینه کیده بو صورتده
 دخی معنای شریقی بویله اوور که اداء صلوة خوفده سزلر نمازی ادا
 ایدنجیده ک نماز ایله مشغول اولیان طائفه اخری سلا حزرین الدن براضوب
 سزی بوش قومه سونلر حفظ حراست اوزره اولسونلر یاخود ضمیمه
 مذ کور تین طائفه تیندن هر یرینه معا کیدوب مصلین و غیر مصلین
 هر کس کندی سلا حزرینی اخذ ایدوب مصلین اولان صلوته امکان
 مرتبه سنده اولان سلا حزی اخذ ایلسون غیر مصلین ایسه خود نه شکل
 سلاح ایله بوانورسه انی الدن بر اقیوب استحضار و مخاضه کروه
 مجاهدین پراقتدارده بواندر (فاذا سجدوا فلیکونوا من ورائکم) یعنی
 مصلین اولنر نمازده سجدیه وارد قلرنده نمازده اولیان غیر مصلین انلر
 وراسته موجود بوانوب طور سونلر کیم نماز ایله مشغول اولان دین

فرنداشلرینی انلرورالزنده طوررق ایله حفظ و حراست ایتش اولورلر
وانلرک بونلرک بو محافظه سی سببیه فراغ بال ایله ادای صلوٰۃ ایتش
اولورلر (ولتات طائفه اخی لم یصلوا فلیصلوا معک) بعده طائفه اولی
نمازده ایکن انلری ورالزنده طوروب محافظه رینه مشغول اولغله اداء
صلوٰۃ ایلبان طائفه اخی کلسونلر و سنک ایله بیله ناز قیلسونلر
(ولایاخذوا حذرهم واسلحنهم) واول رکعت ثانیه ده کلنلر رکعت اولی یی
فیلنلرک حذر و تحذرنی اکتساب و اخذ اینسونلر و کندی دین فرنداشلرین
کفارید کرداردن محافظه ده اولسونلر بس بوآیته تقسیم اوله کوره بالکن
انلر اخذ ایتلری ایله اکتفا ییورلیوب بلیکه (ولایاخذوا حذرهم) انظما
ایله زیاده تحرس و تعبیر لطیف قرآنیسه ده اخذ حذری دخی ضم ییورلری
رکعت ثانیه ده مؤمنینک صلوٰۃ ایله اشغال و راده اولان دشمنه رکعت
اولی دن زیاده متبین اولدیغی اجلدنلر زرا رکعت اولاده مؤمنلر نمازی
قیلرلر یوخسه مقابله دشمنده می طورلرلر برخوش مکشوف اولیوب اما انلر
تکرار قیام و مره ثانیه ده رکعت ثانیه یه مبادرت ایتلری اعدای دینه
بیرا یقین کلورکه قارشولرنده طوران صف نماز قیلرلر ایتش زرا اول کروه
پرفتح جنک و حربه مناسب اولان هیئه مخصوصه لرینی تعبیر ایدوب
بغیر معهود اوصاف ایله منصف اولدیلر هیچ شبهه یوق ککه دینی
طالبلرنده ادا سنه اهتمام ایتدکلری نازلرینک وقتی کلوب اول امر واجب
الاهتمامه قیام ایتشلرلر زره مدد انلر بوکار ایله مشغوللر ایکن محل فرستلر
فوت ایتیبوب انلر صوله و حله ایدلم دیو فکر فاسد و رای کاسد لری
بونک اوزرینه استقرار بوله جنی کون کی ظاهر و آشکار اولغین مازمه
زمره مؤمنیندن نص کریمده هیچ برشی مخفی ییورلیوب عباده تعلیم
و تفهیم ایلبان رب کریم بوآیه کریمده ده رکعت ثانیه یی ادا بخلنده بوقید
شریقی زیاده ایلیوب (ولایاخذوا حذرهم واسلحنهم) ییوروب بالکن
(ولایاخذوا اسلحنهم) ایله اکتفا ییورمدی (فسبحان من جل شانہ
وعم لنا لطفه واحسانه والهم العلماء فهم اسرار قدرته وجعل مصاحف
قلوبهم مواضع آیات حکمتہ) و دخی تفسیر قاضی بیضاویده بوآیه کریمه یی

تفسیر نیک ترجمہ سندہ علامہ لطیف الافادہ مرحوم ومغفور غراب زادہ بویلہ
نحریر ایلشد رکہ (واذا کنت فہم) یامحمد حق سن وقائمقام لک غزادہ
بواشوب دشمندن خوف ایدن جماعتک ایچندہ بولنسدک (فاقمت لہم اصلوۃ)
ونمازی انلر ایلہ اقامت مراد ایلسدک (فلتقم طائفۃ منہم معک) انلری
ایکی بولک ایلہ بر بولکی سنک ایلہ بیلہ نمازہ طور سونلر (ولأخذوا اسلحتہم)
وسنکلہ نماز قبلان مصلیلری کندلی سلاحرین السونلر یعنی کندیلرینی نمازہ
اشغال ایتمہ جک خنجر وسیف مثلاً وخفیف آنلری لاجل الاحتیاط کندیلر ایلہ
بیلہ بوتسون بنا برین بواہر بوندہ ندب ایچوندلر (فاذا سجدوا) وبوطائفۃ
سجدہ بہ واردقلرنہ (فلیکونوا من ورائکم) نمازہ شروع ایتمین طائفہ
اکسہ کزدہ اواسونلر تاکہ دشمندن سزلی محافظہ ایدلر (ولأتأت طائفۃ اخری
لم یصلوا) ونماز قلمیان طائفۃ اخری کلسونلر وبر رکعت نماز قبلان طائفہ
اولی دشمن مواجہہ سنہ کیدوب طور سونلر (فلیصلوا معک) وصکرہ
کلان طائفۃ اخری سنکلہ او بر رکعت نمازی قلسونلر (ولأخذوا حذرہم
واسلحتہم) وکندیلری حفظ ایدہ جک التسلرینی وسلاحرینی السونلر
وبوندن صکرہ ہر بر طائفہ بر رکعت نمازی بالکز قلسونلر دیو ثبت ونحریر
وترجمۃ فاضل مذکورہ ہووجہ اوزرہ تقریر بیسور یلدقدن صکرہ صلوة
خوفک تفصیلی کتب فقہیہ بہ حوالہ ایلشدلر (ودالذین کفروا لو نغفلون
عن اسلحتکم وامعتکم فیمیلون علیکم میلۃ واحده) پس بواہہ کریمہ ایلہ
مؤمنینی کمال اطفندن کفار خاکسارک جمیع مکرو حیلمندن اکاہ ایلان
حضرت اللہ کرہہ پرفنوح غزاة سلاح ومتاعندن غافل اولدقلرینی اعدا
متصد اولوب دائماً بواہرہ طالب وزمرہ مسلمینک غفلتسدہ بولنلرینہ
ہر بار یک جان ایلہ راغب اولدقلرینی اعلام وانلرک بوکارہ ترصدلری
بولبکہ عسکر اہل اسلام سلاح ومتاعندن غافلر ایکن براوغوردن
اوزلرینہ هجوم ایدوب برلندن قوپرہ بلیدک دیو فکر واندیشۃ حیل
متنوعہ اولدقلرینی بیان بیسوردی وبواہہ کریمہ دہ (اسلحتکم) جنب
شریفندہ (وامعتکم) قیدین زیادہ ایلوب بیان واقع اتکلہ اعدای
اثلام بالکز سزک طوب وتفتک وآلات حربہ کرہ کوزدیکم شدلر بلکہ

نبه مالک ایسه کز وجهه متاعکز و بانکزده موجود اولان مجموع اشیا کزی و متاعکزی المی استر ایمدی سز زده انلره مقابله وانلرک سزک اضرار کزده مسارعه ابتد کلمری کبی اخذ انتقام و کندیلر یکر یی محافظه امر نده اهتمام تام ایله قیام ایتمکله سعی ایلیکزدیمکدر (ولاجناح علیکم ان کان بکم اذی من مطر او کتم مرضی ان تضعوا اسلحتکم وخذوا خذرکم ان الله اعد للکافرین عذابا مهینا) یعنی بونده دخی باس یوقدر که اثناء سفرده حال صلونکرده سزله مضر مستولی اولوب نزول مطردن تأذی حاصل اولورسه یاخود مریض بولسوب ضعف مرصندن ناشی جل سلاحه قدر تککز اولدیغنده سلاحکز دن سزه ثقلت و یروب کران اولان سلاحکزی چیقروب وینه کندیکزی محافظه ده اولوب کندی حذر و تحفظکزی اخذایده سز و اعداء لئلا مدن هیچ خوف ایله کز کیم جناب حق کافرله عذاب مهینی حاضرله مشدر حق تعالی مؤمن قولارینی محافظه ایدر کافرل دائما مقهورلدر پس بوا مرده سلاحی وضع ایتمکده باس اولدیغنی بیان پیورمقی یعنی سلاح ایله طوروب اداء صلوۃ ایتمک متعذر اولدیغنه کوره درو یغورده سلاح محافظه اولنمه یا شلق اسلحه مقوله سنی پاسدار ایدوب قیلاغیسی قالماز و تیمور مقوله سی اولان الات باشد و یغورده بوز بلور کندیلر نمازه مشغول اولوب بوا اسلحه بی ممکن مرتبه یاشدن و یغوردن محافظه ایتمک اولماز اکابنه بویله پیورده شددر بعض سلاح دخی واردر که یغور حنبیله اغرلشوب شو یله کیدر کن کنور مکده یله زحمت چکیلور فکیف که اداء صلوۃ ایله مشغوله کوره نقدر زحمت وانی لابس ابکن رکوع و سجودی ادا متعذر اولور بناء علیه حضرت حق جل شانه کرک مطر حالنده و کرک مرض حالنده جل سلاحدن رخصت ایله عباد مؤمنینی حمایت یسوردیلر انجق ینه بوا یکی حالده وضع سلاحه رخصت و یرلدی قایمانه اعدادن تحذر شرط اولوب کندیلرینی محافظه اوزره اولغه امر پیو رلشدر پس بوا مر شریفدن علماء کرام بویله بوا یاشده (وخذوا حذرکم) لفظ شریفندن اخذ ایتمکله لر در که صفوف محاربه ده

طوائف عسکر به کندیلره کرکاو اولان محافظه بی دأما در بیش ایدوب کرک دشمندن و کرک بری برینسه اضمر اردن احتراز ستملرنده اولملر مثلا کندیلری محافظه انواع متنوعه اولوب وهر پرده وقوع بولان حرب وقتانده مقتضای حال و مالزمه جنک وجداله کوره ترصد فرصت و اجراء غیرت و حیت و محلی ایله ضرب طوب و تفنک و لزوم بجه بسط بزم آهسنک ایلرنده رحلمری اولانلر رحلمری نیک نیره زیرینی کندیلرینک یولداش لربنه طوقمچیچ محللرده استعمال مثلا اصحاب مزرق اولان مردلر عین و بسار اطراف عسکرده و صاحب طوب و تفنک اولانلر اقتضاسنه کوره اورناده و مترس اولدینی سورتنده ابتدا ایین مترس نه ایسه بعدالاجرا مترسدن چیقوب دال قلیج یوریه نیک محللرده تأخیر و توقف اولنجوب دوشمنک کوزی الشمدین اظهار قوه و اجرای اقتدار و صلابت دین محمدیه بی بدخواهان و خامسینه اظهار ایدوب اولنلر قول قول بری برینی قولیه رک کندی رئیس لری نیک رای و تدبیری اوزره حرکت و قیام و انالورک اردنده اولانلر اوکلرنده اولنلری کوزه دوب اهنک تفنک اندازاق وقتنده بذل فدرت ایده رک مراعات نظام و برخوشجه حرکت و امرنده مراعات شرائط حرب ایتمکده بصیرت اوزره اولمق کرکدر و بویکی حالدن غیریده یعنی مطر نزولندن و بامر الله تعالی وقت حربه مریض بولمتندن غیری وقتده سلاحنی پراقق جائز دکلدردیدلر (الحاصل) جناب حق عز شانسه سفرده عبادنه نه که لازم و حرکت و قیام و استراحت و اهتماملرینه دأر اولان موادی بجملتها بیان بیوروب هیچ بروجهله کندیلره محل توقف و جای اشکال اوله جق برشی قومشدر (الحمد لله علی ذلک) و دخی بونکته لازمه معلوم ضمیر مسمیه اولسونکه صاحب نظم بمیدانی اولان ابوعلی جرجانی بوموال اوزره بسط مقال ایلرکه (وخذوا حذرکم) قول شریفی بواهره دلالت ایدرکه پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم حضر تلرینه جائز اولمش اوله که صلوة خونی قلدقلری وقتده برجهه اوزره قلمش اولملر که اثناء اداء صلوتده ینه عدودن حاذر و طرف اعدادن غیر غافل اولوب اولجه صلوتی ادا ایدملر و بومحله نزول قرآنه کوره اقتضا ایلیان انجق وجه حذر در زیر اسبب نزول ایه

شریفه کوره اول وقتده که بوصوله خوف وقوع بولکیدی اعدای دین
 مبین ذات رفیع دیدکلی محله و جوه مشرکین قبله جانبده قرشو ایدیلر
 و عسکر اهل اسلام قبله جانبده ارقه لری کلس ایدی قبله جانبده دونوب
 اداء صلوٰۃ اتسدر ارقه لری کفارہ کلک اقتضا ایدردی بنا علیه ایکی بولک
 بولمکه مأمور اولدیلر که بر بولکلی نمازی قبله و بر بولکی دشمنه قارشو
 طورهل اما پیغمبر یمز صلی الله علیه وسلم حضرت نلری عسقان نام محله
 و بطن النحل نام محله اولوب اول موضعلرده دوشمنه مقابل اولدقلری
 زمان مسلینک یوزلری قبله یه قرشو و کفارک ارقه سی قبله جانبده بولمقله
 بویله طوائف عسکر یه بی ایکی بولک ایتمدیلر و عسکر دن بر بولکنی اوروب
 محافظه ایتمکله محتاج اولدیلر وقتا که صف اول سجده یه وارد قدده
 ارقه لرند اولان صف ثانی باقی قالوب صف اول سجده دن قیامه
 قالقجه دک اوکلرند اولان صف اول اصحابی حراست ایدوب بعده صف
 اول سجده دن قیامه قالقدقلرند صف ثانی رکوع و سجود ایله مشغول
 اولوب صف اول صف ثانی حال قیاملرند حراست ایدوب بوموال اوزره
 اتمام صلوٰۃ ایتمشلر ایدی بس بومواضع عدیده ده واقع اولان امور ماضیه یه
 کوره (وخذوا حذرکم) ایه کریمه سنده بوووجه کثیره نک جواز نه دلالت
 ایدر بعده حضرت حق جل و علا (ان الله اعد للکافرین عذابا مهینا)
 یوردیکه اعدادن بویله احترازه امر و مالزمه حفظ و حراست اولان
 امورک بسط یورلدیقندن قلوب مؤمنینه بروهم طریقان ایدوب اگر دشمن
 قوی اولوب کمال مرتبه قوتلری اولسه رب تعال تابو قدر تنبیه و تاکید
 ایلوب امر مزبوری تفصیل ایتمدی دیو خواطره خطور ایتمک احتمالی
 اولدیقندن خدای ذوالجلال قلوب مؤمنندن بوواهمه ازله ایتمک ایچون
 بوامرده بو قدر اهتم ایله بسط مقال اولتدیغنی قلوب مسلیسندن تدبیر
 امر لری ایله بسط اهتمم اتدیکمن معلوملری اولسون ایچرندر بوخسه کفار
 بد کردار نه اولسه کر کدر (خسر الدنیا والآخرة) برانلره اخرتده عذاب
 مهینی حاضر ایوب اعداد ایتمشدر بر طائفه رزیه که اخرتده مستحق
 عذاب الیم و ماوالری نار جمیم اوله دنبا و اخرتده پرورش افته عون ربانی

اولان كسسه انلردن نه باك و پروا واردر ديك اوله بعده حق جل و علا
 (فاذا قضيت الصلوة فاذكروا الله قياما و قعودا و على جنوبكم) يـسـورـدى
 يعنى سز صلوة معهودى كه صلوة خوفدر ادا ايديوب تمام اينديك كرده
 جميع حالات كرده دخی باجملة ذكر الله مشغول اولك قلب ولسان كرده ذكر
 خدا جريان اتسو نكه اعداء لئامدن خوفله درونى پر خدشه اوانلرك علاج
 روحانىسى ذكر الله اولوب درگاه حقه تضرع و نیازده پس بعد صلوة الخوف
 ابتهال الى اللهى قيام و قعود و جنوب حالاتنده ادايه تخرىض بواوصاف
 ثلثه به تخصیص دكلدر بلكه جان تنسده و روح روان بنده اولد قبه
 درگاه حقه قولل و غكز ادا ايديوب صلوة معهودى قلوب حضور رب العالمين ده
 بوقربت تام ايله تجسديد انتساب درگاه ايتد كدن صكره قيسانه قدرت
 و مكنتى اولنلر حال قيامده و قعودده بولنوب فرضا تفنكى دستنده و اعداى
 لئامى و راسنده نشانكاه ايدلره كوره اثناء جلوسده و فرضا ضرب اهدادن
 جريح بولنوب جنبى ارضه وضع ايدن بولنورسه بنه اول حالتده و بولنلردن
 غيرى حرركات انسانيه و اوضاع ابدانيه به حقوق ايدن حالاتك جله سنده نه
 حالده بولنورسكز حقه تضرع و نیازدن و درگاه باريه توسل و ابتهال دن
 بر نفس دور و زائل اولوب جناب حقه تو جهدن خالى اولك ديك اوله
 (فاذا اطمانتم فاقموا الصلوة) پس سز مطمئن القلوب اولوب خوف
 و خشيت كزدن فراغ بال حاصل ايديك كرده صلوة معروفى كه سفرد قبالا در كز
 اولجمله قبلك يا خود ايكنجهي الشه كوره كه ايشلر يكر تمام اولوب سفر كز
 حضره منقلب اولد قده صلوة معروفى كه صلوة حضر در اتى اقامت ايدك
 اولكى بلديك كز كى ادا ايدك بوصورت دخی بر قج و جمهله تصوير اولنقى
 ممكندر از جمله صلوة سفر كيدوب صلوة حضر كلك مسلمين اوطانته كلك
 ايله اولور يا خود امام مسلمين و سردار موحدين بر يرده امور بلده به نظام
 و برنجيه دك اقامته نيت ايتك كده اولور يا خود طوائف عسكريه بنى بر منها
 الثان ولايته طلبلى ايله اسكان ايديوب انلر نيت اقامت ايتك كده اولور
 (الحاصل) اسباب اقامتن برى موجود بولن قده بوصورت حاصل اولور
 بعده حضرت حق جل شانہ آية كريمه بنى تميم يوروب (ان الصلوة كانت

علی المؤمنین کتابا موقوتا (قول شریفی ایلہ صلوة و قتیلہ اداسی فرض
بر فعل مأمور اولدیفن بیان بیوردی بعده جناب حق جل جلاله مجاهدینک
محتاج اولد قلمری بعض احکام لازمه بی بیان بیوردقد نصکره امر جهاد
مقبول در کلا. رب عباد اولان اعمالدن ایدیکنه کمال دلالت ایچون جهاده
حث و اول امره قلوب مجاهدینی ایلاف ایچون تکرار قول و کلام بیورمغله
فوقادار باب جهادی تلطیف بیوروب (ولاتهنوا فی ابتغاء القوم ان تكونوا
تألمون فانهم یألمون کا تألمون) بیورمشدر یعنی ای مو حسدین قوم
معهودک یعنی کفار عنودک مقابله و مقاتله سنده ضعفکری ستره طلب و ابتغاء
ایلمکری یعنی بزل ضعیف کفار ایسه قو یلدر در دیو کفار بد کرداری جنک
ایتمکه ارمه فده ضعیف ضعیف حرکت ایدوب احتمال احتمالات بعیده
و تفکر افکار غیر سیده به متابعت ایتمک اگر سزر انلردن متألم و مضطرب
و جنکده و وقوع کوره عرصه گاه حرب و قتال اولان امور مختلفه مدهشده دن
الم چکر سکر انلرده بعینه سزر بوا مرلی حساب ایدوب الم چکدیککر کچی
الم چکر ل و سزر انلردن دخی کور دیککر کچی انلرده سزدن نلر کور مشدر
(الحاصل) اثناء حرب و قتالده و میانه جنک و جدالده متألم اولق سزر
مخصوص دکلدر بلکه قدر مشترک سزر پس الم کافر لکری ایلہ بومیانه ده
مشترک الوقوع اولان الام و شدائده باقیوب نو بنو سزر له صوله و مره بعد
اخری فرصتیاب اولد فجه شتاب و حله ایدر لرسر که (شرف اسلامه
مشرف) و کروه اهل اسلامدن معدود و طرف الهییدن نصرة و غلبه کز
ایلہ مواضع هدیده قرأیده موعود ایکن نیچون انلردن نحاشی
ایدر مناصلا انلری حرب و قتال ایچون جست جوا ایدوب طلب ایتمکده
تساون و تفصیر ایتمکری دیو بیان واقع و اظهار ظهورات نفس الامریه
بیورلدقد نصکره (و ترجمون من الله ما لا یرجون) بیور بلوب یعنی سزر حقندن
استدککر شی انلریک مطالبه ایدوب ایستدکری شی دکلدر یعنی انلریک
زعم فاسد لری مقضاسنجده وسیله اتخاذ ایدوب طلب ایلدکری معنی قبول
اوله جق دعا اولیوب سزر که مؤمنلرسر و در ککه حقندن نصرة ایلہ
موتود لرسر و بارگاه خداده قبول اوله جق دعا ک کفیتی کرکی کچی بلوب

وسائل درگاه اوله جق وسیله لری فهم ایدوب انلرایله تشبث دیل امداد ربانیه و ربط عنایت رحمانیه ایلر سز انلرکی می اوله جق سز سز لیک جناب خضدن بوللی بولی ایله ایستد یککز مطالب و ماری انلر بو کونه ایستکه نه قادر دریا خود سز بوا مر قتالک عاقبتی و صوره جنک وجدالک نهایی که موعود کز اولان نصر تدرانی طلب و ابتغا ایدوب حربه تصدی و قتاله تصدی ایدر سز اکا و اصل و اول سعادت پر بر کته نائل اولور سز انلر بوا مر ایسترزدی و بوا مر که نهایی بو کامو دی اوله جق بیلر ایدی اکر یله ل ایدی معر که گاه قتاله بیلر ایدی بلکه انلر یک زعم باطلار نیجه رجاءند اولد قلری عالیت ایدی کم سز لر انلر یک مغلوب بیلرینی ایسترسز و سز که ایستد یککز انلر یک ایستد یکی معنادر و سز که بوا میدیکز محض جناب کسربادنی و تشبث ذیل توفیق خدادندر انلر یک بوا مر که خلافتی ایستکاری مجرد برامیدنی سود و بره امول خلاف مشهود در (و کان الله علیما حکیم) حال بو که حضرت حق علیم و حکیم در سز یک دین و دنیا کزه نافع اولمیان شی ایله امر ایلز قوللرندن شرف غالبیت ایله سرفراز اید جهک اصناف جلیل الاتصافی یلوب مقتضاه حکمتی اوزره انلر نصرت و قوتلر احسان ایدر (تمهید) بو محل دلپذیرده ابو السعود علیه رجه الودود تفسیرنده بویه کشیده سلاک نحریر یور مشلردر که (واذا کنت فیهم فاقم لهم الصلوة) ایه کریمه سیله بیان اداء صلوة خوفی اولان محله خطابه بطریق التجرید رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرت نرینه اولوب ظاهر ایه کریمه به کوره صلوة خوفک رسول الله حضرت نلرندن صکره قیلنما مسنه در فاما مخفی دکلدر که ائمه کرام بعد رسول الله علیه الصلوة والسلام نواب رسول الله اولوب حضرت فخر کائناته حکم و خطابدن هر نه که بو کونه وارد اولش اوله اول نواب فخر عالم اولان ائمه کرام اول امر ایله قائملردر و بویه روایت دخی واردر که سعید بن العاص حضرت نلری وقتا که طبرستانده بولنوب بویه معر که واقع و اول حینده صلوة خوفی قلنق مراد ایلوب کنسدیله بیه حاضر بولنان مجاهدیندن سوال ایدوب ایچکزده فخر عالم نبی محترم صلی الله علیه وسلم حضرت نلرینک زمان شر بفارنده بویه محله بولنوب

صلوة خوفی قلمش کسبه وارمیدر دیدکده سردسته اصحاب ذی شان
 حذیفه ابن الیمان حضرت نری اول عسکرده یله موجود ایدیلر انلر ایلرو
 کلوب بلی یامبرالمو منین بن صلوة مر قومه قیلندقدده فخر کائنات علیه افضل
 الصلوة واکمل النجاسة حضرت نری ایله بیله بواندم ایدی انلر بومنوال
 اوزره قیلدیلر ایدی دیو صلوة خوفی تریف و توصیف ایدوب واصحابدن
 اول حینده عسکر اهل اسلامده یله بولنان دولتدیلرک محضر لر نده تریف
 و توصیف ایتدیکی اوزره عسکر اهل اسلامه صلوة خوفی قلیو یرمشلر
 ایدی اول حینده بوامرده بولنان زمره اصحابدن یرفرد حذیفه
 حضرت نری نیک بوامرین انکار ایتمشلر ایدی پس حضرت حذیفه نیک
 بوصلونی بومنوال اوزره ادا بیسوروب وجوه اصحابدن یرفرد انصکار
 ایتمک محل اجماعه امر مر قوم حال اولغی اقتضا ایدرودخی کتساب
 سننده روایت اولمشدر که عبدالرحمن بن سمرة ایله بولنان غزاده دخی
 صلوة خوف واقع اولوب عبدالرحمن مر قوم زمره عساکره صلوة خوفی
 قلمشدر و کذلک تفسیر ابو السعودده (فلنقم طائفة منهم معک) نظم شریفنده
 (بعدان جعلتهم طائفتین و لنقف طائفة اخرى بازاء العدو لیه رسو نکم منهم)
 و انما لم یصرح به لظهوره دیمشدر (یعنی فلنقم طائفة طوائف عسکریه بی
 ایکی بولک ایتدکنصکره اول ایکی بولک ایتدی بولک طائفه دن یربولکی
 نمازی ادا ایچون قیام ایدوب سنکله یله طورسونلر و باقی قلوب نماز
 قیلان طائفة اخرى دخی دشمنک قارشوسنده طورسونلر که سزلری
 محافظه ایتسونلر و بولک نصریج اولمادیغی ظهورینه بنادرزیرا طائفتین
 مذکور تینی ایکی بولک ایتدی بولک یربولکی نماز قبله و اول بر طائفه اهدابه
 مقابل اوله و سزلری محافظه ایچون تریقی اولتمسه انلر نیچون نمازدن منع
 اولتورلر ایدی پس بولنر نمازه اشتغال ایله امر اولنجوب اول بر طائفه
 مأمور اولدقلرندن ظاهر و معلومدر که بولنر که نماز قدر مستوجب
 قربت الهمی اوله جسیق خدمت نری وار ایش یعنی نمازده اولنلری حفظ
 و حراست و اعداء ثانی بوش بر اقبوب مقتضای حرب و قتالی اجر اوله
 و کفالت مفسر والا قدر و نحر یر (ولیاخذوا اسلحتهم) نظم شریفنده

بویله نفر و نحر بر ایدر کیم سنکله بیله نمازه مشغول اولان طائفه جلیله
 سلاحلرین الدن بر اقسونلرو بونلر سلاحلرینی الدن بر اقامغه اولدن دخی
 سلاحلری ائلرنده ایکن اخذ سلاح ایله امر ییورلوق اول اسلحه نك اصحابنه
 اعتنا ایچوندركه كانهم انلر ابتدا سلاحلرین اللرینه المش کبی دیرلر (فاذا
 سجدوا) یعنی سنکله حبیبم رسولم قائم اوانلر سجده ایدوب رکعتی تمام
 ایتدکلرنده (فلیکونوا من وراثکم) یعنی انلر بعد تمام السجده کتسونلر
 وسنک حفظ و حراستک مشغول اولوب ورا کرده طورسونلرکه دشمن
 بدخواه سن ظفر بویله ابوالسعود حضرتلرینک تفسیر شریفنده بویله
 کشیده فاما قاضی بیضاوی علیه الرحه تفسیرنده (ولیاخذوا اسلحتهم)
 ای المصلون حزبا دیو تفسیر ایتشدیر یعنی نماز قیلنلر کندی سلاحلرندن
 نمازه مانع اولیچق سلاحلرین احتیاطا یانلرینه السونلر دیمکدر بوحل
 مستطابک حاشیه سنده مخفی قاضی بیضاوی اولان شهاب خفاجی علیه
 الرحه بونماز ایله مشغول اوللره سلاحلرین السونلر دیو امر ییوریلان
 اسلحه نمازه مانع اولیوب قلیج و خنجر مقوله سی اولان خفیف سلاحلر بدر
 واکر ضمیر فلپاخذوا اگرچه بعیددر اما نماز قیلیانلره کیدرسه انلرک
 اسلهلرین نفیده حاجت یوقدر نماز ایله مشغول اولیوب اعداء لثامه
 قارشونماز قیللری محافظه ایله خدمنده اوللر اسلهلرین اخذ ایلسونلر
 دیمک هر نه شکل سلاح ایله بولورلر ایسه انی اله الوب بوش قومه سونلر
 دیمکدر دیمشدر بوضو ته کوره نماز قیلیانلره ده بعیدایسه ده ضمیر ولپاخذوا بی
 ارجاع ایتک ممکن ایدوکی معلوم اولور بس بوازمه سکوره ولپاخذوا
 کله سبله واسلحتهم کله سنده ضمیرلری ارجاع احتمالاتی ایله صور مذکوره دن
 زیاده براییکی صورت دخی حاصل اولدیغی دقیقه شناسان علومه ظاهر
 ونمایاندر وبالله التوفیق (فصل فی الجعل) بو فصل جعله وکفارک
 وقت هجومنده ضررنی دفعه جوازه متعلق اولان مسائل شرعیه بساننده در
 ایددی معلوم ضمیر سمیر اولسونککه شرح مختار کتاب اختیارده (ولابأس
 بالجعل اذا کان بالمسلمین حاجة لانه دفع الضرر الاعلی باحتمال الادنی)
 دیو قصر یح ایلشدن یعنی اهل اسلامی حاجت مس ایتدکده جعل لابأس در

ز برا جعل مرقوم كفارك استيلاى و غلبه مى قتنده در برادنى شى بولكلتك
ايله بر بيوك ضررى دفع ايلر و اهل اسلام حين ضرورتنده برى برينده
امداد ايدوب سفر مهمانتي كوره جك قدر خدمتده بولكلرى ايله كنديلمرون
و كمديلركي دين فرنداشي مسلمانلردن دفع شر و شور ايدر و جعل ايله
مراد اولنان اولدر كه شروح كتاب هدايه دن كفايه نام كتاب مستطابده
بيان اولنوب (والمراد بالجعل ما يضرب الامام للفرقة على الناس يتقوى
به الذين يخرجون الى الجهاد) ديو بويجه نصريح ايتشدردننى جعل ايله
قهمانك مراد شريفلى خليفه انام ايده الله تعالى الى يوم القيام
حضر تلى جناب حق محتاج ايتجه وقت ضرورت اولوب خزنه ده
برمقا قلت اولدقده جهاده ترتيب اولنان عسكراسلامه بنشه جك قدر
تخمين صحيح ايله تخمين بيور بلوب اول مقدار نسنه ناسك محملارى
اوزلرينه ضرب و تحميل اولنوب و ريره جم بيور بلوب مصارف عسكه
صرف و اول تحصيل بيور بلان مالزمه الله انلره قوت و برمك جائزدر ديو
نصريح اولنشدردن مكر كه بيت المالدده بو مرتبه خرج و صرفه قدرت اوله
او صورتده جعل مذكور مكر و هدر ديوينه هدايه ده مصرحدر وينه
صكتاب مز بورده بيت المالدده وسعت اولوب بوامره حاجت اولدبغى
صورتده بوامرك كراهتنه بونكله سرد دليل اولنشدردنكه فى الاصل بيت
المال مازالت الى يوم القيمة نواب مسلمين ايجون معد و ضرورت وقتده
و حين اقتضاده مصارف لازم اولان اموره صرف اولنق ايجون استحضار
اولمش برمالدر كه سلفده بكن پادشاهان والا فطنت واصحاب قوانين
لازم الرعاية اولان سلاطين برهمت فكر و تدبير ورئى اصابت پذيرلى
برنظام طلى و بر ترتيب متعالى وضع بيوروب وضع خراج بهر متاع مسحق
الانتفاعدن اخذ كرك و باج و سائر غرما ت سلطانيه و ملازمه ناموس علو
شايه نسنه ل ترتيب ايدوب حوايج مسلمين ايجون امداد و دولت عليه
صانها الله بالا لطفى الجلبه نك لايق عز و شانى و سزاي دنابت و احسانى
اوله جق قدر مهمات و مهماتنه مصارف اوله جق قدر ايراد پيدا ايدوب
هيچ بر ذره قدر قصور قوموب جمله ايراد و مصارف مضبوط دفتر و سائر

فرمان و پروات ایاه دفع و اعطا و قبض و بسط بیور بلان امور کلیه و جزئیہ سی بیلہ ایلام دیوانہ دہ قلم سر جملہ مضبوط و مسطور و حین اقتضاده صورت در کنارندہ سر جملہ مہیا و حاضر در ادامہا اللہ تعالیٰ بالدولۃ والایال و بارک اللہ اقبالہا المستدیمۃ بالسعادة والاجلال پس بوامر مر قوم سابق الذ کردہ مسطور اولدینگی وجہ اوزرہ اہل اسلامک بعضیسی بعض آخرہ مال و یروب تقویہ امر جہاد ایتد کلرندہ باس یوقدر ز برا صورتنا بعض خلق صورتدہ بر مقدار مال ایلہ بیوک ضرر دفع ایتش اولور و زمان رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلمدہ بونک مثلی سبقت ایتشدر یر وقتدہ جناب حضرت رسالت پناہی علیہ الصلوۃ والسلام حضرتلری صنوان سنہ سی اوتوراقی اولمری ایلہ در علربنی وجہ لرینی الوب سفرہ اولوقندہ کیدہ جک عسکر وار ابدی انلرہ و یروب انلرہ مالانہ ایلہ تقویہ بولوب سفر ایتشار ایدی و فاروق اکبر بار حضرت پیغبر حضرت عمر رضی اللہ عنہ زمان خلافت شریفہ لرندہ مناہل اولوب قید عیال عقالی ایلہ پابند ہزیمت غزا بولنان کرویہ عرصہ گاہ و ناک شیلری و مالانہ سفر یہ لری ایلہ باشنہ برامیر اولوب و کتہ عیال ایلہ قید فکربدہ مانند اسیر اولیان سکپایان دشت جلاد تلری ایاقلند یروب انلرک اتی و طونی ایلہ انلرہ بدل حین اقتضادہ بولنرہ سفر و دشمن اوزرینہ جدالہ کتکہ بوکونہ عذر واضحی اولان شخص قاعدک اتنی و بنہ کئی مرد شاخصہ و یروب خدمت جلیسلہ جہادی ادا ایتدردی قالدیکہ بوامر دہ بونلرک اصحابنک رضاسی معتبر میدر یوخسہ دکلبدر مثلاً بواتک و طونک صاحبی طیب خاطر یلہ می و یرر یوخسہ کراہامیدر اصح اقوال بودرکہ بوامرک صورتندن منفہم اولان بودرکہ خصوص مز بوردہ انلرک رضاسی شرط دکلدز زرا مراد اولان اعلاء کلمہ اللہ و نصرة دین مبین در بر بلدہ دہ کہ بومقوله شی بوانسہ و اعدا دخی بلدہ مز بورہ قرینسہ اولہ بوندہ ایش کورہ جک زماندہ بوکا باقیلور می کیم براز سفرہ یارہ میہ جق کسنہ لر دہ سفرہ کبدہ جکلرہ مناسب بساط بولنہ وار باب سفرہ محتاج مہمات اولنلردہ دخی بلکہ او وقتدہ مضایقہ بولنہ یا خود مضایقلری یوق فاما اول بساط

مذکورہ بی واول تدارک مہمہ بی کورنحہ دک فوت فرصت و مرور زمان
 مکنت اقتضا ایلہ او بلہ مجلدہ بوندہ توقف اولنوب حضرت فخر کائنات
 علیہ افضل الصلوٰۃ حضرت تارینک زمان شر بفارندہ و خلفاء راشدین
 رضوان اللہ تعالیٰ علیہم اجمعین حضرت اندن عالم بکتاب اللہ و واقف بسنہ
 رسول اللہ اولان فاروق اکبر حضرت عمر رضی اللہ عنہک ایلدکری
 تدبیر ایلہ عمل بیورلق جائزدر و کتاب درردہ علامہ روم و فاضل سعادت
 مرسوم شیخ الاسلام و مفتی الانام منلا خسر و رحۃ اللہ علیہ حضرت تارینک
 تخریر بیوردقاری وجہ اوزرہ (المراد من الجعل ما يجعل الامام علی ارباب
 الاموال شیئا بلا طیب انفسہم) قول شر بفاری یوامری مؤید و کتاب
 ہدایہ دہ یوامری حقندہ (فلا بأس بان یقوی بعضهم بعضا) بیوروب
 صاحب کفایہ نک بیت المسال امر مر قوم ایچون اعداد اولنوب ضرورہ
 اولدقندہ ناس بری برینہ امداد ایتک کر کدر دیو تعلیلی و یوامری مر قومک
 سبین بیان بیوروب (لانه اعانة علی البر و جهاد بالمال و کلاهما منصوبان)
 دیمسی بالجملہ امر مر قومک حین اقتضادہ لزومندہ و جوازندہ و یوامری
 بویلہ اقتضا وقتندہ اطاعت ایتموب تہا و ن تکاسل ایدنلر کنہکار
 ودنبا و عقبادہ مستحق حساب کردکار اولدقارینہ بزہ برسند قوم و جبل
 مستقیمدر کہ جناب حق جل شانہ سورہ مائدہ (و تعاونوا علی البر
 و اتقوا) آیت کریمہ سبلہ مال ایلہ جهاد ایدوب کندیکز غرایہ کندیکز
 صورتندہ مالکز غرایا یولند صرف ایدیکز امر جهاد کہ محض برو عین
 تفوادر او امرہ اعانندہ یولنک دیوا امر بیورمشدر و کذا سورہ بقرہ
 (و انفقوا فی سبیل اللہ) آیت کریمہ سندنہ مفسرین رحمہم اللہ تعالیٰ علیہم
 اجمعین حضراتی بومضابی تفسیر و یوامری مہمی جملہ عباد اللہ تفہیم
 و تفریر بیوردیلر لاسیما احوال ناس یوامری جهادندہ متفاوت و بری برینہ
 متغایر اولدیقی معاین اولوب جملہ نک معلومیدر کہ بعض مردکار گذار
 و بعض شجاعنکار وارددر کہ جنک وجدالہ و حرب و قتالہ بالنفس مبادر
 و مال و بدن جہتیلہ یوامریک تحتندہ داخل اولور و بعض ارباب جہت
 و اصحاب غیرت وارددر کہ اگر چه کندیلردہ مال جہتی ایلہ سفرہ قدرت

وارد ر فاما یا علت بدنبه یا خود اقامتی مقتضی بعض عذر شرعیه ضمنتند
 بوئوابده بیله بولسه من اوصورتند مال ایله امداد ایدر ایعدی بوصوره
 من بوره ده دکل و حین اقتضاده دکل جناب حق خزینة عامرة
 پادشاهی بی دایما مالی ایلوب بوشینته قیامتد کین محتاج ایتمسون وینه
 بارگاه خدادن امید عاجزانه داعیان و مأمول خواطر فیضی الاثار خیر
 خواهان بودر که ان شاء الله تعالی بمنایه الله تعالی جل جلاله و بحمایه
 رسول الله صلی الله علیه وسلم ابدالایاد دهر الداهرین قوه قاهره سلطنته
 عثمانیه و دولت ابد پیوند ذبدبه خاقانیه محافظه الهیه خداده محفوظ
 و محروس اولوب اوتهدن برو کرک خزانه عالی و کرک رجال دولت متعالیری
 یوما فیوما افزون وقوه بطش و شان و شوکت لری مژده سنیه احمدیه
 و بودولت و سعادت صفاتک شان جلیل البرکاتند بالذات ایکی جهان
 فخری محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم حضرت لری (فلنعم الامیر امیرها
 ولنعم الجیش ذلک الجیش) کلام درر باری ایله مدح پیوردقلری خلیفه لک
 شان و شوکت لری بنه تعالی برشینته محتاج اولوب زمان سعادت لرنده زمین
 و زمان اسوده و فقرا وضعفا خواب و راحتند غنوده اولوب هر بار کدشمن
 بد کردار ترک ناموس و عار ایلوب اسانت و اول محافظه غنیه لاری بده
 اولان دائره عالیشان کج نکاه و سوء قصد ایدوب ایصال مضرة قصه ند
 اوله ملائکه مسومین ایله بو دولتک جنود مجنده اسلامیه سنه فضل
 و کریمی ایله جناب حق امداد و اعانت ایلوب کرک کفار اولسون غیرت
 اسلامیه ظهور ایدوب ان شاء الله تعالی مقهور و کرک غیرت چهار
 یار کوزین وجعت دین مبین احمدی نمایان اولوب اقوام بدفرجام و سائر
 ملاحظه دوزخ انجام کبی نیجه کروه مکروهی غیرت الهیه خاک ایله بکسان
 و دولت علیه کتب و اصحاب غیرت اولان ارواح انبیا و اولیا و روان شهدا
 و علما حرمتنه و سائر دعاسی مستجاب بی اشتباه کروه امة من حومه
 محمدیه دن نمر داکاهک توجه قلوب پر حالاتی و افواه رجال اللهک نیاز
 درکاهی برکاتیله مشکلا اسان اولور (وما ذلک علی الله بعزیز) ابن ملک
 علیه الرحمة شرح مشارفده مسلم و بخاری علیهما رجة الباری کتاب

مستطاب لرند باز د قلمری اوزره اهل رومك مابه الاقهاری خالد بن زید الانصاری
 حضرت تلرند، روایت و بو حدیث شریفی بیان ایدوب آنفا ذکری سبقت
 ایدن کفایه نك تقریر مشر وحنی تأیید ایدرکه رسول اکرم نبی محترم
 صلی الله علیه وسلم بعدد من سکت وکلم حضرت تبری سعادت ايله (من جهز
 غازیا فی سبیل الله فقد غزا) دیو بیان پیوره شددر پس ایمدی اقتضای
 حدیث شریف ذوالعقوله مختص اولان لفظ من ايله تصدیق پیورلدیغندن
 اصحاب معانی بویله معنی و یروب پیورمشلردرکه مسلم و مسلمة دن بالنفس
 غزایه کتمکه عذر شرعی و بعض موانع مرعی حسبیلله قدرتی اولوبوب
 مجرد حق سبحانه و تعالینک (واغزو فی سبیل الله) قول شریفی ايله
 پیور د قلمری امره امتثال بوا مرده مالا غزا یوانده خدمته بوانوب بر غزایه
 کیدر غزا قصدنده صدقیتون کسنه بی تجهیز و طریق غزاده کندوبه
 امداد و معرکه جنکده کندوبه وسیله حرب و قتال اولور نسنه ل ايله اول
 غازی ایافان دیروب بذل مال ايله کندی بو خدمته یولتمیق ايله بالنفس
 کندی اوز غزاده یولتمش اولوب تحقیق اول کسه غزا ایتش اولور و انلرک
 نائل اولد قلمری ثوابدن حصه مند اولوب کروه مجاهدین و زمره ارباب
 جهاد ايله نائل اجور کثیره و واصل رجة و فیره اولور تفسیر ابواللینده
 مسطورده که ابن عباس رضی الله عنه رب الناس پیور دیلرکه رسول اکرم
 نبی محترم صلی الله علیه وسلم بعدد من سکت وکلم حضرت تبری ناسه جهاد
 ايله امر پیور د قلمرنده اهل اسلامدن و طائفه عربدن بر قوم بوا مره قیام
 ایدوب مدینه منوره حاضری ایدیلر رسول الله حضرت تلرندن سؤال ایدوب
 امر مزبوره مطیع و منقاد ز فاما نیله حاضر انهم حق ییلور که بزم ایچون
 زاد و زواد یوقدر بزی کیم اطعام ایدر دید کلرنده آیه کریمه (وانفقوا
 فی سبیل الله ولا تلقوا بایدیکم الی التهلكة) نازل اولوب معنای مال آیه
 کریمه (بصدفوا یا اهل البصرة) قولنه دلالت واضحده ايله دلالت ایتمکین
 امر مزبوره حر به اقتدار ی اولوب مالا قوتی اولنلر حر به قادر و قتاله
 جاهد اولوب وسعت مالیسی اولینلره امداد و اعانت و ممکن مرتبه امداد
 سه به لرند خدمت ایغیلدر و قرة عیون جمله ناس اولان صحابی و الارابه

ابن عباس رضی الله عنه حضرت نوری تفسیر شریفینده بویآیه کریمه بیاننده
 (ولاتلقوا بایدیکم الی التهلكة) تعبیر بلیغنی تفسیرینده بویله بیور مشرودر که
 (ولاتمسکوا عن الصدقة فتهلکوا) ای لاتمسکوا عن النفع والعون للضعفله
 فانهم اذا تخلفوا غلب علیکم العدو فتهلکوا یعنی کنیدلرک عذرکز بولوب
 دین قرنداشلرندن سزدن غیر یلرجه سده هزیمت ایدوب تنکدستی
 سببیلله انلره بر مقدار اضطراب وحیرت کلدکده انلره سسوه سسوه
 یاردم ایدوب سز نفقه دن وضعفایه سفر یاره غنی کوره جک انواع
 امدادیه ایلله اعانت ایتکدن یدکر یمانه کز امساک وبوامر ده بخل ایدوب
 ادخار مال قومیلله بو خدمته بولتمدن نفسکزی منم ایلک ز کزیرا سز لک
 عذرکز اولوب گتمکه قدر تکز بوقدر انلره بولنوب انلردخی کیده مسهل
 دشمنی دین اوزر یکه غالب اولوب معاذالله تعالی مال ومنال غارت بلکه
 سی عیال واولاد ایلله گرفتار محنت اولوب هلاک اوورسز یاالذات
 سز لری هلاک ایدرل بالحقیقه سلاک موتایه ملحق اوورسز یاخود هلاک
 معنوی ایلله هلاک اولوب حسرت دار و دیار وفرقت اموال وعیال واصدقای
 صداقتکار ایلله هلاک بلکه کونده ینک کره اولورسز دیمکدر (عمننا الله
 وایاهم من شرور انفسنا ومن سیئات اعمالنا وادخلنا الجنة مع الابرار بمنه
 وکرمه) (فصل فی بیان رتبه الشهداء) ومیزنة السعداء جناب خدای
 متعال جل عن الشبه والمثال حضرت نوری قرآن کریمنده سورته ال عمرانده
 بیور مشدر (ولاحسبن الذین قتلوا فی سبیل الله امواتا بل احياء عند ربهم
 يرزقون فرحين بما آتاهم الله من فضله ويستبشرون بالذین لم یلحقوا بهم من
 خلفهم الا خوف علیهم ولا هم یحزنون) (یستبشرون بنعمة من الله
 وفضل وان الله لا یضیع اجر المؤمنین) صدق الله العظیم وبلغ رسوله الکریم
 (ولاحسبن الذین قتلوا فی سبیل الله) یعنی بوامر البتة بویله یدرکیم
 حبیم رسول سن اویله قیاس بیورمه کیم بنم (جاهدوا فی سبیل الله)
 امرینه اطاعت ایلان کروه شجاعت وحديث شریف (من قال لکون
 کلمة الله العلیا فهو فی سبیل الله) اوصافی ایلله موصوف اولان امرل ایمان
 اصناف شریفه سنده مجرد رضای رحمان ایچون دشمن دینی اولان کفار

بداین ایله ونصرت حضرت رسول عربی مبین ایچون سائر بدخواهان ومرتد ومرتد حکمنده اولان اقوام بدفرجام کبی کروه مخالفین وقاتلی واجب اولان اصدای لثام دوزخ قرین ایله مقاتله ومحاربه ایدوب حضرت باری تعالی نك طاعتده قتل اولتیق اختیار ایلدوب شهید اولان مؤمنلر (اموات) میت اوله اولور اوله اوله دکلدر (بل احباء هندر بهم) بلکه او یولده ترك جان و سیرایلین ارلر و خدمه اطاعت خدا ورسولده مال و جان ایله مجاهده ایلدوب شهدا سلکنه منسلک اولان دلاورلر حق قتنده احباً ودر یلدر در حیات ابدیه و سعادت سرمدیه به واصل اولمشلر برنجیه کروه بر فتنو حلدرد که (برزقون) جنت اعداده و بهشت بیهمتاده انواع نعم الهیه و نیجه تکریمات نامتناهییه ایله رزق نورلر پس بو تعبیر جلیل التأثير شهداء کرامک احیا اولدقلرینی تأکید اولوب دری اولانلر رزقه محتاج و نیجر به دنیویه بو معنای صندوقه خاطره الجاء و ادراج ایلدیکنده تفهیم عباد و اظهار کرامات شهداء کرم معتاد ایدوب بو امری بیان وجهه ناسه بو وجهه تبیین و عیان بیورمشدرد حتی معالم التزییله بوایت کریمه نك تعبیری ضمنده (بو روایت) اولنمشدر که کونلرده بر کون فخر عالم نبی محترم صلی الله علیه وسلم بعدد من سکت و کلم حضرت نلرندن یار رسول الله سبیل الهیده غزاده شهید اولان مرد سیدلر جان آجیسنی دو یارلر می دیو سوال ایلدیکنده فخر کائنات علیه افضل الصلوة حضرت نلری سعادته بیورمشلر که سبیل خدای مجبده ترك جان و سیرایلین شهیدلر جان آجیسنی دو یارلر الا یرقنجه یا خود بر پره ندرجه اصررسه او قدرجه بر حال ظهور ایدوب در شهید سلک شهدایه او مرتبه ایچی ایله منسلک اولوب طریق جنتده در حال عبور ایدر دیو جواب باصواب بیورمشلردر و مفسرین کرامک بلندی ابوالایت سمرقندی تفسیر شریفنده کلبی دن نقل ایدوب بوایت کریمه نك سبب نزولن بو یله کشیده سلک تحریر بیورمشدر که اثناء محاربه ده شهید اولنلر ایچون مسلمین مات فسلان و مات فلان دیو سو یلشوب یعنی فلان اولدی و فلان کیسه دخی اولدی دیو ماینلرنده سو یلشدکلرنده احوال شهداء کرامی انلر بیان و اعلام و انلر اولدی دینلر بلکه انلر هنوز

حیوة ابدیه به نائل و کرامات سرمدیه به واصل اولمشدر در مژده بهبه سنی
تبشیر ایچون بویه کریمه نازل اولوب بوخبر صحت اثر ایله زمرة اصحاب
و کروه احبابه سرور تام حاصل اولمشدر (وراوی خوش ادا) یعنی
یکتنا سوار میدان صحت اولان ابن عطا ابن عباس رضی الله عنه رب الناس
حضر تلرندن روایت ایدر که حضرت پیغمبر شفیع محشر علیه افضل
الصلوات و اکل الحبات حضرت لری پیورر که (لما صیب اخوانکم یوم احد
جعل الله تعالی ارواحهم فی اجواف طیر خضر ترد انهار الجنة و تأکل من
ثمارها و تأوی الی قنادیل من ذهب تحت العرش فلما وجدوا طیب مقبلهم
و مطعمهم و مشربهم و راوه ما عدا الله لهم من الکرامة فقالوا یا لیت اخواننا
علما ما عدا الله لنا من الکرامة و ما نحن فیه من النعم فلم ینکلوا عند اللقاء
و لم یجنحوا عند القتال فقال الله تعالی انا ابلغهم عنکم) الحدیث یعنی ابن
عطا حضرت ابن عباس دن و انلرده بالذات پیغمبر یمین صلی الله علیه و سلم
حضر تلرندن ره ایه صحیحیه ایله روایت ایدر که جناب رسالت پناهی سعادتله
پیورمشدر که و فتاکه سزک مسلم قرداشلر یکر احد غرا سنده مصاب اولوب
زمرة شهدایه ملحق اولدیلر ایلر همان اولان حضرت حق جل شانہ
شهداء مر بوره نیک ارواح طیبه لری قدرندن مخلوق اولان برر یسل
قوشک جو فنده و ضم ایلوب انلر ایچون طهور مر قومہ نیک اجوافنی جای
آسایش و راحت ایلوب انلر منزله کاه ایلدی انلر مر ادا ایتد کلرنده اول
قوشلرک جو فنده جنت اعلا و بهشت بیهحتانک مطمنخ انظار هر مشتاق
و حسر تکاه زمرة والای عشاق اولان غسل مصفی دن اخلی و رواق
و سوددن بیاض و نوردن براق اولان ایرمقلرینه و دورلو دورلو انهار جلیل
المقدارنه ورود ایشوب طیور من بورونک اجوافنده اولدقلری حالده اول
محلاله نازل و جنت یشالک انواع متنوعه نهالندن و کونا کون میوه
بیهحالندن صفاتوب هر برنده بر ذوق و بر ذوقنده صدهزار شوق حاصل
ایدوب بوصقلری تکمیل و بونعم جلیله لری مستغرق تکریمات و هزار کرم
عشق جلیل اولدقلرندن صکره تحت عرش رحمانده او یزه اولان التوندن
قنادیل معلقلر یشک هر برینه یرو یرنده واروب قنادیل مر قومده زده ساکن

اولورل پس ارواح شهداء کرام مر قومون بو متتم اولدقلری کرم واحسانی
 و بو کندیلره بخش واعطایور یلان نئم فراوانی کروب منقلب وطم
 و مشرب جهتندہ بو اغراز واکرامی واحسان وانعامنه عقللر ابرشیمان
 خدای متعالک کرامتہ والا وعطیہ بیہمتاسندن کندیلرینہ روزی قلندبغی
 بو احسان وانعامی مشاہدہ ایلدکلرنده بالجملة براغزندن بویله دیسه
 کرکدرکه نه اولیدی بزم دین قرنداشلریمز لطفی فراوان واحسانی بی حد
 و بی پایان اولان جناب حضرت حق غیم الاحسانک بو کرامتہ عظمی
 و بو انواع نئم والاسندن بزم ایچون اعداد ایدوب حاطرلدبغی شیلری
 کوروب بو اطفاری ییله لاییدی و بزلکه صورنا جنکده شهید اولوب نابود
 و ناپیدا و پای اسب دشمنده بویان و غلطسان و سرلریمز بر پرده بدنلریمز
 بر پرده باثوب خاکله یکسان اولدیعمز ایچون حقل حقمرده اولان عنایه
 ربانیه و رجہ رحانیہ سندن الان مستغرق انوار انواع کرم و مغر و اصناف اطف
 و نئم اولدقلریمز نعمتلی اگر ییله لاییدی انلردن بر فرد کفار خاکساره ملاقی
 اولدیفنشدہ یوز چور مرز ایدی و اعدای لثام بد فرجامک محاربه
 و مقاتله سندن قاچنئولر ایدی دیوب جنات عالیانده و قصور یقصور
 بهشت صفا متولیانده شهداء کرام بو کونه سو پلشدکلرنده بالذات
 جناب الله عظمی و شانیه انلره خطاب ایدوب اول کروه مستطابک جنت
 محل صفا اولوب هیچ برامید نارسیده اولمقی انده مجال و قبول شریف
 (وفيها ما تشتهي النفس) انلرک هر مرامنه وصوللرینہ دال اولفین
 بو آرزولری دخی سر پرده خفصاده اختفاده قلوب انلر بو امانیلرنده دخی
 مستریخ اولسونلر ایچون اصناف جلیله مر قومنهک بور بالری و اول ارباب
 نئم و کرامات اولان مواصلین درکاهک بو امنیسته و سترجاری قبول
 بیور یلوز رعایه خواطر شهدا مرعی درگاه خدا اولدبن اعلام ایچون
 اول کروه مستطابه خطاب بیوروب سزلر ذوق و صفا کرده مستریخ اولک
 سزلرک بوسوزلر یکریمی و بنیم یولده شهید اولمکر حسبله بولندیغکر نعمتلی
 و بودولت و کرامتلی دار دنیا و چرکاب مذلت فسادہ قالن دین
 قرنداشلریمز طرفکزدن بن عظمی و شام ایلہ تبلیغ ایدیم و سزلرک

بواند بفرستد نعمت کبی انلرده بونعمته مظهر اوللرین جان وکسکل ایله
طالبده اولدیفکرت تفهیم ایدهم دیوب بوامره بالذات حق جل وعلامتکفل
اولوب (ولایتکسر، الذین قتلوا فی سبیل الله) ایه کریمه سی ازال پیور مشدر
وکنکلاک مفسر کرام رحمهم الله تعالی علیهم اجمعین حضراتی انفا سبقت
ایدن ایه کریمه، (فرحین بسا اتیهم الله من فضله ویستبشرون بالذین
لم یلحقوا بهم) نص جلیلی بویله تفسیر ایلشدر که چونکه شهداء زمرة
حیوته اولئر کبی اولوب عندالله تعالی احیاءوش مرزوق اولوب بونعمتله
واصل اولشدر در انلر بوکرملره وجناب رب العالمینک عنایت وفضلندن
کندیله اعطا واحسان ایلدیکی نعمتله فرحین اولوب لطف بی پایان
رجت رحماندن کندیله اعطا پیور یلان شیلر نعمتله تفاخر ایلدوب
قبوه لئوب وسوینوب کندی دین فرنداشلرندن کبرو قالمغه بونعمتله واصل
اولوب شربة شهادتی نوش ایتمیلر ایچون کندیله هنوز لاحق وواصل
وحق بولنده بذل وجان ایتمی ایله نائل اولدقلری اشیایی خبروریمکله
انلر تبشیر و انلری امر مر قومنه نحر بعض واقناع ایدرلر بو بولده بولتانلر
ایچون بونعمتله تحقیق برقعوای نص کریم (الاخوف علیهم ولاهم
یحزنون) بر وجهله ماضی ومستقبلده هیچ خوف وخطر اولبوب وانلره
حزن طریان ایتمی یعنی اول شهداء کرامک بونعمته مظهر اولدقلرندنسکره
کله جک ازمنددن برزمانده اول شهدای ذوالاحترامک اوزرلینه انواع
خوفدن بر خوف اولدیفنه مستبشرومسروراولورلر وکنکلاک بو بولدقلری
نعمندن اضمافی مضاعف اولوب بلکه دنساده نعمت دیو ابتهاج وحق
وصفا دیو صدهزار رواج و یردقلری نسنلر نعمت جنت و برکات قربت
عندنده شمسدن بر ذره ودریای محیطدن بر قطره یله اولدیفنی مشلهده
ایتمک لرنده وراده هیچ خوف وخطر اولدیفنی مشهودلری ودنساده
بر اقدقلری نعمتلرین برینسه محزون اولرلر بوسورتده تعبیر قدر کفایه
نصویر پیورلشدر فاما بلکه بونعمتله واصل و بوانعامات نامتناهییه نائل
اولئرک خاطرینه دنیای دینک نعمت فایده سی وهر بر ذوقته هزارا کداری
در قفا ابلک عادت مستمره سی اولان دهرک ذوقی اولوقته خاطرلینه یله

خطورایلز چونکه عادت بشر و تجر به مبتکر بونک اوزرینه درکه دنیاده
بر نعمت صاحبی بولدیغی نعمتدن زیاده و اولیکی حالت پر رفتدن برتر براز
مراتب عالییه و اول مرتبه دن خاطر فاترینه خطورایتیه چک رتبه به نازل
اولسه اگرچه اول مرتبه ده کندنه ذوق و شوق و برحالت زانده و دورلو
دورلو استراحت پیدا اولور اما بر مقتضای بشریت کاه بیکاه اولیکی قدر
منزلتی بنه فی الجمله خاطرینه خطورایتیک محتملدر شهدانک ایسه بونعمت
جلیله لری بوبله اولیوب نعم اخروی قبول قیاس ایتدیکنی قولرینه عیان
و دولة ابدیه جاء فانیسه مقایسه اولتدیغی اعلام و بیان بیورلوق ضمتده
بوتعبیر تام بدیع الانسجام ابله بومحمله بویلمجه تصویر و بیان بیورلشدر
و کذلک بویه جلیله ده (و یستبشرون بالذین لم یلحقوا بهم من خلائعهم
الاخوف علیهم و لاهم یحزنون) بیوردقدنصرکه تکرار اعلام بشارت
بیوریلوب (و یستبشرون بنعمة من الله و فضل وان الله لا یضیع اجر
المؤمنین) بیوریلوب شهداء کرام حضراتنک بونعمله مستبشرون اولدقلربی
جله انامه و وراده قلان غزاة اسلامه اعلام بیوردیلر یعنی اول شهدا که
اوصاف جلیله الانصافلری تقریر اولمش ابدی انلر حق سبحانه و تعالی
نک کندیلره اعطا و احسان بیوردیغی جنت پر نعم و انواع کرامات مسلم ایله
مسرور اولوب کندیلره احسان اولشان فضل عالی ایله مستبشرون اولورلر
ودخی بونکله مسرور اولورلر که حق جل شانته مؤمنلرک اجرنی ضایع الیز
ایمش اجرلری ضایع اولیبوب انواع نعمی منتج و اوصاف کراماتی شم
اولدیغی بالمعاینه مشاهده ایتکله سونیورلر و وقتسده مفتی دولت عثمانیه
صانها الله تعالی بالعبایة الربانیة اولوب مفتی اثقلین نام سر یغیله بین
الانام مشهور اولان حضرت ابوالسعود العمادی علیه رحمة الهادی بین
العلماء مقبول و مرغوب و میانه فضلاده محبوب ارباب قلوب اولان تفسیر
دایم پرنده سوره بقره ده (و لاتقولوا لمن یقتل فی سبیل الله اموات بل احیاء)
ایه تکریمه سنک معرکه ارا اولان محل عالم کسیرنده بویه کریمه فی تفسیر
بیوردقلرندنصرکه کندیلر کورمک اوزره بورویایی نقل بزمعیر بیوروب
کشیمده سلاک تحریر ایدرلر که سنه تسع و ثلاثین و تسعمائة ده بر کیمه عالم

خوابده بویله مشاهده ابدہ رمکہ کالہ بن قبور شہدای کرامی زیارت
ایدرمیشم وسورہ بقرہ اولان (ولاتقولوا لمن یقتل فی سبیل اللہ اموات
بل احیاء ولکن لاتشعرون) ایہ کریمہ سبلہ سورہ آل عمرانہ اولان (ولا
تحسبن الذین قتلوا فی سبیل اللہ امواتا بل احیاء عند ربہم یرزقون) الایہ
ایہ کریمہ لربنہ تلاوہ ایدوب شہداء مر قومونک امر لزندہ حیرت رلہ آیتن
مر قومینک میانہ سندنہ تردد وتفکر و بونلرک حیونلری بزم غالباً بلدیکر
حیوۃ اولیوب حیۃ روحانی اولق کرک دیو ملاحظہ ایدوب طورور کن قبور
شہدای مر قوموندن برقرہ برتازہ بکت کوردمکہ اعضاسندن برشی بالی
اولیوب تروتازہ وتام الخلقہ بلکہ صاغلغندہ اولان حالتدن زیادہ لطافت
ایلہ بیہمتا برہیۃ ایلہ طورور انجق اباسلردن اوستندہ برنسہ یوق تن لطیفی
پاک و براق نور کبی لمعان ایدر انجق بو بنم مشاهده ومعاینہ ایلدیکم شہد
مر قومک جسد شمر یفندن کو بکندن یوقروسی اولوب سینہ سندن
اشاغیبی تحت ترابہ متواری و کویا محل عورت اولغلہ سترہ غیبہ دہ
مستور قالمش و بونی دخی یقیناً بلدمکہ اول بکا مکشوف اولیوب تحت
پردہ ترابہ ستر الہی ایلہ دروراء حجاب اولان بدن لطیفی دخی مشاهده
ایلدیکم فوق السرة جسم پاک کبی تروتازہ اولوب بالی اولمشدر و بنم
شہداء مر قومونک امر ندہ بوترددمہ و بونلرک حیوق حیوۃ روحانیمردبو
متردد اولدیغمہ کویا تبسم ایدوب امر مر قوم سنک اکلدیفک کبی دکادر
بلکہ بزم حیونمز حباۃ جاودانی و بزل مستغرق انواع فیوضات رحائبوز
صورتن اظهار ایدوب تبسم واجتہاجندن بوامر مستور ظاہر و بیدار
اولقدہ ایدی (فسبحان من علت کلشہ وجلت) حکمتشہ و کذلک حضرت
امام بغوی کتاب معالم التذللندہ اواخر سورہ آل عمرانہ بواپہ کریمہ نک
تفسیرندہ (و یستبشرون بالذین لم یلحقوا بہم من خلفہم) نص شمر یفسک
بیانندہ (من خلفہم) کلمہ شریفہ سنی (من خلفہم من اخوانہم من بعدہم
ان یأتوہم) دیو تفسیر و بویله تفصیل یوررلرکہ اول شہداء کرام بو حالت
عظمی بی و بونعت والابی مشاهده ایلدکارندہ بالذات کندیلری
بوالطاف علیہ ایلہ مسرور اولوب و بونکلہ دخی مستبشراوورلرکہ کندیلرک

اردنده نماهیج ایمان وشوق جهاد ایله حیاته برافدقلری دین قرنداشلی
 بوامری استشهدایدوب کندیلره لوق اتسه لر انلرده کندیلرک نائل
 اولدقلری بو کرامات سنیه یه و بو ضایاب هنیه یه نائل اولوب کندیلر ایله بیه
 بودوق و صفاده همرنک وخون سعادت مشهونلرین بوراه پر برکاته
 سیلاب رمنای رب الارباب ایلسه لر بونعمتلرده کندیلر ایله همرنک اولورل
 ایدی و دخی اصحاب کرامدن صدوق اولان حضرت ابی هریره خلوق
 رضی الله عنه بو حدیث شریفک مفادنی بویه روایت ایدرلر که فخر عالم
 نبی محترم صلی الله علیه وسلم حضرتلری بیورمشدر دارندن و کندی
 سکان مالوفندن جدا اولوب جناب حقک یولنده غزا و تصدیق کلمه خدا
 نیتنه چقان مرد کامل الوفا ایچون حضرت حق ایکی شبنک بر بنی
 حاضر ومها ایلمشدر اورمرد سعید حق تعالینک یولنده شهید اولوب
 جنت اعلایه واصل وشهدا کرامک ایردکاری درجه اعلایه نائل اولور
 یاخود قصد جهاد وسفر وعزیمت ترک وجان سیرایلدیکی امر معرکه
 ازانک اجور کثیره سنه وصول ایله مالک غنایم وفیره اولدینی
 حاکمه وطن مالوفنه ینه صحت وسلامته داخل اولور بوندنصکره فخر عالم
 نبی محترم صلی الله علیه وسلم حضرتلری بیورمشدرلرکه اول الله عظیم
 الشان حقیچون که نفسم انک ید شیر یفنده در غزا یولنده مجاهده فی سبیل الله
 ایلین مردان میدان خدانک اکرامنه کمنده قدرت یوقدر وحق تعالی
 یولنده مجاهدینک اکرامنه کیملر قادر در انجق حق ییلور عرصه کاه
 محشرده انلر یوزلی قانی واثار جنک وجدال سرتا بقدم انداملرنده
 مشاهد ار باب روز جزا اولدقده گروه مستطاب شهدا پهنای محشره
 متوجه اولوب انلرک طیب شهادتن رفرق تابقدم مستغرق اولدقلری
 زایحه طیه مسک ازفر رایحه سندن برتر رواج طیبه ایله عرصه کاه
 محشری استیعاب اینسه کر کدر وحق تعالی یولنده بذل مجهود ایلن مرد
 سعید سبیل الهی ده ترک جان وسیرایلیوب شهید اولدقده جان اجبسنی
 انجق بریره اصره سی قدر طوبیسه کر کدر دیویان بیورلدیغنی کبار
 اصحاب کرامدن صحابی بر احترام حضرت ابی هریره رضی الله عنه دن

بالذات امام بغوی حضرت تری تفسیر یعدیل اولان کتاب معالم التزیلنده کشیده سلاک تحریر پیورم شد و زمرة ارباب تفسیر سطوت جاه جهتندن پاتندی علامه ذوالجناحین علم و عمل حضرت ابواللیث سمرقندی تفسیر خوشاینده تعبیرنده بوجمل داپذیرده بویله کشیده سلاک تحریر ایلمشدر (و یستبشرون بالذین لم یلمعوا بهم) یعنی فرزاده جام شهادتی نوش ایلین شهده کرام چونکه بوسعدت شهادت ایله دلشاد و واصل هزار نم الهیه اولوب بر مراد اولدیلر کندیلردن صکره قلوب هنوز کلوب کندیلره ملحق اولیان دین قرداشلری ایله مستبشر اولور دیو تصریحندن صکره تفسیر آتیده حق حق باریده (ثم رجع الی الشهداء فقال الا خوف علیهم ولا هم یحزنون) پیوروب بویله تفسیر ایدرکه یعنی باری تعالی جل شانہ آنفا مذکور اولان وجه اوزره احوال شهده کرامی بیان پیورد قندن صکره تکرار امر شهده کرامه رجوع وانلرک مرغوی و جله اهای کائناتک عالم دنیاده و عقباده مطلوبی اولان بر امر عظیمی ذکر و یاد وانلرک بوسعدت ایله دخی بر مراد اولدقلری تفهیم عباد ایچون (الا خوف علیهم) پیوروب شهده مر قومو ک شهادت جامتی نوش ایلدکلرندن صکره کندیلره بوجهله امام ووراده خوف وهراس ایده جک نسنه اولدیفنی عیان ودار دنیاده استخلاف ایلدکلری امر دنیه دنیویه دن جلیل وحقیر هیچ متروکلاری بر شیننه تأسف و حزنلری اولیوب رحمة رحمان و عنایت یزدان ایله نازل اولدقلری نعم حالی دلیل نعم استقبالی اولوب سبب نسیان زخرف دنیویه بی مالی اولدیفنی واضح و جمهله یسان ایدر دیو تفصیل پیوردقلرندن صکره (الاخوف علیهم ولا هم یحزنون) نظم شریفنده اولان ضمائر جمعی ینسه بالذات شهده مر قومونه رجوع ایدر و بونده جمع ضمیرلری بالنفس اول شهده کرامه کیدر دیو تصریح ایلمشدر فلما بحسب المعنی بو تخریجده بر مقدار صعوبت و خلاف ظاهر یوللی برار کلفت اولمغین عرصه کاه تفسیرک یکتا سوار مضمار اشتھاری حضرت علامه قاضی بیضاوی علیه رحمة الباری بویله تفسیر ایلمشدر صکره (و یستبشرون) ای یسرون بالبشارة (بالذین لم یلمعوا بهم) ای

باخوانهم المؤمنین الذین لم یقتلوا فیلحقوا بهم من خلفهم ای الذین من
خلفهم زمانا ورتبه (یعنی اول شهداء کرام دار دنیا و زمان و رتبه جهتند
اردلنده قلوب حق تعالیٰ بک یولنده قتل اولمقلری ایله رتبه شهادته هنوز
واصل اولیوب ملحق اولیسان دین قرنداشلری ایله مسرور و فرحان
اولورلرکه (الاخوف علیهم ولاهم یحزنون) وایش بو (الاخوف علیهم)
قول شریفی آیه کریمه اولان الذین کلمه سندن بدلدردیو تصریح ایلدی
بوصورتده معانی اطیفی بویه تصویر ایلدیکه والمعنی (انهم یستبشرون
بماتین لهم من امر الآخرة و حال من ترکوا خلفهم من المؤمنین) یعنی
شهداء مرقومون امر آخرتدن کندیلر ایچون متبیین اولان سعادات
ابدیه و کرامات سرمدیه ایله و مؤمنیندن اردلنده ترک ایتدکلری دین
قرنداشلرینک حائذه ظاهر اولان شی ایله مسرور اولورلر دیو تصریح
ایتد کدنصرکه علامه مزبور عینله بو تفسیر دلدیرده شهداء مرقومونک
بوسرور و ایتهاجلرینه باعث و بادی اولان حبورلرین تفصیل بیوروب
بویه نقل و بیان بیورلرکه تحقیق علی التحقیق اول مؤمن شفیقلر انشاء
قتالده شریعت شهادتی توش ایلدکلری زمانده وقوع محذورک خوفی
وفوایه محبوب دنیویه نیک حزنی ایله متکدر اولیوب بوشیب و شائبه دن
صد مرحله مبرا اولان حیوة ابدیه و راحت سرمدیه ایله احیا اولورلر
و کذلک بوامرده علم علامت شانی موضوع کنکره بام فلک اولان شارح
مشارقی الانوار ابن ملک حضرتلری بو حدیث شریفی بین علماء الحدیث
اولان مسلم احتیاطکاری و ساحه پهنای علوشانی دور از مساحه قیاس
اولان امین الخاضری حضرتلرینک انفاقلری بولنق اوزره امام وری
بدرتی شمس الضحی علم الهدی ثقات ذوالاجتهاد اکبری شیخ کرسی
حکمت اله موسی الاشعری حضرتلرندن بویه روایت بیورلرکه (ان
ابواب الجنة تحت ظلال السیوف) بیوریلوب تحقیقا ابواب جنت قیلرکه
کولکه لری التند اولدیفن اخبار بیورمشدر یعنی سیوف اعدای بد فرجام
بجلهدین عظامک و فزاة کرامک عندالله تعالی مانند عرش اعلا علو
همت اجمانه ایله عالی و بالا اولان رؤس و الارینه حواله اولنقله قلاده

اطاعت الهیة بی موضوع کردن اقتدار لری ایلوب اول کروه پرفتوح
عالمقدار اول فلجبارک التلرینه کیروب شمشیرات تأثیر دشمن دینک ظلالن سایه
درخت راحت مدار وار بالطوع اختیار ایلینلر جنت اعلا و نعمت مولا
شرفنه نائل و بوکاری دخول بهشت راحت سر رشته سبب اولمقله
اول سعادت و اصل اولدولر زده ابواب جنت کئندیلر ایلله اولوب اول
جای معرکه اراده حاضر و اماده اولدیفن قولارینه بیان بیور مشدر
وا کرچه بوحدیث شریفده سیوف معرف بالالف واللام من غیر تخصیص
مذکور اولمشدر فاما عهد مزده الجاء عهد ذهن وارجاع معهود خارجی
ایتمکله سیوف شهدا اولدیفن کون کبی خار جده برلمان وعرش رحمان
اولان قلب آکده نور ایمان اسا ظاهر و عیاندر و بوا می شریف
بو اسلوب اضیفله تعبیر یورلمق شجعه مان میدان وفا اولان مردان خدا
ذوات شهادتک فیغای دست خون سرشت معرکه کاهده دشمن دین ایلله
مقابله و بدخواخان کروه مسلمین ایلله محاربه و مقساتله لر زده جانب پر هول
جوانب اعداء ائامه کمال قرب دلق وقر بلرندن کشایه اولوب بو تعبیر بدیع
الانسجام لسان درر بار فخر انامدن بو وجهله صدور بولمشدر (فسبحان
من جعل بیان مصطفاه من مصطفی پیاسه و اعلى کلمته العلیا بعلیای ذاته
و علو شأنه) وینه تفسیر ابواللیث سمرقندیده بوآیه کریمه دینک تفسیری عقینده
بوحدیث شریفی صحابی عابد حضرت مجاهددن بویله روایت ایتمشدر
جناب رسالت پناهی صلی الله علیه وسلم حضرتلری سعادتله بیورمشدر که
(السیوف مفاتیح الجنة) وینه بوحدیث شریفده دخی مذکور کلام
و معرف باللام اولان سیوفدن مراد سیوف مجاهدین اولوب یعنی غزاة
اسلام رحمهم الله الملك العلام حضرتانک فلجبری جنشک مفتاح لری
اولوب مفاتیح نیجه افضال مقفله بی فتح ایدوب وراء باب مقفله ده اولان
مکانه سبب دخول اولورسه اول غزاة کمالک واول مجاهدین عالیة الدرجاتک
فلجبری دخی هشت بهشتک ابوابنه مفتاح افتتاح وبادی دخول وانشراح
اولدیفن بیان البر وکذلک ام المؤمنین و فخر المخدرات حضرت عائشه
رضی الله عنهدان بوحدیث شریف بویله جه مرویدر که فخر عالم رسول

اكرم صلى الله عليه وسلم بعدد من سكت وكلم حضر تلى (الشهد يشفع
 في سبعين من اهل) بيور مشدر يعنى حق بولنده شهيد اولان غازى سعيد
 كندنيك دار دنبايه اولان افر باو تعلقا تندن روز جزاده يتش نفر كسنه يه
 شفاعت ايدوب كندنيك رتبه شهادت ايله مستعد اولمى كرامتى ايله
 دنبايه كه افر باو تعلقا تندن يتش آدمه دك شفاعتى مقبوله اولوب اول
 يتش نفر كسنه ل مجرد او خصلى اولان شهيدك رتبه شهادتى حرمتنه
 بارگاه خداده برمتها يرافغورلر و كذلك تفسير علامه مسبق الذكوره
 بو حديث شريفك معنای شريفى بويله نقل بيورلشدر كه حق جل وهلا
 حضرتى شهداء كرامى بوبش كرامتله اكرام و بوبش نوع لطفى ايله
 ممتاز بين الخواص والعوام بيور مشدر كه بوبش كرامتك برى سلفده كچن
 انبياء كرام حضرتلرندن برينسه ميسر اوليوب نه بن و نه انلردن برى اول
 كرامتلردن برى ايله مكرم اولما شدر از جمله اول كرامات بى نظيره و اول
 عنايات دايندرن برى بودر كه وقت مقدرا عمار اتمام و انفاص نفسانيه
 انسانيه اختتام بولوب بر فحواى (لكل اجل كتاب وكل نفس ذاتة
 الموت) روح بر فحواى مرجع اصليه سنه رجوع ايتكك زمانى كلوب
 (روح كل حى قبض) بيورلدقه خدمت مر قوميه تعين بيور بلان
 ملك الموت بروجه فرموده كلوب ارواح انبياء و مرسلين قبض ايدر حى
 بنم روحى دخی وقت مقدري كلكده اول ملك كلوب قبض اينسه كر كدر
 الاشهداء كرام بويله اوليوب انلرك ارواح طيبه ل بى بالذات حضرت
 الله عظيم الشان جل شانهد قدر تلى ايله قبض بيور وب ملك الموتى
 انلره تسليط انجسه كر كدر و اول كراماتندن برى دخی اولدر كه جميع انبياء
 و مرسلين بعد الانتقال مأمور بالاغتسال اولوب حتى بن دخی بعد الوفا
 غسل اولنم كر كدر اما شهداء كرام طهارة كاملة شهادت ايله اطيب
 متكئين اولدقلى ايچون غسله احتياجلرى اوليوب ماه دنيه دنيويه دن
 مستغنى اولدقلى ايچون غسل اولنمزل و اول كراماتندن برى دخی اولدر كه
 جسيم اموات حتى انبيادن بعد الموت تجهيز و تكفين اولوب اوبله جه
 دفن اولتورلر اما شهداء كرام تكفينه محتاج اوليوب اوز لرلنده بولسان

اثوابی هرنه ایه تبرکا انکله دفن اولنور و اول کرامتدن بری دخی
 انییا علیهم السلامه دخی اموات نمبه اولمشدر حتی بنم حمده دخی
 بعدالانتقال بواسمی اطلاق جائزدر فاما شهداء کرام حقنده بویه اولوبوب
 انلره میت نمبه اولنوزنتکم (ولاحسبن الذین قتلوا فی سبیل الله امواتا
 بل احياء) آیه کریمه سی بوکا دلیل اولمشدر و اول کرامات نخسه دن بری
 دخی اولدرکه جبع انییا به شفاعت یوم قیامتده مدخر اولوب قیامت
 کونی رتبه شفاعت کندوره قبل رجاندن اعطا واحسان اولنور فاما
 شهدایه شفاعت فی کل یوم احسان اولمشدر بعده حضرت حق قرآن
 عظیم الشانده امر شهدای بوجه اوزره بیان یوردقدنصکره (وان الله
 لایضیع اجر المؤمنین) بیوروب تمام احسان بارگاه سعادتنی جله مؤمنینه
 بیان یورمشدر وتفسیر ابواللیثه بوآیتک تفسیرنده بویه ذکر ایدرکه
 قرآن عظیم الشانک جله قراء جیل العنواننده شیخ کساننی رحمه الله علیه
 حضرت نرلندن غیریسی اولان قراء کرام کله تخفیفه اولان ان لفظنی بومحمد
 فتح الف افتتاح ابله قرائت یوردیلر بوتقدیرجه معنای اطیف آیه کریمه
 (بیتشرون بنعمة من الله) یعنی سیل غزاده شهید اولوب وفات ایدنلر
 حضرت حق جل وعلانک جنت اعلاسیله مستبشرو ومسرور اولورلر
 (وبیتشرون بان الله لایضیع اجر المؤمنین) ودخی بونعمته ده مستبشر
 اولورلر که حضرت رب العالمین مؤمنلرک ثوابن ضایع ایتوب فوایدثوابلری
 ابله مقابله یورلر ایش وکذلک حق سبحانه و تعالی و حضرتلری یورلر
 (ان الله اشتری من المؤمنین انفسهم واموالهم بان لهم الجنة) یورمشدر
 مال معنای آیه کریمه اولدرکه حق تعالی حضرتلری تحقیق مؤمنلردن
 بونی طلب یوردیکه انلر انفس و ماللرین حق یولنه فدا ایدوب فی سبیل الله
 جهاده چقلر که حتی انلرک بوکارلری موجب جنت وسبب مغفرت اوله
 پس بویآیه کریمه ده لفظ اشتری ابله تعبیر یورلری امر اشتراده اولان
 بینلرنده امور دنیویه دن معروفی کیفیت انعقاد یعبه بی تصویر و بوجهله
 تعبیر جله مناسباتدن بوجه دخی بودرکه اموال و انفسک کلیسی بالجمله
 حضرت حق اولوب حبه دنیویه حسبله مالکی وصاحبی عنسدنه

مستعار اولدینی عند تصور الحال ظاهر و اشکار اولدیغندن بناء علیه
امر جهاده تحریر بیوروب ظل خیال و سایه شمس کبی سریع الزوال
اولان دنیای فانیه داد و ستد و ایش و یرش ایامنده بو انسان مرد نیکوا
فرضا بر مستثنی نسته بی ارزو ایدوب دوش دلالة یاخود پیشگاه دکانه
یاخود بر غیری محله اول ارزومند اولدینی مطلوبی یعه عرض اولمش
کورسه نیجه صد شوق و غرام و هزار خواهش مالا کلام ایله طلب
اشترایدوب فدای مال معدود و بذل مجهود ایدوب اول مبعده مالک
وره ارزوده جهت مأولنه سالک اولدینی جله نک معلومدر و هر کسک
عندنه پوامر هزار کره مسبوق بالتجربه اولدیغندن بیانه محتاج دکدر
پس داد و ستد دن مزه و عالی و امید نفع دفع ضرر دن مرتبه شان اولو هیتی
براهین نقلیه و شواهد عقلیه ایله صد هزاران بار تعال اولان خدای
قوانمن امر شهداء کرامی اعظام و انلرک مراتب متوالیه و مقامات
عالیه بنی تفهیم اذهان انام ایتک ایچون صورة مذ کوره بی عنایت ازلیه
الهیة سندن بو وجهله تعبیر و احسان بی پایانه انا فانا مظهر اولان کروه
انسانه بو خدمت جلیله نک شرفی بو تعبیر دلپذیر ایله تصویر بیوردی
بیت * نهایت یوق عنایات و عطایه * همان قولفده اول باری خدایه *
فذلک الکلام امام دهری حیوة الحیواننده خلافت حضرت علی رضی الله
عنهی کشیده سلاک تحریر بیورد قلمری محله بویه تقریر بیور مشارد که
دار فسادن دلیر بقایه ارتحال و صفت موت ایله متصف اولوب انتقال
بیوران کسند لردن درت ذات تکلم ایدوب احیا کبی سولمندر انلردن بری
انبیاء کرام میانه سنده صبر فی سبیل الله ایله صاحب مرتبه علیا اولان نبی
محترم ابن نبی محترم حضرت زکریا علیه السلامدر که حین ذبحده تکلم
بیوروب بلکه مبارک رأس مقطوع لری کلمات حیرت فرا ایله کویا
اولد قلمردر که کتب سیمده مسطور در و بری دخی حبیب البحار
حضر تلردر که بعد الموت (یا بئ قوم یعلمون) کلمات لطیفه سبیله سخن
سبحان اولمشلردر و بری دخی جمع فرطبار غوم روحه الشریف بمغفرت الغفار
حضر تلردر که بعد الشهادة قرآن عظیم الشانده مسطور اولان (ولا تحسبن

الذين قتلوا في سبيل الله اموالنا بل احياء) آية كريمه سنی قرائت پیورمشلردر
بری دخی سلطان شهدا خاندان بیهمتا شهید عرصه کربلا جگر باره
رسول خدا حضرت حسین بن علی رضی الله عنه جناب شیربیلر بدرکه جام
شهادتی نوش پیورمظه واصل نزد جد امجد و داخل بزمنگاه حضرت محمد
اولوب حائز رتبه والاوقائز مرتبه اعلا اولدفلرند نصکره (وسیملم الذین
ظلموا ای منقلب ینقلبون) آیه کریمه سنی ذکر و یاد پیورمشلردر (رجعنا
الی القصة) چونکه حق جل و علا زمره شهداء کرامی بووجهله نمریف
پیوروب ان الله اشتری من المؤمنین انفسهم و اموالهم بان لهم الجنة)
پیوردی بوکروه جلیله بی بوندن صکره ینه بوایه کریمه ده بوکونه تعصیب
و توصیف پیوروب (یقاتلون فی سبیل الله فیقتلون و یقتلون و عدا علیه
حقا فی النوریه و الانجیل و الفرقان و من اوفی بعهده من الله فاستبشروا بپیومکم
الذین یابئکم به وذلک هو الفوز العظیم) صدق الله العظیم ایدمی جناب
حق جلّت عظمته (ان الله اشتری من المؤمنین) نص جلیلی ایله بیان مال
حال شهداء پیوردقدنصکره انلرک اوصاف جلیله لربنی تفصیل پیوروب
عظمته و شانیه پیوررلرکه اول مؤمنلرکه حضرت حقدن بذل انفس و اموال
ایله جنت اشترایلدیلر انلر او مؤمنلردرکه جناب حضرت حق سبیل
و مرصانده دشمن خاکسار ایله و کروه اعدای بدکردار ایله مقاتله و محارب
ایدوب سبیل خداده دشمن دین مبینی قتل و اهلاک ایدرل و سبیل الهی ده
قتل اولنوب رتبه شهادتی حائز اولورلر ایدمی صیغه معلوم ایله اولان
(فیقتلون) کله سی صیغه مجهول ایله اولان (و یقتلون) کله سنک
اوزرینه تقدیم پیورلقدن محرر احرف اولان (بو عبدزار سالم ببقدارک)
خاطر فایزینه بویله خطور ایدرکه چونکه غیرت الهیه و عادت خداوندیه
اونه دن بری بو حکمت خفیه اوزرینه جاری اولشدرکه بر مقتضای نص
مبین (و کان حفا علینا نصر المؤمنین) و رفحوا ی (ان تنصر و الله
ینصرکم و ینت اقدامکم) دین مبین عالی اولوب جناب حق جنود
مجنده اسلامیه نک معین و نصریدر عسکر اسلام کفار لثم ایله مقابله
اولدفلرند خلوص نیت و صفای طوبت برله مجرد اعلائی کلمه الله ایچون

رضای خدای طلب و تحصیل سودا سیله ازدرون حرب وقتاله قیام ایلان
 لمة مر حومه محمد به بی حق تعالی غالب و عالی ایلوب غازی اولق رتبه سی
 احسان ایدریلی ایجیلنده شهید اولمری دخی او اور و بر مقتضای نصادم
 جندین غزات اسلامیه دن نیجه سی دخی مقبول درگاه و واصل رتبه وجاه
 اولوب شهید و مقبول اولنلریده بولنور (فاما اولدرمک) اولمکدن زیاده
 و برتر و کوکل پرلکی ایله منوجه اولان عسکرده صورت غالبیت مغلوبیتدن
 اکثر اولدیغن (نکته جلیله به) اشارت یورلش اوله (فسبحان للقرآن
 بطنا و لبطننه بطنا الی سبعة ابطن یل الی سبعین ابطن) (پس بویه)
 کریمده بویه یورلدق دینصکره (وعدا علیه حقا فی التوریه و الانجیل
 و القرآن و من اوفی بعهده من الله فاستبشروا بیدعکم الذی بایهتم به وذلک
 هو الفوز العظيم) یورلشدر وعد بویه کریمده مصدر اولوب آیتک اولنده
 (ان الله اشترى) کله سنن مستفاد اولان شرا معناسنی مؤکددر و اشتری
 کله سنن مقبول مطلق اخذ اولمشدر که معنای اطین دیک اولور که فراده
 بولنوب گاه انلر کفاری قتل ایدوب غازی وگاه کفار بدکردار بولنری قتل
 ایدوب بدکفاره مقبول اولوب رتبه شهادته واصل اولان مؤمنین
 ایچون وعد ایتمکله جنت اعلاسنی وعد ایلشدر که جناب باری جل شانہ
 حضرتلرینه برشی واجب دکل ایکن بوامر عظیمده بولنوب مستحق اکرام
 اولان شهداء کرام ایچون بونعیر مسکبه الخنام ایله تعیر یوریلوب بو وعد
 عالی بی کندولره وفا ایتمکلی کتب ثلثه منزله دن توریه و انجیل و قرآن
 ضامن اولوب بو وعد شریفه انجاز بیورمنی بارگاه عزتنده تکفل اولمشدر
 فالدیکه بویه کریمده ذکر و سوق یوریلان ترتیب کتب ثلثه ترتیب
 فضیلی اولوب ترتیب وقوعی اولدیغندن توریه مقدم بعده انجیل بعده
 قرآن عظیم الشان ذکر یورلشدر (زبور) اکثری قصص و حکایات
 اولوب ایفاء عهد مر قومه بالکر تطلق قرآن عظیم الشان کافی ایکن استغفار
 وعد و امر مهم مر قومک بوندن اولدخی کیفیتی و انجایی مذکور و مشهور
 اولدیغن قولر بنه اعلام ایچون کتابین سالفین مذکور تینک دخی
 امرهار الدگری تکفلی مرتبه سیله اکنفا یورلشدر بوخسه کتب

سالفه ده و اخبار انبياء كرام سابقه ده بوامرى بالجملة ذكر و ياد ايهوب
 بر بر كروه عبادى تبشير ايدوب خبر و رديكى بمرادر بعده (و من اوفى
 بعهد من الله) بيورلشدر (يعنى ليس احد اوفى من الله عز شانه فى عهده
 و شروطه) ايمدى حضرت حقدن غيرى بوجه اتم عهده وفايتكى كيم
 قادردر وحق تعالى جل شانه بر امره عهد ايتد كده نيجه وفا ايدر (لا
 يخلف الميعاد) بوامرى ايفاحقه قدر لار يب فيه در (فاستبشروا
 بيبكم الذى بايعكم به) ايمدى اى مؤمنان اول بيع و شرا ايله مستبشرو
 اولوب مسرور اولك كه سزرا اول البشى و يرشى بالذات مستغنى عن
 الكائنات اولان حق سبحانه و تعالى حضرت تلى ايله ايلديكن و بو بيعكرده
 صد تجارت رايجه كسب و تحصيل ايدوب نيجه سود و منافعه و اصل
 و هزاران نعمه جليله به رخيص اولق وجهى اوزره ادنى بها ايله نائل
 اولديكن (ذاك) يعنى بوشرا و بوئن قليله ايله الثان منافع كثيره (هو
 الفوز العظيم) انجق فوز عظيم بودر و بوندن اوزكه تجارت رايجه اولماز
 (فلله الحمد والمثنه) (نكته) و بوشرايه ذاك كله سيله تعبير اولوب كلام
 عربده كله مزبوره بعیده اشارت ايجون وضع اولمشدر پس بعیده موضوع
 اولان بوكله ايله يويله اشارت بيور بلوب قريه اشارت ايجون وضع
 اولتان كله (هذا ايله) اشارت بيورلماق بوامرى مرقومك هظيم شانيجون
 اولوب دكمه پر كسته نائل اوله مدينى سعادتن اولديغيون بويلجه اشارت
 بيورلشدر ياخود كله اشارت نفس بيع مرقومه رجوع بيورلماق ايله
 شراى مزبور دار فساد اولوب منافع اولان فوز عظيم سرمزل هقياده
 اولمظه دنياك نفعى ايله منافع اخرويه پيشنده تفاضل و رجحان جهتمندن
 قرق ميانه ارض و عرش رحمان قدر بون بعيد و فاضل و مرتبتين ميانده
 بالنسبة المزبورة بورتبه ده بينونه حاصل اولديغنه اشارت بيورلماق اوله
 (ولكل وجهه فسيهان من لطف شانه فاطهر مظاهر عنايته واحسانه)
 (روايت اولسور كه) اين مسعود رضى الله عنه حضرت تارندن بويله
 مرويدركه شهداء فى سبيل الله حضرتك بعد الانتقال ارواح طيبه لى
 نورين برر بشل قوشلرك حوصله لى نه وضع بيور بلوب سابقا بوكله

مذکور اولان حدیث نبویه بیان بیورادینی وجه اوزره انلر ائمار چشتدن
بهر مندوانهار جناندن سیراب اولدقلرند نصکره وقت استراخلرنده تحت
عرشده اولان نوردن قنادیل معلقه لده ساکن او اورلر حتی بو حدیث
شریفک ختامده ارواح طیبه شهداء مر قومون بولدا نلدن کمال مرتبه ملذذ
اوله قلرندن تمسنى و ترجى ایلوب کاشکی بزم ایچسون بردخی دنیا به واروب
کفار ایله ینه در حال جنک ایدوب بحار به ده شهید اولغله تکرار بورتبه به
پردخی نازل ونو نبو بولدت باقیه ونعمت وافیه به مستغرق اوله مر حسبله
بزرده بوسرور متجدد بو یلجه نو بنو حاصل اولیدی دیوهر بارد کروب ایدوب
مرتبه شهادتک کرامات نامتناهی به سنی دلده تسبیح ایدوب تکرار اینسه لکر کدر
دیو نصر یح بیورلشدر (قاضی بیضاوی) رحمه الله علیه تفسیرنده (المراد
من المؤمنین هلی رواية الاقلیشی رحمه الله الذین یدخلون الجنة بلا حساب
فیدخلون الان) دیو تحریر الملشدر یعنی علامه اقلیشی رحمه الله روایتی
اوزره بو حدیث شریفده مذکور اولان مؤمنین حضراتندن مراد جنت
اعلا به بلا حساب داخلین اولان مؤمنین در که دار ندبان انتقال
ابتد کالرنده جنت اعلا به داخل او اورلر دیو تصریح الملشدر انجق اوجه
واولی و لایق و احرى اولان اولدر که ظاهر آیه کریمه دن عدول و بوايه
کریمه نك سلیق و سباقندن زهول ایتوب بوايه کریمه ده واقع اولان
مؤمنین شهدایه تخصیص ایلکدر وانلر بو محله شهدا تعیر بیورلیوب
مؤمنین ایله تعریف و توصیف بیورلدینی کمال ایمانلری و سبیل خداده
اولان بقین و اطمنانلری سببیه شهادتی قبول و بومرتبه پرسعاده وصول
بولدقلرندن حق تعیر ایله تعیر بیورلشدر و بو صورتده بو تفسیر ایله
روایت علامه اقلیشی توفیق ممکن اولوب ارواح شهداء کرامه حواصل
طهور خضری مسکن و ماوی بیورلق ارواح مجرزه اولوب استفاده
هادنا بر محله محتاج اوللری ایله اول کروه مکرمینک دنیا ده اولان بدنلرینه
جل کمال قدرته دن رب متعال اول هیا کل طیور خضری استحضار
بیوزوب انلر ایله مرادات اخروی لری نه و دار آخرته لاندن حسب لری نه
وسله اولسون ایچوند ریس بو معنایه اشارت و بو مقامه بشارت طریقله

(ولا يحبب الذين قتلوا في سبيل الله امواتا بل احماء عند ربهم يرزقون
فرحين بما آتاهم الله من فضله) قول شريف به تفصيل حال پيورا شدرد
بوصورنده ملائكة كرام صورت بشريه تمثلي واكثر او قائده عند نزول
الوحي حضرت جبريل احسن صورة صحابي كرام اولان دحية الكلبي
صورت شريفه سنه تمثلي كبي بر كيفيت اولوب ارواح شهداء كرام دار
تكريم وانعامه بابا انفس طيور خضر مخلوقه به ممثل يا خود اجواف طيور
مرقومونده او اخله صورت تمثلي نوع اخري ايله حاصل اوله واول قناديل
معافه تحت العرش ازل ازالده حسب القدرة الخفية طيور مرقومه به
بوه و او كرام اولوق ايچون معد وحاضر اولوق اولوب ارواح شهداء
اولوا الاعتبار بو طريقه سنيه طالبه اوزره جنات عاليلك اطيب وانفس
اولان منازل وطبقه لرندن مراد ايندكلى يرده طيران وسيران ايدوب
كشت وكذار ايدرلر و بو حديث شريف بويله يسان پيوريلوب ارواح
شهداء حواصل طيور خضرى ماوى ايدوب بويله عنايته سزا پورلد قد نصكره
انلرك حق شريفده (ثم تاوى الى تلك القناديل فاطلع عليهم ربهم
اطلاعه فقال هل تشتهون شيئا قالوا اى شى نشتهى ونسرح
من الجنة حيث شئنا ففعل ذلك بهم ثلث مرات فلما روا انهم لم يتركوا من
ان يسئلوا قالوا يارب نريد ان تزد ارواحنا فى اجسادنا حتى نقتل فى سبيلك
مرة اخرى فلما رأى ان ليس لهم حاجة تركوا) يعنى ارواح شهداء كرام
اجواف طيور مذكورده كشت وكذار وثمار جنت اعلا ايله متمتع وانهار
طبيه جنتدن بروفق دلخواه ريان اولوب بو فوق و صفالار ينى تمام
ايندكلى قد نصكره عادتلى بودر كه كلورلر تحت عرشده اولان نوردن
قناديل معافه لك ايچنه كبرلر استراحت ايلرلر حق سبحانه و تعالى دخی
انلرك بو حالتده انلرى تلطف پيورلر شريف ايچون سؤال ايدوب
اى مقبول دركاهم اولان قوللرم بدنن دخی برشى استر ميسز كوكلر يكر
ته استرديو پيور ديفنده انلرده مقام تذلل ونشكرده بويله ديسلر كر كدر كه
يارب بوندن زياده بارگاه عنايتك كدن نه استر زكيم عالم وعاليلك حسرتكشى
اولد ينى جنت اعلا كده استديكز جاى فرح فزالده كروب درلور دبرلر

نعمکه مستغفر قریب ینہ جناب حق انلره بو سؤالی ایدوب انلرده بنه اولکی جوابی و یروب تکرار بارگاه خداده مرتبه نالده بویله سؤالیله اکرام و کروه برفقوح شهداء کرام پیوردقدہ انلرده حق تعالی نک یولنده شهید اولوب بو کراماته نائل اولدفلرندن انلره حاصل اولان ذوق و شوقی یسان ایچون یارب بارگاه رحانبه کدن هیچ برشی ایسترز جدالک مکرکال کرم و هنایتکدن بزم روحری ینہ جسدیمزه قویوب دنبایه کوندره سنکه چونکه شهادت مرتبه سی بویله مرتبه عالیہ ایمش واروب دنیاده بردخی یولکده جان و باش فدا ایلیوب تکرار مظهر رضای شریفک اولوب ینہ بومرتبه به برکده دخی نائل اولم دیدکلرنده چونکه نعم جنت ابدی الصفا بردخی زوال و دوات دنیاه دنیه کی تبدل و انتقال قبول ایلز بونلرک یوسؤالری ایله رضاء رحانه تشبثلری نمایان اهالی جنان و کون کبی مکشوف و عیان اولوب ذوق و صفالرنده ترک اولوب کانا دمدبم ذوق و شوقده مستریج و مسرور و بونعم ابدیه ایله برحبور اولوب انا فانا مسرور و محبوب اولور دیو بیان پیورلشدر و ینہ شرح مشارقدہ ابن ملک مسلم و بخاری علیهما رحمة الباری اتفاق پیوردقلری احادیث شریفه دن بو حدیث شریفی امام موسی الاشعری حضر تلرندن روایت ایدرکه (من قال لتكون كلمة الله هي العليا فهو في سبيل الله) پیورلشدر یعنی شول کمنه که محضاً حضرت حقک کلمه سی عالی اولسون ایچون مقاتله ایلده انجیق اول کمنه حضرت حقک سبیل و طاعتده در بو حدیث شریفدن منفهم اولان بودر که حرب و قتاله منهی اولوب چنکه مأمور اولان مسلمانلر تیمار و زعامت و علوفه و سائر دنی نیت ضمتنده کتیبوب بلکه بزه حرب و قتال و غازیلک مرتبه سی و شهادت دولتی مجرد اهل اسلامدن و جنود مجنده الهیهدن اولدیغنز ایچون حقک بونعمتک شرف و دولته نور محمد المصطفی حرمتنه نائل اولدق و حق تعالی حضرتی بزی بو خطاب شریفنه سزا کوروب ای بنم مؤمن قولرم بنم دشمنلرم ایله بنم یولده کلمه شریفه می علیسا و انلرک کلمه دنیه لرینی سغلی ایتک ایچون جنک و جدال و حرب و قتال ایدک چالیشک بنم رضای شریفمک یولنده

(اولدرک)

اولدرك اولوك اولدوره نكر غازی اولوب رتبه غزاة دنساده و عبادہ عالی و مطمح انظار و رتبه شهادت ایسه خود بواوصاف جلیله ایله موصوف اولوب دار بقاده غایت یوجه رتبه اولوب پراعتبار در فاما بور رتبه بو کرملر بنم دشمنلرم ایله اولوب مجرد بنم رضای شر یغمی تحصیل ایچون اولد یغی زمانده در بوخسه اغراض دنیویه دن بر غرض فاسد و نام و شان پیدا ایتک ایچون اولوب فاز یلاک و شهادت مر کزی حاجتکز اولوبوب یاخود اسامه کردن و کدی یککز دن خوف ایدوب یوقلده بولنمز ایسک اسامه و کدی کدوب رزق نقصان بولور دیک کبی و دخی بونک امثال خلوص و طویت کزی رافع و رضای شر یغمی جلب و تحصیل مانع اولان امور دن بر امره مقارن اولور سه امر جتک و قتالده سمبکز تحصیل رضاء الله ایچون اولد یغندن بواجردن محروم اولور سز دیمکده منفهمدر کورمز میسک که وجودی عالیانه رحمت و ذات مستجمع کالاتی محض برکت و علو هدایت اولان اقدیمز سلطانمز فخر عالم رسول اکرم نبی محترم صلی الله علیه و سلم بعدد من سکت و کلم حضرت تلبنک زمان شر یغلرنده بوفکر لر و بوملاحظه لر وار میدی اصحاب کرام رضوان الله علیهم اجمعین حضراتی علوفهیه و بخش شه و سایر موانع دنییه بقارلمیدی نصره دین مبینده نیجه اجتهاد پیور لر دی وار یله جق قوناقلرده کرک زخیره و کرک سایر مالر مه امر لر بنی هیچ بر کره انلردن حاشا سهوال واقع اولوبوب غایبه مافی الباب مخلوق اولوب اوزر لر یسه انفساق وار والری واجب اولان دوا بلری ایچون بر مقدار شی کتوره بیلور لر ایسه کتوروب صو اولان محلا ره قونقده نزول ایتکه ممکن مرتبه جهه داید لر ایدی لله الحمد جناب حضرت حق دائما دولت عثمانیه بی امداد الهیسی ایله عالی و منصور و اول دولت و کرامت بنیادک دائرة سعادتنه کچ ننگه اولان دشمنلرک جله سنی قهر الهیسی ایله مقهور و کوندن کونه دولت علیه سن معمر ایلیه انلرک دولت و اقبال و سعادت اجلال برله متوجه اولدقلری سفر لرده بلکه سعادتله کندیلر دشمن بقی پیور مبوب سردار اکرم واقضاسته کوره وزیر اعظم لری کندک لری برلده بوقدر نزول امین لری و زخیره جمعه متعین

بوقدر قوللری کیدوب جنود مجنده اسلامیه ایچون تدارک زاد وزواد و کرک خزینه و کرک قوللرینه علوفه لر و کرک سائر مجاهدین زمره سنه دورلو دورلو کرملر و اطفاللری الیه اعانت و امداد ایدرکن معاذالله تعالی خدمتده تکاسل ایدوب درکه خیانتیه واصل اولغی کیم اختیار ایلر و ذره قدر عقلی و کورکسنده ایمانی اولان مکسنه طریق خلافه کیدوب بونی ارتکابی ایدر (فن یعمل مثقال ذره خیرا یر و من یعمل مثقال ذره شر ایره) فی الدنیا و الآخرة (وینه شرح مشارقده) مسطور اولوب بخاری و مسلم حضرتلرینک اتفاق ایلدکاری حدیثندرکه ابوهرة رضی الله عنه فخر کائنات علیه افضل الصلوات و اکمل التحیات حضرتلرندن بوحديث شریفی روایت ایتشدیر که (ما من مکلوم یکلم فی سبیل الله الا وقد جاء یوم القيمة و کله یدعی اللون لون دم و الریح ریح مسک) یعنی مجروحدن بوقدر که او مجروح حق تعالی نیک بولنده و دین اُمین اوغرند یاره نسه الا او مجروح قیامت کونی انک یلر سی قانه یرک کلور اگرچه اول قانک رنکی قان رنکنده قرمز ی برنسنه در امانیا یاره سی کبی بدقوقیوب بوقدر زمان مرورو بوقدر سال عبور اینش ایکن ینه اول یاره نیک قوقیسی مسک کبی قوقار و اول مجروحک بوصورتله عرصه کاه محشره کلک لکی اکاظم ایدوب قتل ایدن کافیه قرشو حضرت حقت برعنایتی در وهم اهل موقف و ارباب عرصاته اول مجروحک حق بولنده بوحاله کرمسینک شرفنی اظهاردر (فصل فی الفرار عن الزحف) بوفصل اعاده لثامدن فرار ایتک نه مرتبه کناه اولدیفن بیان ایدر قال الله عز شانه فی سورة الانفال (یا ایها الذین آمنوا اذا لقیتم الذین کفروا زحفا فلا تولوهم الادبار و من یولهم یومئذ دبره الاتعسف لقتال او تحسیرا الی فیه قعداء بغضب من الله و مأویة جهنم ، بش المصیر) صدق الله العظیم تفسیر ابوالالبث سمرقندیده بوایه کریمه بویه تفسیر اولنشدیر که (یا ایها الذین آمنوا) بوایه کریمه ایله بدر کوننده بولنان مؤمنلره خطاب اولوب یعنی ای مؤمنین (اذا لقیتم الذین کفروا زحفا) سزله کافرله مزاحفه ملاقی اولدیفکر و قنده و زحفا کلدسی بونده فاعل و معقولدن بحسب عرف التحات حال واقع اولغله معناسی دیمک اولور که

ای مؤمنان سرز کفارہ من احفین اولدیفکر خالدہ ملاقات اولدقدہ یعنی انلر
 سزہ وسز انلرہ دب ایدوب قتالہ مباشرت وایکی صف قرشوا قارشوبہ
 کلوب بری بر بکرہ یاقلاشدیفکرده یاخود کلمہ من یورہ یالکر فاعلدن حال
 اولہ علی ای حال (فلانولہم الادبار) سرز ادبارہ تولی ایتک وارقه کری
 انلردن طرفہ ایلوب انلردن یوز چورمک تور کجہ یوز یلوب قراری فرارہ
 تبدیل ایتک (ومن یولہم یومئذ دبرہ) اول مکسنہ کہ جنک کونندہ کفارہ
 ارقہ سنی دوندروب صورۃ فراری اختیار ایلہ ایشته اوکسنہ (فقد باہ
 بغضب من اللہ) اللہ سبحانہ وتعالیٰ حضرت لری نیک غضبی کسب ایدر
 تکرری طرفدن مغضوب اولوب مستحق نار جمیم اولور مکر کفاردن طرفہ
 ارقہ کن کلوب رسمتہ دونمکر ایکی شہیدن بری ایچون اولہ بر مقتضای
 استثنای شریف (الاھمرا قتال) و بری دخی (اومھیرا الی قنۃ)
 یعنی مکر اول کفاردن ارقہ چورمکر ضایع حر یہدن بعض مر داتک
 استعمال ایتدیکی صورت ایچون اولہ کہ بعض کرہ محار بین اشاء معر کدہ
 دشمنلری مر ادلری اولان محللرہ باقلشوب ایلر و صوفلدیفندن انلرہ فچہ مق
 کوسترمہ تعبیر اولانسان صورتی اظهار ایدوب دشمن دخی خصمی
 دوندوردم صانوب براز میدان مبارزہ یه قویوب محل برینہ کلدکاری کبی
 اول مر دان شجاعت پیشہ کان دونک چالوب خصمہ کرکی کبی قبواوب
 خصم بد فرجام نیسہ اوغرادقلرینی بلیوب جان باشلرینہ صیجراوب
 میدان حرب وقتانده ہزلرین اظهار واعلام ودشمن خود فروشدن
 مر ادلری اوزرہ اخذ انتقام ایتدکاری کبی اولہ یاخود بر بلوک اهل اسلام
 دخی وار ایش بالکر یونلر دوشمن ایلہ مقاومت ایدہ مجھکرینی ایشان
 ایتدکلرندن بر طرفہ یان و یرمکلہ واروب اول بر کرورہ اسلامیہ ملاقی اولوب
 وایکی عسکر بری برینہ قوت و یروب دوشمنہ هجوم ایتک ایچون بویلہ
 برخدعہ مرضیہ حر یہ اختیار اولنہ والا بویکی صورتدن قبری وجہ ایلہ
 دوشمندن یوز جو یرن بر مقتضای وعید (فقد باہ بغضب من اللہ) مستحق
 غضب الہی اولور پس بواۃ کریمدہ من جہۃ المعنی تقدیم وتاخیر
 اولوب (فقد باہ) کلمہ سی ایتہ شریفدہ واقع (ومن یولہم) قولندہ سبقت

ایدن من موصولک خبری وجوابی اولوب مستثنا اولانتم. فی وتجبیرک جواب
 وخبیری اوز رینه تقدیم اولمشدر (و ماویه جهنم) ودخی بوصورنده
 بوجه اوزره اعدای ائامدن فرار ایدن کسنهک مکانی وطورانی جهنم
 اولور (وئس المصیر) وراوی خوش اداثقه الرواة یعنی هطاء حضرت
 ابن عباسدن روایت ایدر که فخر عالم نبی محترم صلی الله علیه وسلم
 حضرتلری (من فر من رجلین فقد فر ومن فر من ثلثة فلم یفر) یسودی
 یعنی بر مرد ایکی دشمندن یوز چورسه قاچش اولوز فاما بر آدم اوج
 خصمدن دونه قاچش اولماز بناء علیه که بوندن اقدام بیان اولمشدیکم
 اول اسلام و قبل استقرار الاحکام برفعوای نص شریف (ان یکن منکم
 مشرون صابرون یقلبوا ما بین) برمسلم اون کافردن یوز چوریمک اوزره
 اولوب بعد سواد اهل اسلام کثیره جماعات اسلامیة وفیره اولوب برمسلم
 ایکی کافردن یوز چوریمکه مأمور اولمشلرایدی پس بوصورته کوره حدیث
 نبوی دخی بواصری مستقراوب برمسلم ایکی کافردن و بر آدم ایکی خصمدن یوز
 چورسه قاچش اولوب فاما بر آدم اوج خصم دوشوب اوج خصمدن یوزنی
 دونده روب حویراد بهادرانی ائیمه قاچش اولماز (تنبیہ) تفسیر کیرده امام
 فخر الدین الرازی حضرتلری بویله ثبت و تحریر ایشلردر که ارباب تفسیر بوایه
 کریمده اختلاف ایشلردر بعضیلر بوایه کریمه بدر غزاسنده نازل اولوب
 و بوایتک حکمی بدر غزاسنده مخصوصدر دیدیلر و بعضیلر بدر غزاسنده مخصوص
 اولوب بوایتک حکمی علی الاطلاقدر دیدیلر و اصحاب کرامدن (ابوسعید
 الخدری) حضرتلرندن (وقتاده و حسن و ضحاکدن) مرویدر که بو حکم
 بدر غزاسنده دشمندن یوز چورنلر حقنده نازل اولمشدر و انلره مخصوصدر
 و بو حکم غزای بدرده اختصاصنه بر قح سبب واردر بری بودر که رسول الله
 صلی الله علیه وسلم حضرتلری حاضر ایدیلر انلرک حضوری فتنده غیرینک
 حضوری معتبر و معتدبه دکلدر و انلرک حضورنه غیر یلرک حضوری قیاس
 اولمز و بواصرک بویله اولسی کرک ذات عالیشانلری اشرف ذوات و اعلائی
 کائنات اولوب انلرک ذات پریرکاتی سائر قیاس و سائر اقباله مساوی

اولدیفندن اولسون یاخود جناب حق جل و علا شاهه حضرتلری ذات
والاسنه نصر و ظفر ایله وعد یوردیفندن ییله بولنان عساکر جلیل المائر
فته احزابه تحیر و التفایه احتیاج اولدیفندن اولسون (الحاصل) صورتین
مذکوره تینه کوره ده ایت کریمه نك مقتضاسی بودر دیدیلر و کذلک بویه
کریمه نك غزای بدره اختصاره سر داولنان اسبابدن (برسب دخی بودر که)
جناب حق جل شاهه بوامری اهل غزای بدره تأکید و تشدید یوردی
زیرا بدر غزاسی اول غزای ایدی معاذ الله تعالی مسلمینه بو غزاده انهمزاقم
اولق اولیدی شاید اهل اسلامه مطلقا غزادن بر خوف و هراس طریان
ایدوب غزایتمک اقتضا اشد کجه موجب کسلان اولوردی و بوایت کریمه نك
بعضیلر ده دیدیلر که حکمی عام اولوب بدر غزاسنه مخصوص دکلسدر
و بونی بویله دینلر بدایت ایتسه نظر ایدوب چونکه اول ایه کریمه ده
(یا ایها الذین آمنوا اذا قییم الذین کفروا) واقع اولمشدر
بو خطاب مستطابه کوره عام اولوب جیع صوره متساول اولور غایه
ماقی الباب بویه کریمه بدر غزاسنده نازل اولوب سبب نزول انده وقوع بولان
امرله اولمش اوله و نظم قرآنیه ده عبره و اعتبار خصوص سبب نزول
اولوب بلکه عموم لفظه در دیدیلر و بومحمله علماء کرام بویله تفصیل
ایدوب اکبر مسلم مجاهدک سلاحی اولوب سلاحی مکمل خصمدن
استنکاف ایدرسه جواز وارد و کذلک مسلم غیر رایی و راستنده برخصم
رایی بولنسه اندن کر یزان اولفده بأس یوقدر دیدیلر و کذلک بر بلوک
هسکر بولنوب دشمن انلردن ایکی قات و سلاحلری مکمل اولوب مقاومت
اولنیه جفی ظاهر و نمایان اولدقده بر سمت صاویشوب هسکر اهل اسلامی
انلر زده لندرمسلر فرار ایتمش اوللر فاما عساکر اهل اسلام اون ایکیک
هسده بالغ و جنگه مکنت اولوب سلاح و بساطلری موجود اولدقده
استرسه کفار دوزخ قرار یوزیک اولسون انلردن قاچق یوقدر زیر
حدیث نبویه وارد اولمشدر (خیر الصحابة اربع وخیرا سرا یاربعمائة
و خیر الجیوش اربعة آلاف لن یغلب اثنی عشر الفا من قلة اذا کانت کلهم
واحدة) یعنی صحابی کرام حضرتانک خیرلوسی در تدر که چهار یار کزین

وسر يه لك خير اوسى در تبوزه بالغ اولان مرتبه سبدر و جوشلارك خير اوسى
 درت يك مقدارى اولان عسكردر و بونى تحقيق ايتك كر كدر كه عسكردر
 اون ايكي يكه بالغ اولد قنده اول عسكردر فلتندن اونورى بوزلر مادامكه
 اول اون ايكيك عسكرك سوزلر براولوب متفق الكلمه اوله لر يعنى
 انلردن برى بر طرفه چكوب و برى دخی بر طرفه چكك ايتوب قلملر
 منهد و نفسلر متفق اولسه اوله اولان عسكردر اهل اسلام قلملرندن
 اونورى بوزلر اوكلرنده اولان عسكردر دشمن بمقدار اولورسه اولسون
 اون ايكيك عسكردر متفق الكلمه چوق شي اولوب كوكل برلكي ايله
 برخوشجه بولى ايله دو كشه لر بهر حال غالب اولق امر مقرر در ديمكدر
 ودخی ثور بن زید ابی مفیثدن انلرده اباهریره رضی الله عنه حاضر تلمدن
 بو حدیث شریفی روایت ایدر لر كه فخر عالم نبی محترم صلی الله علیه وسلم
 حاضر تلمر (اجنبوا الموتى) پیوردیلر یعنی مهلكاندن اجتناب
 ایدوب صافینك دیو پیورد قلمرنده اصحاب كرام (وما الموتى یارسول الله)
 دیوب مهلكات اولوب انسانى ورطه هلا كه دوشوران ندر دیو ذات
 هالبشانلرندن سوال ایتد كلمرنده سعادتله (الشرك بالله و قتل النفس بغير حق
 و التوالی يوم الزحف) پیوردی یعنی مهلكاندن اولان امور حاشا نم
 حاشا حضرت الله عظیم الشانه شرك قوشق و موجب سر بیکاهی
 قتل ايتك و زحف كونی ايكي عسكردر برینه یقین اولد قلمر كون محل
 معر كدن یوز چورمكدر ایددی اهل اسلامه لایق اولان اولدر كه دشمن
 ايله محاربه اقتضا ایتد كده احوال حرب و قتالدن خبردار اولنلری
 اقتضاب ایدوب طوائف عسكریه دن متصدین و غیر تنكش اولوب متفق
 الكلمه و محدة القلوب اولوب عزیمتلى اولان امری مشوره نامه ايله
 برقابله بعد الافراغ مكائد حرب به مناسب وضع اوزره حرکت ایدوب عون
 باری ايله دشمن دینه غلبه صورتملری نمایان اولد قنده مال در دینه دوشوبوب
 اخذ فتائمه اشتغال ايله فوت فرصت ایتامكه اقدام و مالزله حرب و قتاله
 كر كی كی سعی و اهتمام ايتك الزم لوازمه دن اولد یعنی ییلوب معلذاته تعالی
 بو صورتده اهتمامی لازم و مهم اولان اموردن بری فوت اونور ايسه بادی

خسارت و مقتضی مغلوبیت اوله جعفری جزم ایتک لوازم امور سفر به نك
اول واقعه بدر زیر تفسیر ابی الیثمه مسطور اولدیغی وجه اوزره پیغمبر عز
صلی الله علیه وسلم حضرت تلری بدر غزاسنده عون ربانی وقوة صمدانی
برله کروه مشرکینه غلبه ایدوب نصرة واقع اولدقدن اخذ اسلاب دین مینه
وفدای اسرای مشرکینه مبادرت پیور دیلر ایدی وحق جل وعلا او امرده
تهدید پیوروب بنه سورة انفالده (ما کان لنبی ان یکون له اسری حق
یثخن فی الارض تریدون عرض الدنیا و الله یرید الآخرة و الله عزیز
حکیم لولا کتاب من الله سبق لمسکم فیما اخذتم عذاب الیم) پیور مشدر
یعنی انبیلان هیچ برنبی ایچون لایق و جائز دکلدر که اسرای مشرکینی
بیع ایله تاراضده ائخان و یر یوزنده دشمن اوزرینه غالب اولنجیه دک
یعنی پیغمبر لایق و جائز اولان بودر که ارضده شوکت مسلمین استقرار
و صورة غلبه کروه اهلامده پایدار اولنجیه دک اسرا دن فدییه قبول ایدوب
جلب مال ایتیز و پیغمبره لایق اولان اکتساب غالییت ایتکدر (تریدون
عرض الدنیا) سزل متاع دنسای دینه اولان فدای می مراد ایدرسز
یاخود سزه قالسه سزانی مراد ایدرسز انجیق پیغمبر علیه الصلاة
والسلامه بوامر لایق دکلدز (و الله یرید الآخرة) جناب باری جل شانہ
ایسه آخرته لایق اولان عملر یکر ی قبول ایدوب سزک آخرت طرفته لایق
اولان عملری ایستمرکی مراد ایدر (و الله عزیز حکیم) و جناب حق
عزیزدر سزک امر دنیوی به بی طلبکز عندنده لاشیتدر و حکیمدر که آخرته
آخرت عملر یکر ایله مجازات بالخیر ایدر یاخود الله عظیم الشان امرنده
عزیز و حکمنده حکیمدر (لولا کتاب من الله سبق) یعنی حضرت حفدن
سبق ایتش کتاب اولمیدی و بوامرک جوازنه رخصت الهیه مسبوق
اولمیدی (لمسکم فیما اخذتم عذاب الیم) سزی اخذایتدیکز شیده
عذاب الیم مس ایدر ایدی و بواخذ ایتدیکز شیتک جریمه سیچون
عذاب الیمه اوغراردیکز ایدی معلوم صدور از باب ذکا وفهم اولسونکه
بویا کریمه معرکه آرای غول اولان محاریدن بری اولوب بونده بره مقدار
تفصیل ایتکه مختاجدر ومنه العون والعناية فی البدایة و النهایة علامة

فخر الدین الرازی علیه الرحمة تصنیف دایمیر اولان تفسیر کبیرنده بومخلده بویله تفصیل ایلشدرکه پس معلوم ضمیمه اوله که بویایه کرمیه ده حق رسول الله صلی الله علیه وسلمده احکام غزوه جهاددن بر امر آخرک دخی تعلیمه تصدی یوریلوب بوتعبیه بدیع الانسجام ایله تفریر یورلدی وبوامرک بوجهله وفوعندن بویله منقولدرکه بوغزاده فخر عالم نبی محترم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه اسرادن یتیم نفرکسنه کنوردیلرکه ایچلرنده عباس وهبیل بن ابی طالب یله ایدیلر پس بوخصوص فخر عالم حضرتلری صدیق عتیق یار صدیق ابوبکر رضی الله عنه ایله مشوره ایلدیلر رأی حضرت ابی بکر صدیق بوامر ده قرار داده اولدیگه انلردن اخذ فدا اولتوب صالیویر یله ویغمبریمز صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه یار رسول الله بونلر سنک قومک واهلک بولمشلردر چاره ندر براز شیلیرینی الموب بونلری صالیویرلم دیدی همان فاروق اکبر وغیور دللور حضرت هر مبارک ایاقلربنک اوزرینه قاقوب یار رسول الله بونلر حاشا سنی تکذیب ایوب مکه مکرمه دن هجرتکزه سبب اولمشلردر بونلری حضور سعادتکزه کنوروب یونلرینی اوروب قتل ایله دیدی حضرت فخر کائنات علیه افضل الصلوات دخی حق تعالی بعض قولنک کوکلنی بومشقی وحلیم ایدوب بعض قولنک دخی قتی ایلشدر یا ابوبکر سنک مالک عینله ابراهیم خلیل الله حضرتلرینک (فن تعنی فانه منی ومن عصائی فانک انت العزیز الحکیم) قولی کبی وحضرت عبسی نک مثالی کبیدرکه قول حقنده (ان تصدبهم فانهم عبادک وان تغفلهم فانک غفور رحیم) دیمشدر و سنک یا عمر مثلك حضرت نوح منالیدرکه (رب لاتذر علی الارض من الکافرین دیار) دیدی وحضرت موسی منالیدرکه (ربنا اطمس علی اموالهم دیدی دبوب صدیق اکبر حضرت ابی بکر قول شریفه میل یوردی وبومخلده روایت اولمشدرکه فخر عالم نبی محترم صلی الله علیه وسلم حضرتلری عمر بن الخطاب جنابنه خطاب ایدوب یا باحقصی الک اول بولندیمز امور ندر سن بکا عباسک قتلی ایله می امر ایدرسن دیدی ودخی بویله روایت اولمشدرکه عبدالله بن رواحه چوق اوزوندن بر یوک

آتش یقام دیدی عباس مر قومه خطاب ایدوب افار بدن ایدرسن دیو
 سویلدی الحاصل فخر عالم صلی الله علیه وسلم حضرتلری یوننه اسیر
 اولئر یافدا ایله اطلاق یاخود ضرب اعتاق اولسونلر یوردیلر ابن مسعود
 حضرتلری مجلسده یار رسول الله بواهر دن سهیل بن یضنا مستنادر زبرا
 بنانی اسلامی ذکر و یاد ابتدیکنی استماع ایشدم دیدکده فخر عالم صلی الله
 علیه وسلم حضرتلری سکوت یوروب بعده الاسهیل بن عمر یوروب بروجه
 رأی ابن مسعود مر قومی استننا یوردیلر و عبیده ابن السماندن مرو بدرکه
 اول حین فخر عالم صلی الله علیه وسلم حضرتلری اسرادن قوم مز بورونه
 خطاب ایدوب قلی می اختیار ایدرسکز یوخسه فدایی می اختیار ایدرسکز
 دیو یوردقلرنده انلرده فدایی اختیار واحد غراسنه مقابسه اولنوب
 اسرآنک فدارلی یکر می اوقیه و عباسک فداسی قرق اوقیه اولشیدی
 و محمد بن سبیر یندن مرویدرکه انلرک فداسی یوز اوقیه اولشیدی و هر
 براوقیه قرق درهم و الیشر التون ایدرس منوال روایت و قناصکه
 انلردن یوفدا اخذ اولندی آیت کریمه نازل اولدی اول حینده حضرت
 عمر رضی الله عنه مجلس رسول الله صلی الله علیه وسلمه دخول ایشدی
 کوردیکه فخر عالم صلی الله علیه وسلم و ابابکر رضی الله عنه بکا ایدرلر ایدی
 پس حضرت عمر رضی الله عنه استخبار حال ایدوب یار رسول الله نییون
 بکا ایدرسکز بزه ده خیر و یرک بزه بیله اغلیهلم دیدکده مخیر موجودات
 فخر کائنات علیه افضل الصلوات و اکمل التحیات حضرتلری دخی اخذ
 فدا امر نده سنک اصحابکه اغسلرم دیوب اول محله قریب یرده براغاچ
 وار ایدی اول شجره به مبارک الاریله اشارت یوروب تحقیق انلرک
 عذابی بکا شو اغاچدن قریب اولدیفنی حالده عرض اولندی تحقیق
 بودرکه اول عذاب نازل اولسیدی اول عذابدن غمرا به سعد بن معاذدن
 غیری بر فرد خلاص بولمزدی دیو یوردیلرکه امر فدا اولوب انخان
 فی الارضه ذهاب ایلینلر بولنرو بوخصوصی ترجیح ایلان بوایکی دولتیلر
 ایدی الحاصل بوآیه کریمهده مفسرون اختلاف ایلدیلر بمضیلر بوآیه
 کریمه بالکرم عباس حقننده نازل اولدی دیو به مضیلر مخصوص دکلدر

كل حفته نازل اولمشدر عباسه اختصاصی یوقدر دیدیلر و بوآیتک عموم
اوزره نزولته التی وجه ایله استدلال ایلدیلر بری (قل لمن فی ابديکم)
یور یلوب لمن فی الاید قولنده جله اسر اداخلارد و بری دخی من الاسری
یورلمشدر که جله اصرا به شاملدر بری دخی فی قلوبکم یور یلوب صیغه
جمع ایراد یورلمشدر بری دخی بوتکم خیر امة بنه جمع صیغه سی
اوزره در و بری دخی مما اخذ منکم و بری دخی بغفر لکم یورلمشدر
بونلرک مجموعی دلالت ایدر کیم نزول ایت حق عومده اولوب بالکزه عباسه
ذکادر و آیه کریمه تفسیر کیمده نیجه تفصیل وارد که اتی مطالعه
ایتمکله قلوب علماء کرامه شعب تام حاصل اولور بوجله جله صغیر الجمه
اول تفصیل مناسب حال اولدیغندن محالنه آیه اکتساب اختصار
مقاله اولمشدر بعده رب العالمین تطیب قلب رسول هر نی امین و تفریح
صدور مؤمنین ایچون (فکلوا مما غنمتم حلالا طیباً) آیه کریمه سن انزال
یورمشدر و بوآیه کریمه سبب نزولنده بویه روایت اولمشدر که
وقتا که اخذ فدا خصوصنده بو امر واقع اولوب آیه سابقه نازله
اولدی زمره اصحاب من بعد غنائمه آل اوز تمذیلر بعده بوآیه کریمه
نازل اولوب غنائمک حقنی بیان و غنائمدن اخذ او ائشان نسنه لرایله
استماعه اذن و یرلدی و بعضیلر بوآیه کریمه اباحه فدا حفته نازل
اولدی دیدیلر و دخی اعش ابی صالحدن وانلر دخی اباهر یردن بویه
روایت ایدرلر که فخر عالم نبی محترم صلی الله علیه وسلم حضرتلری
یورمشدر که سرزن اول کلنلره کفاردن النسان مال غنائم حلال اولوب
همانکه کفار هزیمت واقع اولوب مال غنائم حاصل اوله طرف سمدان
برآتش ظهور ایدوب کفار خا کسارک میدان جنکده و یورت یرنده قلان
جمله مالتی اکل ایدردی و قتا که بدر کونی اولدی و کفار هزیم اولوب مال
غنائم واقم اولدی اول غزاده اهل اسلامه مال غنائم حلال اولوب اولدن
اوله کلان علامه مملویه واقع اولوب مسلمین مال غنائم فاردن بهرمند
اولدیلر (ودخی) (لولا کتاب من الله) آیه کریمه سی اند، نازل اولمشدر
(ودخی) حدیث نبویه وارد اولمشدر که (اعطت خصاله بعهدها احدا

قبلی بعثت الی الناس كافة ونصرت بالرب مسيرة شهر واحلت لی الفنايم وجعلت لی الارض مسجدا وجعلت لی شفاعتی لامتی (يوم القيمة) صدق رسول الله یعنی قبل رب العالمیندن و طرف الالهیدن بکابش شی اعطایا واحسان اولمشدر که بدن اول کلنلرک بریسنه بو احسان اولنمشدر بری بودر که بن عرب وعجمه وشرق وغربه جمیع ناسه بعث اولندم و برابلق یولدن دشمن بدن قورققی ایله منصور اولدم (وبکا) غنائم حلال اولشدر سائر زمانده ايسه دشمن ایله جنگ اولنوب بالککز کفساری بوزمق ایله اکتفا اولنوب کفارک غنیمته تعرض اولنردی یرنده کفسارک مالی قلوردی کیمسه ال اوزاده من ایدی فاما پیغمبریزه وامتیه بو مال غنیمت حلال اولشدر وکذلک اول امور خمسہ دن (بری دخی) ارض بالجملة بکا مسجد اولوب طهور اولشدر هر قنقی یرده نمازک وقتی کاسه قلنور ائم سالغده بویله اولوب وسائر پیغمبرانه بویله دکل ایدی وکذلک اول خمسہ دن (بری دخی) ائمه قیامت کوننده مدخر شفاعت بکا ویرلشدر که حدیث شفاعتده مسطور وکتب احادیثده معروف ومشهوردر که سرجه پیغمبران استغفار اولندقلرنده هر بری پراعتذار ایله نفسی نفسی کلامنی تکرار اتسلر کر کدر واک صکره اول شفاعت کافی ومرحت معدنی افندیمره سلطانیزه ویرلسه کر کدر سعادتله انلر دخی (انابه) یوروب ساق عرشده سجده واروب امة مرحومه محمدیه بی بالجملة شفاعت ایتسلر کر کدر (جعلنا الله من الواصلین فی هذه الشفاعة بمنه وكرمه) (وضحاک) (ماكان لبني ان يكون له اسرى) اینه کریمه ستده وقتاکه بدرکونی اولوب کفار منهزم اولدی اصحاب کزین اخذ غنائم ایله مشغول اولدیلر اسرارک فدیله بن آکوب صالیبورمهک باشلدیلر و بواهر ایله اشتغاللری حسبیه قتالدن بالکلیه الچکوب جلب منافع مشغول اولدیلر حضرت عمر رضی الله عنه بواحوالی کورنجه فخر عالم صلی الله علیه وسلم حضرتلری طرف باهر الشرفلرینه توجه ایدوب اصحابک نه ایشلدکلری منظور شریفکر اولویورمی غنائم سوداسنه دوشوب دشمن ایله قتالدن الچکدیلر دیدکده یک جناب عزت اولان حضرت جبریل بوايه

کرمه ايله صوب رسول اللهيه نازل اولمشدر (فصل في كيفية القتال)
 بوندن اقدم سرد و بيان اولسان فصولده غزائک فرضيتي (فرض عين
 و فرض کفایه) اولسي نه وجهله در (وجعل) جائزیدر دکبدر (ورتبه
 شهادت) نه دیمکدر (و دشمندن فرار ایدن کسنتک حالی اخرنده نيه وارر
 بالجملة تفصيل اولندی ایسه شمدی قتالک کيفیتی ونه وقتده دشمن ايله
 شرعا محارب به اتمک اقتضا ایدرانک بیانته تصدی اولنمشدر (ومن الله
 العون والهداية في البداية والنهاية) کتب فقهیه دن هدايه ده تصریح
 اولنمشدر که (واذا دخل المسلمون الى دار الحرب وحاصروا مدينة او حصنا
 دعوه الى الاسلام لما روى ابن عباس رضي الله عنهما عن رسول الله صلى الله
 عليه وسلم ان النبي ما قاتل قوما حتى دعاهم الى الاسلام فان اجابوا كفوا
 عن قتالهم لحصول المقصود) (وقد قال) عليه الصلوة والسلام امرت
 ان اقاتل الناس الحديث وان امتنعوا دعوه الى الجزية اذ نه امر رسول الله
 صلى الله عليه وسلم امراء الجيوش ولانه احد ما یتهمي اليه القتال علی ما
 نطق به النص وهذا في حق من يقبل منهم الجزية ومن لا تقبل منهم
 الجزية كالمرتدين وعبدة الاوثان من العرب فلا فائدة في دعاهم الى قبول
 الجزية لانه لا يقبل منهم الا الاسلام او السيف) (قال الله تعالى تقاتلونهم
 او يسلمون فان بذلوا فلهم مائنا وعليهم ما علينا والمراد بالبدل القبول
 وكذلك بالاعطاء المذكور فيه في القرآن) والله اعلم يعني اهل اسلام دار
 حربه داخل اولوب دار حربه بدن برشهری یا خود بر قلعه بدن محاصره ایلسلر
 اول شهرده یا خود اول قلعه ده بولان مشرکینی ابتدا اسلامه دعوة
 ایتلیدر زیرا ابن عباس رضي الله عنه بويله روايت ایدر که فخر عالم نبی
 محترم افنديمن بر قوم ايله مقاتله به تصدی ابتدا کلرنده ابتدا انلری اسلامه
 دعوة بیوررل ایدی اگر انلر اسلامی قبول ایدوب اطاعت ایدرل ایسه
 انلرک قتالندن کف ید بیوررل ایدی زیرا انلر اسلامی قبول ایتکلر
 مقصود حاصل اولوب جنکه حاجت قالمازو بويله بیوررل ایدیکم بناس
 ايله مقاتله به مأمورم تا انلر کله الله توحیدی اقرار واعتراف ایدنجیه دک
 انلر کله توحیدی مقر اولورل سه قائلری بدن عصمتده اولور بس بناء علی

ذلك انلر اسلامى قبول ائدكارنده انلر ايله محاربەدن فراغ و حصول مقصود ايله اکتفا اولنوردى اگر انلر ايا ايدوب قبول اسلامدن امتناع ايدرلرسه انلرى اداء جزیه به دعوة بيوررلر ايدى و طرف باهر الشرفلرندن سرعسكر نصب و تعيين بيوررلر ايدى امر ايه دخی بويلىجه امر بيوررلر ايدى زيرا جزیه مقتضای نص کریمه کوره قتالک منتهی اولديغی امور شرعیهدن بر امر مشروعیدر و بوجزیه بی قبول اتمک خصوصى جزیه سی مقبول اوله جق کفار حقنده در یوخسه طائفة عر بدن عبده اوئان و مر تدلر مقوله سی کسسه لیک جزیه به دعوتنده بر فائده یوقدر زيرا انلر جزیه بی قبول دخی اتسه ل جزیه لری مقبوله اولماز زيرا انلرک حقنده بر مقتضای ایه کریمه (تقاتلونهم اویسلون) یا اسلامى قبول ایتک ايله خلاص بولور یا خود قتل اولورلر فاما جزیه اخذ اولمق حقلرندە جائز اولانلر جزیه بی قبول ایدرلرسه سلامت بولوب نفسلری نفسنر و ماللری ماللرکی محمی اولور و قرآن کریمده مذکور اولان اعطاه ايله مراد بعینه بذل جزیه ايله مراد من اولان قبولدر و كذلك کتبات مر قومده (ولا یجوز ان یقاتل لمن لا یبلغه الدعوة لقوله علیه الصلوة والسلام فی وصیة امراء الاجناد فادعوههم الی شهادة ان لا اله الا الله) (ودخی دعوة اسلام) بعد مکان و باعذر غیر شرعیه به بناء کنندیلرە بالغ اولبان طوائف ايله قتال جائز دکلدر تا انلرە اسلامه دعوت اولنوب عدم قبول صورتی کندیلردن صدور اعمد کجه زيرا فخر عالم نبی محترم صلی الله علیه وسلم حضرتلری هر ارسال ایلدیکی عسکرک امیرینه بوامری تنبيه و انلری کلمه شهادته دعوت خصوصى امر و سپارش بیوررلر ایدى بعده صاحب هدایه قبل القتال انلری اسلامه دعوت ایتک تعلیلندە بر علت بیان ایدوب (ولانهم بالدعوة یعلمون انما نقاتلهم علی الدین لا علی سلب الاموال و سبی الذراری فلعلهم یحبون فنکفی مؤنة القتال) دیشدر یعنی انلری قبل الدعوة الی الاسلام مقاتله اولمقدلری برده ائک ایچون درکه دشمن بود دعوة ايله بیلر و ایقان ایدرلرکه بزم انلر ايله مقاتله و محاربە من امر دین ایچون اولوب دین مبین ایچوندر یوخسه انلر ايله جنگ ایدوب غالب اوله لمده

ماللرین الهلم و اوغلارینی اوشقلارینی اسیر ایدلم دیو دکادر بس حال
 وشانمز بومنوال اوزره اولیجق بو خصوص انلرک دعوة ما ايله معلوملری
 اولدقدن بلکه مسؤلزه اجابت ایدلرده قتال زحمتدن بزه انلرک اجابتی ايله
 اکتفا حاصل اولوب مسلمین مغالطه مشاق سفر یه دن قورتیله بعده یته
 صاحب کتاب (ولوفاتلهم قبل الدعوة اثم لنهی لاتقاتلوهیم حتی تدعوهم
 الی الاسلام ولاغرامه قبل الدعوة لعدم العاصم وهو الدین ووالدین ووالدین
 بنار الاسلام فصار قتل النساء والصبيان) دیمشدر یعنی انلری اسلامه
 دعوتدن اول مفاصله ایدلرلرسه اثم اولورلر زیرا فخر عالم صلی الله علیه
 وسلم حضرت نلری اسدالله الغالب علی بن ابی طالب رضی الله عنه جنابینی
 برسر یه یه امیر نصب ایدوب ارسال پیوردقلرنده بوامری نهی پیوروب
 انلری اسلامه دعوة اتمدکجه مقاتله ايله مه دیو (قبل الدعوة الی الاسلام)
 مقاتله و محاربه دن نهی پیوردقلری اگرچه بوامر بو بله در فاما اگر مسلمین
 کفاری بویله دعوة ایتکسزین قتل اتسدلر انلرایچون غرامت یوقدر انلره
 بونلری قبل الدعوة قتل ایللری ايله قصاص و دیت و کفارت مقوله سندن
 بر غرامت توجه ایلز و بونلرک بوماده غرامت چکمدکلرینه سبب بودر که
 غرامته موجب یوقدر دینلری یوق که نیچون دین قرنداشلر یگری اولدرد کزدیو
 غرامته مذکور دن بری ايله تفریم اولدلر و بوعله مذهب شافعیه اوزره در
 و بوامره مذهب حنفیه اوزره سبب بودر که اعدای دین دار اسلامی
 احراز ایتیلر بناه علیه دار حریده بولندقلر یچون اولدکاری مقته کیدوب
 غرامتی یوقدر هملن بونلری (قبل الدعوة الی الاسلام) قتل اتمک اثناء
 مقاتلهده صبیان و نسوان مقوله لری انلر ايله ییله بولنانلردن اراقده قتل
 اولملری کبی اولمش اولور بعده یته صاحب کتاب (ویسحب انیدعو
 من بلغته الدعوة مبالغة فی الانذار ولا یجیب فذلک لانه صح ان النبی صلی الله
 علیه وسلم افار علی بنی المصطلق وهم غارون) دیمشدر یعنی دعوة نبی
 علیه الصلوة والسلام باله اولدیغی قومی قبل القتال زیاده سیله قورقودوب
 اسلاملرینه بروسيله اواسون ایچون ابتدا برکزه اسلامه طریقته سابقه
 اوزرینه دهوة ایتک مستهبد و بویله انلری کندی دعوت ایتک

واجب دکلدر زبرا بواثر صحیح اولمشدر که پیغمبریز صلی الله علیه وسلم
 بنی المصطلق قبیلہ سنی غافلار ایکن خبر و یرمکسزین بویله ایتیش ایدی
 (وعهد ال اسماء رضی الله عنه ان یغیر علی انبی صباحا ثم یحرق والغارة
 لاتکون بدعوة) وحضرت فخر عالم اسماء حضرتلری بنی امیر ایتدکلرنده
 توصیه ییورد بلر که شامده انبی دیدکلری محله واروب صباح وقتنده
 غارت ایدوب بیده کوبلرینی وکندیلرینی آنشه یاق ایددی بونلره واروب
 غارت ایتک انلره خیرسز اقتضا ایدر بیده صاحب کتاب (فان ابواستعینوا
 بالله علیهم وحرار بوا بهم لقوله علیه الصلوة والسلام فی حدیث سلیمان
 بن بریده فان ابوذلك فادعوه الی اعطاه الجزية فان ابوها فاستعن بالله
 وقتلهم لانه تعالى هو الناصر والمدمر لاهدائه فبستان به فی کل الامور)
 یعنی اول محاصره اولتان کفره اسلامه کلیوب قبول جزیه دنده ایبا ایدرلر
 ایسه انلرک حقدنه حقدنه صغوب انلرایله محاربہ ومقاتله ایلیکن زبرا سلیمان
 بن بریده بویله برامر ایچون باش وبوغ ایدوب رسول الله صلی الله
 علیه وسلم حضرتلری کوندکلری وقتنده ییورمشلر ایدیکم اگر واردیفک
 کفره اسلامه دعوه تندنصکره امتناع ایدرلر ایسه حقدنه صغوب انلرایله
 جنک ایله زبرا حق سبحانه وتعالی حضرتلریدر انجق ناصر ومعین اولان
 واهدای دینه مدمر وفاخر اولان اولدرکه هرامر نه حق نصالی ایله یردم
 طلب اولتوب اولیله مباشرت اولتور وینشه صاحب کتاب یونده (ونصبوا
 المجانيق كما نصب رسول الله صلى الله عليه وسلم على الملائكة وحرقوهم
 لانه عليه الصلاة والسلام احرق البويرة وارسلوا عليهم النار وقطعوا
 اشجارهم وافسدوا ذرعهم لان فی جمیع ذلك الحاق الکبت والفیظ علیهم
 وکسر شوکتهم وتفریق جمعهم فیکون مشروعا) یعنی بریر محاصره
 اولندقدنه منجیقلر قوررلر ایدی تنکم پیغمبر طائفه منجیق قوردی واوردی
 یقارلر ایدی تنکم پیغمبریز بویره نام محلی یاقوب احراق بالشار ایلدی
 انلرک اوزرلرینه صوافتی ممکن اولان محللرده صوافیدرلر ایدی واولرک
 اناچلرین کسرلر قطع ایدرلر ایدی واکینلری افساد ایدوب الان وتالان
 ایدرلر ایدی زبرا بومند کور اولان ایشلرک جله سنده ذلت وقهری الحاق

اینگ واردز وانلرک شوکنلرینی کسرایدوب جمعیتلرینی بریشان اینک
واردرس بویله اولجه یوامورک جله سی محلنده مشروع اولور (ولاباس
رمیههم وان کان فیههم مسلم اسیراوتاجر لان فی الزمی دفسم الضرر العام
بالذب عن بیضة الاسلام وقتل الاسیر والتاجر خاص ولانه فلما یخلو حصن
هن مسلم فلوامتنع باعتباره لانسد بابه وان تترسوا بصیبان او بالاساری
لم یکنفوا عن رمیههم لما ینسا ویقصدون بالرمی الکفار لانه ان تعذر التیمیر
فعلا فقد مکن قصدا والطاعة بحسب الطائفة وماصابوا منهم لادیه
علیههم ولا کفارة لان الجهاد فرض والغرامات لاتفتقرن بالفروض) یعنی
کفار سوروسنه اوق اتعده بأس یوقدر انلرک ایچلرنده بزم اسیرلریمزدن
یاخود مسلمان تجارندن کسملر دخی بولنورسده بینه انلر رمی سهامده
باس یوقدر زیرانلر بواوقلری اتوب اهلاک ایتمکدن مقصودیم بیضة
اسلامدن منع ایله عامه نك ضررنی دفعدر بونلرک ایچلرنده بو ذکر اولنانلر
بولنوب تلف اولقی ضرر خاصدر عامک راحتی وعامک ضررنی دفع ایچون
خاصک ضررنی تحمل جائزدر و بری دخی بونک ایچون بونده بأس اولزکه
کفار الله اولان حصنلردن از بر بولنورکه ایچنده مسلمان اولیه کرک اسیر
اولقی جهنیه اولسون ~~کرک~~ تاجر وار ایمش جنکه تصادف ایتمکله
صالو یرماشلر بوسورتلرک هیچ بریسنده بزه مانع یوقدر جائزکه دشمنه
اوق اتدیمزده بولنردن بری بولنوب هلاک اولوردوب کفاره هجوم وانتقام
ورمی وتفتک وسهام ایتمه سک همان باب جهادی قیابی و برمه لی بومقوله
شیرجنک کوننده حساب و بولنرایله برجریمه اکنسب اولمز و کفار
طائفه سی بزدن الدینی اسیرک کوچک اولادلرینی یاخود اسیرلرک کندولرینی
مترس کی اوکنه الوب سپر اینسلر وانلری کویا آلت حفظ ایدوب کندیلره
پرده اینسلر ییله بینه انلره اتبله جق شیریمز اتعده بزه کف بد ایتمکی
موجب اولز یوقاروده ذکر ایتدیگمز معنی ایچون عامه نك ضررنی تحملدن
خاصک ضررنی تحمل اولی در مع هذا عسکر اسلامک مقصودلری اهلاک
عدو ایدوب ~~کافردن~~ اخذ انتقامدر بوکره بوسپر ایتدکلری اطفال
واسرای اورمیلم دیوچکینه رک اتسلر ایش فوت اولور بومادی بونده

فَعَلَا اجْرَا اَيْتَكَ بِمَعْنَى اَوَّلِ اَطْفَالِي وَاَوَّلِ اَسْرَائِي اَوْ رِمَاقِ اَوْ زَرَةِ بَنَانٍ
 اَنْدَازِ لَقِ اَيْتَكَ وَسِلَاحِ بَازِلَقِ اَيْتَكَ مَشْكَلِدَرِ اِمَا بُونَلَرِ نَبْتِدَه مَرِ كُوزِ اُولُوبِ
 بُولِيكِه شَوَاتِدِيغَزِ شِلَرِ بُونَلَرِه طَوْقُمِيغِدِي دِيُو بِالْكَزِ نَبْتِ اَيْتَكَ كَافِيْدَرِ يَنَه
 مَجَاهِدِ وَمَغَازِي اَيْشِيغِدِن قَالْبُوبِ اَلْتِي چَكْمَرِكِ طَوْتَمَامِلِيْدَرِ جِهَادِ فِرْضِدَرِ
 اِدَاءِ فِرْضِدِه غَرَامَه وَجَرِيْمَه شَرْطًا بُوْقُدَرِ شَرِ بَعْسَه مَطْهَرَه بُوْمَادَه يَه اَفْنِ
 وَرْخَصْتِ وَيَرْمَشْدَرِ جَنَكْدَه بُوَانْشَانِ غَازِ يَلَرِه مَرِ حَتِّ اَيْتَكَ لَازِمِ دَكْلَدَرِ
 مَقْصُودِ اَصْلِي اَعْلَاءِ كَلْمَةِ اللّٰهِ دَرِ دِيْنِ مِيغِدِن طَشْرَه اُولَانِ بَدْخَوَاهَانْكَ
 مَقْدَارِ لَرِيْنِ يِلِيْدَرِ بُوْبِ اَنْتِقَامِ الْمَقْدَرِ غَازِيَه لَاقِي وَاللّٰهُ عَظِيْمُ الشَّانْكَ اَوْغُرْنَه
 جَانِ وَبَاشِ فِدَا اَيْلِيْنِ مَرْدِ صَادِقْلَرِه اَوِيْلَه كَرْدَرِكِه قَارْشُوْسَنْدَه دَشْمَنِ
 بِيْ دَرْنَكْكَ تِيْرُوْنَفْنَكْنَه جَانِيْ پَارَهْسِيْ اُولَانِ اَوْلَادْنِيْ وَبَاشِيْ بَرَابَرِ قَرْنَدَاشْنِيْ
 سِيْرَايْنِسَه يُوْزْ غِيْبَرْتِ دِيْدَه لَرِيْنِيْ بُوْرُوْدِيْ كَنْدِنِ بُونَلَرِكِ هِيْجِ بَرِ بَسْنَه بَاقِيُوبِ
 كَارْنَدَه دَقِيْقَه فُوْتِ اِيْتَامْكَاهِ دَشْمَنِ دِيْغِدِن كَرِكِيْ كَبِيْ اَخْدِ اَنْتِقَامِ اَيْدَه لَرِ
 (وَلَا بَاسَ بِاَخْرَاجِ النِّسَاءِ وَالمَصَاحِفِ مَعَ الْمُسْلِمِيْنَ اِذَا كَانَ عَسْكَرًا عَظِيْمًا
 يَوْمَئِذٍ مِنْهُ لَانِ الْغَالِبُ هُوَ السَّلَامَةُ وَالْغَالِبُ كَالْمُخَفِّقِ وَيَكْرَهُ اَخْرَاجَ ذَلِكَ
 فِيْ سِرِّيَّةٍ لَآيَوْمَئِذٍ عَلَيْهِمَا لَانِ فِيْهِ تَعْرِضُضُهُنَّ عَلَيِ الصِّيَابِ وَالْقَضِيَّةِ
 وَتَعْرِضُ الْمَصَاحِفِ عَلَيِ الْاِسْتِخْفَافِ فَانْهَمْ يَسْتَخْفُوْنَهَا مَقَابِيضَةً لِّلْمُسْلِمِيْنَ
 وَهَؤُلَاءِ اَوَّلُ الصَّحِيْحِ) يَعْنِيْ اَمِنْ اُولُوبِ چُوْقِ عَسْكَرَاوُلْدَقْدَه نِسْوَانِ مَقُولَه سِنِيْ
 وَهَرِ كَسِ كَلَامِ اللّٰهِ نِيْ اُولُوبِ يِلَه سَفَرِه اَوِيْلَه جِه چِيْغِلْمَقْدَه بَاسِ بُوْقُدَرِ زِيْرَا
 عَسْكَرَا سِلَامِ مَرَادِ اَوْزَرِه اُولُوبِ اِنْسَانِ مَطْمَئِنِ الْقَلْبِ اَوْلْدَقْدَه غَالِبِ اُولَانِ
 بُوْدَرِكِه سِلَامَنْدَرِ وَغَالِبِ ظُنِ اِيْلَه مَعْلُومِ اُولَانِ شَيْءِ مُتَحَقِّقِ كِيْغِيْدَرَاوِيْلَه اَوِيْلَه
 نِسْوَانِ وَكَلَامِ اللّٰهِ اِيْلَه يِلَه سَفَرْدَه عَسْكَرِيْ طَائِفَه سِيْ بُولْمَقْدَه بَاسِ بُوْقُدَرِ
 زِيْرَا بُونَلَرِيْ يِلَه اِسْتِحْصَابِ اَيْتِيُوبِ وَطَنْدَه بَرَقِ خَوْفِ وَقُوْر قُوْ اُولُوبِ
 جَازِيْ كِه بُوْنْدَه بَرِضَرِ اُولُوْرِ دِيُو بُوْخَسَه بُوِيْلَه اَوَاغِدِيْنِيْ صُوْرْتِدَه بُونَلَرِ
 اِسْتِحْصَابِ اُولُوْرِ (وَلَا بَاسَ بِاَخْرَاجِ النِّسَاءِ وَالمَصَاحِفِ) قُوْانْدَه بُوْمَحْلَدَه
 نِسَايِيْ اَوَّلِ مَصَاحِفِيْ صَكْرَه ذَكْرِ اَيْتِيْ كِيْ شَرَفِ ذَاتْلَرِيْنَه كُورَه دَكْلَدَرِكِه
 نِيْچُوْنِ مَصْحَفِ عَظِيْمِ الشَّانِ اَيْكُنِ اَوَّلِ ذَكْرِ اُولْمِيُوبِ اَوَّلِ نِسَايِيْ ذَكْرِ اَيْتِيْ
 دِيَه لَرِ بَلَكِه بُوَامَرْدَه مَقْضَايِ مَسْئَلَه يَه وَاقْتَضَاءِ حَالَه كُورَه دَرِكِه چُوْنِ

مصحف شريفك ونسوانك حفظلری اوستمه لازمدر فاما مصحف شريفك بويله وقتده نسوانه كوره حفظلى اساندر وقولايدرز را قوينه وقولنده صيغر والده كتورمك ممكندر وكفاردن قجرمق قابلدرد فاما نسوان مقولهسى بويله اوليوب محافظه مشكل و بندروب ايندرمك كوچ ومحلده دوشمندن قجرمق دشوار اولديغندندر چونكه مقام امن صورتنده وعسكر چوقلغنده امن تام اولديغنده بونلرى بيله استحبابده بائس يوقدر ديديلر فاما قليل اولوب سربه مقولهسى اولوب امن بولمديغنده مصاحف شريفه وخواتين مقولهسى بيله استحباب اولوب كتورمك مكر وهدر ز را بويله اولان محاسبه بونلرى استحبابده خطر واردر ومعاذالله تعالى برغبري صورت اولور سه مصاحف شريفه اعدا الله دوشوب استخفافى ايتكه سبب اولور ز را كفار بكر دارك حال دائما بزه غيضلى اولديغچون كتبلى فرصت بولورل ايسه استهزا ايتكدر وبومادهه تاويل صحیح دخی بودر يعنى سربه مقولهسنده مصاحفى بيله استحباب اتمكده تاويل صحیح بزم تحریر ايتديگمز سببدرو يفعبرين صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك (لانسافروا بالمصاحف فى ارض العدو) حديث شريفك تاويل دخی بودر انجق برمسل دار حر به امان ايله داخل اواسه اولمسل اوزرنده مصحف ياخود انعام شريف كتورمكده بائس يوقدر ديديلر ز را امان ايله مسلك دار حر به دخولنده اونلره تعرض ايتجه ككشلدرو بولده عسكرى طائفهسى ايچنده عسكردن كثر بوانوب مقدم ذكر ايتديگمز اطمنان قلب حاصل اولديغنده طبع فان كبي وسائر عورتلره مناسب بهض خدمت متناسبه بى كورمك ايچون نسوان بيله بولنقى جائز ميدرد بى فقهادان استفسار اولندوقده اكر اول مقوله خدمته اوله جق خانونلر قوجه عورتلر ايسه چايزدر الاكنج عورتلر بيله بولنقى چايزدكادر كنج عورتلك بى اوليدر بيله كيتسه لر عسكرى طائفه سن افستانه باءت اولور ديديلر وكذلك اول مقوله نسوان سفرده بيله بولندقلرنده اللرندن جنك دخی كلور سه يند انلره جنك ايتدير لميد ديتلشدر ز را دوشمن ن سوانك جنك ايتديگنى كورنجه عسكر اهل اسلام طرفنده ضمه وار كورمن ميسك كه

نسوانه وارنجه ياردم ايتدر بورلر ديو سوزه باعث اولوب اعداي قوته
الجايه سبب اولمق محتملد و كذلك طائفه نسوانى ازواجى دفع شهوة ويجون
سفره كنديلر ايله ييله كتورمك مستحب دكلدر يك قات قالدقه سفرده
كتورمك اربابى جاريه ايله اكثفا ايتلمدر حرم كتورملىد و قاربور
قوجهل ينك ازنى اولدقجه و كذلك كوله افنديلر ينك ازنى اولدقجه
جنك ايتك جائز دكلدر تنه كم سببى يوقاروده مرور ايتشدر مكر كه اقتضا
ايدوب طاقيه باشى صيغه (ونغير عام) اقتضا ايله اوصورتده افته باقار
ودخى مسلمينه لايق اولان بر فحواى حديث نبوى (لا تغلوا ولا تغدروا
ولا تمثلوا) مال غنمين سرقة ايتمه و دخى غدر و خيانت ايتمه و من غير
موجب (نقض عهد) ايتمه و دخى مثله ايتمه يعنى دشمنه غالب
اولدقارنده انلردن بعضنك بورننى و قولاغنى كسميدر (اما قصه عربينده)
روايت اولنان نسخ متأخر ايله منسوخ اولشدر و نقل صحيح ايله نقله دخى
بودر و شرح هدايه دن عنايه ده مسطوردر كه پيغمبر بزم صلى الله عليه وسلم
عربيين نام محمله كى طائفه مرتدين اولملرى ايله بعد الاخذ مثله ايله امر
بيوروب بعد ذلك نهى و منبر شريفه صعود ايدوب بزمى صدقيه اقتضاع
ايدوب مثله دن نهى ايدرل ايدى و كذلك پيغمبر بزم صلى الله عليه وسلم
حضر تلىر ينك مثله بى تخصيص باند كر بيورملرى دليل تاكيد حرمند
و كذلك نسوان و صبيان و مقعد و اعمى و برطرفى قور يوب مغلوب اولش
ياخود صاغ اوليسان و ياخود صاغ الى وصول اياغى اوليسان و يير و فاقى
اولان كسندل مقولهل بى قتل ايتكدن نهى بيورمشلدر زيرا بزم يانمزده
قتلى جائز و مشروع ايلين جنكدر بونلر جنكه قادر دكلدر عسكر كه ايتچنده
برطرفى ايله بولتمشلدر ديز بزم مذهبده بونلر كى مجموعى قتله كليوب
انجق امام شافعى رحمه الله ياننده اول برلى حقه اتفاق ايدوب يير و فاقى
و مقعد و اعمى ده اختلاف ايدوب بونلر قتل اولنور ديوز را انلر ياننده
صلت بزم عندمزده اولان كى حرب و قتال اوليوب كفر در بناء عليه بونلرى
قتل ايله امر ايتشدر لكن حجت انك مذهبده بونلر قتلنه سبب كفر
اولدغيچون بونلر قتللى مذهبده مشرور اولشدر لكن حجت و برهان

بزم دیدیکمزن سنه در که محار به در و بوجوع ذکر اندیکمزن کسندک
محار به به قدر تری یوقدر محار به ده بواند فلری زور کیدرو پیغمبر یز
صلی الله علیه وسلم حضر تری صبیان و ذرار بنک قتلارندن نهی یورلشدر
حتی معر که یزنده بر عورتی مقتوله کوروت تعجب ییوردیلر یوعورت حرب
رجانسدن دکل بونی کیم اولدوردی دیو ییوردیلر یوماده بویله در انجق
بوذکر ایلدیکمزن اربابدن برینی جنک ایدر کوردیکمزن صورتده قتل اولنق
اولور ته کم پیغمبر یز صلی الله علیه وسلم حضر تری یوز یاشنده اولان
در ییدن الصمه بی قتل اندی و کذلک بر عسکر باشی عورت بولند یغی
صورتده عندالفرصت اول عورتک قتلی مشروعدر زرا اول عورتک عباد
مسلمینه ضرری و تعدیسی امر مقرر در (بناء علی تعدیها) قتل اولسور
و کذلک یوقاروده مذکور اولان اصناف معدوده دن هر قفسی انسدن
کلبیکی قدر قتاله تصدی و محار به تصدی ایدرسه قتلاری مشروع اولور
زرا انلرک قتلاری ضررلر بنی دافع بولتور و فی الاصل انلرک قتاله تصدی
اتمی مبیح بالقتل در و اما طرف دشمنده مجنون برکسه بولنورسه قتل اولماز
زرا مجنون مخاطب دکلدر مکر که او مجنون بزمله مقاتله به تصدی ایله
او صورتده شر بنی دفع ایجون قتل اولنور (وصبی ایله مجنونک) غیر یسنگ
بعدالبسر قتلنده بأس یوقدر زرا بوا یکسنگ ماعداسی مکلف و مخاطبدر
دبرلر و اما (گاه مجنون و گاه) افافت بولور مقوله سی اولسه حال افافتنه
اعتبار اولنوب افافتی حانده بزمله قتاله تصدی ایدرسه قتل اولنور جنونی
حالی اولورسه اولماز (و کذلک) رجل مغازی به مشرکیندن باباسبله
مقاتله به شروع ایتمک مکر و هدر زرا جناب حق حق ابوینده قرآن
عظیم الشانده (و صاحبهما فی الدنیا معروف) یوروب اوغلارک بابالری
اتفاق ایله احبا ایله لر بنی امر یورمشدر بس انلرحتکده بولنوب بابالری
ابتدا اوکارینه کلم ایله قتل اتسه لر بابالرین افنا ایتمش اولور ایددی انلری
بوکونه قتل ایلوب افنا ایتمک وجوب احبایه منافضدر (واکرمسلم) حالت
چیکده قوه رق باباسنه یتشمک افضا ایدرسه کندو به لایق اولان اولدر که
قتلنده تأخیر ایلوب اردندن یشسه چک کندله حواله ایتمک مناسبدر زرا غزاده

مقصود مسلمین اغراز دین و قتل کروه مشرکین در بوم مقصود ایسه خود اول مسلم غازیك باباسی اولان کافرک قاتنه کیرم یوب اردندن کلان غیری کسنه اول کافری قتل ایتکله دخی حاصل اولور بر معنادر مکرکه اول غازی مجاهدک باباسی اولان کافری بی رحم اول غازی قتل ایتک مراد ایده اول بدفرجامک کوزینی قان بورودیکندن اوغلی اولان مجاهد مر قومه مرحمت ایتیب هلاک ایتک دایه و اول مجاهدانی قتلدن غیری نسنه ایله خلاص اولیه جغنی فهم ایده اول وقتده باباسی مسفوری قتل ایلسه بأس یوقدر زیرا دار اسلامده ایکن اب مسلم ولد مسلمنی قصد قتل ایدوب اولدر مکه تصدی ایلسه وسل سیف اولوب اوزرینه هجوم ایلسه و او حالده ولد مسلمک اب مسلمنی قتلدن غیری شی ایله دفعه بحالی اولسه و بونی دفع ایتک قتلدن غیری شی ایله اولدیغنی متبین اولسه اول وقتده باباسنی قتل ایده یلور ایدی دار اسلامده بوضو رته کوره حال منوال مشروح اوزره اولدقده صورت دار حربه کوره و باباسی مشرک اولدیغنه کوره اول مشرک بابا مسلم اولان اوغلنی محارب ایله قتل مراد ایدوب اولدر منجه التدن قور تلبه جغنی متبین اولدقده یوقاروی صورت کوره اول نیت ایله قتلی جائز اولور (فصل) اهل حرب ایله صلح ایتک و کیمک امانی جائز اولور انک بیساننده در کتاب هدایه ده مسطور اولدیغنی وجه اوزره فحن امام مسلمین اهل حرب ایله یاخسود اهل حربدن بر جاعت ایله صلح ایتکی رأی و تدبیر ایدوب اول صلحک دخی مسلمینه فائده سی اولسه صلح اولقده بأس یوقدر زیرا جناب حق سورة انفالده (وان جهنوا لاسلم فاجنح لها) بیور مشدر و تفسیر ابواللثیده معنای آیه کریمه ده بویله نقل ایتشددر که اهل مکه دن مشرکدر صلحه میل ایدوب صلحی مراد ایدرل ایسه حبیب سن دخی صلحه میل ایدوب صلحی اراده ایله و دخی فخر عالم نبی محترم صلی الله علیه وسلم حدیده سنه سنده اهل مکه ایله اون سنه یه قدر حرب و قتال ترک اولتق اوزره مصالحه اولمشلر ایدی و بومقوله مواده مسلمینه خیر اولدیغنی وقتده معنا باقلسه بو دخی جهاددر زیرا مقصود اولان دفع شر اعدا بونکله دخی حاصلدر و مدت

موادعه بومده مرويه اوزره اقتصار حكمه دلالت ايتز يعني فخر عالم
 صلحگرنده اون سندهك ايتش ايدى ديو بزه ده اون سندهن زياده وا كسك
 صلح اولتماغنى ايجاب ايتز زيرا اوزمانده رآي رسالت پناهيه كوره بحسب
 الحال والشان اون سنده مقدارى زمان مرورندهك وقت موادهه تعيين
 اولمشيدى فاما الحاله هذه اويله برشى اقتضا ايله حال وشانه واقضاي
 زمانه كوره اون سندهن زياده هر نغدر اولور سه وقت تعيين اولمقده باس
 يوقدر فاما مسلمينه بروجيهله خبر اوليان صلح جائز دكلدر زيرا بويله
 خبر اوليان صلحه هم صورتده وهم معناده مامور اولديغنز جهادى ترك
 لازم كلور وكذلك امام مسلمين كفره ايله بر مدت اوزر بنه صلح اولوب
 بعده براز زمان كچد كدنصكره صلح مزبورى نقض ايتك مراد ايدوب
 صلح مزبورك نقضنده مسلمينه خبر ونفع كور ورونده اول نقض عهد
 ايله جكي طائفه يه خبر كوندروب صلح مزبورى نقض ايدوب كندولر ايله
 مقساله ايله جكي انلره اخبار ايله كدنصكره قتاله تصدى ايتك مشروعدر
 زيرا پيغمبر بيمز صلى الله عليه وسلم حضرت نلرى اهل مكه ايله آفامد كور
 اولان صلحى ايدوب موادهه دنصكره انلره نقض صلحى مشر خبر كوندروب
 انلر ايله قتال پور مشلرايدى و برده بوندن اوترى بوامر مشروع اولور كه
 اول زمان مصلحت اولان موادهه اهل اسلامك قوه و غلبه بولمى حسييله
 متبدل اولوب كفاره نقض عهدك اخبارى دخى بروجهد در وانلره
 نصيب اولان مدت معهودهك انقضاسنه مسلمين مترقب اولمق امر
 جهادى صورت معناده تركه مؤيددر پس عسكر اسلامك لوازم سفر يه لرى
 حاضر واماده وقوه جنود مجنده اسلاميه كون بكون زياده اولوب اهل
 اسلام كفار دوزخ انجامك اوزرلر بنه غالب اولملى صورتى نمايان اولدقده
 امام مسلمين حضرت نلرى مده صلحك انقضاسنه باقوب كفره بدحال ايله
 تصدى جنك وجدال ومبانده پايئد و عقال اولان سرر شسته صلحى
 انكشت نبندو اخبار ايله كسته ايليوب انلر ايله جهاد و قتاله تصدى
 وجك وجداله نعدى ايتك مشروع اولور انجق دشمنه برعذر ى قالمق
 ايچون قبل الحركه انلره صلح بوزلد يغنى نبندو اعلام لازمدر زيرا پيغمبر بيمز

عليه الصلوة والسلام (في اليهود وقاء لا قدر) ذيو پيؤرمشدر و دخی
 بزم صلحی بوزدیغمرک خبری اوطائفه تک جیعه سینه یشنجه مقاتله اولنق
 لازمدر وانلرک بری برلینه نقض صلح خبرینی بنشدیره جک وقت قدر
 مدت ایله خبر نیذهده اکتفا اولوب کندی اطراف ملکلتیرینه بو اخباری
 بنشدیره جک قدر مدت ذصکره اوزرلینه سفر ایتمک مشر و عدر زیر
 بو خبرک انشاری قدر وقتک مروری ایله عذر و غدر و خیانت مرتفع
 اولور فاما انلر خیانتیه بدأ ایدوب نقضه مباشرت ایدرلر ایسه انلرک
 بو اتفاقلری ایله خیانتلری مقابله سینده امام مسلمینه انلرک اوزرلینه قبل
 الاخبار چیتوب مقاتله ایلمک جائزدر زیرا انلرک کندی کندیلرینه نقض
 عهد ایدوب بزم طرفزدن نقض عهد محتاج دکلدر که حتی اخباری
 مقتضی اوله بس بوامر بویله در فاما کفساردن برجاعت بزم دارمز
 کیروب قطع طریق ایلمسه اول جماعتک طرف کفاردن کندیلره امداد
 واعانت ایدرکسنلری اولسه نقض عهد اولمز زیرا قطع طریق ایدوب
 خیانتیه بولسان جماعت عذبله بزم رضامنز منضم اولدق قطاع طریقمز
 کبیرا کر رضا منضم اولان جماعتدن اولیدی انلره امداد و تقویت
 و یررلر ایدی بوسورته کوره کفره دن اول طائفه باشلریک رضاسی
 اولدین بومثلا قطع طریق و خیانتیه بولنق ایله بواساتی نقض عهددن
 عد ایدوب (قبل النبذ و الاخبار) انلردن برجاعت بویله ایلدیلر بونگله
 صلحی بوزمق بولندی دیو جانب دشمنه صلحی بوزدق دیو خبر
 و یرمکسزین اوزرلینه سفر غیر مشر و عدر فاما بوسورت مزبورده
 اول قطع طریق و خیانت مسلمینه بولسان جماعتک کبرودن امداد لری
 اولوب مسلمین ایله آچیقده مقاتله ده بولورلر ایسه اوصورتیه ~~کنندی~~
 حقلرنده نقض عهد کیفیتی متحقق اولوب انلرک قتالی کندی حقلرنده
 نقض عهد اولور غیر بسنک حقنده ینه اولمز زیرا انلرک باشلریک
 و بوغلریک اذن اولمکسزین بویله برایشده بولتوب خیانتلری کندی
 فعلاری اولوب بولرک فعلی ایله غیر بی مؤاخذه ایتمک اولمز ~~اگر~~ انلرک
 بوفعلاری کندی باشلریک اذنبه اولسیدی جمله سی بردن نقض عهد

ایتمش اولور ایذی زیر انلرک باشلر ینک اذنی ایله بویله حرکتلری معناده
 اتفاقلرینی مستوجبدر وانلرک مقاتلیه وضرره تصدیلری جله سنک رأی
 ایله اولش اولور بوصورته (من غیر احتیاج الی التبذ والاخبار) انلر ایله
 مقاتله به شروع مشروع اولور واکر امام مسلمین اهل حرب ایله
 مصالحه مراد ایدوب واصلح اوزرینه بره مقدار مال المنی رأی ایدرسه
 ونجهیز عساکر ایچون بوامره احتیاج وار ایسه بومقوله صلح دخی
 لاباسدر زیر طرف کفاردن هیچ برنسنه التمسین الی الله صلح جائز
 اولدینی صورتده کفاردن اخذ منافع ایدوب بره مقدار شیء التمس اوزره
 صلحه جائز اولور انجق بویله بره مقدار شیء النوب کفار ایله صلح اولمغه
 حاجت اولدینی صورتده کفاردن بویله براز شیء النوب صلح اولمغه
 مساع شرعی یوقدر یوقاروده مرورایلین علتیه بناکه بویله من غیرالضرورة
 شیء النوب صلح اولمغه لفظا ومعنا جهادی ترک لازم کلور بوشود جائز
 دکادر ودخی مسلمینک مال الوب صلح اولمغه احتیاجلری وقتنده امام
 مسلمین اولان دولتی کفاردن الدینی مالی مصارف جزیه به یعنی مال
 جزیه هادتا دولت علیه ده خرج اولنه جق یرله خرج وصراف اولور
 و بوماده بویله اولق طوائف عسکر به یول زحمتی چکیموب کفارک دار
 حرب محاربه واردقلری وقتنده در مثلاً مسلمین ایلچی کوندروب ایش
 بوکا منجر اولش اول وقتنده در زیر بو طریق ایله انسان مال مال جزیه
 مثابه سنه در بس مناسب اولان دخی اولدرکه عادتاً دولته جزیه نزه به
 مصروف اولورسه ونه صرف اولنه کلدی ایسه بومالی اول یرله
 صرف ایلیدر اما چنکیم عسکر اهل اسلام اهل حربک اوزرینه
 واردر واحاطه ایلیدر بعده کفار بره مقدار مال و یروب اویله مصالحه اولنه
 اول مال دخی اخذ اولنسه بس بویله وقتنده بوکونه انسان مال جزیه
 مثابه سنه اولوبو غنیمت طریقله النان مال غنایم کبی امام مسلمین بومالک
 خمسینی الوب باقبسینی عسکر اسلامه تقسیم ایدر زیر کفاردن بوصورته
 النان مال معناده قهر و غلبه طریقله النش اولوب صورت اولی ده اولان یعنی
 قبل شروع القتال رضا ایله النان مال کبی دکادر کفار حقنده امر بویله در

فاما مرتدر حقنده امام مسلمین انلرایله صلح ایدوب حاللرینه نظر ایدر
 زیر انلردن اسلام مرجودر بناء علیه قتالری اسلاملرینه طمعاً صلح ایله
 تأخیر اولنور اما انلرایله بویله اسلاملرینه طمعاً اولان مواده ده انلردن
 برازنسینه الذوب مال اوزرینه صلح ایتک جائز دکلدن زیر انلر جزیه
 اربایندن دکلدنر امام مسلمین بوصورت بویله ایکن انلردن برمقدارشی
 المش اواسه اومالی رد ایتک دخی لازم کلور و کذلک مسلمین دن برطاشه
 اعدایی محاصره ایلوب انلردخی مواده بی کفاردن خلاص اولق ایچون
 مسلمانلر کفاره براز مال و برک اوزرینه صلح اولغنی طلب ایلسه لر امام
 مسلمین اول مسلمینی محاصره ایلین کفاره اول مالی ویرمن زیر بویله ارتکابه
 مذلت وارد مرکه محاصره اولسان مسلمینه امداد واعانت ایدنجه دک
 انلرک تلف اوللری احتمالی اوله اوصورتده دفعاً اهلاک المسلمین اعدایه
 مسئولری اولان شیء و یروب اول مسلملری قورتارمق واجبدن زیر کتاب
 مبسوط سرخمی ده اولان نقله کوره و تفسیر ابواللیثه مسطور اولدیغنی
 وجه اوزره امام مسلمین بویله اولان ماده ده نفسیچون وانفس سائر مسلمین
 ایچون خوفه دوشسه بویله ایتکده بأس یوقدر تنکیم خندق غزاسنده
 مسلمینی مشرکین احاطه ایلوب کروه اهل اسلام بر فحواى آیه **کریه**
(هناک ابتلی المؤمنون وزلوا زلا شديداً) متزلزل اولوب زحمتده
 اوللری ایله فخر عالم نبی محترم صلی الله علیه وسلم حضرتلری عینه بن
 حصینه خبر کوندروب مدینه منوره نک سنه ده اولان خرمانک ثلاثی انلره
 ویرمک اوزره وعسکرلری ایله کندی قانقوب کتمک اوزره مقاوله اولنوب
 انلرک دخی ایلچیلری کلوب بوامری سوبلشوب نه ده قرار ایدرسه حضور
 رسول الله صلی الله علیه وسلمده اویله جه نامه یازلق اوزره ایکن سید
 انصار اولان سعد بن معاذ حضرتلری وسعد بن عباده حضرتلری ایاغ
 اوزرینه قانقوب یارسول الله اکر ایده جگمز ایش وحی کلوب حسب
 المأمورية ایسه نه کوزل مأمور اولدیغمز ایشی ایدلم والا کر بوامری
 رأی اولوب امر وحیه مبتنی دکل ایسه بوندن اقدام بزل وانلر زمان
 جاعلیتده بولنوب ارمزده دین قائم دکلدی اویله اولدیغمز وقته

بوتلرك مدینه منوره نك خرماسنه نه صاتن طر يقبله نه خود بزه قونق اولوب يلك طر يقبله بوتلر رغبت اينزل ايديلر شمدي ايسه الحمد لله تعالى وتقدس جناب حق بزلري دين مابين ايله اعزاز ايدوب بزي ارسال يغمبر ايله سرافراز ايلدي شمدي بزه نه اولديكيم بويله ايدلر بزي انلره و برمرز الاسيف يعني قلج و يره و زرد ايديلر پس فخر عالم صلى الله عليه وسلم حضرتلري بني سزله عرب بر قوسدن رمي سهام ايندي ديوانلرك مضر تلري بني اوزلر بكدن دفع ايتك ايجون بوني مصلحت كورم شيدم چونكه سزلر بوندن ابا ايدرسه كز ايشنه اونلر و ايشنه سز بندخي سز كله بيله يم و برمرز الانلره سيف و برمرز ديوب جواب يي - و رديلر (پس بوندن معلوم اولديكم) بومادهده فخر عالم حضرتلري اولابووجه اوزره صلحه جواز كوسترد كلري مسلمينه بر مقدار ضعف وارميكه ديوب ايندي وقتا كه ايكي سعد اسعدين اولان خواص اصحابندن پر همتلرك بوايشدن امتناعي مشاهده ييورديلر عسكريد اولان قوة و ابستك معلوم دولتلري ييور بلوب انلرده امتناع ييورديلر و اولجه خبر و رديلر و هر بار داب شريف حضرت رسالت پناه يي بويدي كم مؤافقه قلوبه بيله مال غنائمن صدقه و حصه اعطا واحسان ييوروب انلرك كروه مسلمينه ملحوظ اولان ضررلري بني بو عطيه واحسان ايله دفع ييورلر ايندي پس فخر عالم صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك بومادهده من اول الامر بو صورته ميللري بوايمرك لابس اولديغني اسلام ايدرز برا بروجهله بو كونه مصالحه جائز و مشروع اولسه من اول الامر افنديم سلطانم بوايمر جواز كوسترم بوب بروجهله تصدي ييورمرزل ايندي و كذلك مبسوط سرخسیده بو بله مسطور كه اهل حرب اولان كفره بوتلر انلردن زياده بها ايدر ديوب سلاح مقوله سي جهاده الت اولور نسته لريم اولمق جائز دكلدر و كذلك تجار مقوله لري اسلحه به متعلق نسته لري كفره ديارنده بوتلر زياده بها ايدر ديوبو ككتوب كفاره كتورمك و انده صامق جائز دكلدر زيرا ييغمبر يم صلى الله عليه وسلم حضرتلري اهل حرب به بيع سلاحي و سلاح مقوله سي حل ايدوب انلرك ولاينه كتورمكي نه ييورمشر بنارين كه انلره بيع سلاخله تفويت و يرمك اقتضا ايدر انكي چون منع

(و اردر)

وارد اولشدر و كذلكات و باركبر و قسراق و قاتر مقوله سی نسنه لکه عسکره
تقویت و یرر قبیلندن اوله بالجه انله بیع اولماز و كذلك تیمور کولچه سی
کبی شیلده انله بیع اولماز ز یرا سلاح اصلی و ماده سی بونلدر اسلحه
بونلردن اولور پس یوانواع مذکوره مقوله سی اولان شیلرک هیچ بر یسی
من قبل المودعه و من بعد المودعه اهل حربه بیع اولنق جائز کلدن ز برامده
صلح بهر حال منقضیه اولور بر مدتدر و نقض عهد احتمالی دخی
وارد بو امر مذکورین در کار ایکن انلر بزم اوزریمز کلدکلرند حرب
و قتاله کندیلر قوت و یرمکه سبب اولان شیلر انله نه وجهه بیع اولور
فاما ما کولات و ملیوسات مقوله لرنده بیع اولنمده باس یوقدر ز یرا
پیغمبر یمز صلی الله علیه وسلم حضرتلری اهل مکه اوزرینه محار بلر ایکن
انله طعام مقوله سی شی و یرمکه سممه حضرتلرینه اجازت و یرمشلر
ایدی (فصل فی امان اهل الحرب) بو فصل اهل حر به امان و یرمک کلک
جوازی و عدم جوازیننه متعلق اولان مسائل شرعیه بیاننده در
کتاب قهستانی ده مسطور در که احرار دن اولان مسلم و مسلمدن بر یسی
حربی کفاردن برینه یاخود بردن زیاده ایکی اوج کافردن زیاده سنه امان
و یروب خوفن ازاله ایتمکه اول دخی امان مزبوری قبول ایلسه امان
مذکور صحیح اولور بلکه اول حر مسلم و مسلمدن بری بتون بر بلند ملک اهلته
ویاخود بتون بر قلعه نک اهلته امان و یرسه امانلری صحیح اولور (حتی
باب امان) شورتیه توسیع اولمشدر که اول امان و یرن مسلم و مسلمدن کسنه
سو بلر ایکن الفاظندن امان و یرمک اقتضا ایده چکنی فهم اینیوب بعض
الفاظ عربیه و کلمات فارسیه ایله اهل حر به خطاب ایدوب اولفاظک
معناسندن امان و یرمک لازم کلن کلمات اولفله انلر کندیلرینی تسامیم ایلسه ل
مقاتله اولنق مشروع اولماز مثلاً حر اولان مسلم بری حربی کافره
بو الفاظ عربیه ایله انت امین اولک امانه الله اولک عهد الله اولک ذمه الله
اولا باس علیه اولاتخف یاخود بولاتخف معناسنی افاده ایدن کلام فارسیده
مترس لفظلری ایله خطاب ایلسه ذکر اوانسان الفاظک بری ایله مخاطب
اولان کافر ایله عقد امان ایتمش او اوب مقاتله ایتمک مشروع اولماز حتی

اهل اسلامدن بری اهل حر بدن بر کافره تعالی لاقتلاک دیوب یعنی بری کل سنی قتل ایده یم دیسه اول چاغردیغی کافر کلامک انجیق اولانی فهم ایدوب یعنی کل بروافظنی اکلوب صکره کی سوزی اکلسه ینه اول مسلک او کافره اوقدرجه سوزی امان اولوب انکله مقاتله مشروع اولماز حتی کتاب نظمه ذکر اولاندیغی وجهه اوزره عبد مقاتله دخی امانی صحیح اولور بس بوامان مسلمین ایچون خیر ونفع اولدقد، امام مسلمینه لایق اولان قبولدر مثلاً رفاعه التنده جنک اولورکن عسکری طائفه سندن بریسی قلعه مزبوره بی (من غیر کد ولا مشقه) مسلمینه تسلیم ایتک اوزر ینه اول قلعه نك امانیسی اولان کفریه امان و برسه جائز اولور (فاما اول حر مسلک) و یردیکی امان مسلمینه خیر اولوب شر اولورسه امام مسلمین ایچون اول امانی نقض ایدوب اول امان و یردیکی کافره مسلم مزبورک و یردیکی امانی بر مقتضای خلافت قبول ایتدوب طومردیغی نبذو اعلام ایتک اولور بوصورتده امان مزبور شر اولوب مسلمینه مفید بر معنی اولدیفندن بومقوله عسکری طائفه سندن بو گونه وظیفه سی اولدق ایشه جرأت ایدن بی شعور و بی ادراک مسلمی امام مسلمین حضرتلری اقتضاسنه کوره تادیب ایدر مکرکه بویله فضولقد، بولنان کسنه امان مزبوری منسروع قیاس ایدوب بلر لکله بر خطا ایدوب خطاسنه دخی اعتراف ایلیمه بومسئله محیط سرخسی ده بعینه بویله مسطور در و کذلک ذمینک امانی جائز اولماز یعنی اهل ذمت اولان کفره دن بری اهل حر بدن اولان کافره طرفزدن امان و برمک جائز دکادر دخی اسیرک و کفاره تجارتله واروب کلان تجارت مزک امان و یرمه لری لغو اولوب صحیح اولماز بر امان محل خوفه مخصوص اولوب اسیر و تجارت مقوله لری اهل حر بک مقهور لر یدر اهل حرب انلردن قوت ازلرکه امان و یرمه لری صحیح اوله و کذلک دار حر بده اسلامه کلوب دار اسلامه هجرت ایلینک دخی امانی صحیح اولماز و کذلک صبی عاقلک مرافق دخی اولسه امانی صحیح اولماز و کذلک عبد دخی بویله در زبرا صبیله قبل البلوغ و عبده قبل اذن المولی حرب وقتسال لازم کلرکه حرب وقتاله متعلق اولان امورده بونلرک کلامنده نفوذ اوله (فاما

امام محمد) رحمه الله عندنده بوايکينسنگ دخی امانی صحیح اولور خصوصاً
 بعد قتاله ماه ذون اولديغی صورتده امام محمد قنده امانی صحیحدر (فاما
 صبی) عاقلک امانده اختلاف اولوب شرح مختارک اختیارنده ذکر
 ایلدیکنه کوره بروجله جائز دکلد (اماهدايه ده) وسائر کتب فقهیه ده
 ذکر اولندبغنه کوره جواز رخست واردر (فاما بحسبک) امان و یرمک
 شرائطی کندنده بولمديغی صورتده امانی صحیح اولماز (فصل فی الغنیة)
 بوفصل غنیت و اقسام مال غنیت بیاننده در کتب فقهیه معتبره دن
 هدايه نام کتاب مستطابده بویله مسطوردر که امام مسلمین بر بلده بی
 عنوة یعنی قهر ایله اله امام مسلمین اند، مخیردر دیلرسه اوقیح ایلدیکنی
 بلده بی پیغمبر عیسی صلی الله علیه وسلم حضرتلری خیبری فتح ایلدکلرنده
 غنائمی مسلمینه تقسیم ایلدکلری وجه اوزرینه مسلمینه بویله تقسیم
 ایدر دیلرسه اول بلده بی اهلنده ایقویوب اول بلده ده سسا کن اولان
 اهالی بلده اوزرینه واول مملکتک اراضیسی اوزرینه خراج وضع ایدر
 وکذلک عمر بن الخطاب رضی الله عنه ایتندیز دخی سواد عراقی فتح و تسخیر
 بیوردکلرنده اصحاب کرام رضی الله تعالی عنهم حضرتک صواب محض
 اولان رأی عالم ارالی و اتفاق بیزالی ایله بلسده من بوره نک اصحابی
 اوزرینه ابقا و اقرار و کندولیت و ارضلرینه وضع خراج بیورمغله استقرار
 ایلشدرحتی بو باید، بلال حضرتلری حضرت امیر المؤمنینه فی الجمله مخالفت
 ایلوب امر من بور صحیح و مشروع اولمغله اصحاب کرام رضوان الله علیهم
 اجمعین حضرتاتی رأی بلالی استصواب ایتمشلرایدی و بوايکی امرک هر برنده
 کرک فخر عالم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینک فتح خیبر بیوردکلرنده مال غنائمی
 عسکر اهل اسلام بیتنده تقسیم بیوردکلری خصوصده و کرک هر رضی الله عنه
 حضرتلری سواد عراقی فتح ایلوب و اهالیسنی آراضی و مکان مالوقلرنده
 آبقا و انلری رقبه عبودیتلرینه وضع زنجیر خراج ایله شان شوکت مسلمینی
 عامه ناسده اعلام و انبا بیوردکلری خصوصده نیجه اسرار حکمة الهیه
 مندرج و صد الطافی بهیه مندمج اولمشدر پس امام مسلمین اولان دولتلو
 سرارده الهیه دن بو وجه اوزره ظهور رایدن امیر خطیر لازم التدیدره
 مخیر اولوب برقلعه یاخود بر حصنی منفتح دست اقتدار ابادی مسلمین

اولدقد خلیفه زمان حضرتلری مراد پیوررلر ایسه تدبیر جبروتی التأثیر محمدی ایله قتح خیبرده وقوع بولان رأی صواب عالم آرای فخر کائنات مستقر اولدبغی وجه اوزره مسلمین مایینده مال غنایمی اقتصام ایدوب شقی اول سابق التقدی اختیار پیورر واکر امام مسلمین اولان ذوات کرم اعتبار ایلدیکی قتح جلیل الشانده مراد پیورر سه یار پیغمبر وفاروق اکبر امیر المؤمنین عمر رضی الله عنه حضرتلر بک قتح سواد عراقده ترجیح ایتدکلی طریق اختیار پیورر ب منفعت بازوی اقتدار همت عالی یتقدار لری اول سواد عراقده رأی تدبیر ملکوتی التأثیر لری اوزره قتح پیورر بلان حصون و اراضینک اهالی واجب المرجع لری بینی مکان مالوفلرنده ایضا وائلری وضع خراج ایله رفاه حال مسلمینی اعلا پیوررلر فاما صورتین مزبور تینک قنفسی اولادر دیو علماء کرام بینده اختلاف واقع اولوب بالاخره آرای صواب انتهایی اولو اشیی بونده استقرار بولشد که غنمین اولان مجاهدینک سکائی عقار و اراضی به احتیاج لری وار ایسه خلیفه پراقتدار بوبله قتح جلیل المقدارده حضرت فخر کائنات علیه افضل الصلوات قتح خیبرده ایتدکلی شقی اختیار پیورر بوبعد اخذ الخمس غنائمی مسلمین مایینده اقتصام پیورر لری اولادر واکر عسکر اسلامک بومد کور اولان نسنه ره احتیاجی یوق ایسه حضرت عمر رضی الله عنہک قتح سواد عراقده ایلدکلی شقی ترجیح پیورر لری مناسبدر شرح هدایه اولان اکلمده حضرت عمر رضی الله عنه حق شریفلرنده بوحديث شریف مرویدر که پیغمبر یم صلی الله علیه وسلم حضرتلری (ایما دار عمر فالحق معه) پیورر مشدر یعنی حضرت عمر نه ستمه قبل ایدر سه حق اوجانیده در پس جناب رسالتناهیینک قتح خیبرده رأی تدبیر اصابت پذیر لری ایله ایلدکلی امرک نیجه منافع ظاهری و بزم بلند بکمر نیجه اسرار خفیه الهیه به مبنی اولوب اولوقتک حال و شائی اولوجهک صورت پذیر اولسی مقتضی اولدیفندن اولوب وکذلک زمان عمر رضی الله عنه حضرتلرنده قتح سواد عراق ماده سنده بوجه اوزره اختیار پیورر دبغی مقضای وقت و حاله کوره در وکندیدن صکره ازمنه

آیه ده اصحاب خلفاء کرام حضرتانہ بو طریقه سنہ نیک رخصت جوازی
اعلامدر فاما بوا مرده معلوم ضمیر سعادت سمیر اصحاب ابادی اقدار
اولسونکہ بومفتح اولان بلادک اهلنی یرو یرینه مسخر ایدوب بیوت
ومساکن واراضی قیلندن اولان حقار مقوله سندن اولوب فاما منقولات
مقوله سندن اولان اشباذه فتح اولتان ولایتک مال غنائمک کفریه رد
واعطا ایلہ من واحسان جائز اولوب انلرہ بویله احسان لایق حال وشان
دکدر بلکہ بومقوله اولان منقولات اشیا غنائم میانہ سنده اقتسام ایلہ
ابتدا اولتور واکر امام مسلمین اوقتح ایتدیکی ولایتک کفره سنی انفس
واراضیاری ایلہ عنایت واحسان ایدوب مجانا صالیو رمک مراد ایدر ایسه
حد کرا هندن قور تلق ایچون انلرک کندیلرینه واکه جکلری یرینه جک
قدر ما کولات واثواب وآلات ذراعتدن کفایت مرتبه سی نسنه لری اعطا
واحسان اولتور و امام مسلمین حضرتلری بویله قتح وتسخر اولتان بلادده
اخذا اولتان اسراده مخیر اولوب مراد یوررلر ایسه بالاده ذکر اولتدیغی وجه
اوزره شرعا قتلی مباح اولمیان عجزه مقوله سندن ماعداسنی قتل ایدر
زیرا پیغمبریز صلی الله علیه وسلم حضرتلری بعض جهاد شریفلرنده
بویله ده ایتشار ایدی وکذلک حضرت ابو بکر وحضرت عمر رضی الله عنهما
جنابلرندن بو وجه اوزره روایت اولمشدر واکر خلیفه اسلام مراد
یورر سه اول قتح وتسخر یور دقلری بلدهنک اهل البیته حضرت عمر
رضی الله عنه ایتدیکی کبی مسلمینه اهل ذمت اولق ایچون ابقا یوررلر اکر
اول قتح اولتان بلدهنک اهل البیته هر بک مشرکینی ومرتدینی مقوله سی
اولور سه انلری نه اسیر ایتک ونه خود اهل ذمت ایتک جائز اولماز
بوا یکی صنفک هر یری یا اسلامی قبول ایدر یا سیف ایلہ ترتیب جزا اولتورلر
وکذلک امام مسلمین قتح وتسخر ایلدیکی بلدهنک اهل البیته اولان کفره نیک
اللرندن مال و ملک لرینی الوب کندیلرینی دار حر به رد ایتکده جواز
یوقدر زیرا انلری دار حر به رد ایتکده هم جنس لرینه تقویت حاصل
اولور و بزه غیض و کینلری زیاده براز طائفه دخی ایچلرنده پیدا اولغسه
سبب اولور زیرا جناب حق قرآن کریمنده سورہ مائدهده (ولا تعاونوا

على الائمه والعدوان) پیورمشدر بونلری دار حربہ ردائتمکده امم وعدوان
اوزرینہ اعانت ایتک واردر بنساء علیہ بوامرک هیچ بریسی جائز دکلدز
فاما اول قح و تسخیر اولنان بلده نك اسیر اولان کفره دن اهلایسی مسلمان
اولوب اسلامی قبول ایدرلر ایسه بروجهله قتل اولتمازلر زیرا انلردن قتله
من غیر احتیاج شرلری مندفع اولمش اولور انجق امام مسلمین حضرتلری
اول اسلامه کلان اسیرایی سبب ملک اولان استیلانک انعقاد نصکره اهل
اسلامک منافعی توفیر ایچون انلری استرقاق ایلک جائزدر فاما اول بلده
اخذ اولمیدن بونلر اسلامه کلمش اولسه لر انلر استرقاق اولمازلر زیرا سبب
ملک اولان استیلاء و غلبه بوصورته منعقد اولماش اولور پس سبب
ملکیتک انعقاد بولمایدن استرقاقلری مشروع اولمز و کذلک امام
اعظم حضرتلری عندنده بزم اهل حربدن اسیر ایتدیکمز کفره ایله مقدهما
بزم اسیر اولان اهل اسلامی مبادله مشروعه اولمز لیکن امامین هم امین
ابو یوسف و محمد قاترند بومقادات و مبادله مشروعه در و امام شافعی
قولی دخی بودر زیرا مسلم واحدی بر کافرایله قورتارمق بر کافری قتل
ایتمکدن اولی در انجق امام اعظم حضرتلرینک دلیلی بودر که مبادله
ضمننده اسیر اولان کافری دار حربہ رد ایتمکده کفریه اعانت و یاردم
واردر زیرا اول رد اولنوب اطلاق اولان کافر حین اقتضاده بزم اوزر بزه
حرب طریقه کور و اول کافرک شر و جرمنی دفع ایلک اول اسیر مسلمی
خلاص ایلمکدن اولی در زیرا اول مسلم کافر النده قالدینی صورتده
بومکئی کندی حقیقه طرف حقیدن ابتلا اولوب ضرری بزه مضاف اولمز
اما کفارک بزم الیزده اولان اسیرلرینی بینه کفارہ ردایلسک بوامرک ضرری
بزه مضافدر پس ضرر عامدن ضرر خاص اھون اولدینی قاعده حضرت
امامک عندنده مقرر اولغله بویله اجتهاد پیورمشدر اما بزم اهل حربک
اسیرلرینی مال الوب مقادات ایتمازن مذهب مشهوره کوره جائز دکلدز
زیرا بونده دخی اول اسیری کفریه ردایله اعانت و تقویت امری حاصل
اولور فاما سیر کیرده مسطوردر که عسکر اهل اسلامده بر مقدار ضرورت
اولسه بوضروتنی دفع ایچون بدر غزائتمک اسیراسنه قیاسا انلری بهسایه

کسوب مفادات ائٹک لابسدر واکر کفاردن اخذا و لنوب بزم الیزده شرف اسلام ایله مشرف اولان اسیر ایله فی الاصل مسلم اولوب کفارک الله اسیر اولان مسلمی مبادله ایده مزز مکرکه او بزم الیزده مسلمان اولان اسیر اسلامنده قوی ابیوب بروجهله مرتد اولیمه جفنی عقلن کسوب اول اسیر مسلم دخی بزم اول کرفتارمن خلاص اولق ایچون طیب خاطری ایله بومبادله یه راضی اولورسه بوسورته مبادله اولنق جائز اولور دیدیلر وشروح هدایه دن غایه البیانده ذکر اولندیغی وجهه اوزره امام مسلمین حضرتلری مشرکیندن برطائفه اوزرلرینه غالب اولوب اول طائفه بی اسیر ایلسه اول مشرک اولان طائفه نك حقنده اوچ امر واردر یاقتل اولنور یا اسیر اولنور یا اهل ذمت قلوب وضع خراج اولنور بوا حکام ثلثه دن بر بی اختیار ائٹکسزین مجانا ترك ائٹک جائز دکلدن واکر امام مسلمین حضرتلری بعد الجهاد دار اسلامه عودت و رجوع مراد ابلیوب قدر حاجتدن زیاده یانلرنده دواب و مواشی بولنوب انلری دار اسلامه چیقارمق ممکن اولسه اول دواب و مواشی بی ذبح ایلیوب بوغازلدن قدنصکره احراق بالنار ایملیدر یوخسه اول حیواناتی بیکناه سکر ابوب راقاق اولنر و کذلک بویله محمله اسلحه مقوله سنک قدر حاجتدن زیاده سنی دخی یا قلماسی ممکن اولانی احراق ایلیوب یا قلیق قبول ایتمیغی کفارک انلری دکیه جک بر محله دفن اولملیدر و کذلک امام مسلمین حضرتلری غاب اولوب اخذ مال غنائم ایلد کده اول مال غنائمی دار اسلامه اخراج ایلد کدنصکره غامین مایشتده اقتسام ایدر امام شافعی حضرتلری دار حریده دخی قسمت مال غنائمده بآس یوقدر دیشدر و کتاب قهستانیده کرمانیدن منقولدر که بزم اصحابن مذهبنده مشهور اولان بودر که دار حریده مال غنیمت قسمت اولنیمه زیرا اول مال قبل الاحراز ملکنز اولاماش اولور ملکنز اولمیدیغی صورته نوجهله قسمت قبول ایدر و کذلک کتاب مضمراتده امام ابو یوسف حضرتلرندن منقولدر که دار حریده بومال تقسیم اولنق احب دکلدن دیو یور مشلردن و کتاب هدایه ده امام اعظم حضرتلری ایله امام ابی یوسف عننده دار حریده قسمت مال غنائم کراحت تحریری ایله مکروهدر امام محمد قنده کراحت

تزیبھی ایله مکر و هدر و هدايه شروخنده كفایه و غنایه ده مذکور اولان عبارات فقه اذن منعمهم اولان بودر که امامز امام اعظم حضرت تری و امام ابی یوسف و امام محمد یانلرنده غزاة اسلامك اثواب و دواب و اسلحه و امتعه یه احتیاجلری وار ایسه دار حرب ده قسمت غنائم بالاتفاق مشر و عذر واکر بواحتیاجلری یوغبسه امام شافعی قتده علی کل جال جائدر و امام اعظم ایله امام ابی یوسف قتلرنده بوقسمت کراحت تجری ایله مکر و هدر و امام محمد عندنده کراحت تزیبھی ایله مکر و هدر فاما نقل و بیان اوتان اختلافاتی امام مسلمین حضرت تری بلیوب مجرد قریحه سندن قسمت غنایه اذن و رخصت و یرسه بواختلافات اولز مانده در فاما امام مسلمین ایده الله وابقاه حضرت تری بواختلافات مذکوریه عالم و دار حرب ده قسمت غنایمك جواز و عدم جواز نه متعلق اولان مسائله ائم مجتهدین حضراتك بواختلافات کثیر البرکانه واقف اولوب دار حرب ده غنائم من بوره نك قسمته حکم ایسه و قسمتك جوازنی اختیار یورسه که کتاب مبسوط سرخسیده و کفایه ده ذکر اولندیغی اوزره بو حکم شریفلری نافذ اولوب غنائم من بوره نی قسمت جائز اولور زیرا خلیفه حضرت تری بر مسئله مجتهد فیهایی امضا یوروش اولورل مجتهد فیهما اولان مسئله نك قضاسی جائز اولور و نافذ اولور و خلیفه زمان حضرت تریك علی وجه الاستشهاد بواقسامه رخصتلی بالاتفاق جائز اولور و کتاب فقه سنانیده بویله مسطور در که مقاتلینه خدمت ایله اعانت ایلین کمنه عینله مقاتل کبی استحقاق غنائمه برابر در و کذلک عسکرک ازدیاد و کثرتی ایچون صکره دن کلوب دار حرب ده امام مسلمینه لاحق اولان کسندر دخی استحقاق غنائمه انلر کیدر انجق شوقدر وار که اتلو ایسه ایکی سهمه مستحق اولور پیاده ایسه بر سهمه مستحق اولور و کذلک عسکریدن بری وقعه بی مشاهده ایده میوب محاربه دن اولجه خسته یا خود مجروح بولنسه بونلر دخی غنائمدن حصه یه مستحق اولورلر یا خود عسکریدن ایش اسیر اولمش بعده اسیرلکدن خلاص اولوب عسکره کلش اولاشمش اولسه اول دخی

غنائم مستحق اولور حتی قاضیخانده مسطور اولدیفته کوره غنائم احراز اولوب قسمت اولغندین اول خلاص بولان اسیم ظهور اینسه غنیمده رده حکمنده اولوب یعنی عسکره خدمت ایدن کسبه حکمنده اولوب اولدخی غنائمدن حصه به مستحق اولور بوتقدیرجه بلاد مشرکیندن بر بلده قح اولوب غنائم دارمزه احراز اولنسه یاخود دار حر بده همان باشی اوچنده قسمت اولنسه یاخود او غنائم دار حر بده بیع اولوب بعده امداد کلوب عسکر اسلامه لاحق اولسه کتاب اختیار شرح مختارده ذکر اولندیغی وجه اوزره بونلردن صکره اول امداد کلان عسکر سائر مقاتلینه قیاس اولوب بر شیه مستحق اولماز و قهستانیدن منفعهم اولان صورت بوذرکه امام مسلمین غنائمی دار اسلامه امرار ایلد کد نصکره امداد کلوب عسکر اهل اسلامه لاحق و کندی دارمزده اقتضاسی حسبیه کفار ایله مقاتله یله ایله ینه دار حر بدن اخراج اولنان مال غنائم مستحق اولوب احراز اولنان اول مال غنیمت انجق اول جنگ زحمتی چکن مقاتلین ایچوندن و محبط سرخسیده دخی بووجه اوزره در و کذلک عسکری ایله مجرد شی صائق ایچسون کیدن اوردی اهل سوقنه منتسب اولان آلیش و وریش اربابی دخی مقاتله و محاربه ایدن عسکر کبی اولدیغندن مستحق غنائم اولمازلر حتی قهستانیده بودقندن بویله منفعهمدرکه ارباب جهاددن برکسته سفره کشدیکنده خاتوننی یاخود کوله سنی استخدام ایچون یله کنورمش اولسه اول خاتون و اول کوله غنائمدن اهل سوق عسکر کبی حصه به مستحق اولمازلر و کذلک دار حر بده (قبل اقتسام مال الغنیمه) فوت اولنلری دخی حصه به مستحق اولمازلر حتی اول فوت اولنلر محاربه دن اول مقاتلیندن ایسه لر دخی ینه مستحق حصه دکلردر فاما مقاتلیندن بعد القسمه دار حر بده فوت اولنلر بویله اولوب محبط سرخسیده و سائر کتب فقهیه ده مسطور اولدیغی وجهه اوزره بلاخلاف حصه لری ورتهلر ینه انتقال ایدر و کذلک دار اسلامه احرازدن صکره قسمت اولندی ایسه ده ینه وفات ایدن کسه لرک قسط و حصه سی ورتهلر ینه انتقال ایدر و کذلک دار حر بده عسکر اهل اسلامه عادتاً تعیش اولته

کلان ات واکمک و سمس وزیت و فواکه و صوغان و سارمساق سکر و موارنج
انواع ما کولات قبیلندن یک حلالدر صاحبندن اذنه محتاج دکادر فاما
نباتات مقوله سندن اکل و اولورمی ارلماز می دیندیکده فقهاء کرام بویله
ضبط و تحقیق ایشلر در که اگر اول نباتاتندن ادویه مقوله سندن دار حر بده
حاصل اولمش ذی قیمت اولان نسنه لردن ایسه انلری راست کلان یک
وتلف ایتمک اولماز سائر مال غنائم کبیدر فاما اشربه مباحه مقوله سی
بالاده ذکر اولسان طعام کبیدر مباحدر و کذلک دار حر بده بولدقلری
اوتلق و صمان و یونجه کی غزاة اسلام انلرینه و طوارلرینه یدیره جک
مقوله سی شیلردخی بالمله مباحدر و کذلک انلرینه ار به بولامدقلری یرده
انده بولدقلری بغدادی ار به یرینه ضرورته یدیرمک جائزدر و کذلک یک
ایچون روغن زیت و ساده یاغی بولنمیان یرلده احد همایی اخرك یرینه
قوللنمی مباحدر فاما عاداتا اکلہ صالح اولیان بنفسه یاغی و امثالی اکل
ایچون مباح اولماز انحق وقت ضرورته یا قفده بأس یوقدر و کذلک اودون
یرینه دار حر یک اغجیلرینی و قامشلرینی یا قفده بأس یوقدر لکن بعض
جناق و اکبکر نسنه لری یاغی ایچون استحضار ایلدکاری ذی قیمت اغجیلر
بولنور ایسه انلری تلف ایدوب بیهوده یاغی قابل انتفاع اولمیدغندن جائز
دکادر دیمشلردر و کذلک دار حر بده انلرک سلاح و متاع و دوابندن بولدغمن
شیلر ایلہ انتفاع ایلک جائزدر حتی محیط سرخسی دن نقل ایدوب قهستانی
ذکر ایندوکنه کوره بواکل و استعمالی مباح اولان شیلر اهل اسلامک انلره
احتیاجی اولدیغنی صورتده در فاما احتیاجلری اولدیغنی صورتده مباح
دکادر مجاهدلرک بری اوشو یوب بریاسدخی کیمکه محتاج اولسه عاریت
طریقیلہ یا خود صاتون المق وجهی او زره یا خود اجاره ایلہ برکجه جک
اثواب بولسه بووجه ثلثه ایلہ بولدیغنی نسنه وار ایکن اول اوشومه سنی
دفع ایدجه جک اباس مال غنیمته موجود اولسه المق و کیمک جائز دکادر
دار حر بده دکل دار حر بدن جتیوب دار اسلامه دخولند نصره بیلہ بویله
براثوابه محتاج اولسه دخی جله نک حتی تعلق ایلان مال غنائمدن کندی
کندنه بویله برنسنه بی الوب انتفاع ایلک جائز دکادر و اگر ایتش بولنور سه

دار خر بده اول استعمال ایلدیکي شی* التده بولندیغی کبی التدن اخذ
 اولوب مال غنائمه رد اولور زیرا اول شی* مال غنائمن اولوب اول شیده
 غزاتک حصه لری وارد مال غنائم تقسیم وافر از اولمئدین حصه سی
 مجهوله اولغله کندویه اول نسته دن زیاده می ذکر یوخسه نقصان می ذکر
 معلوم اولمغله مجرد کندی اجتهاد یله بویله ایتدیکی مقوله اولیوب
 کیرویه رد ایدر واهل حر بدن اولوب دار خر بده اسلامه کلان حر بی
 اسلامه کله سی ایله نفسنی اسیر لکدن خلاص ایتش اولور وانک یاننده
 کوچک معصومی واریسه اول معصوم دخی اکا تبعیت ایله اسیر لکدن
 خلاص اولش اولور واول شرف اسلامه مشرف اولان حر بینک کیروده
 قلان اولاد کباری وقاریسی وقارسینک قرننده که حلی مجاهد مذکور فی*
 اولور وکذلک دار خر بده شرف اسلامه مشرف اولان اول حر بینک
 منقولات قبیلنئدن اولوب یاننده بولنان مالی دخی کندویه تابع اولوب
 اسلامه کله سی سببیه خلاص اولور اما دار خر بده اسلامه کلان کسینه نک
 عقاری بومقوله اولیوب انک اسلامه کله سی ایله کندویه تابع اولقی اولماز
 فی* مسلمین اولور واکر شرف اسلامه مشرف اولان حر بی مسلم معصوم الدم
 ذمیدن برکسینه مالی امانت وضع ایتش اولسه اول مالی دخی خلاص
 اولور فاما حر یسه امانت قومش اولسه اول مالی عصمت ایده ودار
 حر به داخل اولوب اهل حر بدن انسان مال غنائم دار اسلامه
 اخرجدنصکره اول مالک که بشده بری حیدر ار یانه صرف اولنقی
 ایچون بیت الماله حفظ اولوب باقی دورت بواجی عسکرک سوار یسنه اگر
 اول سواری سر عسکر دخی اولسه مادامکه سوار یدر ایکش سر سهم و پیاده سنه
 بر سهم ویریلور کانه سوار ینک اتی اولغله بر سهم کندی ایچون بر سهمی
 اتی ایچون اعتبار اولوب ایکی سهم ویریلور پیاده لر ایسه اتلری اولدیغندن
 یالکز کندیلرک حصه سی بر سهم ویریلور وکتاب قهستانی ده مذکور
 اولدیغی وجهه اوزره اگرلی بار کبر ایله سمرلی بار کبر برار اولوب یعنی طوائف
 عسکر یه نک بندی اولدیغی صورته فرقی اولیوب سهمه مستحق اولور
 فاما دوه وقار وچار ایله غنائمن بر شیه* مستحق اولماز و بر اتدن زیاده ایله

غنائمن برشیه مستحق اولماز یعنی برغازینک ایکی اوج اتی اولسه انجق برآته سهم و بریلور و برسواری سهمی اوزره برکنندویه و برده آته الور زیاده نمئه الهمز و امام مسلمین حضرتلرینه لایق اولان بودر که عسکر اهل اسلام ایله دار حر به کیره جک و قتده عسکرک پیاده و سوار یسینی یوقلوب اکابه کم محلنده استحقاقلرینه کوره قسمت غنائمه و سبیله اولهنتکم دار حر به قریب اولان برده کپری باشلرنده بو عادت حالا مرعی اوله کمشدر و بو غنائمه استحقاقده قتال و حرب نبی ایله دار اسلامدن خروج ایله دار حرب اراستده اولان حدودی تجاوز و قتی اعتبار اولور یعنی اول وقتده اتلوا اولان اتلو سهمنه مستحق اولوب پیاده اولان پیاده سهمنه مستحق اولور پس ذکر اوانان حدودی تجاوزدن صکره غزات کرامدن بری بردابه اشتراکسه ینه پیاده حکمنده اولوب انجق پیاده سهمنه مستحق اولور صکره دن بویله اشتراک ایلدیکی فرس ایچون بر سهم دخی مستحق اولماز و شول غازی کم اتلو اولدیغی حالده حدود مذکوره یی تجاوز ایدوب بعده بحسب الاقتضا انجغزینی بیع ایلمه و یارهنه قوسه و یا خود اجرت ایله اخره و برسه ظاهر روایتده راجل و پیاده حکمنده اولوب بر سهم المی اقتضا ایدر اما امامن امام اعظم حضرتلری جنابنک احد روایتینه کوره حدود مذکوره یی اتلو اولدیغی حالده تجاوزدن صکره ینه اتلو حکمنده اولوب اتلو سهمنه مستحق اولور فاما حدود مذکوره یی تجاوز ایتد کدنصکره اتنی بیع ایلمه و برینه برغبیری ات ایلمه یا خود کندویه بر غیرات باغشلمه لرینه اتلو اولوب فارس حکمنده در فاما اتنی وقت قتالده بیع ایلمن کسنه راجل و پیاده حکمنده اولوب بالاتفاق بر سهم مستحق اولور فاما اول مجاهد انجغزینی بعد القتال کیده روب ایش بتد کدنصکره بیان قالسه ینه فارس حکمنده اولوب ایکی سهمه مستحق اولور فاما اول غازی که بنلکه اقتداری اولیان طوار ایله سفره کتمش اولسه مثلا جنکه قولانلماجق ات ایله حدودی تجاوز ایتمش اولسه اول دخی راجل و پیاده حکمنده اولوب پیاده صکبی بر سهمه مستحق اولور فاما اول مجاهد غازی که حدودی تجاوزدن اول براتی و ارایمش آتنی بر آخر کسنه غصب ایدوب المش ایش

حدود مذکور بی بعد التجاور اول غازی آتی بولوب المش اولسه استحسانا
 اول غازی به آتو دینلوب ایکی سهمه مستحق اولور دیدیلر واول مجاهدک
 ح. و مذکور بی تجاوز ایدرکن عاریت بر بارکیر الوب رکوب اینسه
 اول دخی اتلو حکمنده اولوب ایکی سهم آاور فاما بارکیری حدودی
 کیرکن المبوب حدودی کچک کدنصکره عاریت الوب بنسه راجل حکمنده
 اولوب فارسدن عدد اولندی بر سهمه مستحق اولور بومسئنه بی محیط
 سرخسی ده فستانی کتابنده بویله نقل ایلشدر فاما کوله وصی و مکاتب
 مقوله لری کیندر جنکده بولوب کفارایله قتال ایلسه بر سهمدن ناقصه جه
 غنائمدن بر حصه ویریلور (فصل) بوفصل مصارف خمس غنائم
 وجزیه و سائر اموال میریه بیاننده در متن مجمع البحرینک کتاب السیرنده
 ذکر اولندیغی وجهه اوزره غنائمک خمس بر قاج بولک اولوب بر بلوکی
 باباری اولیان یتیمله و بر بلوکی مسکینله و بر بلوکی دخی ابناء سبیل و بر یلور
 و بواوچ صنفده اقرباء رسول الله اولنلر یعنی اقرباء رسول الله ینیم
 اولان فزایه بر بلوکی مسکین و ابناء سبیل اولنلره و بر یلور و بواصناف
 ثلثه دن اقرباء رسول الله اولنلر تقدیم اولنوب یعنی اولانلرک حصه لری
 و بر یلوب بعده سائر ناسک اصناف ثلثه سنه تقسیم اولنور و اقرباء رسول الله
 صلی الله علیه وسلم اغنیادن اولور سه خسدن حصه ویرلر فاما امام
 شافعی حضرتلری قنده اقرباء رسول الله اغنیادن اولدقلری صورته
 انلرک حصه سی خمسک خمسیدر و امام مزبور حضرتلرینک عندنده
 (ولدی القری) آیه کریمه سی من غیر فصل ذکر اولندیغندن (لذلکر
 مثل حظ الاثینین) قسمت اولنور لیکن اغنیاء اقرباء رسولله ویرلیدیکنه
 بزم دایلز حضرت فخر عالم نبی محترم صلی الله علیه وسلم (سهم ذوی القربی
 فی حال حیویتی و ایس لهم بعده شئ) یوز مشدر یعنی غنائمدن بنم اقرباء
 حصه ویرلک بنم حیوتم حالدر حیوتمدنصکره انلرایچون برشی یوقدر
 و کذلک پیغمبر بزم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینک انتقال شریفندنصکره
 سهم شریفلرینک سقوطنه بزم دایلز اولدرکه حضرت رسول اکرم نبی
 محترم صلی الله علیه وسلم حضرتلری بوسهمه رسالت شریفه لری ایله

مستحق اولوب امور امنسه قیاملری ايله دکل ایدی و چونکه پیغمبر یزدنصرکه بر مقتضای ختام رسالت و نبوة بر پیغمبر دخی کلمک متصور دکلدن بنا برین سهم رسالت بعد الانتقال ساقط اولدی و لاجل ذلک خلفاء راشدین بومسی کسندیه و یرمبوب خمس غنائمی او پنج سهم اوزرینه تفزیق ایلوب انجق یتیمی و مساکین و ابناء سبيله اعطا ایتدیلر حال بوکه بوقسمتار جمله اصحاب کرامک محضرلنده اولوردی و اصحاب کرامدن بر فرد بوامری انکار ایتدی و حضرت پیغمبر صلی الله علیه و سلمک زمان شر بفارنده غنیمتدن سیف و فرس و جاریه کبی بعض اشیاء صفیه بی اصطفا و نفس نفیسلری ایچون اخذ وابقا بیوررل ایدی حتی صفیه رضی الله تعالی عنها حضرتلرینی غنائم خیبردن اصطفا بیورمهشله ایدی لکن انتقال شر بفارندنصرکه بو امور ساقطه اولدیغی کبی خمس غنائمدن دخی سهم رسول الله ساقط اولدی و ذوی القربی نک بوامر خمس غنائمه استحقاقلری فخر عالمه نصرتلری ایچوندلر یعنی حضرت رسول اللهمک بنی عبد المطلبدن و بنی هاشمدن اولان اقرباسنک خمس غنائمه استحقاقلری شمس الأئمة السرخسی نقل و بیان ایتدیکی وجسه اوزره زمان جاهلیتده و وقت اسلامده فخر عالم حضرتلرینک مؤانست ایدوب یانلرنده اجتماع ايله نصرت ایتلری سببيله در یوخسه اعدا ايله حرب و قتال ایتکلری سببيله دکلدلر پس بعد الرسول خمس غنائمه استحقاقلری احتیاجلری اولوق حسبيله در بومحمله تفسیر کیرده و اندی القربی آیه کریمه سندیه براز تفصیل وارد که تحریری لازم و ضبطی مهملر علامه مزبور تفسیرنده بویه تحریر بیوررکه قال الله عز شانه (واعلموا انم غنتم من شیء فان لله خمسة و للرسول ولذی القربی و الیتیمی و المساکین و ابن السبیل) صدق الله العظیم و قنا که جناب رب العالمین جل شانیه حضرتلری دشمن دین ايله مقاتله بی امر بیوردی و وعد نصرتله وعد بیوردی لاجرم عند الغلبة مال غنائم حصولی امر مقرر اولدیغندن قوللرینه احکام غنائمی بیان بیوروب بویژه کریمه ايله اعلام ایلدی و عرف شریعه مطهرده غنیمت مسلین غزائک خیل و رکاب ايله قهر و غلبه سی سببيله اموال دشمندن قلیل و کثیر

الارینه کیرن شیلره دیرلر پس بومقوله مال غنائمدن ابادی غزاته کیرن
 مالدہ حق اولان یاخود واجب اولان اولدرکه اول مال غنائمک خسی
 الله ورسولی ایچون وذوی القربی ایچون اولوب فخر عالمه قرابت نسبیبه سی
 اولنلر ایچون دخی ایتم ایچون ومسکینلر ایچون و بول اوزرنده اوتوروب
 جر و سؤاله محتاج اولنلر ایچون اوله پس بوغنائم مذکورہ نك بره موجب
 آیه کرمیه قسمتی امرنده ایکی قول اولوب برقولی بودرکه اول خمس
 تخمیس اولوب بر سهمی رسول الله صلی الله علیه وسلم در انجیق بوتقریر
 انجاز تفسیر تعبیر قرآنیه ده فلارسول پیور اقله اکتفا پیور لایوب تقسیم
 غنائمه اولان اقسام خمسہ دن قسم اول بیان پیور لدقده فللاه ورسوله
 پیور یلوب کندی اسم شریفلری ایله رسولی معاذ کر پیور لدقده ذهن
 کسیر عبد فقیرہ کوره بونکته پر عبرتہ بومعنايه اشارت بیدیدار اولورکه
 هر اول شیء که حق رسول الله اولوب اکادکه واصابت ایدہ و بوتقسیم ایله
 ذات ستوده صفات رسالت پناهی اول حصه معینه سنی اکتساب ایلیه
 اول شیء بکا دکش و بکا واصل اولش کبیر زیر اعلو جناب محمدی
 ورتیه سنیه احمدی بزم رضامن اولدق امر دن صد مرحله دور و بیرون
 وانک قبول شریفند مقرون اولان امور بزم رضامن مریهوند دیمک اوله
 و کذامک علو جناب محمدی بومقوله خمس خمسہ تنزلدن متعالی و قلب پاک
 احمدی متصل ملاء اعلای قریت اولدیفندن امور دنیویه به متعلق
 قلیل و کثیر اشیایه میل مادن بری و عالی در انجیق ینہ بوقدرجه خمس
 خمسہ مأمور و بونی اخدی ینہ بزم ایچون اولوب حین اقتضاده بنه بزم
 سبیلرده صرف و بحسب الاقتضا مستحقینه بدل واعطا ایچوندر یوخسه
 کندولرده حظوظ دنیویه اولدیغیچون دکالدر دیمک اوله الحاصل تقسیم
 اصنافی خمسہ کوره قسم اول بونلره دکوب غنائم مزبورہ دن بر قسمی
 دخی ذوی القربایه دکر مذهب شافعیه کوره ذوی القربی بنی هاشمدن
 و بنی عبد المطلبدن اولاندر یوخسه بنی عبد الشمسدن و بنی نوفلدن
 اولانلر دکالدر بنابرین که عثمان وجبیر بن مطعمدن مرویدر که بنی عبد
 الشمس و بنی نوفل پیغمبره یارسول الله بزم بنی هاشمه سو زمن بوقدر زیر

ذات ستوده صفاتك انلردندر انجق بنی عبدالمطلب بزم اخوانمزدندر
 انلری بوخمس غنائمدن حصه ايله سرافراز ییوردیکز بزلری محروم ییوردیکز
 مع هذا بزوانلر برمنزلده یوز دید کلرنده فخر عالم نبی محترم صلی الله علیه
 وسلم حضرتلری دخی بویله جواب باصواب ییوروب انلر بزی جاهلیت
 واسلامده ترک ایتمیوب بزمه ییله اولمشلردر و بنوهاشم ايله بنوعبدالمطلب
 شیء واحد کبیدر دیو ییوروب مبارک اصابع شریفه لر بنی تشبیک
 ییورمشلر ایدی و بقیه اوج سهم دخی ترتیب نظم جلیل اوزره یتامی
 و مساکین و ابناء سبيله تعیین و تفریق اولندی حال حیوة نبویه
 امر بووجه اوزره ایدی انتقال شریفندن صکره امام شافعی قتاده بنه
 سهم رسول الله ساقط اولوب تفریق و افراز اولوب فخر عالم رسول اکرم
 زمان شریفلرنده کندی سهم شریفلر بنی نیجه صرف اید. کمالر ایدلر
 مصالح مسلمین دن اثواب سفینه و لوازم حریبه مقوله سی نسللر صرف
 اولوب و سهم (ذوی القربی) دخی اغنیا و قهراری ییشنده برمنوال
 (لذکر مثل حظ الانثیین) تفریق و تقسیم اولنور و باقیسی یتامی و مساکین
 و ابناء سبيله تقسیم اولنور (فاما امامز) امام همام ابوحنیفه النعمان
 رضی الله عنه الرحان عننده رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینک
 انتقال شریفلر ندن صکره رسول اکرمک حصه سی افراز اولنماز و کذلک
 (ذوی القربی) اولنلرک دخی حصه لری افراز اولنماز حال حیوة رسول الله
 صلی الله علیه وسلمده ذوی القربایه افراز مال غنائم فقرلرینه بنساء اولوب
 یعنی علم شریف رسول الهی انلری محیط اولوب ایچلرنده محتاج و دخی بک
 محتاج اولنلری بلورلر ایدی و مقتضای حکمة الهیه و طریقه سنییه مرتبه
 نبوت اوزره (لذکر مثل حظ الانثیین) برله تقسیم ییوردیلر سه انلرک یک
 بیک احوالی مکشوف عالم عالم ارالی اولق حسیله ایدی چونکه انلر
 دار بقایه انتقال ییوردیلر انلره مخصوص اولان بو علم محیط دخی کسنده
 بولمق امر محال اولدیغندن جهة تمیزده ارتکاب سهو و تطاوت احتراز
 ایچون طریقه متقدمه اوزره سهم (ذوی القربی) ساقط اولوب انلره
 و برلرینکی صورته فقیرلرینه ایدی بس انلر سائر فقرانک اسوه سی اولوب

انلردن اغنیا اولنلره و یرمک کر کدی بنساء علیه بواوچ باقی قلان اصناف که یتیمی و مساکین و ابناء سبیلدر انلره تقسیم اولنور و بوماده ده امام مالک دیمشدر که بو حکمه امر امام مسلمین اولان دولتلیک اشتها دینه منوطدر بو حکمه رأی شریقلری ایله نیجه معقول و مناسب کوررلر ایسه اولیجه ایدلر ایمدی بوایه کریمه ده بویلیجه معنی و یریلوب (فان لله خمسة و للرسول) قول شریقی تقسیمه برعد ایدوب باقی قلان وجوه اربعه بی برطوتوب چله سنی بش صنف ایلدیله (و قول جمهور اکثر مفسرین) بویله در فاماینه تفسیر کیمده مسطور در که ابی العالییه دن مرویدر که ظاهر ایه کریمه ده نظر ایدوب بوامری الی قسم اوزره ایشدر بر قسمی الله ایچون و بر قسمی رسول الله ایچون و باقی دورت قسمی ذکر ایلدیلمز وجه اوزره ایلوب الی صنف ایشدر و بوکا بونکله استدلال ایلدیله که جناب حق خمس غنائمی کندی ایچون ایدوب اسم شریقی ایله ذکر ایلدی بعده طوائف خمه بی نقل پیوردی نیچون ایت کریمه نک ظاهرندن عدول ایده رز دیدیلر بعده بوالقی قسمی عد ایدنلر الله عظیم الشان ایچون اخذ اولان سهمده نه ایشلی اختلاف ایدوب بعضیلر دیدیلر که الله عظیم الشان ایچون ضبط اولنان حصه بی کعبه مشرفه نک مصارفنه صرف ایده رز دیدیلر و بعضیلر دیدیلر که ینه رسول الله حضرتلرینه تسلیم اولتوب انلر نیجه رأی ایدرلر ایسه اولیله ایده رز دیدیلر و بوامره بویله جواب دخی و یردیله که ابی العالییه نک بو استخراجی یرنده اولیوب فی بحره دکلدر بونده ابتدا تقسیم مال غنائمه (فان لله خمسة) یورلقدن مراد اثبات نصیب الهیه دکلدر زیرا چله اشیا حق تعالی نک ملکیدر بلکه بوندن مراد اقتتاح کلام و تبرک ایچوندر (عذیله قل الانفال لله و لرسوله) کبیدر دیدیلر و اگر بو تقسیم صحیح اولسه خمس غنائم حصه رسول الله علیه الصلوه و السلامدر دیغز ایدی بلکه بو صورته کوره حصه رسول الله سدس غنائم دوتشر ایدی زیرا بر قسمی الله عظیم الشان ایچون افراز و بر حصه سی رسول الله ایچون اولنجه کیرویاننه دورت حصه دخی قالور که بری ذوی القربی بری یتیمی و بری مساکین بری ابناء سبیل بوکره وارر

حصه التي اولور بزايسه خمس غنائم ديو تعبير وكتب فقهيه ايله بو وجه
اوزره تحرير و تقرير ايتكمده يوز پس تقرير قرآنیه و تعبيرات كتب فقهيه به
كوره بهر حال حصه مفروضه بش اولق واجبدر قالدی كم (فان لله
ولرسوله) يورلدیغی یا یوقاروده بزم بیان اتدیكمن نكتندره كوره اولسون
یا خود منزله افتتاح كلامده اولسون مانع دكلدر و بودخی معلوم اوله كه
شافعی حضرتلری (ذوی القربی) هاشم و بن عبد المطلبه تخصیص
ایتدیكى یوقاروده بیان اتدیكمن نقل وروایت كوره دركه عثمان و جبر بن
مطعمدن روایت ایلدیكى نقله كوره در فامالی حنیفه حضرتلری عندنده
بوروایت شروط و مراعاتلرینه كوره مقام صحت یشهمك ايله عندلرنده
مقام نبوته اولوب انلك عندنده ذوی القربی بر مقتضای قاعده مرعیه
آل علی آل جعفر وآل عقبیل وآل عباس وولد حارث بن عبد المطلبدر
علامه زحشری كتاب كشافده كلبی دن بویه حكایت ایدركه بویه
كریمه بدر غراسنده نازل و امام و اقدی بویه بیان ایدوب بوخمس
ماده سی بدر غراسندن برای صكره بنی قینقاع غراسنده نازل اولمشدر كه
هجرتك یكر منجی سنه شوال سنه یفك متصفنده ایدی دیشدر و كتاب
مجمع البحرینك فصل مصارف زكونه بویه مسطور دركه غنائم بویدی
صنفه تقسیم اولور بری اول فقیره كه برازه حق شی اوله و بری دخی اول
فقیره كه هیچ اصلا زادی اوایه كه آكا مسكین دینور و بری دخی استقفا
عسور و مواسی ایچون امام مسلمین حضرتلرینك نصب و تعیین ایلدیكى
عالمدر و بر دخی اول مسدیونه كه مالی اوله و دیونی اوله مالندن دینسه
و فایده چك اشیای حساب اولسه بقیه قالن شی نصایه بالغ اولور مرتبه
اولسه اكا دخی حصه ویریلور و بری دخی غزاة اهل اسلامك فقراسنه
و بری دخی مالندن منقطع اولوب بوجهله مانته الی ایرشیمان ابناء سبیله
ویریلور و بری دخی کتابته قطع اولنان ملوكه كه عاجز مقوله سی اولوب
بدل کتابتی اولان سنه بی نداركه قدرتی اولیه پس بومدكور اولان اصناف
سببه بر مقتضای ایه کریمه (اما الصدقات للفقراء و المساكین و العاملين
عليها و المألفة قلوبهم و فی الزقاب و العارمین و فی سبیل الله و ابن السبیل

فریضة من الله والله عليم حکیم) بو مذکوروندن اولوب بونلره زکوة و یریلور (والحالة هذه) مؤلفه قلوب ساقط اولغین بوایت کریمه ده مذکور اولان سکن صنفدن برصنی کتمکله یدی صنف قالمشدر و تفسیر کیرده بوایت کریمه ده تفصیل عجیب اولوب بو محله صغیره محمل اولدیغندن محله حواله و کلامن بحث تقسیم غنائمه اولوب صدقاته اولمغین بالاده نحریر ایندی کمر ایله اکثفا اولمشدر (الحاصل مؤلفه قلوب) اولانلر بواحر دن ساقطلردر (و مؤلفه القلوب دید کلری) اوج طائفه ایدی برصنی کفره دن ایدیکم حضرت فخر کائنات علیه افضل الصلوة شاید انلر اسلامه کاهلر دیو قبلربی الیه الوب صدقاتدن بر رسم اعطاوا احسان ایدردی و بر صنی دخی (دفعاً لشرورهم) بویله براز صدقه احسان اولوردی و برصنی طوائف اسلامیه دن ایدیلر سلطان فخر عالم حضرتلری انلر قلهلری ضعیف اولدیغنی بلوب اسلام اوزره مستقر اولسونلر ایچون صدقاتدن بر رسم دفع و اعطا بیورلردی و حضرت فخر کائناتن صکره خلیفه رسول الله حضرت ابی بکر الصدیق رضی الله عنه دخی بویلمه ایتمشلرایدی فاما حضرت عمر رضی الله عنه صدقه مزبور هنی صنف اخیره که اسلام اوزره باقی اولسونلر دیو و یریلور ایدی ایوم حق تعالی دین مبینی اغراز و احترام و بر فخواهی نص شریف (ایوم اهلکت لکم دینکم) دین محمدی قوت بولوب تمام اولدیغندن بونالیف قلوب ایچون انلر شی و یرلمکه احتیاج قالمدی و سزک الیه میامزی سیف قاطع شرع محمدیه اره بلوب یاسیف یاقبول اسلام بوندن غبری برشی یوقدر دیو جواب ایلدی و حضرت ابابکر بوقولی استماع ایدوب انکار بیورمیوب رای عمری اوزره تقریر بیوردی و ابی ملک شرح مجمع البحرینده بومسئله عقینده بویله ذکر ایلدی که بومذکور اولان اصناف سبعة عشر ایله زهکونک و عشر جینک تجار مسلمیندن الدینی شینک مصرفدر و انک صرف اولنه جق یرلربی یساندر (فاما) دشمندن النان غنائمک خسی و معدن رکازک خسرینک مصرفلری اوج محلدر بری یتامی بری مساکین بری ابناء سبیلدر زرا سهم الله و سهم رسول الله واحد

اولوب بعد انتقال الرسول سهم شر بفلرینه تصدی بیورلیدی وسهم ذوی القر بی بالاده ذکر اولندیغی اوزره ساقط اولوب انجیق الحاله هذه اویج سهم قالشدرکه ذکر اولندی فاما خراج ارضیدن انسان مال واهل ذمتک ملل مختلفه سندن الثان جزیه رؤسلی و عشر دوشر یجیلرک تجار اهل ذمتدن و مستأمندن اخذ ایتدکلی مالک مصرفی در بند وقلعه و سایر سرحد اسلامیة نلک محافظه سی امورنه وجسر لر تعمیرینه و بحسب الاقتصا جسسر لک احداثنه و بونک امثالی مصالح مؤمنینه و ارزاق علمای نافعینه و ارزاق فقهای عادینه و ارزاق غزاة موحدینه و محتسبینه صرف اولنقی کر کدر و مصارف بیت المالدن دخی معدود اولاندکره بلا وارث فوت اولان امواتدن بیت المال ایچون اخذ اولنان اموال بیت المالك مالی اولوب مریض اولان دردمندلره و جنازه سنی قالدیره جق نسنه لری اولمان یکس لک تجهر و تکفینه و باباسی و اناسی متعین اولمان صییلرک مؤتلیرینه و کار و کسبدن عاجز فرومانده اولان محتاجلره صرف اولنقی کر کدر و امراء کرام حضراتنه واجب اولان اولدرکه انواع اموال مذ کوره بی اصناف معدوده نلک هر برینه برر بر پیدا ایدوب یلور یرنده قدر معروف اوزره صرف ایلبلر اکر امرادن بری اموال مذ کوره دن انلره کفایت ایده جک قدر شیدن زیاده الو رسه و یاخود مصارف مذ کوره بی محتل و مشوش ایدوب رعایت و محافظه ده تفصیرات ایدر سه ظلم ایتش اولور (فصل فی التخیل) بوفصل امام مسلمین حضرتلر نلک غزاه مسلمینه مال غنائمدن سهمندن زیاده شی و بروب جهاده انلری تحر یض ایتک بیاننده در قاضیحان وغیر یلر کتابلرنده ذکر ایتدکلی اوزره امام مسلمین حضرتلری مباح اولان قتالک وقتنده عسکری غزایه تحر یض ایدوب قندرمق ایچون سهملرندن فضله شی و یرمک مستحسدر و فتاوی ظهیر یه ده مسطور اولدیغی وجه اوزره عسکری طائفه سندن اولوب نقل ایچون معدود اولان برکنه اهل حربک بزم ایله جنکه مباشرت و یاخود مباشرت ایدنلره امداد خدمتده بولنان بر عورتی قتل ایلسه نفعله مستحق اولماز و بونک بویله ثبت و تحر یر اولماسنده اشارت واردکره چونکه بوماده ده وقت

قتال قید و ذکر اولندی تحقیق قتالدن اول دخی بوتغیل اولویت ایله
جائز اولوب قتالدن صکره جائز اولیه لکن بو دیدیکمز عدم جواز
قسمتدن صکره در زیر بعد القسمه غنائمک مستقر اولان حقاری تنفیل
جائز اولوب غنائمک حق اولیان خستدن جائز اولور فاما بو خستدن
تنفیل انجق مجاهدینک ققرا سنه اولوب اغنیاسنه جائز اولدیغی کتاب
قهستانیده مسطور در و خستدن تنفیل جائز دیدیکمزک معناسی بودر که
امام مسلمین غزاة مؤمنین ایله غنائمی دار اسلامه احراز اولوب خستنی
اخراج و اخلاس اربعه باقیه بین الغنائمین قسمت ایشدن صکره در و کتاب
دررده ذکر اولدیغی وجه اوزره کفار ایله قتال ایچون دار اسلامه داخل
اولمه غنائم منسوبه دن تنفیل جائز اولوب اخراج اولتان خستدن جائز
اولور و محمد قهستانی ذکر ایدر که مختصر وقایده مصنف کتاب تنفیل
من بورك مستهبالوستی بعد التصریح تفسیر تنفیلده امام مسلمین حضر تری
غزاتدن بری ایچون غنائمدن کندی سهمند اصابت ایدن شیدن زیاده
برشی ایتمک تنفیل دیرل دیوب مثلاً هر کیم که دشمندن برینی اولدوروب
بر بلش و کله کتوره یا خود اسیر کتوره یا التونه منطلق و یاغیری امتعه دن
کافردن شی کتوره اول کافرک منع و کتور ذیکی اسیرک و یا ذکر اولتان
اموالدن کتور دیکی شبتک کلیدی یا خود بعضیسی انک اولسون دیکله
سهمندن زیاده شی تعیین ایدر و بوتعین امام مسلمین ایله امر تنفیلده باقی
غنائمک حقاری منقطع اولغه اشارت جاصل اولور لکن امام ابی حنیفه
و امام ابی یوسف رجهما الله تعالی عندلنده ملکیت دار اسلامه
احرازدن صکره ثابت اولور امام محمد قتنسده مجرد تنفیل ایله ملک ثابت
اولور بو صورته کوره امام مسلمین اول کسنه که بر جاریه به اصابت ایده
اول جاریه انک اولسون دیمش اوله و بر جازی بر جاریه به اصابت ایدوب
استبراً ایلسه کافیده ذکر اولدیغی اوزره امام اعظم حضر تری ایله
امام ابی یوسف عندلنده دار حریده اول جاریه نک و طی و بیعی حلال
اولز لکن امام محمد خلافت ذهاب اولمشدر یعنی ملک ثابت اولوب اول
اصابت ایلدیکی جاریه نک بعد الاستبراء و طی حلال اولور و بیعی دخی

حلالدز و کتلاک امام مسلمین بواخذ ققهابه کوره مسلمین ایچون خمس
نامنه اخذ اولئان شیلرک جله سنه تنفیل ایلک لایق اولار زیرا بولئان
نسنه لک کایسنه امام مسلمین تنفیل اینسه فقرا و ابناء سبیل و یتیمی
ضعفاسنک حصه لری و حق لری قطع ایتکه مؤدی اولور زیرا امام مسلمینک
خمس نامی ایله اخذ ایلدک لری شینک مصارف و اعطاسی محلاری بولردر
واولی اولان اولدرکه تنفیل ایدرسه کندیه افراز و معین اولان خمسک
ماعداسی اولان انجاس ار بعه ایله تنفیل ایلدکدر و شرح مختار کتاب
اختیارده ذکر ایتدیکی اوزره اگر امام مسلمین کفار اوزرینه تعیین ایتیموب
برسره به تعیین ایتش ایلسه و بوسره به بی تعیین و ارسال ایلدکده مأخوذك
کلبسه لمصلحه تنفیل اینسه جائز اولور دیدیلر و اگر امام مسلمین حضر نلری
هر کیم بر حر بی کافر قتل ایدرسه غنائمدن شو قدر شی' اخذ ایلسون
دیو تنفیلی تعیم ایلسه و بالنفس امام مسلمین حضر نلری بر کافر قتل ایسه
قبایسه مخالف عموم ایله عمل ایلچيون استیلا اول نفل امام مسلمین
حضر نلرینک اولور تکیم امام مسلمین حضر نلری بر جماعته اکر سرزدن
بریکز بر کافر قتل ایدرسه شو مقدار شی' اول کافری قتل ایدن کسنه ک اولسون
دیش اولوب محیط سرخسی ده و غیر یده بیان اولندیغی اوزره اول جماعتدن
ایکی آسم علی الاشتراک بر کافری قتل اینسه لر امام مسلمینک تعیین
بیوردقلری نفل ایکیسینه مستحق اولوب ایکیسیده معا الدقلری کبی
امام مسلمین حضر نلری دخی آتفا ذکر ایتدیگمز اوزره کندیلری بر کافر
قتل اینسه لر قتل ایتدیکی کافرنک نفلی امام مسلمینک اولور (فصل فی استیلاء
الکفار) بو فصل عیاذا بالله تعالی کفارک استیلاسی بیاننده درقه هستانیده
مستوردر که کفارک بعضیسی بعضی اخر اوزرینه استیلا ایله اوبعضه
مالک اولور و دخی مالک اولور و دخی کفار کلبسی عیاذا بالله تعالی بزم
لوزریمزه استیلا و غلبه و اخذ ایدوب دارلرینه احراز ایلسه ماللریمزه
مالک اولور زیرا استیلاک تحقیق دار حر به احراز ایله در بنا برین اهل
حر بند بر طائفه اهل حر بدن بر عورتی اسبه اینسه دار حر بنه ادخال

اینگسزین اول عورت مسلمان اولسه حره اولوب اول عورته مالک
اوله من لیکن دار حر به احراز ایلسه و بواحر از دز صکره اسلامد کلمه
نقل محیط سرخسی به کوره رقیقه اولور شرح مختصر وقایده محمد
قهستانی نقل ایدر که احرازدن مراد دار مالکه ایصال ایله قبله نامشدر
بلکه همان اهل حر بدن بر طائفه نیک دارلینه ایصال ایله مالک اولورلر
مثلا کفار هند ایله کفار ترک روم اوزرینه استیلا ایلسه اهل روم اولان
حر یلردن بعضیسی اسیر ایدوب مالاری ایله هنده احراز ایلسه کفار
هند ایچون ملک ثابت اولدیغی کبی علی قول خلاصه الفتاوی کفار ترک ایچون
دخی ملک ثابت اولور فاما احراز مره و مکاتب و مسد بره مره و ام ولد من
مقوله سنه مالک اوله من رو کذلک بزدن فرار و اباقی ایدوب حر یلره ملحق اولان
کوله مره و جار به مره دخی مالک اوله من رو بلکه اول قحان ~~کوله~~ نیک
و جار به نیک افتدیلری مزبورلری هر کیمک الله بولور سه بلاشی اخذ ایدر
واکر غزاة اهل اسلام اول کوله لری و جار به لری اهل حر بدن بطریق
الفهر و الغلبه آوب بینلرنده قسمت ایتش اولسه اهل امام مسلمین حضرت تری
اول کوله و اوجاریه نیک اول حینده قیمتی حصه سنه دوشن غازیه و یروب
کوله بی و جار به بی مالک لرینه و برر امام اعظم حضرت تری نیک قول شریعی
بودر فاما امام یوسف ایله امام محمد عندلرنده مالک اولور لیکن کتاب
قهستانیده کتاب مضمرا تده ذکر اولندیغی اوزره صحیح اولان امام اعظم
قولیدر دیو تصریح اولتمشدر وینه شرح مختصر وقایده مسطور دو که
اهل اسلامک عبید و اما سندن بر بسی فرار ایدوب دار اسلامده مترددلر
ایکن اهل حرب استیلا ایدوب او کوله بی و جار به لری اسیر ایلسه بالاتفاق
مالک اولورلر و کذلک بزر دخی کفار خاکساری استیلا ایدوب کندی
دار مره احراز ایلسک انلره و مالک اولدقلری شیلره مالک اولورلر و دخی
بزدن برکسنه مالی غنمین مایینسده قسمت اولمادین بولسه مفت و مجانا
شیئی اخذ ایدر فاما مالی غنمین بینشده قسمت اولنش بولور سه یوم اخذده
اولان قیمتی ایله اور کتاب قاضی خاندانه بویله مسطور در و دخی اهل
حرب بزم مالز اوزرینه استیلا و دار حر بلرینه احراز ایلسه مذهبرده

احراز ابلد کیری شیئ مالک اولورلر بوندن صکره اهل اسلام اول اهل
 حرب مزبور اوزرینه تکرار غلبه ایدوب اول شیئ اخذ ایلسه مال غنیمت
 ایله اول شیئ غنائین مابینده تقسیم اولنمادی ایسه اول شینک مالک اولی اول
 شیئ مجانا اخذ ایدر واکر اول شینک مالک قدیمی اول شیئ مال غنیمت
 تقسیم اولنمغله حصه سنه اصابت ایدن غازیئک النده بولورسه اکر اول
 شیئ ذوات قییدن ایسه بالاده قهستانی دن منقول اولدیغی وجهه اوزره
 غنائین اخذنده اولان قیمتی ایله الور واکر مثلیات مقوله سنندن اووب و مکیل
 و موزون مقوله سی شیلردن ایسه قسمت اولندقدن صکره اخذ اید، مز واکر
 اول شیئ برمسلم دار حر بده اشترا ایدوب دار اسلامه چیقرسه مالک قدیمی
 اول اشترا ایدن مسلمدن و یردیکی ثمن ایله اول شیئ اخذ ایدر واکر اول دشمن
 اول شیئ برمسلمه باغشلامش اولسه بینه مالک قدیمی دیلرسه قیمتی ایله اخذ
 ایدر و کذلک اهل اسلامدن برکسنه نک مکاتبی و یام ولدی و یاخود مدبری
 فرار ایدوب دار حر به واصل اولدقدن صکره اهل اسلامدن برجاعت
 انلری اخذ ایلسه و یاخود برکسنه اول مذکورلری اهل حر بدن اشترا ایلسه
 مالک قدیمی انلر غنائین بینده کرک قسمت اولسون و کرک اولماسون علی
 کل حال مجانا اخذ ایدر واکر حرا اصل برکسنه کفاره اسیر اولوب اسیر
 مزبورک امری ایله کندی کفاردن برکسنه اشترا ایلسه اول اشترا ایدن
 کسنه اول اسیرک فدا سنی و یرمک منزله سنده اولوب اسیر مزبورک امری
 ایله و یردیکی اقجه ایچون اول اسیره رجوع ایدر واکر برمسلم برکسنه نک کفار
 النده اسیر اولش کوله سن کفاره خر و خنزیر و یروب اشترا ایلسه دار
 اسلامه اخراج ایلدکده مالک قدیمی موهوب له اولان کسنه دن قیمتی ایله
 اخذ ایتدیکی کبی بوضورته دخی قیمتی ایله اخذ ایدر واکر برمسلم برمسلم
 کفار النده اسیر اولان عبد ملوکنی اشترا و دار اسلامه چیقردقدن صکره
 اول عبیدی برمسلم آخره بیع ایلسه اول کوله نک اولکی صاحبی اول کوله بی
 .شترا نانیئک و یردیکی ثمن نانی ایله اخذ ایدر یوخسه اول کوله نک
 اولکی صاحبی ایکنجی بیعی نقض ایلوب اولکی بیاسیله اولکی
 مشتریدن المغه قادر اوله مز واکر اول مالک قدیمی عبد ملوکنک دار

حر بدن اخراج اولند یغن بیلوب برآی مقداری زمان طلب ایلسه بعده دعوی ایلسه دعوی صحیح اولوب کوله بی اخذه قادر اوله بیلور انجق فقد امام محمد فتنده برآی مقداری زمان سکوتبله حق طلبی ساقط اولور واکر دار حربده اسیر اولان عبد ملوکک مولاسی کوله بی ابتدا اشتیری ایدن دار حرب بدن اخراج ابتدا کدنصکره وفات ایلسه امام محمد قولی اوزره مأسور منه اولان مولانک ورثه سی ایچون حق طلب واخسنواردر واکر ورثه نك بهضیسی طلب ایدوب بهضیسی ایلسه اول بهض ایچون حق طلب واخذ یوقدر وامام ابی یوسفدن روایت اولنشدرکه ورثه ایچون حق طلب واخذ یوقدر و برکسنه نك جاریه سی کافردن اشتیری اولنسه و برکسنه دخی اول جاریه بی دشمندن اشتیری ایدوب دار حرب به اخراز ایلسه بعده بر رجل آخرینه دشمندن اشتیری ایدوب دار اسلامه چیقرسه مشتری اول اولان کسنه اول جاریه بی اخذ ایتکه مالک قدیمندن احقر حتی مشتری اول مشتری ثابیدن اخذ ایلسه مالک قدیمی ایچون اول مشتری ثابیدن المقی یوقدر واکر مشتری اول اول جاریه بی مشتری ثابیدن ثمن ثانی ایله اخذ ایلسه مالک قدیمی اول جاریه بی اخذ مراد ایدرسه اول اولکی ثمن ایله اخذ ایدر یوخسه یالکز ثمن ثانی ایله اخذ ایدر من (فصل) یوفصل دار حرب دار اسلامه منقلب والعیاذ بالله تعالی دار اسلام دار حرب به منقلب اولدقده واقع اولان مسائل بیاننده در کتاب درر غررک مستأمن باندیه بویله مسطور درکه دار حربده جهه وعید اقامتی مثللو احکام اسلامیه اولسه اکا دار اسلام اطلاق اولنور اگر اول دارد کافر اصلی ییله قالسه وانکله دار اسلام بی بی برآلیق یول ییله اولسه مجرد بو احکام من بوره نك اول دارد اجرایی حسبله اکا دار اسلام دنبلور ومعاذ الله تعالی دار اسلامیه ده احکام شرک اجرا اولنسه واول دار ایله دار حربک یسنی متصل اولوب امصار مسلمیندن ارهلقده بر مصر اولماسه واول دار اسلام ایله امین اولور بر مؤمن یا خود اهل ذمتدن بر ذمی نفسی اوزره امین اولسه بو ذکر اولنان اوج شیک وجود یله اول داره دار اسلام اطلاق اولنوب دار حرب اطلاق اولنور و سیر کسیرده بویله مسطور درکه بواج امرک وجودک شرط

اولی امام اعظم حضرت نرینه کوره در (فاما) امامینه کوره بالکر حکم
شرکی اجرا ایله دار اسلام دار حر به منقلب اولور اوابکی شرطین
مذکورینک ائره کوره وجودی معتبر دکلدر (فصل) بوفصل حر بینک
استیمانی بیاننده در کتاب هدایه ده بویه مسطوردر که اگر برحربی
استیمان ایدوب بزه کلسه خلیفه اسلام حضرت نری اکا برسنه کامله
اقامته تمکین و مساعدده بیورمیوب اکا بویه دیعه ایدر که اگر بونده برسنه
اقامت ایدرسک سنک اوزریکه جزیه وضع ایدرم و بومسئله نك اصلی
بودر که دارمزده حر یسه اقامت دأعه ایله اقامته مساعدده اولمز مکر که
اول حربی استغناق باجزیه طریقله تمکین اوانسه زیر حربی مستأمن
کنسیدی هم جنسک جاسوسی اولوب بزه مضردر ایحق اقامت بمیره ده
ازه جی مده اقامته بآس بوقدر زیر بوقدر رخصته و پرله ائربزه
ما کولات مقوله سی کنور مکدن منقطع و باب تجاره منسد اولق لازم دکلور
بناء علیه برسنه دن اکسک اقامک ایله تحدید اولنوب سنه کامله مده معینه
اولدیفچون اول مده اقامته جزیه واجب اولور دبعشر پس امام مسلمین
حضرت نرینک اول حربی مستأمنه تعیین سنه ایله تحدید مذکورندن
صکره قبل تمام السنه وطنه کتمک مراد ایتدکده منع اولتماز واکر برسنه
مکک ایتک لازم کلورسه ذمی اولور امام مسلمینک اکا بوتحدید مذکوری
سبقت ایتدکده صکره سنه کامله اوتورماسی مسغورک ذمی قبول ایتسنه
دلالت ایدر حتی امام مسلمین مسغورک اقامتنه سنه کامله دن ماهدون
برآی یاخود ایکی ای قدر مده تعیین ایله توقیت بیورسه توقیت مزبور
تمام اولدقدن صکره تعیین و توقیت اولندیغی مقداری قدر زمان دخی
اقامت اینسه علة مذکوره به بناء بنه ذمی اولور و بوندن صکره اول
اهل ذمت دار حر به رجوع ایتک ترک اولتماز زیرا اسلامدن خلف
اولان عقد ذمه اسلام نقض اولندیغی کبی اولدخی نقض اولماز پس
بوامر دن صکره اتی دار حر به رجوعه رخصت و پر بلورسه اول مستأمنی
ترک ایتکده هم حربی قطع ایتک لازم کلور و هم اندن بعد هذا حاصل
اولان اولادنی اوزر بزه محارب اولغنه رضا داده اولق اقتضا ایدر پس

بواحر ذه مسلمينه ضرر ك تربى ظاهر در وا كر حربي دارمزه امان ايله
داخل اولوب مسلميندن برينه و يا خود بر ذمي به امانت وضع ايلديكي
حاله يا خود اترك ذمتنه بر مقدار دين ايتديكي حاليه دارحر به رجوع
ايلسه اول حربي دارحر به خود ايله امانتي ابطال ايتكين قتلي جائز
اولور و اول دارحر به عود ايدن مسلمينك دارا سلامده ترك ايتديكي مال
خطر اوزر ينه اولوب هلا كه مشرفدر حتى مزبور اكر اسير اولسه
ويا خود دارحر بده غلبه طريقيه قتل اولسه ديوني ساقط و وديعه سي في
مسلمين اولور و اكر دارحر به داخل اولمدين قتل اولمش اولسه دارا سلامده
ترك ايتديكي دين و وديعه سي ورئه سيچوندر و كذلك اجلي ايله فوت
اولديني صورتنه دخی حال بويله در كو با نفسي مقنومه اولمديغيچون
مالی دخی مقنومه اولمز زيرا مالده حکم امان باقيدر بناء عليه ورئه سنه
ردا و لنور و دخی شول مالكه اهل اسلام كفره ايله حرب و قتال ايتكمسزین
حصوله كله مال خراج صرف اولنديني كبی اول مال سد ثغور و عسارات
رباطات امثالی مصالح مسلمينه صرف اولنماليدير و بو گونه تحصيل اولنان
مالدن اخراج خمس اولمز و اكر امان ايله دارمزه كلان حريتنك دار
حر بده هورتي و اولادي اولسه و بعضيسن بر ذميه و بعضيسن بر حريه
و بعضيسن دخی بر مسلمينه امانت قومش مالی اولسه و اول امان ايله
دارمزه كلان حربي دارا سلامه كلد كدنصكره و لايتنك اوزر ينه بزز
غلبه ايلسك و مقهور ايلسك اول دارا سلامه كلان كسنه نك دارحر بده
اولان صورتی و اولادی و امانت قودبني مالی بالكلية في اولوب قسمت
غنائه ذكر اولنديني اوزر محلتنه صرف اولنور و اكر حربي دارحر بده اسلامه
كلوب بعده دارا سلامه داخل اولنديني كبی و لايتنك اوزر ينه غلبه و فھر
اولنسه اولاد صغاري بيا سسنه تابع اولغله احراردن اولوب تعرض اولنمز
و كذلك او مهتدينك دارحر بده مسلم و ذميين بر كسنه به امانت قودبني
مال دخی بويله اولوب تعرض اولنمز انجق هورتي و اولاد كباري و حربي به
قودبني امانت مالی فيدر و اكر بر حربي دارحر بده اسلامه كلسه و اول
اسلامه كلان كسنه نك دارحر بده ورئه مسلميني موجودل اولسه و اول

مهندی بزود بر مسلم قتل ایتش اولسه اول مسلم قاتله دیت لازم اولوب
 انجی کفارت لازم کلور تحریر رقبه قیلای ایله قورتلور زیر حق سبحانه
 و تعالی حضرتلری قرآن کریمده بواصری بیان پیورمق منجده سورده
 نساذه (فان کان من قوم عدولکم وهو مؤمن فتحری رقبه مؤمنه)
 پیورمشدر و برکسته و لیسلی اولیان بر مسلمی خطا قتل ایلسه یا خود بزه امان
 ایله داخل اولوب شرف اسلامله مشرف اولان حریری بر مهندی قتل
 ایلسه امام مسلمین ایچون اول قتل اولسان مسلم یا خود مهندینک دیتی
 اول قاتلک عافله سی اوز بنده در و اول قاتلک اوزر بنده کفارت وارد رزیرا
 اول کسته دارا سلامده معصوم اولان بر نفسی خطا قتل ایتش اولور و سائر
 نفوس معصومه کی اعتبار اولنوب امام مسلمین ایچون دیت و قاتلی ایچون
 کفارت لازم کلور و بوماده ده امام مسلمین ایچون عافله سی اوزر بنده دیت
 دیمه نک معناسی بودر که انلرک هر برینک وارثلری اولدیغندن دیتی اخذ
 ایتنک امام مسلمینک حق اولور پس بواصر قتل خطا ده در اکر
 بو وارثی اولیان کسندن بی قاتلی عدا قتل ایتش اولسه امام مسلمین
 انده مخبردر دیلر سه قتل ایدر دیلر سه دیت اولور زیرا خلیفه مسلمین
 ایچون ولایت عامه وارد و حدیث نبویه (السلطان ولی من
 لا ولی له وارد اولمشدر انجی شوقدر واردر که خلیفه اول قاتل مذکور
 عفو ایدر من زیرا بو حق عامه در بواصر کی امرک بری ایله ساقط
 اولور خلیفه حضرتلری عامه نک بو حق من غیر عوض نظر شر یفلرندن
 اسقاط پیورده من (فصل) جزیه و خراج متعلق اولان مسائل بیاننده در
 و بوجزیه دخی ایکی قسم اوزرینه در (بر قسمی) رضاء صلح ایله اولان
 جزیه در بو مقوله جزیه نه شکل سو بلشلدی ایسه اومنوال اوزره تقدیر
 اولنوب محلی ایلسه او یلجه اخذ اولنور پیغمبر یمز صلی الله علیه وسلم
 حضرتلری بنی نجران طائفه سنه ییلده بیک ایکی بوز حله اوزینه صلح
 پیوردقلری کی و طرفیندن مدة معلومه تقدیر شی تعیین اولنمش ایسه
 اندن زیاده سنه تعدی اولناز و جزیه نک (بر قسمی دخی) بودر که امام
 مسلمین کفار اوزرینه غلبه ایدوب مملکتنه مالک اولوب انلری بنده لر زنده

استقرار ایلدیکنده غنی ظاهر اوزرینه برسنده فرق سکر درهم وضع اولنورکه ایده دور در درهم واورته حالولرینه یکریمی دور در درهم وضع ایدرکه ایده ایکیشر درهم و فقیر معمله اون ایکیشر درهم وضع ایدرکه ایده بر در درهم دوشر و بوتقیمیم امام اعظم حضرتلرینه کوره در (امام شافعی) بالغ اولان کافره برالنون یاخود برالتونه معادل اوله جق نسنه وضع اولور و بونده غنی و فقیرك فرق یوقدر دیمشدر کویا امام شافعی فخر کائناتک معاذ حضرتلرینه (خذ من حالم او حاله دینارا اوعدله معا فرا) پیوردقلری حدیث شریفی ایله احتیاج ایتشدر و بوجزیه قنله بدل اولشدر حتی ذراری ونسوان مقوله سی اکابناء و یرمز لر بناء علیه فقیر و غنی به شامل اولشدر و بوماده ده بزم مذهبیم حضرت عثمان بن عفان رضی الله عنه و حضرت عمر رضی الله عنه و حضرت علی رضی الله عنه جناب شریفلرندن مقولدر و مهاجرین و انصاردن برفرد بونی انکار ایتمشدر و جزیه غزاة مسلمینه نصرة اولق ایچون واجب اولدی بوتقدیرجه خراج تفاوت اقتضا ایدرکه نصرة کاه مال و کاه نفسله اولور بونلر ایسه متفاوتدر پس بوده متفاوت اولق اقتضا ایدر و شروح هدایه دن کرك کفایه و کرك عنایه و کرك غایه الباینده مذکوردر که جزیه بدل نفس و مال ایله نصرت ایتکدن بدل اولق اوزره واجب اولدی زیراهر برمسلم اوزرینه جناب حق سورة صفده (یا ایها الذین آمنوا هل ادلیکم علی تجساسة تھیکم من عسذاب الهم تؤمنون یا الله ورسوله و تجاهدون فی سبیل الله باموالکم و انفسکم) پیورمشدر بنابرین مال و نفسی ایله داره نصرت واجبدر پس کفار من جهة الاعتقاد دائما بمایل دار حرب اولغین بزله نصرته صالح اولدقلرندن انلردن بوجهة ایله اخذ ایلدی کمز مال خراج نصرة بالنفس مقامنه قائم اولور و نصرة دخی متفاوتدر زیرا ذمی فقیر اولسه بزه انیچق بیان و پیاده نصرة ایده بلور متوسط الحال اولسه راکبا نصرة ایده بلور غناده هر نقدر زیاده اولسه اولقدر بالنفس و اخری انلندیروب کوندرمک ایله نصرة ایدر چونکه اهل نصرة متفاوت اولدی نصرة مقامنه قائم اولان خراج مالی دخی (اعلی و اوسط و ادنی) اعتباری ایله متفاوت اولدی (فاما امام شافعی) حضرتلرینک

روایت ایلدییکی معاذه پیغمبر یمز صلی الله علیه وسلمک امر شریفلرینی
 مشتمل اولان حدیث شریف کفار ایله صلح صورتنه کوره دوز و بونک بویله
 اولسنه دلیل بودر که معاذه پیوریلان حدیث ده حالم و حاله تعبیر پیورلشدیر
 نسادن خود جزیه لازم کلز همان بر مجر درضا ایله اولوب مقام صلحهده عقد
 اولنان کیفیتی یئندر یوخسه وضع خراجہ اشارت دکلدر و سورة توبه ده
 مذکور اولدییی وجه اوزره (من الذین اوتوا الکتاب حتی یعطوا الجزیة) قول
 شریفنه کوره اهل کتابدن جزیه النور و مجوسه پیغمبر یمز صلی الله علیه
 وسلم حضرتلری وضع خراج ایتدیکنه بناء انلردن دخی جزیه النور و عبده
 اوئان عرب بدن غیر یسی اولوب اعجابدن اولورسه انلره جزیه وضع اوئانور
 انجیق بوتده (امام شافعی اختلاف) ایدوب عجمدن عبده اوئانندن جزیه
 یوقدر دیمشدر و اهل کتاب و مجوس عجمدن عبده اوئان اوزرینه جزیه
 وضع اولنردن مقدم انلره غلبه و قهر اولسنه استرقا فلرینک جواز نه بناء
 انلرک جله سی و نسوان و صبیانلری فی غنیمت مسلمیندر امار بدن اولان
 عبده اوئان و مرتدین اوزرلرینه جزیه وضع اولتماز زیرا بوا یکی طائفه نك
 کفر لری اهلظسدر امار بدن مشرک اوئلر جنساب رسالتیناهی عرب
 طائفه سنک میانده ظهور پیوروب اول پیغمبر و الاجاه حضرتلرینک بعثة
 شر بفلرندن مقدم حال شریفلرینی ییلوب قبل النبوة اول ذات شرف
 مستبینه امین تسمیه ایشلر ایدی و قرآن عظیم الشان دخی انلرک لسانی
 اوزره نازل اولوب اول نظم جلیلاک معانیسی فهمه انلر اعراب و اقرب
 و ذرک اعجاز و بلاغتنه اعلم و انسب اولدفلرندن انلرک حقننده معجزه
 اظهاردن ایدی پس انلرک حال و شانی بویله ایکنینه کفر اوزرینه تمادیلری
 سائر کفره دن اشنع اولغله وضع جزیه ایله قتاللرندن کف اولنمیوب یا قبول
 اسلام یا قتلدن غیرى انلره مخلص قالمش ایدی فاما حال مرتدین محاسن
 اسلامه بعد الوقوف اسلامه مشرف اولدقدنصرکه کافر اولدیغیچوندر
 بناء علی ذلک بونلره زیاده فی العقوبة یا اسلام یا سیفدر (عند الشافعی)
 عربک مشرکی استرقاق اولنور اما انلره بزم جوابمز جواب سابقدر حتی بزرده
 انلر یزه محاربہ اتسه انلرک نساء و صبیانی فی مسلمین و غنیمت مجاهدین اولور

زیرا خلیفه رسول الله اولان ابابکر رضی الله عنه عربدن بنی حنیفه نام قبیله مرتد اولدقلرینه بناء صبیان ونسواننی استرقاق و بین المسلمین غنیمت ایلدی حتی اول غنیمتدن حضرت علی نك حصه شربقلرینه حنیفه نام برحاریه دخی دشمن ایلدی که محمد بن حنیفه اندن حاصل اولدی قانداکه بوسوز بوایکی طائفه نك صبیان ونسواننه کوره در فاما طائفتین مذکوره تینك ربانی اسلامه مشرف اولورسه نه کوزل اولز ایسه قتل اولتورل انجق مرتدینك صبیانی حد بلوغه توقیف ونسوانی مرتجی اسلام قاور دیشلر در فاما عربدن اولان عبده اوئانك خاتونلری ایله زرار یلری اسلامه جبر اولتمازل دیو کفایه ده وغایه البیسانده مسطوردر و کفارك نسالرینه و صبلرینه و کتورم واعمی اولنلرینه و مغلوج و پك قوجه اولوب بیرقانی اولنلرینه جزیه یوقدر اهل ذمتك کوله سی و جاریه سی و مکاتبی و مدبری و ام وادی اوزرلرینه جزیه وضع اولتماز و بومذکورونك موالبسی اولان اهل ذمتله سزلیك بومقوله شلریکن واردر دیو اوزرلرینه خراج معروفدن زیاده شی تحمیل اولنلر ایچون بشقه برشی وضع اولتماز و دخی ناس ایله مخالطه و مقارشه ایتمیان راهلر اوزرینه امام یوسفه کوره جزیه اولماز فاما امام اعظم حضرتلردن امام محمد نفل ایدر که انلر جزیه اهلی اولدقلری حالده انلردن دخی جزیه آلتور و قهستانیده کافیده اولدیحی اوزره بیله مقولدر که رهبان و قسبلرعله قادر اولدقلری صورنده امام اعظمدن روایت اولنمشدر که جزیه ویرلر و امام ابی یوسف بونده متفقدر دیشدر لکن محیط سرخسی ده بو صورتی بیان ضمننده (توضع علیهم عنده لاعندهما) عبارتی واقم اولقله جواز جزیه حضرت امام اعظمه کوره اولوب امامینه کوره اولمقدردر علی کل حال حضرت امام اعظمه کوره انلردن اخذ جزیه ده شبهه یوقدر و قهستانیده بویله ذکر ایدر که اهل ذمتك موتی ایله کلا و بعضا اوزرندن جزیه سی ساقط اولوب ترکه سندن اخذ اولتماز نه کم محیطده ذکر اولندیغی وجه اوزره اهل ذمتدن بری متصف سنده یاخود اکثر متصف سنده مریض و فقیر یاخود بیرقانی اواسه اول حال کندویه عروض ایلدیکی مدته اولان جزیه سی سنوی

اولان جز یہ سندن ساقط اولوب اشخیہ وار یلدیغی کبی کفر اوزر بنه مرد
اولان اهل ذمتک دخی جز یہ سی ساقط اولور و اهل ذمتک بری جز یہ سی
ادا ایتمدین اسلام ایله مشرف اولسه اوز رندن جز یہ ساقط اولور
وتکرار حول سببی ایله جز یہ نک تداخلی ایله دخی جز یہ ساقط اولور و اگر
ذمتک جز یہ سی التمدین برسنه یا خود برسنه دن زیاده کچمش اولسه
لاجل کون الجزیه عقوبه مجرد تداخل مزبور حسبیه امام اعظمه کوره
کچن سنه لر ایچون جزیه التماس فاما امامینه کوره کجان سنه لر ایچون
دخی جزیه اخذ اولور وائمه ثلثه یه کوره جزیه سنه نک اولنده واجب اولور
زیرا جزیه قتلک جزا سیدر بو ذمتی عقد ایله اصل اولان که قتل ایدی
ساقط اولدی پس انک خلفی اولان جزیه فی الحسالم واجب اولور انجق
شوقدر وار که امام اعظم حضرتلرینه کوره سنه تمامه دکن جزیه سی
بالکلیه ادا ایله مخاطبدر و امام ابی یوسفه کوره ابکی قسطنی ابکی آیک
آخره دکن ادا ایله مخاطبدر و امام محمد کوره برآبی برآیه کچوره یوب
هرآیده قسطنی ادا یه مخاطبدر و محیط سرخی ده بویه تحریر اولمشدر
و برسنه لک جزیه یی یا خود ابکی یا خود اوچ سنه لک جزیه یی دخی تعجیل
ایتمک جائزدر و جزیه یی قبض ایلین کسنه آنلردن جزیه یی علی وجه التذلیل
اخذ ایتملیدر مثلاً جزیه دار اوتوره و کافر لر ایاق اوستنده دورلر و او یله
جزیه یی قبض ایلبلر و جزیه یی اخذ ایچون انلری کتورد کارنده کتورنلر
انلری یا قتلرندن طوتوب چکه رک کل جزیه کی ویر یا عدا و الله دیه رک
کتوروب او یله قبض ایتملیدر و اگر ذمی برآخر کسنه یی و کبل ایدوب
خراجنی از کله کوندرسه علی اصح الاقوال اخذ اولنوب و ارضاً حنی
کوندر کندی الی ایله و یرسون دیلملیدر زیرا چونکه جزیه یه عقوبت
دیده عقوبت و کالت ایله اولز لکن کتاب اختیارده و غیرینده اولدیغی
وجه اوزره امامین قتلنده جزیه و کاله ادا اولور کندی یا نفس جزیه سی
کتورمه حاجت دکادر زیرا فی الاصل وضع جزیه دن مراد تنقیص
مال ایله انلره زجر ایچون اولمشدر استرسه نیابت ایله ادا ایلسونار
بو تنقیص مال عاتی حاصل اولور (فصل) بو فصل یهود و نصاریک

بیع و کتیبه‌لری بیاننده در کتاب هدایه ده مسطوردر که دارا سلامه
نصارانک معبدلری اولان بیع و یهودک معبدلری اولان کتیبه‌بی صکرده‌دن
احداث ایتک جائز دکلدر زیرافخرطالم صلی الله علیه وسلم حضرتلری
(لاخصاء فی دارالاسلام ولا کتیبه) بیورمشدرو بوندن مراد احداث
کتیبه‌در واکر اول کتایس و بیع قدیمه‌لرک بری منهدم اولسه غایه‌البیانده
ذکر اولندیغی اوزره وضع قدیمی اوزره اعاده‌یه رخصت واردر زیر
عادت الهیه بونک اوزرینه جاربیه اولمشدرکه مرور ابام ایله ابدیه بشریه
دائم اولیوب فنا بولور پس بونلره امام مسلمین چونکه عهد و ربوب
انلری اقرار ایتشددر اول ذمتی قبول ضمنده اعاده منهدمه رخصت
ورضایی مشتملدر بناء علیه اعاده منهدمدن منع اولنمزله و غایه‌البیانده
تصریح اولمشدرکه بیع قدیمه‌دن مراد امام مسلمین حضرتلری اول اهل
ذمتک بلده سنی فتح ایتزدن مقدم انلر موجود اولان بیع و کتیبه‌در پس
اومقوله اولان بیع و کتیبه منهدمه اولدوقده انلری اعاده دن منع اولنمزله
انجق شوقدر وارکه اول بیع و کتیبه‌لری برمحادن قالدربوب برآخرمحله
یاغسه قادر اوله‌مزلر زیرا بویله نقل ایتک احداثدر و انلر خاوت ایتک
ایچون صومعه اتخاذا ایتلری دخی بعینه‌ها بیعه کیدر قدیمیسی ابقادن
منع اولنمزله بریردن بریره نقلی منع اولنور اما اولرنده اولان ایین باطللری
اوزره نماز قبله جق برلری بویله دکلدر بو اتخاذا ایتدکلری بر اولرینه
تابعدر و بو بزم دیدیکمز خصوص قصبه‌لرده در فاما کویلرده بواختبار
اولنمزله دیدیلر انجق فقها‌مزدن اکثری بوکا ذاهبلردر بزم حادیدارمزد
کویلرده دخی امصار و قصبات حکمی ویریلوب احداث کتایس منع
اولنور زیرا شعار اسلامیه‌بی اجراده قصبه و قرا مساو یلردر و حضرت
امام اعظم‌دن مرویدرکه قراده احداث کتیبه و بیعدن منع اولنمزله روایتی
کوفه قراسنه کوره‌در زیر انلرک اکثری اهل ذمتدر اما عرک امصارنده
و قراسنده بویله دکلدر حدیث نبویه (لا یتجمع دینان فی جریره العرب)
وارد اولدیغندن منع اولنورل و ارض عربیه جزیره عرب تسمیه‌سی اول
حوالی بجز فارس و بحر حبش و بحر دجله و فراه احاطه ایتدیکچونددر
واهل ذمت ذی مراکب و سروج و باشلرینه کیه چک نسنلرده موآخذ

اولوب اهل اسلامك كيه كلدكاري وقولانه كلدكاري نسنه لدن منع اولنورلر
وانلرآنه نبوب سلاح مقوله سنی استعمالدن منع اولنورلر وهدايه وهدايه شروحندن
منفهم اولان بودر كه اهل ذمت بر پارمق قدر خبط غایظی ثباب اوزرینه
باغلق ایله و بندكاری وقتده اكر او باركیره بنیوب بالان تعیم اولنان نسنه
اوزرینه بنكله و بونك امثالی اوزرلرینه صفار و مذلتی موجب نسنه لرایله
كر دبروب ضعیفای مسیئنی كفره مؤدی اوله حق شیلردن استخلاص ایتلیدر
وعورنلری دخی جاملرده و یوللرده بزم نسواننزدن تمیز اولنلیدرل و اهل
اسلامك سائللری دخی مغفرت ایله دعا ایتمك ایچون اولرینه برعلامت
وضع اولنقی كر كدر دیدیلر و مشایخ رحیم الله بویه دیشلردر كه حق
اولان بودر كه اهل ذمت ركو بدن منع اولنقی كر كدر مكر كه اوزاق كوه
كیده و خسته ایچون بر محله كنمكه محتاج اوله یومقوله ضرورتی حسبیه
وضع سابق اوزره ركو بدن منع اولنزلر و بندكاری وقتده غلبه لك یرلده
كسنه به اذیت حاصل اولماقی ایچون بنكرندن اینوب پیاده كتملیدر
واهل علم و زاهدلر کیاسی كبی البسه دن واشرفه مخصوص
اولان هیئتدن دخی ممنوعلر اولوب حد
مقدارلر نجسه حرکت

ایتملی لدر

قد وقع الختام بعون الله الملك العلام عن تنسيق هذه النسخة الجليلة المنقولة
من خط خط مؤلف محمد السالم المسلمة البشارة مصليا على نبيه محمد واله
وأصحابه الكرام البررة علي يد أضعف الكتاب الكلمة المهرة حسين
بن حسن الحصارى المرحوم نغمه الله تعالى بفرط الغفرة ولين نظر فيها
بحسن النظر والأمعان إلى يوم الحشر والنشرة قد وقع انقراض
من البحر بوقت السحر في ليلة الخميس في اليوم الثاني
من شهر جمادى الأولى لسنة إحدى

ومائتين والف

برنجی دفعه اوله رقی وزیرخان درونده علی بك مطبعه سنده طبع اولنمشدر

فی ۱۱ صفر ۱۲۹۴

